KALLELSE/FÖREDRAGNINGSLISTA

Instans: KOMMUNFULLMÄKTIGE

Tid: Tisdag den 20 april, kl. 18.30

Plats: Sämsjön (B-salen), kommunhuset och Microsoft Teams

Kommunfullmäktiges sammanträde sker digitalt via Microsoft Teams. Till detta sammanträde deltar endast presidiet och sekreterare på plats. Resterande ledamöter deltar på distans. Fullmäktigesammanträden är offentliga enligt lag, men vi ber dig som allmänheten att bevaka mötet via nätet, för att inte utsatta dig själv och andra för smittspridning.

Protokollsjustering: Administrations- och kommunikationsenheten, direktjustering

Andreas Johansson
Ordförande

Fam Sundquist
Sekreterare

Nr	*Ärende*	*DNR*	*Kommentar*
	Sammanträdets öppnande		
	Upprop		
	Val av 2 justerare		
1	Allmänhetens frågestund	KS 16/2021 910	
2	Svar på medborgarförslag om att lyfta ut Orraholmens område ur kommunens skogsbruksplaner	KS 100/2019 216	KS 200420
3	Svar på återremiss av svar på medborgarförslag om cykelväg längs väg 182 från Örekulla till Annelund	KS 173/2020 351	KS 210322
4	Svar på motion om inventering av ödehus i Herrljunga kommun	KS 6/2020 320	KS 210322
5	Information från revisionskollegiet	KS 17/2021 912	
6	Årsredovisning 2020 för Herrljunga kommun	KS 8/2021 942	KS 210322
7	Revisionsberättelse för år 2020 – Ansvarsfrihet till styrelse och nämnder för år 2020	KS 108/2021 942	
8	Hantering av nämndernas över- respektive underskott från 2020	KS 6/2021 942	KS 210322
9	Ombudgetering av investeringar 2020 för Herrljunga kommun	KS 5/2021 942	KS 210322
10	Årsredovisning 2020 för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler (org.nr. 864000-0892)	KS 61/2021 942	KS 210322
11	Årsredovisning och ansvarsfrihet 2020 för Sjuhärads Samordningsförbund	KS 57/2021 992	KS 210322
12	Redovisning av ej färdigberedda medborgarförslag 2021	KS 50/2021 901	KS 210322

13	Redovisning av ej färdigberedda motioner 2021	KS 51/2021 901	KS 210322
14	Revidering av reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun	KS 257/2020 901	KS 210322
15	Ansökan om tillstånd från Stiftelsen Herrljunga industrilokaler gällande köp av fastighet	KS 96/2021 942	KS 210412
16	Avsägelse och fyllnadsval av uppdrag	KS 22/2021 111	

	Meddelanden	**DNR**	**Kommentar**
1	Verksamhetsberättelse 2020 från kommunrevisionen	KS 108/2021 942	
2	Granskningsrapport om upphandling och inköpsprocessen	KS 108/2021 942	
3	Granskningsrapport om kvalitet och effektivitet i äldreomsorg	KS 108/2021 942	

KS § 78 DNR KS 100/2019 216

Svar på återremiss om medborgarförslag om att lyfta ut Orraholmens område ur kommunens skogsbruksplaner

Sammanfattning

Kommunfullmäktige återremitterade genom KF § 5/2020-02-18 Tekniska nämndens svar på medborgarförslag om att lyfta ut Orraholmens område ur kommunens skogsbruksplan. I samma beslut, beslutspunkt två, fick tekniska nämnden i uppdrag att återkomma med en skogsbruksplan som rimmar med områdets karaktär av frilufts och rekreationsområde.

Återremissen behandlades vid tekniska nämndens sammanträde 26 mars. Tekniska nämnden beslutade att godkänna tekniska förvaltningens svar på återremissen samt lämna förslag till kommunfullmäktige om att avslå medborgarförslaget.

Beslutsunderlag

Tekniska nämnden § 38/2020-03-26
Kommunfullmäktige § 5/2020-02-18
Kommunstyrelsen § 12/2020-01-20
Tekniska nämnden § 100/2019-11-28
Kommunfullmäktige § 91/2019-05-14
Medborgarförslag inkommet 2019-04-08

Förslag till beslut

Tekniska nämndens förslag till beslut:

- Svar på återremiss gällande medborgarförslag om att lyfta ut Orraholmens område ut kommunens skogsbruksplaner godkänns.
- Medborgarförslaget avslås.

Jessica Pehrson (C) bifaller tekniska nämndens förslag och lämnar skriftligt tilläggsförslag enligt följande: *nästa skogsbruksplan som tas fram, när den nuvarande löper ut, ska överensstämma med de mål kommunen har för sina rekreationsområden. Målet är att främja biologisk mångfald, skapa höga naturvärden och gynna friluftsliv. För att uppnå detta ska rekreationsområden målklassas som naturvårdsområden. Till dess att en ny skogsbruksplan är på plats ska största möjliga hänsyn tas till kommunens rekreationsområden och alla åtgärder ska ske i dialog med civilsamhället i enlighet med remissvaret.*

Gunnar Andersson (M) bifaller Jessicas Pehrsons (C) tilläggsförslag

Mats Palm (S) lämnar skriftligt yrkande enligt följande: *Socialdemokraterna och Liberalerna yrkar på återremiss. Kommunfullmäktige beslutade om en återremiss av ärendet i sin helhet. Tekniska nämnden uppdrogs att återkomma med en Skogsbruksplan som rimmar med områdets karaktär av frilufts och rekreationsområde på Orraholmen. (Områden 143 till 162 på listan)*

Fortsättning KS § 78

Då ingen för området uppdaterad skogsbruksplan finns presenterad, återremitteras ärendet med det uppdraget.

Fredrik Svensson (KD) bifaller Jessica Pehrsons (C) förslag

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras enligt Mats Palms (S) förslag och finner att ärendet avgörs idag.

Omröstning begärs.

Ordförande ställer följande propositionsordning:
Ja = ärendet avgörs idag.
Nej = ärendet återremitteras enligt Mats Palms (S) förslag.

Med 7 ja-röster och 4 nej-röster finner ordförande att kommunstyrelsen beslutar att ärendet avgörs idag.

(Omröstningsbilaga 1, KS § 78/2020-04-20).

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet anmäler reservation och meddelar att de inte deltar i avgörandet av ärendet med motiveringen att eget förslag fallit.

Ordföranden frågar om tekniska nämndens förslag med Jessica Pehrsons (C) tilläggsförslag antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Svar på återremiss gällande medborgarförslag om att lyfta ut Orraholmens område ut kommunens skogsbruksplaner godkänns.
2. Medborgarförslaget avslås.
3. Nästa skogsbruksplan som tas fram, när den nuvarande löper ut, ska överensstämma med de mål kommunen har för sina rekreationsområden. Målet är att främja biologisk mångfald, skapa höga naturvärden och gynna friluftsliv. För att uppnå detta ska rekreationsområden målklassas som naturvårdsområden.
4. Till dess att en ny skogsbruksplan är på plats ska största möjliga hänsyn tas till kommunens rekreationsområden och alla åtgärder ska ske i dialog med civilsamhället i enlighet med remissvaret.

Reservation

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet och deltar inte i avgörandet av ärendet med motivering att eget förslag fallit.

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Tekniska nämnden

Omröstningsbilaga 1, KS § 78/2020-04-20	Tjänstgörande	Ärendet avgörs idag mot ärendet återremitteras enligt Mats Palms (S) förslag		
		JA	NEJ	Avstår
Gunnar Andersson, Ordförande (M)	X	X		
Jessica Pehrson, 1:e vice ordförande (C)	X	X		
Mats Palm, 2:e vice ordförande (S)	X		X	
Andreas Molin, Ledamot (C)				
Fredrik Svensson, Ledamot (KD)	X	X		
Rexwall Ronnie, Ledamot (Kv)	X	X		
Lennart Ottosson, Ledamot (Kv)	X	X		
Håkan Körberg, Ledamot (L)				
Kari Hellstadius, Ledamot (S)	X		X	
Kerstin Johansson, Ledamot (S)				
Jimmie Stranne, Ledamot (SD)	X	X		
Niclas Emanuelsson, Ersättare (C)				
Simon Fredriksson, Ersättare (C)	X	X		
Peter Artman, Ersättare (KD)				
Gun Carlsson, Ersättare (Kv)				
Christina Abrahamsson, Ersättare (M)				
Lise-Lotte Hellstadius, Ersättare (S)				
Magnus Fredriksen, Ersättare (S)	X		X	
Jacob Brendelius, Ersättare (UPAR)				
Tommy Thulin, Ersättare (SD)				
Magnus Jonsson, Ersättare (V)	X		X	
Inger Gustavsson, Ersättare (L)				
Summa		**7**	**4**	**0**

MP RD

TN § 38 TK 154/2019 831

Svar på återremiss om medborgarförslag om att lyfta ut Orraholmens område ur kommunens skogsbruksplaner

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 2020-02-18 (KF § 5) att återremittera medborgarförslaget som tekniska nämnden har berett. I samma beslut, beslutspunkt två, fick tekniska nämnden i uppdrag att återkomma med en skogsbruksplan som rimmar med områdets karaktär av frilufts och rekreationsområde.

Tekniska nämndens ambition har hela tiden varit att områdets skogsskötsel ska vara en kombination av långsiktig hållbar skoglig skötsel med hänsyn till friluftslivet i området. Nämnden kan inte göra ändring i skogsbruksplanen då den är basen i kommunens skogscertifiering som visar skogsinnehåll vid aktuell tidpunkt samt var kommunen har olika naturhänsyn att bibehålla när skogen ska gallras eller föryngras. Den är endast en beskrivning vid inspektionstillfället så att kommunen vet vad den har för skogsinnehav och en tänkt skötselplan som ska korrigeras vid aktiveringstillfället.

Det kan gå tio år eller mer från planen gjordes till aktivitet, därmed så måste det alltid bedömas vilka åtgärder som ska göras vid aktuellt år för att se vad som hänt i naturen och vad som är målet om 10 till 50 år framåt. All skog i hela kommunen är nära tätorterna och bland annat elljusspår, vandringsleder med mera, finns med i skogsbruksplanerna. Kommunen ska och tar rimlig hänsyn till detta vid avverkning.

När det gäller Orraholmen så kommer föreningarna att bjudas in för att vara med i processen innan skogsskötseln ska göras. Mötesprocessen kan påbörjas snart men i dagsläget oklart när och vilket område som är först till åtgärd men helheten kommer att överblickas då målet är att få en hållbar skog med friluftsliv även om 50 år.

Beslutsunderlag

Ordförande skrivelse i ärendet daterad 2020-03-17
Kommunfullmäktige § 5/2020-02-18
Skogsbruksplan för Herrljunga kommun

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås godkänna svar på återremiss gällande medborgarförslag om att lyfta ut Orraholmens område ut kommunens skogsbruksplaner.
- Medborgarförslaget avslås.

Fortsättning TN § 38

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Svar på återremiss gällande medborgarförslag om att lyfta ut Orraholmens område ut kommunens skogsbruksplaner godkänns.
2. Medborgarförslaget avslås.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Ärende 2

2018-03-26

HERRLJUNGA KOMMUN
Kommunstyrelsen
2018 -04- 08
Dnr 100/2019 Beteckning 216

Medborgarförslag

Orraholmen är ett tätortsnära rekreationsområde för Herrljungas bygd och befolkning, samt dess besökare. Utveckling av området pågår och vi vill nu höja våra röster för att få till stånd en försäkran om att Orraholmen inte splittras och kalhuggs mer än det redan gjort, nu eller i framtiden.

Lyft ut Orraholmen ur kommunens skogsbruksplaner och upprätta en bevarandeplan för ett skyddsvärt rekreationsområde!

Höga naturvärden
Orraholmen är klassat som ett område med höga naturvärden ur kulturhistoriskt, botaniskt, landskapsmässigt och inte minst socialt intresse.

Viktiga biotoper
Inom området finns flera viktiga biotoper; anlagd våtmark (Orraholmssjön), ljunghed med riksintresse, 150-årigt tallbestånd, ån Nossan.

Hyggesfritt skogsbruk
Vi vill därför att Orraholmens skog brukas med försiktighet genom selektivt uttag, så kallat hyggesfritt skogsbruk, för att största möjliga hänsyn tas till att området används som rekreationsområde.

Riksintresse
Tallbestånden bör bevaras intakta då de är viktiga för mångfalden i naturen som värdar för bland annat insekter. Ljungheden är unik och av riksintresse som ett Natura 2000-område, inte minst för sina sällsynta mosippor och backsippor.

Våtmark
Orraholmens våtmark är en viktig kvävefälla och betydelsefull för groddjur, fågel-, och insektsliv.

Nossan
Ån Nossan rinner genom Orraholmen. Åar och vattendrag finns med i EU:s klimatmål år 2030 där sjöar och vattendrag skall vara ekologiskt hållbara.

Vi yrkar därför på att hela Orraholmens område lyfts ut ur kommunens skogsbruksplaner och en bevarandeplan upprättas!

Medborgarförslaget stöds av Herrljungas naturskyddsförening, Herrljunga cykelklubb, Herrljunga hembygdsförening, HSK skidor & orienteringsklubb, Radio klubben och Korpen.

Vi hänvisar till en beställning av skötselplan, som kommunen begärde av Gösta Ström, 1984. Vi hänvisar även till Fältbiologernas undersökning av Orraholmen, samt en motion av Jan-Olof Brorsson, 2012.

Inlämnas i egenskap av privatperson med stöd av SNF, med fler
Kurt Brorsson

Ärende 2

Orraholmens medborgarförslag:
Naturskyddsföreningens styrelse har jobbat fram förslaget i samarbete med intresserade natur- och friluftsmänniskor som har ett allmänintresse utanför föreningen.

[redacted]

Kurt B[illegible]

Ulf Johansson

[illegible]

Rebecca Holmes

Else-Britt Johansson

Åke [illegible]

Göran Johansson

KF § 91 DNR KS 100/2019

Medborgarförslag om att lyfta ut Orraholmens område ur kommunens skogsbruksplaner

Sammanfattning

Följande medborgarförslag inkom 2019-04-08 från Kurt Brorsson, Herrljunga;
"Orraholmen är ett tätortsnära rekreationsområde för Herrljungas bygd och befolkning, samt dess besökare. Utveckling av området pågår och vi vill nu höja våra röster för att få till stånd en försäkran om att Orraholmen inte splittras och kalhuggs mer än det redan gjort, nu eller i framtiden.

Lyft ut Orraholmen ur kommunens skogsbruksplaner och upprätta en bevarandeplan för ett skyddsvärt rekreationsområde!

Höga naturvärden
Orraholmen är klassat som ett område med höga naturvärden ur kulturhistoriskt, botaniskt, landskapsmässigt och inte minst socialt intresse.

Viktiga biotoper
Inom området finns flera viktiga biotoper; anlagd våtmark (Orraholmssjön), ljunghed med riksintresse, 150-årigt tallbestånd, ån Nossan.

Hyggesfritt skogsbruk
Vi vill därför att Orraholmens skog brukas med försiktighet genom selektivt uttag, så kallat hyggesfritt skogsbruk, för att största möjliga hänsyn tas till att området används som rekreationsområde.

Riksintresse
Tallbestånden bör bevaras intakta då de är viktiga för mångfalden i naturen som värdar för bland annat insekter. Ljungheden är unik och av riksintresse som ett Natura 2000- område, inte minst för sina sällsynta mosippor och backsippor.

Våtmark
Orraholmens våtmark är en viktig kvävefälla och betydelsefull för groddjur, fågel-, och insektsliv.

Nossan
Ån Nossan rinner genom Orraholmen. Åar och vattendrag finns med i EU:s klimatmål år 2030 där sjöar och vattendrag skall vara ekologiskt hållbara.

Vi yrkar därför på att hela Orraholmens område lyfts ut ur kommunens skogsbruksplaner och en bevarandeplan upprättas!

Medborgarförslaget stöds av Herrljungas naturskyddsförening, Herrljunga cykelklubb, Herrljunga hembygdsförening, HSK skidor & orienteringsklubb, Radio klubben och Korpen.

Fortsättning KF § 91

Vi hänvisar till en beställning av skötselplan, som kommunen begärde av Gösta Ström, 1984. Vi hänvisar även till Fältbiologernas undersökning av Orraholmen, samt en motion av Jan-Olof Brorsson, 2012."

Beslutsgång

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om medborgarförslaget överlämnas till tekniska nämnden för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till tekniska nämnden för beredning.

Naturskyddsföreningen
Herrljunga

Till kommunfullmäktiges presidium och kommunstyrelsen.

Naturskyddsföreningen har blivit tillfrågad av kommunfullmäktiges ordförande om huruvida vi tror det är lämpligt att ta upp vårt medborgarförslag om Orraholmen på nästa fullmäktigemöte. Vi anser dock att det förslag till beslut som kommunstyrelsen skrev 20-04-20 inte kan ligga till grund för ett beslut, utan behöver revideras. Risken är annars att många åhörare vill komma till fullmäktigemötet, vilket medför problem i samband med pandemin.

Bakgrund

På kommunfullmäktiges möte den 18/2 2020 beslutades att ärendet skulle återremitteras i sin helhet till tekniska nämnden. Uppdraget var att tekniska nämnden skulle ”återkomma med en skogsbruksplan som rimmar med områdets karaktär av frilufts- och rekreationsområde”. Sedan händer följande:

> 17/3 2020: I återremissen anger tekniska nämnden att de inte kan göra en ändring i skogsbruksplanen och föreslår återigen att medborgarförslaget avslås.
>
> 20/4 2020: Kommunstyrelsen beslutar att föreslå KF att godkänna tekniska nämndens svar, avslå medborgarförslaget samt göra ett tillägg som innebär att nästa skogsbruksplan ska överensstämma med de mål kommunen har för sina rekreationsområden.
>
> 27/8 2020: Tekniska nämnden beslutar att omklassa åtta av de elva skogsavdelningarna på fastigheten Orraholmen från PG (produktionsskog med generell miljöhänsyn) till NS (naturvård med skötsel), trots att det enligt dem inte går och utan någon dialog eller motivering.

Kommunstyrelsens förslag till beslut vilar alltså på ett ofullständigt underlag. Dessutom har tekniska nämnden agerat egenmäktigt genom att göra den omklassning som enligt dem inte kunde göras och som KS hänskjutit till KF att avgöra.

Vårt förslag

I kommunens översiktsplan (2017-2035) står att Orraholmen är ett välbesökt friluftsområde, som har stor betydelse som närrekreationsområde för invånarna. Där står vidare att området bör bevaras samt att alla åtgärder som inkräktar eller påverkar området negativt bör undvikas.

Tekniska nämnden talar om dialog och deltagande i processen, men det vi hittills sett är att de kallar föreningar till information, inte dialog, samt anger att deltagande handlar om att vara med innan skogsskötsel ska göras, alltså i ett senare skede, när den övergripande planen redan är gjord.

Naturskyddsföreningens intention är istället att medborgarförslaget ska ses i ljuset av översiktsplanen som ett förslag till helhetsplan för Orraholmsområdet (inte bara fastigheten Orraholmen), där friluftsliv och biologisk mångfald gynnas. Den dialog Naturskyddsföreningen efterfrågar handlar om att vi vill bidra till en sådan övergripande plan för Orraholmsområdet.

Kurt Brorsson

Ordförande

Från:	Andreas Johansson
Till:	brorsson.kurt@gmail.com
Kopia:	Mats Palm; Gunnar Andersson; Jessica Pehrson; Ronnie Rexvall; Björn Wilhelmsson; Fam Sundquist; Ior Berglund
Ärende:	Svar på skrivelse.
Datum:	den 31 mars 2021 10:02:36
Bilagor:	image001.png

Hej Kurt!

Vi har tagit emot en skrivelse daterad 2021-03-29 gällande medborgarförslag om att lyfta ut Orraholmen ur kommunens skogsbruksplaner. Vi, kommunfullmäktiges presidium, har beslutat om följande:

- Medborgarförslaget om att lyfta ut Orraholmens område ur kommunens skogsbruksplaner kommer att behandlas på nästkommande fullmäktige. Sammanträdet sker digitalt via Microsoft Teams och precis som på ett vanligt sammanträde får förslagsställaren möjlighet att framföra sin talan vid sammanträdet, via Teams. Du som förslagsställaren får därför en inbjudan till det digitala mötet och har 10 minuters talartid, därefter stängs talarens mikrofon av. Mötet är digitalt och du kommer att vara med under detta ärende sedan kommer du hänvisas till livesändningen via Youtube och följa mötet där. Detta gäller för alla medborgare som vill följa mötet under pandemin.

- Eftersom ärendet är färdigberett så är det kommunstyrelsens förslag till beslut som fullmäktige kommer att ta ställning till. Det betyder således att tilläggsförslaget från senaste skrivelsen inte kommer att beaktas vid sammanträdet. Detta för att grundförslaget har färdigberetts. Vill du att kommunen ska beakta tilläggsförslaget är du välkommen att lämna in ett nytt medborgarförslag.

- Sammanträdesprotokollet kommer att direktjusteras och protokollet kommer att anslås dagen efter. Anslaget kommer att tas ned efter 21 dagar. Den som vill överklaga besluten måste göra det innan anslaget tas ned och tiden för överklagan gått ut.

Med vänlig hälsning

Andreas Johansson
Orförande i kommunfullmäktige (KFO)
Herrljunga kommun
E-post: andreas.johansson@herrljunga.se
Tfn: 0513-1 70 20
www.herrljunga.se

HERRLJUNGA KOMMUN

Herrljunga kommun, Box 201, 524 23 Herrljunga
Besöksadress: Torget 1, 524 30 Herrljunga
Växel 0513-170 00
Organisationsnummer: 212 000-15 20
Läs hur vi behandlar personuppgifter: www.herrljunga.se/personuppgifter

-

KS § 60 DNR KS 173/2020 351

Svar på återremiss av svar på medborgarförslag om cykelväg längs väg 182 från Örekulla till Annelund

Sammanfattning

Den 17 augusti inkom Christin Hillermyr med ett medborgarförslag om att kommunen ska bygga cykelväg längs med väg 182 mellan fyrvägskorsningen Örekulla och övergångstället vid IMI. Kommunen har inte rådighet att i egen regi bygga ut med statligt vägnät, åtgärder måste prioriteras i en regional process där konkurrensen är mycket hård. Byggnation av cykelvägar finansieras till 50% av kommunen.

Kommunstyrelsen beslutade genom § 11/2021-01-25 att föreslå kommunfullmäktige att avslå medborgarförslaget med hänsyn till att föreslagen sträcka inte ingår i kommunalt väghållarskap. Kommunfullmäktige beslutade genom § 4/2021-02-23 att återremittera medborgarförslaget till kommunstyrelsen för ett förtydligande av beslutsformuleringen. Kommunstyrelsens ordförande förslår att beslutformuleringen förtydligas genom att behovet enligt medborgarförslaget bedöms och prioriteras tillsammans med övriga behov i kommunen när kommunens cykelstrategi uppdateras, alternativt om det finns möjlighet att möta behovet genom att dra cykelväg i annan sträckning.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2021-03-08
Kommunfullmäktige § 4/2021-02-23
Kommunstyrelsen § 11/2021-01-2
Kommunfullmäktige § 113/2020-09-15
Medborgarförslag inkommet 2020-08-11

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

- Medborgarförslaget avslås då föreslagen sträcka inte ingår i kommunalt väghållarskap.
- Behovet bedöms och prioriteras tillsammans med övriga behov i kommunen när kommunens cykelstrategi uppdateras, alternativt om det finns möjlighet att möta behovet genom att dra cykelväg i annan sträckning

Mats Palm (S) bifaller ordförandens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Fortsättning KS § 60

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Medborgarförslaget avslås då föreslagen sträcka inte ingår i kommunalt väghållarskap.
2. Behovet bedöms och prioriteras tillsammans med övriga behov i kommunen när kommunens cykelstrategi uppdateras, alternativt om det finns möjlighet att möta behovet genom att dra cykelväg i annan sträckning.

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Förslagsställaren

KF § 4
KS § 11

DNR KS 173/2020 351

Svar på medborgarförslag om cykelväg längs väg 182 från Örekulla till Annelund

Sammanfattning

Den 17 augusti 2020 inkom Christine Hillermyr med ett medborgarförslag om att kommunen ska bygga cykelväg längs med väg 182 mellan fyrvägskorsningen Örekulla och övergångsstället vid IMI, strax innan T-korsningen väg 182/väg 1848. Föreslagen sträckning berör statligt vägnät. Kommunen har inte rådighet att i egen regi bygga utmed statligt vägnät, åtgärder måste prioriteras i en regional process där konkurrensen är mycket hård. Byggnation av cykelväg utmed statligt vägnät finansieras till 50% av kommunen. Kommunerna får vart fjärde år möjlighet att ansöka om lämpliga åtgärder. I senaste ansökningsomgången, som bearbetas just nu och där kommunen gjorde sin prioritering i mars 2020, prioriterades cykelväg mellan Hudene och Herrljunga i första hand. I kommunen finns stora behov av ett utbyggt cykelvägnät. Förvaltningen föreslår att aktuellt behov bedöms och prioriteras tillsammans med övriga behov i kommunen när kommunens cykelstrategi uppdateras. Då kan också, om behovet bedöms vara prioriterat, utredas om föreslagen sträckning är mest lämplig (och åtgärden i så fall ska hanteras i den regionala prioriteringsprocessen) eller om det finns möjlighet att möta behovet genom att dra kommunal cykelväg i annan sträckning.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag om att bygga cykelväg längs väg 182 mellan Örekulla och Annelund, daterat 2020-08-17
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-01-07

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Medborgarförslaget avslås med hänsyn till att föreslagen sträcka inte ingår i kommunalt väghållarskap.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Medborgarförslaget avslås med hänsyn till att föreslagen sträcka inte ingår i kommunalt väghållarskap.

Protokollsanteckning

Mats Palm (S) anmäler att han avser inkomma med en protokollsanteckning innan tid för justering.

Fortsättning KF § 4
Fortsättning KS § 11

"Protokollsanteckning.
KS 2021-01-25. Ärende 11

På grund av tidigare praxis gällande medborgarförslag lägger Socialdemokrater och Liberaler följande protokollsanteckning:

Då vi uppmanas att inte yrka på tilläggsförslag vid ärendehantering av medborgarförslag, vill vi på detta sätt uppmärksamma att utom beslut finns i tjänsteskrivningen följande beskrivning.
Föreslagen sträckning av cykelbana i området, kommer att tas i beaktande vid arbetet med en kommande kommunal cykelstrategi.
Med denna text i ärendebeskrivningen, avser vi att i det löpande arbetet uppmärksamma detta påtalade behov av cykelbana.

För Socialdemokraterna och Liberalerna i Herrljunga.

Mats Palm.
Oppositionsråd (S)."

I kommunfullmäktige föreslår Mats Palm (S) att medborgarförslaget anses besvarat men hänvisning till protokollsanteckningen som lämnades in i kommunstyrelsens sammanträde den 2021-01-25 (KS § 11).

Ingemar Kihlström (KD) föreslår att ärendet återremitteras till kommunstyrelsen för förtydligande av beslutsformulering.

Börje Aronsson (KV), Gunnar Andersson (M) och Johnny Carlsson (C) bifaller Ingemar Kihlströms (KD) förslag till beslut.

Ordförande frågar om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att kommunfullmäktige återremitterar ärendet till kommunstyrelsen för förtydligande beslutsformulering.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet återremitteras till kommunstyrelsen för förtydligande beslutsformulering.

Expedieras till: Kommunstyrelsen
För kännedom till:

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
Gunnar Andersson (M)

Ordförandeskrivelse
2021-03-08
DNR KS 173/2020 351

Svar på återremiss av svar på medborgarförslag om cykelväg längs väg 182 från Örekulla till Annelund

Sammanfattning

Den 17 augusti inkom Christin Hillermyr med ett medborgarförslag om att kommunen ska bygga cykelväg längs med väg 182 mellan fyrvägskorsningen Örekulla och övergångstället vid IMI. Kommunen har inte rådighet att i egen regi bygga ut med statligt vägnät, åtgärder måste prioriteras i en regional process där konkurrensen är mycket hård. Byggnation av cykelvägar finansieras till 50% av kommunen

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2021-03-08
Kommunfullmäktige § 4/2021-02-23
Kommunstyrelsen § 11/2021-01-2
Kommunfullmäktige § 113/2020-09-15
Medborgarförslag inkommet 2020-08-11

Ordförandens förslag till beslut

- Medborgarförslaget avslås då föreslagen sträcka inte ingår i kommunalt väghållarskap
- Behovet bedöms och prioriteras tillsammans med övriga behov i kommunen när kommunens cykelstrategi uppdateras, alternativt om det finns möjlighet att möta behovet genom att dra cykelväg i annan sträckning

Gunnar Andersson (M)
Ordförande kommunstyrelsen

Expedieras till:	Kommunfullmäktige
För kännedom till:	Förslagsställaren

KF § 113 DNR KS 173/2020 351

Medborgarförslag om cykelväg längs väg 182, från Örekulla till Annelund

Sammanfattning

Följande medborgarförslag inkom 2020-08-17 från Christine Hillermyr;

"Jag har en önskan om en cykelväg på väg 182 mot Ulricehamn ca 1 km. Från 4-vägskorsningen Hov-Molla på höger sida till Annelund fram till övergångsstället vid IMI /TA).

Jag har barnbarn som cyklar från Ubby till kompisar i Annelund. Det är även många so cyklar till N.Säm badet samt många från Hovs gamla skola som går, cyklar, mot Annelund med barnvagn och går på fel sida av vägen. Det råder hög hastighet på vägen samt att det är mycket tung trafik."

- Agera helst innan någon olycka sker.

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Expedieras till: Kommunstyrelsen
För kännedom till:

KS § 59 DNR KS 5/2020 320

Svar på motion om inventering av ödehus i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Mats Palm (S) och Bert-Åke Johansson (S) inkom 2020-01-13 med en motion om att ge dåvarande bygg- och miljöförvaltningen i uppdrag att genomföra en inventering av ödehus i kommunen. Motionen skickades till kommunstyrelsen för beredning och till bygg- och miljönämnden för yttrande. Bygg- och miljönämnden ställde sig positiva till motionens förslag under förutsättningen att nämnden tilldelas särskilda projektmedel för genomförande. I sitt yttrande gjorde bygg- och miljönämnden bedömningen att en inventering likt den motionen föreslog innebar en omfattande arbetsinsats med att kontakta ägarna till ödehusen inför eventuell uthyrning eller försäljning. Samhällsbyggnadsförvaltningen har under hösten 2020 genomfört en inventering av ödehus och sammanställt en lista. Kommunstyrelsen beslutade genom § 198/2020-12-14 att finansiera en ny digital plattform med ett Leva och Bo i Herrljunga koncept. Leva och Bo i Herrljunga plattformen lanserades 2021-03-08 och innebar en möjlighet att på ett strukturerat sätt marknadsföra kommunens ödehus för försäljning eller uthyrning. Husägare kan via Leva och Bo plattformen själva publicera en annons för uthyrning alternativt fylla i ett formulär med kontaktuppgifter som skickas till samtliga intresserade mäklarfirmor i kommunen. Förvaltningen föreslår att samhällsbyggnadsförvaltningen ges i uppdrag att i samverkan med kommunikatör samordna implementeringen av ödehusinventeringen på Leva och Bo plattformen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-03
Kommunstyrelsen § 198/2020-12-14
Bygg- och miljönämnden § 43/2020-06-03
Kommunstyrelsen § 50/2020-03-16
Kommunfullmäktige § 21/2020-02-18
Motion inkommen 2020-01-13

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:
  - Motionen anses besvarad
  - Samhällsbyggnadsförvaltningen ges i uppdrag att i samverkan med kommunikatör samordna implementeringen av ödehusinventeringen på Leva och Bo plattformen.

Mats Palm (S) yrkar på att motionen beviljas.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enighet med Mats Palms (S) förslag.

Fortsättning KS § 59

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen beviljas.
2. Samhällsbyggnadsförvaltningen ges i uppdrag att i samverkan med kommunikatör samordna implementeringen av ödehusinventeringen på Leva och Bo plattformen.

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Bygg- och miljönämnden

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Ior Berglund

Tjänsteskrivelse
2021-03-04
DNR KS 6/2020 320

Svar på motion om inventering av ödehus i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Mats Palm (S) och Bert-Åke Johansson (S) inkom 2020-01-13 med en motion om att ge dåvarande bygg- och miljöförvaltningen i uppdrag att genomföra en inventering av ödehus i kommunen. Motionen skickades till kommunstyrelsen för beredning och till bygg- och miljönämnden för yttrande. Bygg- och miljönämnden ställde sig positiva till motionens förslag under förutsättningen att nämnden tilldelas särskilda projektmedel för genomförande. I sitt yttrande gör dock bygg- och miljönämnden bedömningen att en inventering likt den motionen föreslår innebär en omfattande arbetsinsats med att kontakta ägarna till ödehusen inför eventuell uthyrning eller försäljning.
Samhällsbyggnadsförvaltningen har under hösten 2020 genomfört en inventering av ödehus och sammanställt en lista. Kommunstyrelsen beslutade genom § 198/2020-12-14 att finansiera en ny digital plattform med ett Leva och Bo i Herrljunga koncept. Leva och Bo i Herrljunga plattformen lanseras 2021-03-08 och innebär en möjlighet att på ett strukturerat sätt marknadsföra kommunens ödehus för försäljning eller uthyrning. Husägare kan via Leva och Bo plattformen själva publicera en annons för uthyrning alternativt fylla i ett formulär med kontaktuppgifter som skickas till samtliga intresserade mäklarfirmor i kommunen. Förvaltningen föreslår att samhällsbyggnadsförvaltningen ges i uppdrag att i samverkan med kommunikatör samordna implementeringen av ödehusinventeringen på Leva och Bo plattformen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-03
Kommunstyrelsen § 198/2020-12-14
Bygg- och miljönämnden § 43/2020-06-03
Kommunstyrelsen § 50/2020-03-16
Kommunfullmäktige § 21/2020-02-18
Motion inkommen 2020-01-13

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

- Motionen anses besvarad
- Samhällsbyggnadsförvaltningen ges i uppdrag att i samverkan med kommunikatör samordna implementeringen av ödehusinventeringen på Leva och Bo plattformen.

Ior Berglund
Kommundirektör

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Bygg- och miljönämnden

KS § 50 DNR KS 6/2020 320

Begäran om yttrande över motion om inventering av ödehus i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Mats Palm (S) och Bert-Åke Johansson (S) har i motion daterad 2020-01-13 föreslagit att bygg- och miljöförvaltningen ska ges i uppdrag att finna formerna för och initiera en inventering av ödehus i syfte att öka inflyttningen till Herrljunga kommun. Kommunfullmäktige överlämnade 2020-02-18 (§ 21) motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Eftersom motionärerna föreslår att bygg- och miljöförvaltningen ska genomföra en ödehusinventering om motionen beviljas föreslås kommunstyrelsen begära ett yttrande över motionen från bygg- och miljönämnden.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2020-03-04
Kommunfullmäktige § 21/2020-02-18
Motion daterad 2020-01-13

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

- Motionen skickas till bygg- och miljönämnden för yttrande.
- Yttrandet ska utformas på samma sätt som ett svar på en motion, det vill säga efterleva samtliga krav i avsnittet "Handläggning av motioner och medborgarförslag" i kommunens riktlinjer för dokument- och ärendehantering.
- Yttrandet ska vara kommunstyrelsen till handa senast 2020-06-12.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Motionen skickas till bygg- och miljönämnden för yttrande.
2. Yttrandet ska utformas på samma sätt som ett svar på en motion, det vill säga efterleva samtliga krav i avsnittet "Handläggning av motioner och medborgarförslag" i kommunens riktlinjer för dokument- och ärendehantering.
3. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen till handa senast 2020-06-12.

Expedieras till: Bygg- och miljönämnden
För kännedom till:

BMN § 43 DNR B 47/2020 610

Svar på begäran om yttrande från kommunstyrelsen gällande motion om inventering av ödehus i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Mats Palm (S) och Bert-Åke Johansson (S) har i motion daterad 2020-01-13 föreslagit att bygg- och miljöförvaltningen ska ges i uppdrag att finna formerna för och initiera en inventering av ödehus i syfte att öka inflyttningen till Herrljunga kommun. Kommunfullmäktige överlämnade 2020-02-18 (§ 21) motionen till kommunstyrelse för beredning. Eftersom motionärerna föreslår att bygg- och miljöförvaltningen ska genomföra en ödehusinventering om motionen begärde kommunstyrelsen ett yttrande över motionen från bygg- och miljönämnden.

Bygg- och miljönämnden ser positivt på möjligheten att genomföra en mer översiktlig kartläggning i syfte att påvisa potentialen av obebodda fastigheter i kommunen. Bygg- och miljönämnden gör också bedömningen att det kan bli mycket resurskrävande att kontakta ägarna till de tomma fastigheterna med information om hur de kan sälja eller hyra ut. Det behöver också klarläggas om kommunen skall ta på sig en sådan roll. För att gå vidare med en inventering gör bygg- och miljönämnden bedömningen att det behövs särskilda projektmedel och tid avsatt för projektet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-05-15
Kommunstyrelsen §50/ 2020-03-16

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Bygg- och miljönämnden ställer sig positivt till inventering av ödehuset, under förutsättning att nämnden tilldelas särskilda projektmedel och tid för projektet är avsatt.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bygg- och miljönämndens beslut

1. Bygg- och miljönämnden ställer sig positivt till inventering av ödehuset, under förutsättning att nämnden tilldelas särskilda projektmedel och tid för projektet är avsatt.

Expedieras till: Kommunstyrelsen

KF § 21 DNR KS 6/2020 320

Motion om inventering av ödehus i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Följande motion inkom 2020-01-13 från Mats Palm (S) och Bert-Åke Johansson (S).

" Det går en våg av miljömedvetenhet och alternativa livsstilslösningar genom vårt samhälle. Stressade storstadsbor eller människor som helt enkelt vill leva mer resurssnålt och klara en större del av självhushållet själva. Cirkulära ekonomier, ekologiskt boende, nollenergi-boende, ja termerna och ideologierna för dessa boendeformer är stadigt i ökande.

Ställt i relation till ett ökat klimatmedvetande, har vi goda möjligheter i Herrljunga att erbjuda och kombinera det lantliga boendet, med ett arbetsliv i någon av våra angränsande större städer. Flera andra kommuner, Falkenberg, Grästorp, Örnsköldsvik, Sollefteå m.m. är exempel på kommuner där man efter en inventering av ödehus fått en positiv inflyttning till kommunerna. Denna förstärkning till kommunen som helhet, kan också tjäna som befolknings tillskott kring de mindre skolenheter som ibland kämpar med ett minskande elevunderlag. Där vi kan ha svårt att hitta byggherrar för nyproduktion, kan dessa upprustade ödehus fylla motsvarande behov. Det kan vara av värde även för Herrljunga att bredda typen av och tillgången på hus för de som önskar ett genuint lantligt läge, ofta med historia..

https://www.land.se/landkoll/kartlaggning-av-odehus-gav-falkenberg-nya-invanare/

Denna inventering gör givetvis inte sig själv. I de delar som ännu inte är inventerade, kan hjälp gå att finna genom olika typer av praktikplatser, instegsjobb, plusjobb, lönebidrag eller liknande. Det kan också finnas kulturgeografer, kulturhistoriker, samhällsvetare eller andra som skulle finna en egennytta i detta genom t.ex. ett examensarbete. Formerna för detta återstår att konkretisera."

Vi yrkar att:

- Bygg och Miljöförvaltningen, ges i uppdrag att finna formerna för, och initiera denna inventering av ödehus.

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Motion. 2020-01-08

Det går en våg av miljömedvetenhet och alternativa livsstilslösningar genom vårt samhälle. Stressade storstadsbor eller människor som helt enkelt vill leva mer resurssnålt och klara en större del av självhushållet själva.
Cirkulära ekonomier, ekologiskt boende, nollenergi-boende, ja termerna och ideologierna för dessa boendeformer är stadigt i ökande.
Ställt i relation till ett ökat klimatmedvetande, har vi goda möjligheter i Herrljunga att erbjuda och kombinera det lantliga boendet, med ett arbetsliv i någon av våra angränsande större städer.

Flera andra kommuner, Falkenberg, Grästorp, Örnsköldsvik, Sollefteå m.m. är exempel på kommuner där man efter en inventering av ödehus fått en positiv inflyttning till kommunerna.
Denna förstärkning till kommunen som helhet, kan också tjäna som befolknings-tillskott kring de mindre skolenheter som ibland kämpar med ett minskande elevunderlag.
Där vi kan ha svårt att hitta byggherrar för nyproduktion, kan dessa upprustade ödehus fylla motsvarande behov.
Det kan vara av värde även för Herrljunga att bredda typen av och tillgången på hus för de som önskar ett genuint lantligt läge, ofta med historia..

https://www.land.se/landkoll/kartlaggning-av-odehus-gav-falkenberg-nya-invanare/

Denna inventering gör givetvis inte sig själv.
I de delar som ännu inte är inventerade, kan hjälp gå att finna genom olika typer av praktikplatser, instegsjobb, plusjobb, lönebidrag eller liknande. Det kan också finnas kulturgeografer, kulturhistoriker, samhällsvetare eller andra som skulle finna en egennytta i detta genom t.ex. ett examensarbete.
Formerna för detta återstår att konkretisera.

Vi yrkar att:
Bygg och Miljöförvaltningen, ges i uppdrag att finna formerna för, och initiera denna inventering av ödehus.

Mats Palm (S)

Bert-Åke Johansson (S).

KS § 53 DNR KS 8/2021 942

Årsredovisning 2020 för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Årets resultat visar på bokslutsdagen ett överskott för koncernen på 32,1 miljoner kronor (18,8). Det är framförallt kommunens resultat som förbättrat resultatnivån mot föregående år, men även Herrljungabostäder och Herrljunga Elektriska visar högre resultat för 2020 än för 2019. Herrljunga kommun redovisar för 2020 ett resultat på 24,3 miljoner kronor. Den goda resultatnivån för kommunen kan framförallt förklaras av att kommunen fått höga tillfälliga statliga medel på grund av coronapandemin. Totalt uppgår de tillfälliga medlen till 20,9 miljoner kronor, varav 12,4 miljoner kronor avser generella statsbidrag, 5,7 miljoner kronor avser sjuklönekostnadsersättningar och 2,8 miljoner kronor avser bidrag för merkostnader på grund av Covid-19.

För 2020 uppfyller Herrljunga kommun två av de tre finansiella målen. Det första målet som anger hur högt resultat kommunen ska ha i förhållande till skatteintäkter och generella bidrag har infriats. Målet är 2 % under en treårsperiod och årets resultat redovisades till 3,3 % (2 % föregående år). Det andra finansiella målet är att soliditeten inte ska understiga 35 %.

För 2020 redovisar Herrljunga kommun en soliditet motsvarande 40 % och målet har därmed infriats. Soliditeten har under de senaste åren varierat mellan 30 och 41 procent inklusive pensionsförpliktelsen. Det tredje finansiella målet anger att kommunen ska självfinansiera investeringar. Självfinansieringsgraden har för det enskilda året uppgått till 62 procent, vilket är något för lågt för att kunna infria målet om självfinansiering.

För 2020 uppvisar nämnderna tillsammans med politisk verksamhet en positiv resultatavvikelse på 8,1 (2,9) miljoner kronor. Socialnämnden redovisar ett underskott på 8 miljoner kronor och Bygg och miljö har ett underskott på 0,8 miljoner kronor men övriga nämnder redovisar positiva resultatavvikelser mot budget.

Utöver den ekonomiska redovisningen i årsredovisningen, redogörs även för bland annat måluppfyllelser, ekonomiska analyser, händelser av väsentlig betydelse och om förväntad utveckling. Årsredovisningen innehåller också ett personalavsnitt som bland annat tar upp personalnyckeltal, sjukfrånvaron och arbetsmiljö.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2021-03-04
Herrljunga kommuns årsredovisning 2020

Fortsättning KS § 53

Förslag till beslut

Förvaltningen förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige
  - godkänna upprättad årsredovisning för 2020

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Årsredovisning 2020 för Herrljunga kommun godkänns (bilaga 1, KS § 53/2021-03-22).

Expedieras till: Kommunfullmäktige, kommunens revisorer

Årsredovisning Herrljunga kommun 2020

Sammanfattning

Årets resultat visar på bokslutsdagen ett överskott för koncernen på 32,1 mnkr (18,8). Det är framförallt kommunens resultat som förbättrat resultatnivån mot föregående år, men även Herrljungabostäder och Herrljunga Elektriska visar högre resultat för 2020 än för 2019. Herrljunga kommun redovisar för 2020 ett resultat på 24,3 mnkr.

Den goda resultatnivån för kommunen kan framförallt förklaras av att kommunen fått höga tillfälliga statliga medel på grund av coronapandemin. Totalt uppgår de tillfälliga medlen till 20,9 mnkr, varav 12,4 mnkr avser generella statsbidrag, 5,7 mnkr avser sjuklönekostnadsersättningar och 2,8 mnkr avser bidrag för merkostnader pga Covid-19.

För 2020 uppfyller Herrljunga kommun två av de tre finansiella målen. Det första målet som anger hur högt resultat kommunen ska ha i förhållande till skatteintäkter och generella bidrag har infriats. Målet är 2 % under en treårsperiod och årets resultat redovisades till 3,3 % (2 % föregående år). Det andra finansiella målet är att soliditeten inte ska understiga 35 %. För 2020 redovisar Herrljunga kommun en soliditet motsvarande 40 % och målet har därmed infriats. Soliditeten har under de senaste åren varierat mellan 30 och 41 procent inkl pensionsförpliktelsen. Det tredje finansiella målet anger att kommunen ska självfinansiera investeringar. Självfinansieringsgraden har för det enskilda året uppgått till 62 procent, vilket är något för lågt för att kunna infria målet om självfinansiering.

För 2020 uppvisar nämnderna tillsammans med politisk verksamhet en positiv resultatavvikelse på 8,1 (2,9) mnkr. Socialnämnden redovisar ett underskott på 8 mnkr och Bygg och miljö har ett underskott på 0,8 mnkr men övriga nämnder redovisar positiva resultatavvikelser mot budget.

Utöver den ekonomiska redovisningen i årsredovisningen, redogörs även för bland annat måluppfyllelser, ekonomiska analyser, händelser av väsentlig betydelse och om förväntad utveckling. Årsredovisningen innehåller också ett personalavsnitt som bland annat tar upp personalnyckeltal, sjukfrånvaron och arbetsmiljö.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2021-03-04
Herrljunga kommuns årsredovisning 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

- godkänna upprättad årsredovisning för 2020

Ärende 6

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: kommunens revisorer
För kännedom till:

Ärende 6

Årsredovisning 2020
Herrljunga kommun

Innehållsförteckning

INLEDNING **1**

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE 1

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE **3**

DEN KOMMUNALA KONCERNEN 3
ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING 6
VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING 7
HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE 12
STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN 13
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING 14
BALANSKRAVSRESULTAT 26
VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN 27
FÖRVÄNTAD UTVECKLING 32

EKONOMISK REDOVISNING **34**

RESULTATRÄKNING 34
KASSAFLÖDESANALYS 35
BALANSRÄKNING 36
NYCKELTAL 38
NOTER 39
DRIFTREDOVISNING 54
INVESTERINGSREDOVISNING 56

ÖVRIGT **59**

BEGREPPSFÖRKLARINGAR 59
REVISIONSBERÄTTELSE 62

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande

Tiden går fort och det är åter dags att se tillbaka på ett år och hur det blev. Naturligtvis så överskuggades året 2020 av pandemin och Covid-19, vilket har varit en utmaning för oss alla. Den påverkade oss alla, mest av allt den sociala verksamheten, hemtjänsten och våra olika typer av boende, kan inte nog betona vikten av den personal som lagt så mycket av sig själva i det arbetet och lyckats att hålla smittan borta från boendena och vårdtagarnas hem. En grupp som vi inte får glömma i det arbetet är våra duktiga lokalvårdare. Även skolans personal och deras arbete har förändrats att från undervisning i en lokal med elever på plats, till att med digitala hjälpmedel fånga och undervisa på helt annat sätt måste varit en utmaning. Barnomsorgens personal har också mötts av andra förutsättningar när de träffat barnen i sitt dagliga arbete, alla är värda att uppmärksammas och hyllas.

I 2019 års förord skrev jag att bo i Herrljunga måste vara det bästa valet oavsett var man bor och man ska vara stolt över att bo just här. Den befolkningsökning som vi hade hoppats och trott på uteblev tyvärr under 2020 men vi har arbetat med att skapa förutsättningarna för en ökad byggnation vilket vi hoppas kunna se resultat av redan under 2021. Bland annat har en bygglovshandläggare anställts på heltid då vi ser ett ökande behov för den här sortens tjänster och förhoppningsvis kan säljstarten av tomter på Horsby 2 ske redan första kvartalet 2021.

I kommunen finns också Nossan AB, ett förvaltningsbolag vars syfte är att äga och förvalet de kommunala bolagen och kommunen äger också Herrljunga Industrilokaler. Mer om bolagen och stiftelsen finns att läsa i årsredovisningen.

Kommunens finansiella mål för att skapa utrymme för investeringar och en robust ekonomi är att resultatet under en treårsperiod skall uppnå till minst 2procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag, Resultatet för 2020 uppgick till cirka 24 mnkr eller 4,2 procent vilket innebär att målet för både året och treårsperioden infriats. Den positiva avvikelsen cirka 13 mnkr beror på tillfälliga medel från staten på grund av Corona. Herrljunga kommun har följt SKR:s rekommendationer att använda det tillfälliga överskottet på ett sätt som kan minska framtida kostnader och avsätta delar av överskottet i en resultatutvecklingsreserv.

Kommunen har ett gott samarbete med det lokala näringslivet vilket är en förutsättning för en god välfärd för alla i kommunen. Kommunen har tillsammans med företagarna en näringslivsfunktion genom Fokus Herrljunga där näringslivutvecklaren är anställd. I den årliga näringslivsenkäten som gör av Svensk Näringsliv hamnade Herrljunga på en hedrande 10:e plats vilket är en förbättring med 17 platser. Det är som jag tolkar det frukten av ett gott samarbete mellan företagare och servicevilliga tjänstemän. Covid-19 har självfallet påverkat arbetslösheten en ökning från 4,6 procent till 5,6 procent jämfört med riket 7 procent till 8,5 procent. Kommunens arbete gällande Västra Stambanan fortsätter. Under 2020 har både Skarborgskommunförbund och

Sjuhäradskommunförbund blivit medlemmar, detta innebär en starkare påverkansmöjlighet. Stort tack till oppositionsrådet som varit mig behjälplig att driva på i det arbetet.

Kommunen står för ett flertal utmaningar men om vi arbetar tillsammans blir vår kommun attraktivare och ännu bättre att bo och leva i. Jag vill med dessa ord tacka alla politiker i kommunen för ett gott samarbete, min förhoppning är att så fortsätter. Tack även till alla som på något sätt hjälpt till och gjort kommunen trivsam att bo och leva i.

Till sist men inte minst ett stort tack till all vår personal som är den viktigaste delen av den kommunala verksamheten inte minst under detta ovanliga och för många svåra år.

Gunnar Andersson(M)

Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Den kommunala koncernen

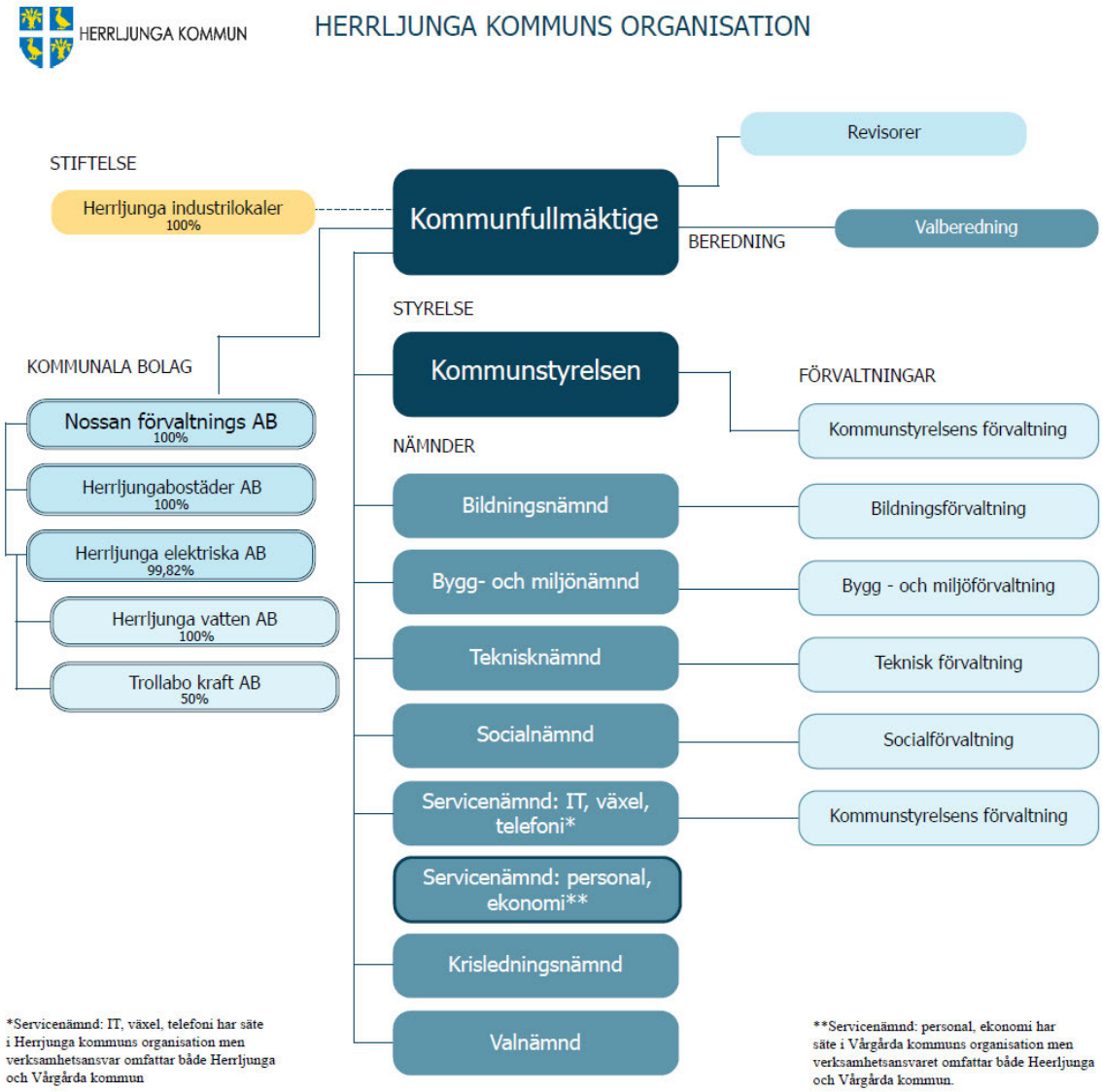

Bild 1 Herrljunga kommuns organsiation

Förutom Herrljunga kommun består den kommunala koncernen av Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler och Nossan Förvaltningsaktiebolag med dess dotterbolag Herrljungabostäder AB och koncernen Herrljunga Elektriska AB.

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler ägs till 100 procent av Herrljunga Kommun. Stiftelsen förvaltar 23 fastigheter till ett sammanlagt bokfört värde av 167 mnkr och dess syfte med verksamheten är att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler till kommunens näringsliv. Fastigheter som ägs av stiftelsen hyrs ut, leasas eller säljs beroende på kundens intresse.

Nossan Förvaltningsaktiebolag

Nossan Förvaltningsaktiebolag är ett holdingbolag vars syfte är att äga och förvalta de kommunala bolagen Herrljungabostäder AB, och Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag. Eftersom Nossan förvaltningsaktiebolag är ett holdingbolag finns inga anställda i bolaget utan bolaget köper via avtal resurser av Herrljunga Kommun. Nossans Förvaltningsaktiebolag ska samordna och kontrollera att Herrljunga kommuns koncernbolag förvaltas enligt ägardirektiv och kommunala mål, samt att skapa möjligheter för koncernen att växa och utvecklas.

Herrljungsbostäder AB

Herrljungabostäder AB ägs till 100 procent av Nossan Förvaltningsaktiebolag. Syftet med verksamheten är att erbjuda ett kundanpassat och varierat utbud av lägenheter. Lägenheterna ska passa alla och bolaget strävar efter att kunden ska känna trygghet och trivsel i bostaden och området.

Herrljungabostäder AB ska erbjuda hyresgäster i Herrljunga kommun ett brett urval av attraktiva bostäder med olika typer av upplåtelseform. Med en hög service, genomgripande miljöfokus och ett omsorgsfullt underhåll ska Herrljungabostäder AB vara förstahandsvalet för ett tryggt och långsiktigt boende.

Koncernen Herrljunga Elektriska AB

Herrljunga Elektriska AB består av moderbolaget Herrljunga Elektriska och dess dotterbolag Herrljunga Vatten AB, Herrljunga Elkraft AB (bolaget är vilande) och Trollabo Kraft AB (ägs till 50 procent och kommer inte att redovisas i kommunens årsredovisning).

Herrljunga Elektriska

Herrljunga Elektriska AB:s verksamhetsområde består av fyra affärsområden: Elnät, EL-/energiteknik, Fjärrvärme och Stadsnät, samt övrig verksamhet inom fastighetsförvaltning och tjänster. Bolaget har till syfte att producera och distribuera el- och värmeenergi, tillhandahålla el- och energitekniska tjänster inklusive elinstallation, tillhandahålla stadsnätstjänster, äga och förvalta såväl lös som fast egendom. Bolaget ska främja kommunens tillväxt och utveckling genom drift och förvaltning av nämnda verksamheter. Bolagets ekonomiska mål ska vara att uppnå en avkastning på eget kapital som uppgår till 8 procent samt en soliditet på minst 35 procent. Bolaget bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Anmälningsplikten avser produktionsanläggningar för fjärrvärme i Mörlanda Panncentral och Kartholmens Panncetral, samt värmeproduktion på Gäsenegården.

Herrljunga Vatten AB

Herrljunga Vatten AB ansvarar över vatten och avloppsverksamheten i Herrljunga kommun. I detta ansvar ligger produktion och distribution av dricksvatten, avledning och rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningarna inom fastställda verksamhetsområden. Verksamheten ska efterleva krav och villkor som ställs enligt LAV (Lagen om allmänna vattentjänster), Miljöbalken och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken och Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter.

Politisk organisation Herrljunga kommun

Kommunens högsta beslutande organ är kommunfullmäktige med 31 ledamöter. Kommunens revisorer är tillsatta av och rapporterar direkt till fullmäktige. Fullmäktige utser kommunstyrelsen och dessutom fem facknämnder vilka alla utom val- och krisledningsnämnden har underställda förvaltningar till sitt förfogande. Nämnderna, inklusive kommunstyrelsen, sammanträder cirka tio gånger per år. Förvaltningscheferna är tillsatta av kommunstyrelsen och är underställda kommunchefen. Bland nämnderna har kommunstyrelsen en särställning genom att styrelsen ska övervaka nämndernas utveckling samt ta nödvändiga initiativ om nämnderna inte bedriver verksamhet enligt fullmäktiges riktlinjer.

Kommunfullmäktigevalet 2018	Antal röster	Procent	Mandat
Arbetarepartiet Socialdemokraterna	1 366	21	7
Centerpartiet	1 160	18	6
Moderaterna	880	14	4
Liberalerna	646	10	3
Sverigedemokraterna	749	12	4
Kommunens väl	596	9	3
Kristdemokraterna	476	7	2
Vänsterpartiet	331	5	2
Miljöpartiet de gröna	126	2	0
Feministiskt initiativ	32	1	0
Övriga partier	5	0	0

Tabell 1 Kommunfullmäktigevalet 2018 med antal röster och mandat

De kommunala förvaltningarna styrs av förvaltningschefer som i sin tur ansvarar för olika verksamheter, avdelningar och enheter. I Herrljunga består de fyra facknämnderna av bildning, tekniska, bygg och miljö samt socialförvaltning. Kommunstyrelsens förvaltning består av funktionerna folkhälsa, översiktlig planering, turism samt central administration och kommunikation.

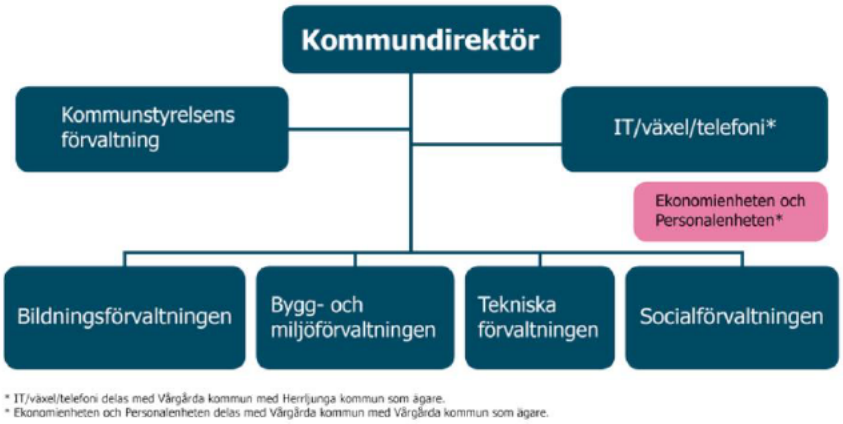

Bild 2 Organsiationsbild av Herrljunga kommuns kommunala förvaltning

Översikt över verksamhetens utveckling

Herrljunga kommunkoncern har under de senaste fem åren haft en positiv finansiell utveckling. För verksamhetsåret 2020 redovisade den kommunala koncernen ett resultat på 32,1 mnkr. Herrljunga kommun står för 49 procent av koncernens totala omsättning, detta efter koncernelimineringar.

Koncernen Herrljunga Kommun	2016	2017	2018	2019	2020
Verksamhetens intäkter, mnkr	262	275	260	259	264
Verksamhetens kostnader, mnkr	732	779	780	783	801
Skatteintäkter och stadsbidrag, mnkr	504	525	530	547	572
Årets resultat	30	22	8	18	32
Soliditet, procent	16	18	19	20	21
Långfristiga skulder, mnkr	387	429	407	405	445
Antal årsarbetare månadsavlönade	897	917	951	913	925

Herrljunga Kommun	2016	2017	2018	2019	2020
Antal invånare	9 486	9 485	9 494	9 464	9 444
- varav 0-6 år	770	771	736	707	669
- varav 7-17 år	1 157	1 135	1 166	1 172	1 178
- varav 18-64 år	5 359	5 333	5 301	5 157	5 264
- varav 65- år	2 200	2 246	2 291	2 428	2 333
Kommunalskatt, kr	21,94	21,94	21,94	21,94	21,94
Landstingsskatt, kr	11,48	11,48	11,48	11,48	11,48
Årets resultat efter finansiella poster, mnkr	19	24	-2	11	24
Skatteintäkter och statsbidrag, mnkr	504	525	530	547	572
Verksamhetens nettokostn tkr/invånare	51	53	56	57	58
Soliditet, procent	37	40	40	41	40
Självfinansieringsgrad av invest, procent	106	91	29	72	62
Resultat/skatteintäkter + generella bidrag, procent	4	5	0	2	4
Antal månadsanställda, enl AB tillsvidare+visstid	843	863	897	855	865
Antal årsarbetare månadsavlönade	755	773	812	784	818

Tabell 2 Sammandrag av verksamhetens utveckling 2016-2020

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

År 2020 är exceptionellt ur många perspektiv. Coronapandemin gav under våren och senare delen av hösten en extremt snabb nedgång i produktion och sysselsättning, såväl i Sverige som i omvärlden. Verksamheten i Sveriges kommuner fick ställa om i rekordfart, så även i Herrljunga.

Sveriges kommuner visar starka resultat i år, till följd av stora tillfälliga och pandemirelaterade tillskott. De statliga tillskotten har givit goda ekonomiska förutsättningar för kommunsektorn att med ekonomin tryggad hantera pandemin. Totalt har Herrljunga kommun fått statliga coronarelaterade ersättningar om 20,9 mnkr under året. Viss kostnadsökning har skett utifrån omställningar och inköp av utrustning i verksamheterna, men inte i motsvarande del som de tillfälliga coronarelaterade intäkterna. Skatteintäkterna har, trots de minskade antalet arbetade timmar under året, dessutom kunnat upprätthållas genom att statliga åtgärder satts in såsom korttidspermitteringar och förstärkta arbetslöshetsersättningar.

Den demografiska utvecklingen kommer att ge stora utmaningar och långsiktiga effekter på ekonomi och bemanning framöver. Det blir en utmaning i att både effektivisera verksamheten och komma ikapp med sådant som inte kunnat göras till följd av pandemin. Årets starka ekonomiska resultat riskerar att skapa förväntningar som kommunen inte har möjlighet att uppfylla på längre sikt.

Befolkningsutveckling

Herrljunga kommun är för sin framtida utveckling beroende av att det sker en tillväxt av befolkningen. Då kommunen har ett attraktivt näringsliv och bra kommunikationsmöjligheter så pendlar många till Herrljunga kommun från andra kommuner. För att stimulera till ökad inflyttning är det viktigt att kommunen skapar attraktiva boenemiljöer både i tätorterna Herrljunga, Annelund och Ljung, men även på landsbygden. Kommunens invånarantal uppgick den 31 december 2020 till 9 444 vilket är en minskning med 20 personer jämfört med föregående år. Herrljunga kommun har under de senaste fem åren haft en befolkningsminskning på 42 personer. Invånarnas medelålder är 44,1 år, jämfört med 41,4 år i riket.

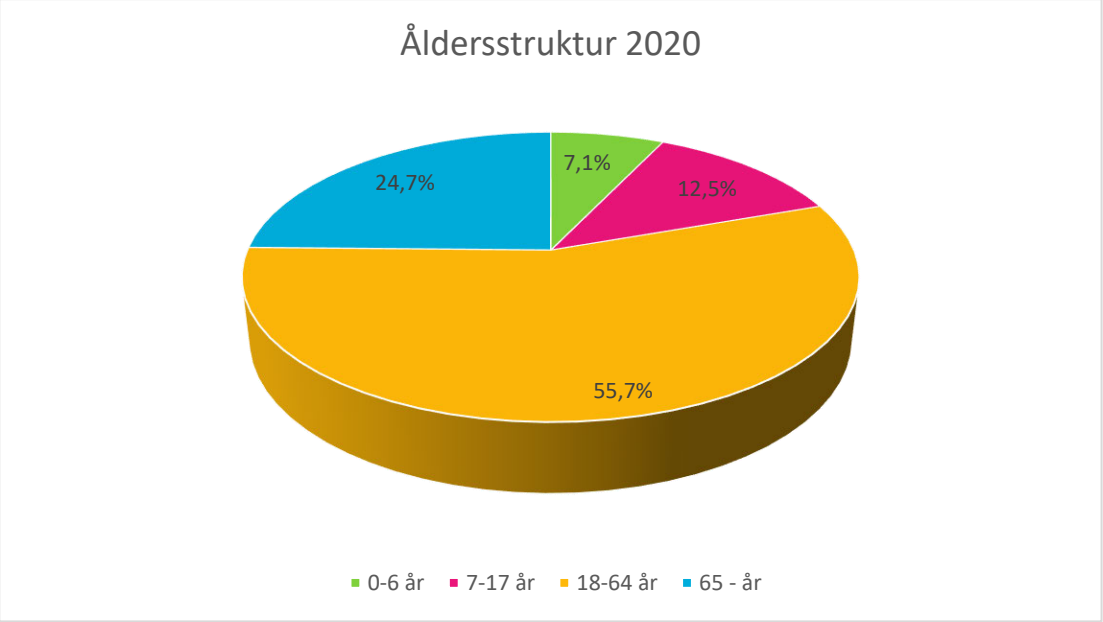

Diagram 1 Ålderstruktur på Herrljunga kommuns invånare 2020

Arbetsmarknad

Herrljunga kommun hade 2020-12-31 totalt 124 personer som var öppet arbetslösa. Motsvarade siffra 2019 var 117 personer vilket innbär att antalet arbetslösa har ökat med 7 personer. Om ökningen beror på pandemin är svårt att säga. Arbetslösheten motsvarar 2,8 (2,6) procent av den registerbaserade arbetskraften. Herrljunga har haft en betydligt lägre andel öppet arbetslöshet av registrerad arbetskraft än riket och länet under 2020-12-31. För Riket låg arbetslösheten på 4,1 procent av registrerad arbetskraft och för Västra Götaland på 4,5 procent. Personer i program med aktivitetsstöd uppgick 2020-12-31 till 131 (105) stycken.

Bostadsmarknad

Då kommunen har ett attraktiv näringsliv och bra kommunikationsmöjligheter så pendlar många idag till Herrljunga från andra kommuner. Ett större utbud av bra boendeformer skulle kunna innebära en ökad inflyttning från denna grupp. Boendet och livsmiljön får en allt större betydelse i människors liv. Det är inte längre tillgången till arbete som primärt styr var vi väljer att bosätta oss. Goda och varierande boendemiljöer har blivit en mycket viktigt konkurrensfördel för kommunerna i hela landet.

Förutsättningarna för att bygga enbostadshus och flerbostadshus finns i kommunenen genom att man under 2020 har det planlagt 120 bostäder fördelade på kvarteret Tallen, kvarteret Lyckan och Utvecklingsområdet Sämsholm. Under 2020 sålde kommunen 9 småhustomter och 6 nya lägenheter färdigställdes av Herrljunga Bostäder AB.

Näringsliv

Kommunen har ett aktivt samarbete med ortens företag via FOKUS Herrljunga som ägs av företagarna i kommunen och drivs i nära samarbete mellan kommun och företag. Kommunstyrelsens ordförande och Kommundirektör sitter i företagets styrelse. FOKUS Herrljunga har till syfte att förbättra och stärka näringslivsklimatet i Herrljunga kommun men också att stödja och utveckla nyföretagandet i kommunen.

Andelen arbetstillfällen kopplade till Industrin, ligger i kommunen på dryga 38 procent gentemot rikssnittet på 14 procent. Övriga näringsgrenar som är av stor betydelse för kommunen, är i nämnda ordning; transport, handel och den gröna näringen (jord- och skog).

Antalet företag i kommunen ligger enligt UC på cirka 1 422 stycken under 2020, vilket är en nettoökning med cirka 92 stycken jämfört med föregående år. Ökningen beror delvis på en ”Coronaeffekt”.

Arbetslösheten i kommunen är fortsatt låg, dryga 5,6 procent, en ökning med 0,8 procentenheter jämfört med 2019. Ett antal företagsetableringar har gjorts under 2020, vilket gör att arbetsmarknaden bedöms vara fortsatt god 2021. Kommunen är tvåa i Sjuhärad vad gäller Företagsamheten i åldrarna 16-74 år, 15,7 procent jämfört med rikssnittet som ligger på 12,5 procent.

I Svenskt Näringslivs årliga enkät har Herrljunga kommun historiskt goda placeringar. År 2020 hamnade kommunen på plats 10 av 290, vilket är en förbättring med 17 placeringar jämfört med föregående år. Under de senaste fem åren har Herrljungas placeringar varierat, men aldrig varit sämre än plats 48. Undersökningen baseras på två delar; enkätundersökning och statistikdel. Vad gäller

enkätundersökningen får kommunen överlag mycket goda resultat medan statistikdelen tynger kommunen.

I slutet av 2020 bildades den ideella föreningen NyföretagarCentrum Herrljunga, vilken är del av den riksomfattande organisation NyföretagarCentrum. Här finns stora förhoppningar om att verksamheten genom gratis rådgivning kan nå ännu fler människor att starta företag.

Vad gäller framtiden, är det av yttersta vikt att verksamheten intensifierar arbetet med att få fler människor att våga ta steget till att bli egna företagare. Vidare behöver verksamheten också bli bättre på att locka företag från branscher som nära nog saknas idag. Exempel på nya branscher kan vara PR & marknadsföring, juridik, digitalisering, nya kommunikationslösningar mm. Fortsatt satsning på att utöka tillgänglig & flexibel industrimark är också fundamental för att skapa grund för framtida expansion.

Finansiell analys

I Herrljunga kommunkoncern finns de fem låntagarna Herrljungabostäder AB, Herrljunga Vatten AB, Nossan Förvaltningsaktiebolag, Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler och Herrljunga kommun. Den totala låneskulden för 2020 var 427 mnkr. Den största av låntagarna var Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler med en andel på 36 procent motsvarande 156 mnkr. På grund av höga investeringskostnader tecknade Herrljunga Kommun ett lån på 25 mnkr under 2020.

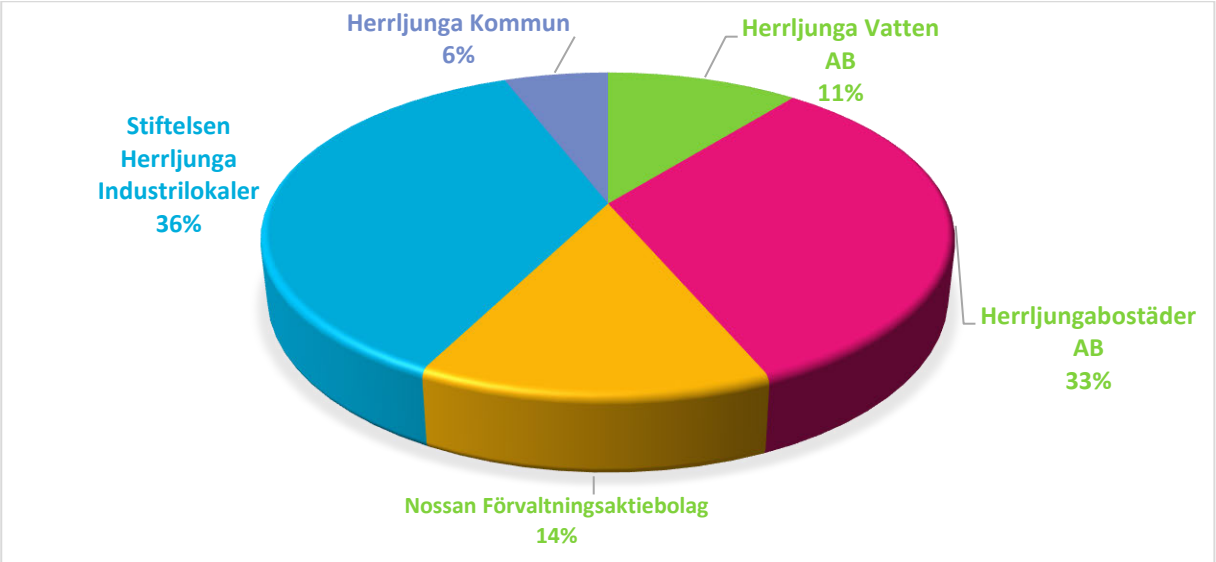

Diagram 2 Herrljunga kommukoncerns samlade lån hos Kommuninvest

Under nuvarande år har skuldportföljen 66 procent andel fast ränta. Den genomsnittliga kapitalbindningen är 2,6 år och den genomsnittliga räntebindningen är på 2,0 år. Av låneskulden har 27,7 procent en kapitalbindning på 1 år eller kortare och 45 procent har en räntebindning på 1 år eller kortare. För 2020 var de totala räntekostnaderna 2 mnkr. Risken med hög lånegraden är när räntorna stiger, det innebär ökade kostnader för koncernen. Den totala ränteprognosen på 10 år är 4,7 mnkr, vilket är en kostnadsökning på 2,7 mnkr utifrån att inga fler lån tecknas.

Likviditeten speglar koncernens kortfristiga betalningsberedskap. De löpande utgifterna måste kunna betalas med antingen de månatliga skatteinbetalningarna, avgifter och ersättningar eller andra

omsättningsbara tillgångar. Med högre investeringsgrad ökar behovet av utökad lånegrad. Koncernens likviditet stärktes marginellt under 2020, i detta ingår dock en ökning av låndeskulden med 38 mnkr varav 25 mnkr är nyupptagna lån av Herrljunga kommun.

Borgensåtaganden är förknippade med risk och därför är det viktigt att analys görs vid varje enskild förfrågan om borgensförbindelse. När borgensåtagande ska beaktas är det dock lika viktigt att analysera innehållet i åtagandet som storleken. Den största risken uppstår i de borgensåtaganden som inte har några väsentliga tillgångar att realisera vid betalningssvårigheter, vanligtvis föreningar. Detta har Herrljunga kommun beskrivit i en upprättad policy för borgensförbindelser. Herrljunga kommuns borgensåtaganden uppgick vid årsskiftet 2020 till 391,8 mnkr vilket var en minskning med 0,3 mnkr mot 2019. Minskningen beror på minskat borgensåtagande för föreningar. Av den totala andelen borgensåtagandena består borgensåtaganden till föreningar av 2,7 mnkr vilket motsvarar 0,7 procent, resterande är borgenssförbindelser mellan kommunen och dess dotterbolag.

Hållbarhet

De lokala miljömålen är viktiga som utgångspunkt för miljöarbetet. Målen antogs under 2014 och syftar till att lyfta miljöfrågorna till en strategisk nivå där de ska komma in i tidiga skeden av planering och utgöra ramar som stöd för beslutsfattande. Att omsätta miljömålen i praktisk handling är ett gemensamt uppdrag med många aktörer: kommuner, myndigheter, näringsliv och enskilda individer.

År 2017 tilldelades Herrljunga VA-fabrikanternas diplom för den höga åtgärdstakt som åstadskommits i kommunen. Under 2020 har miljöenheten fortsatt att arbeta enligt den plan som fastställdes 2010.

Herrljunga Elektriska AB bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt Miljöbalken. Anmälningsplikten avser produktionsanläggningar för fjärrvärme i Mörlanda Panncentral och Kartholmens Panncentral samt värmeproduktion på Gäsenegården.

Huvvuddelen av Herrljungabostäder AB´s fastigheter är anslutna till fjärrvärmenätet som inom Herrljunga tätort till 98 procent produceras av biogas. I de flesta hus finns mijöhus där källsorterade sopor lämnas. Matavfall blir till biogas och biogödsel. Energibesparande vvs-utrustning installeras alltid vid nyproduktion och utbyte. Alla förbruktningsuppgifter avseende fjärrvärme och vatten dokumenteras och följs upp fastighetsvis varje månad.

Jämförelser med andra kommuner

Herrljunga kommun jämför sig med andra kommuner med liknande förutsättningar, för att kunna utvärdera resultat och kvalité på tjänsterna. Liknande kommuner utgår från Sveriges Kommuner och Regioners kommunkgrupp B5, vilket innebär långpendlingskommun nära större stad.

Man kan se att Herrljunga kommun har en lägre skattesats än motsvarande kommuner men har en högre skattekraft. Kommunen ligger på tionde plats i Svensk Näringslivs kommunranking, vilket är resultatet av ett aktivt samarbete mellan kommunens tjänstemän, FOKUS Herrljunga och företagen i kommunen.

Nyckeltal	Herrljunga Kommun	Liknande kommuner
Svensk Närlingslivs kommunranking 2020	10	159*
Skattesats 2020, %	21,94	22,13
Skattekraft i procent av riksgenomsnitt, taxeringsår 2020	89,3	88,4
Lärartäthet, antal elever per lärare (heltidstj) totalt, 2019	10,6	11,4
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan 2019 antal	6,0	5,1
Elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, kommunala skolor 2020%	80,6	79,5
Betyg åk. 9, genomsnittligt meritvärde (17 ämnen) samtliga huvudmän, 2020	204,8	211,3
Invånare 65+ i särskild boendeformer 2019, %	3,7	4,0

*Genomsnittlig placering kommunranking kommun i grupp B5 2020

Tabell 3 Jämförelse Herrljunga kommun med andra liknande kommuner

Pensionsåtaganden

Enligt beslut av Kommunfullmäktige har Herrljunga kommun valt att lyfta in pensionsförpliktelsen som en avsättning i balansräkningen. En konsekvens av detta är att beslut kan fattas på underlag som ger en fullständig bild av den faktiska ekonomiska situationen. Skulden är en beräkning av anställdas intjänade pensionsförmånder enligt de pensionsbestämmelse som gällde till och med 1997-12-31. För år 2020 uppgår denna förpliktelse till 179,3 (182,1) mnkr inklusive särskild löneskatt, en minskning från 2019 med 2,8 mnkr. Uppgifterna blir alltmer exakta för varje år då omfattningen av färdigberäknade pensionsförmåner (aktualiseringsgraden) ökar, för närvarande är 99 procent färdigberäknade.

Annan pensionsförpliktelse utgörs av särskilda pensioner, ÖK-SAP samt avsättning exklusive ÖK-SAP och är i bokföringen redovisad som avsättning. För 2020 uppgår det avsatta beloppet till 8,6 (8,7) mnkr. Den utgörs också av den del av pensionsförpliktelsen som tryggats i pensionsförsäkring.

Pensionsåtagande	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Pensionsförpliktelser		
Avsättning inkl. särskild löneskatt	8,7	8,6
Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	182,1	179,3
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	35,5	36,8
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	-	-
Summa pensionsförpliktelser (inkl. försäkring och stiftelse)	**226,3**	**224,7**
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde		
Totalt pensionsförsäkringskapital	45,7	47,3
– varav överskottsmedel	1,8	1,9
Totalt kapital pensionsstiftelse	-	-
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egen förvaltning)	-	-
Summa förvaltade pensionsmedel	**45,7**	**47,3**
Finansiering		
Återlånade medel	180,6	177,3
Konsolideringsgrad (procent)	20,2	21,1

Tabell 4 Herrljunga kommuns pensionsåtangande 2019-2020

Händelser av väsentlig betydelse

Precis som för övriga Sverige och världen har året präglats av pandemieffekter för Herrljunga kommun. Verksamheterna har behövt ställa om med mycket kort framförhållning samt att planerade förändringsarbeten delvis stannat av. Socialförvaltningen har inte bara behövt ställa om utifrån den rådande pandemin utan har även haft andra ekonomiska utmaningar att hantera. Verksamhetsområdena Myndighet och Vård och Omsorg har haft betydande avvikelser mot budget, vilket påverkat hela socialförvaltningens ekonomi på ett negativt sätt. Socialförvaltningen har under året inlett ett intensivt arbete för att nå en ekonomi i balans.

Under året har kommunen kunnat fortsätta med om och tillbyggnaden av Horsbyskolan och Mörlandaskolan. Arbetet med projektering av ny, om och tillbyggnad av Hagens demenscentra återupptogs under hösten 2020. Byggstart beräknas ske under kvartal 1 2022 och kommer att ta cirka ett år att färdigställa. Kommunfullmäktige beslutade under året att finansiering av Hagens demenscentra ska ske via koncernbolagen i kommunen.

Under 2020 ledde kommunstyrelsens förvaltning det övergripande arbetet med att utveckla och implementera en ny målstruktur med tre övergripande fokusområden och nio kommungemensamma mål. Alla nämnder har utifrån strukturen identifierat områden där de kan bidra till de kommungemensamma målen.

Under 2020 anställdes ny förvaltningschef för Samhällsbyggnadsförvaltningen och i samband med det startades processen med att slå samman Tekniska förvaltningen och Bygg- och Miljöförvaltningen till en Samhällsbyggnadsförvaltning.

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler har färdigställt en byggnad på fastigheten Herrljunga Ölltorp 1:25 och en tillbyggnad pågår på fastigheten Herrljunga Borren 1. Den pågående pandemin har påverkat Stiftelsen Herrljunga Industrilokalers resultatet negativt, dock i begränsad omfattning. Hyresreduceringar har utgått till hyresgäster inom särskilt drabbade branscher och den del av hyresreduceringarna har kunnat kompenseras med statsbidrag.

För Herrljungabostäder AB inleddes året med ett slutförande av sista etappen av stambytet på kvarteret Violen 12. I mars månad förändrade den pågående pandemin förutsättningarna att kunna genomföra det fortsatta underhållet som planerat. Allt planlagt underhåll som till exempel stambyten och fönsterbyten med kvarboende i lägenheterna fick helt ställas in och utvändiga åtgärder på fastigheterna fick i stället prioriteras. I kvarteret Lönnen 3 lämnade PostNord sina lokaler i början av året och efter ombyggnation av lokalerna har företaget fått ett tillskott på sex stycken lägenheter. Under september månad uppstod det en brand i fastigheten Annelund 6:5 där en av två byggnader med 4 stycken lägenheter totalförstördes, lyckligtvis inga personskador. Byggnaden kommer återuppbyggas under 2021. Under 2020 fick Herrljungabostäder uppdrag från Kommunfullmäktige att simulera och utvärdera ekonomin utifrån olika byggscenarier. Arbetet mynnade ut i en rapport och plan för nybyggnation under den kommande tioårsperioden.

Herrljunga Elektriska-koncernen aktiverade sin pandemiplan i slutet av februari vilken baserades på erfarenheter av H1N1-pandemin från 2009 (svininfluensa) vilket gav en viss grund att stå på. Då många verksamheter i koncernen utgörs av samhällskritiska försörjningssystem (VA, elnät, fjärrvärme, bredband) skulle en smittspridning i personalgruppen kunna bli förödande för leveranssäkerheten. Det kunde befaras att efterfrågan, främst för El-/energiteknik, skulle påverkas negativt av

pandemin men så blev inte fallet utan efterfrågan återhämtade sig snabbt efter en mindre nedgång under hösten.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunens högsta beslutande organ är kommunfullmäktige och det är fullmäktige som bland annat beslutar om kommunens budget och verksamhetsplan samt årsbokslut. I samband med budgeten fastställs inte bara de ekonomiska ramarna utan även de mål som verksamheten ska jobba mot. Kommunfullmäktige utser och tillsätter ledamöterna i Kommunstyrelsen, kommunens fem facknämnder samt bolagens styrelser. Kommunfullmäktige beslutar också om hur den kommunala verksamheten ska styras genom att fatta beslut om policy för verksamhets- och ekonomistyrning. I policyn framgår bland annat hur budget- och uppföljningsprocess ska gå till i kommunen.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorganisation. Styrelsen har samordningsansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning med uppdrag att övergripande leda och styra den kommunala verksamheten. Förvaltningscheferna är tillsatta av kommunstyrelsen och är underställda kommunchefen.

Tillsammans med Vårgårda kommun bedriver Herrljunga kommun två servicenämnder där en servicenämnd består av verksamhet som har Vårgårda kommun som huvudman och en servicenämnd som har Herrljunga kommun som huvudman. Syftet med denna gemensamma organisation har varit att genom effektivitet förbättra stöd och support till respektive kommuns kärnverksamhet. Respektive nämnd har sitt eget budgetansvar och upprättar egna månadsuppföljningar, delårsrapporter och årsbokslut. Varje nämnd ska även se till att de mål som upprättas för verksamheten uppnås under året.

Herrljunga kommun bedriver en del av sin verksamhet i bolagsform. Bolagen har samma övergripande syfte som den verksamhet som bedrivs i förvaltningsform, nämligen att skapa nytta för Herrljunga kommun och dess medborgare. Herrljunga kommun har organiserat bolagsverksamheten i en koncern med Nossan Förvaltningsaktiebolag som moderbolag.

Den kommunala koncernen

De kommunala bolagen ska i sin verksamhet förhålla sig till två övergripande lagar, dels kommunallagen (KL) och dels aktiebolagslagen (ABL). Det innebär att bolagen har en sammansatt uppgift där det ska råda balans mellan allmännytta (nytta för medborgarna) och affärsmässighet (en strikt företagsekonomisk lönsamhet). Moderbolaget Nossan Förvaltningsaktiebolag skall utöva styrning och uppföljning av de bolag som ingår i koncernen. Det ska finnas en aktiv dialog och kommunikation mellan moderbolaget och dotterbolagen.

Styrelseledamöterna i respektive bolag utses av kommunfullmäktige och anmälas på bolagsstämman. Respektive bolags styrelse svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Styrelsen har det operativa ansvaret för bolaget och att verksamheten bedrivs i enlighet med vad som har beslutats på årsstämman. Styrelsen ska se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsen i respektive bolag utser verkställande direktör.

Koncernens bolag ska skapa lämpliga förhållanden för återkommande dialog med allmänheten utifrån varje bolags förutsättningar. Bolagen ska kännetecknas av öppenhet och ett serviceinriktat arbetssätt. Nossan Förvaltningsaktiebolag har under året en återkommande dialog med bolagen. I förekommande fall behandlas dessa ärenden av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Koncernen - Årets resultat och god ekonomiska hushållning

I sammanställd redovisning ges en bild av kommunens åtagande oavsett juridisk form. Koncernens resultat visar 32,1 mnkr, vilket är 13,3 mnkr högre än föregående år och motsvarar 12 procent av den totala omsättningen på 264,4 mnkr. Den postiva resultatförändringen beror främst på kommunens och Herrljungabostäder AB´s förbättrade resultat. I koncernens resultat har koncerninterna elimineringar gjorts med 25,5 mnkr.

Resultat före koncernelimineringar	2019	2020
Herrljunga kommun	10,8	24,3
Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler	0,7	-0,2
Nossan Förvaltingsaktiebolag	0,0	0,0
Herrljunga Elektriska AB	1,1	1,8
Herrljunga Vatten AB	0,0	0,0
Herrljungabostädet AB	2,8	3,5

Tabell 5 Herrljunga kommunkoncerns resultat 2019-2020 innan koncerinterna elimineringar

Intäkter

Intäkterna för Herrljunga kommunkoncern uppgår till 264,4 (258,6) mnkr. Ökningen av intäkterna beror på ersättningar utbetalda till kommunen för Covid-19. Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler har ett intäktsbortfall på grund av reduceringar till hyresgäster som drabbats inom särskilda branscher. Del av hyresreduceringarna har kunnat kompenseras med statsbidrag. Nossankoncernen har lägre intäkter under 2020 jämfört med året innan vilket beror på förlorade intäkter i samband med pandemin.

Kostnader

Kostnaderna för Herrljunga kommunkoncern uppgår till 758,8 (741,8) mnkr. I detta ingår en skattekostnad på 2,7 mnkr. Den ökade kostnaden under 2020 beror på på kommunens ökade personalkostnader, högre placeringskostnader för barn och unga samt ökade kostnader för inköpt av material på grund av Covid-19.

Nettoinvesteringar och självfinansieringsgrad

Årets nettoinvesteringar för Herrljunga kommunkoncern uppgår till 135,7 mnkr vilket är 40 mnkr högre än föregående år. Herrljunga kommun står för den största ökningen av nettoinvesteringar med 31,4 mnkr. Investeringsutgifterna har egenfinansierats till 56,5 procent vilket är en försämring under året med 8,4 procentenheter vilket beror på ökade investeringsutgifter under 2020.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på den långsiktiga finansiella styrkan inom Herrljunga kommun och dess koncern. Den visar hur stor del av kommunenkoncernens tillgånger som själv finansierats, det vill säga det egna kapitalet i förhållande till det bokförda värdet av tillgångarna. Faktorer som påverkar soliditetet är resultatutvecklingen samt tillgångarnas och skuldernas förändring. För 2020 har kommunkoncernen en soliditet på 21,2 procent vilket är en ökning under året med 1 procentenhet. Orsaken till förbättringen under året är det starka resultatet som koncernen visar.

Enligt ägardirektiv ska Herrljungabostäder AB ha en soliditet på minst 15 procent, Herrljunga Elektriska AB en soliditet på 35 procent och Nossan Förvaltningsaktiebolag minst 10 procent. Bolagen uppfyller målen med soliditen 16,7 procent för Herrljungabostäder AB, Herrljunga Elektriska AB 55,1 procent och Nossan Förvaltningsaktiebolag 10,2 procent. Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler har för 2020 en soliditet på 6 procent.

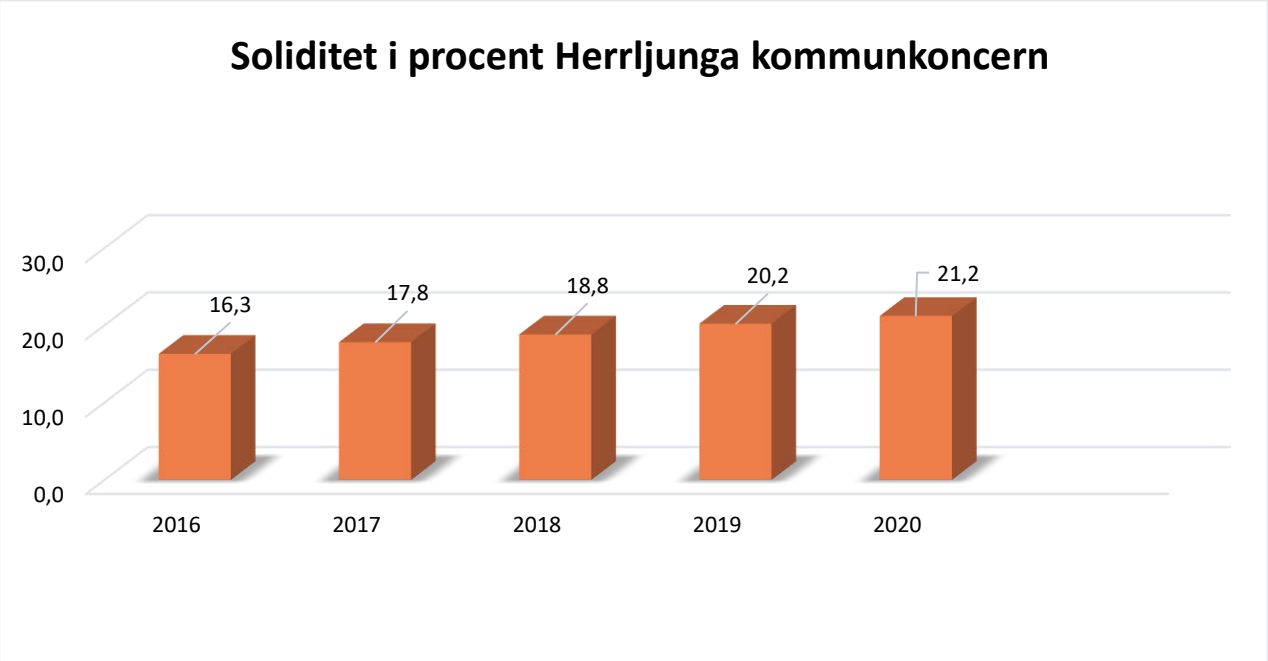

Diagram 3 Herrljunga kommunkoncerns soliditet mellan åren 2016-2020

Skuldsättningsgrad

Den andra sidan av soliditeten är skuldsättningsgraden som beskriver hur stor del av tillgångarna som finansierats med främmande kapital. För 2020 har Herrljunga kommunkoncern en skuldsättningsgrad på 78,8 procent vilket är en minskning med 1 procentenhet. Förändringen beror på den lägre avsättningsgrad. Kommunkoncernens långfristiga skulder uppgår till 445,4 mnkr vilket kan jämföras med 404,8 mnkr föregående år. De långfristiga skulderna ökar främst på grund av att Herrljunga kommun tog ett lån på 25 mnkr.

Kommunen - Årets resultat och god ekonomiska hushållning

Herrljunga kommun har ett finansiellt mål att resultatet under en treårsperiod ska uppgå till minst 2 procent av kommunens skatteintäkter och generella bidrag. Resultatet för 2020 uppgår till 24,3 mnkr jämfört med budgeterade 11,2 mnkr. Jämfört med föregående år är årets resultat en förbättring

med 13,5 mnkr. I förhållande till skatteintäkterna och generella statsbidrag uppgår årets resultat till 4,2 procent, vilket innebär att målsättningen för det enskilda året om 2 procent har infriats. På grund av det positiva resultatet har kommunstyrelsen tagit beslut om en avsättning till Resultatutjämnings-reserven på den del som överstiger 2 procent av skatteinäkter och generella statsbidrag efter balans-kravsjusteringar, vilket blev en avsättning på 11,4 mnkr.

Under den senaste treårsperioden har kommunens resultat uppgått till 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket följer kommunens finansiella resultatmål.

För 2020 redovisar kommunens förvaltningarna ett överskott på 8,1 mnkr (2,8 mnkr) inklusive ka-pitalkostnader. Socialnämnden och Bygg och Miljönämnden uppvisar negativa resultat medan de övriga nämnderna samt finansiering redovisar positiva avvikelser mot budget.

Intäkter

Herrljunga kommuns intäkter består av skatteintäkter och generella 572,3 (546,7) mnkr men även intäkter från verksamheterna som uppgår till totalt 130,8 (123,3) mnkr. Av intäkterna kommer 82 procent från skatteintäkter och generella statsbidrag. Av resterande kommer främst intäkterna från bidrag riktade till verksamheterna. Ökningen för bidrag till verksamheterna under 2020 beror till stor del på grund av ersättningar för Covid-19 om 8,5 mnkr. En ytterligare orsak till de högre intäk-terna 2020 är regleringen för den gemensamma servicenämnden IT mellan Herrljunga och Vårgårda kommun.

De finansiella intäkterna består främst av utdelning från Kommuninvest och borgensavgifter för de kommunala bolagen, men även av ränteintäkter, dröjsmålsräntor och kravavgifter från kundfaktureringen och är något högre än året innan. För året har kommun inte mottagit lika stor utdelning från Kommuninvest som 2019 men detta vägs upp av försäljningen av fonden Nordea Stratega 10.

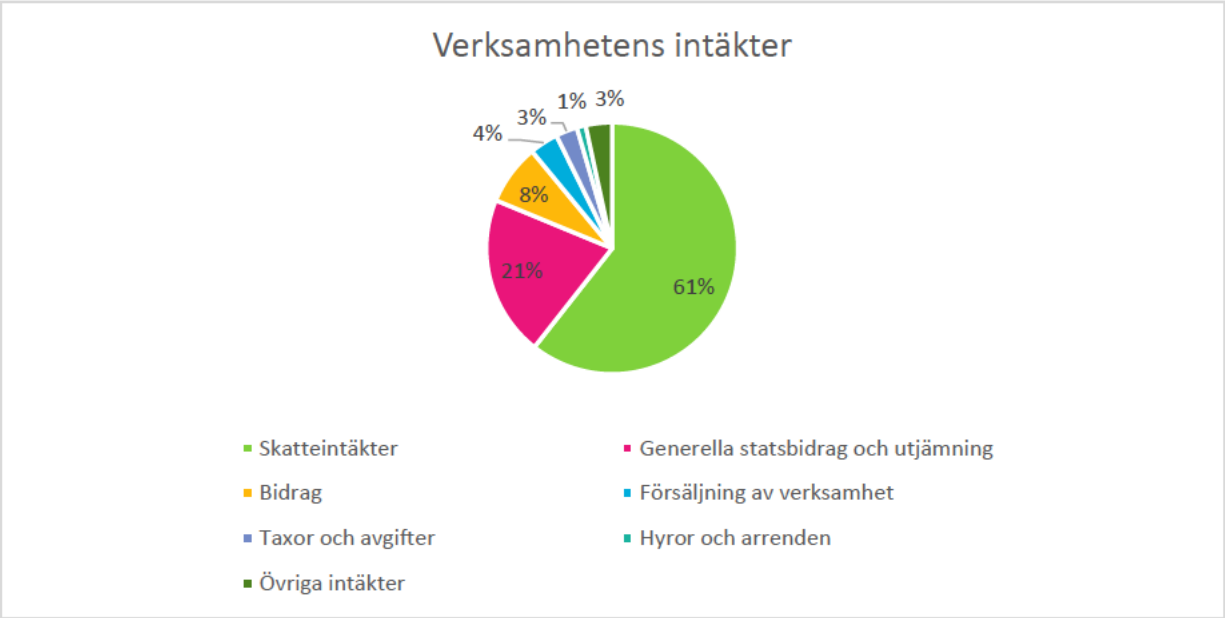

Diagram 4 Fördelningen mellan Herrljunga kommuns intäktsslag 2020

Kostnader

För 2020 uppgick verksamheternas kostnader till 658,6 (640,4) mnkr. Av kommunens kostnader utgör 64 procent arbetskraftskostnader, vilket har ökat under året med 7,7 mnkr. Kostnadsökningen beror bland annat på lönerevisionen 2020 samt ökade sjuklönekostnader på grund av Covid-19. De ökade kostnaderna beror även på ökat inköp av förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial 2,5 mnkr samt att placeringskostnaden för barn och unga har ökat med 1,8 mnkr. Utöver det har kommunen haft högre kostnader i och med byte och uppgradering till ny IT-plattform.

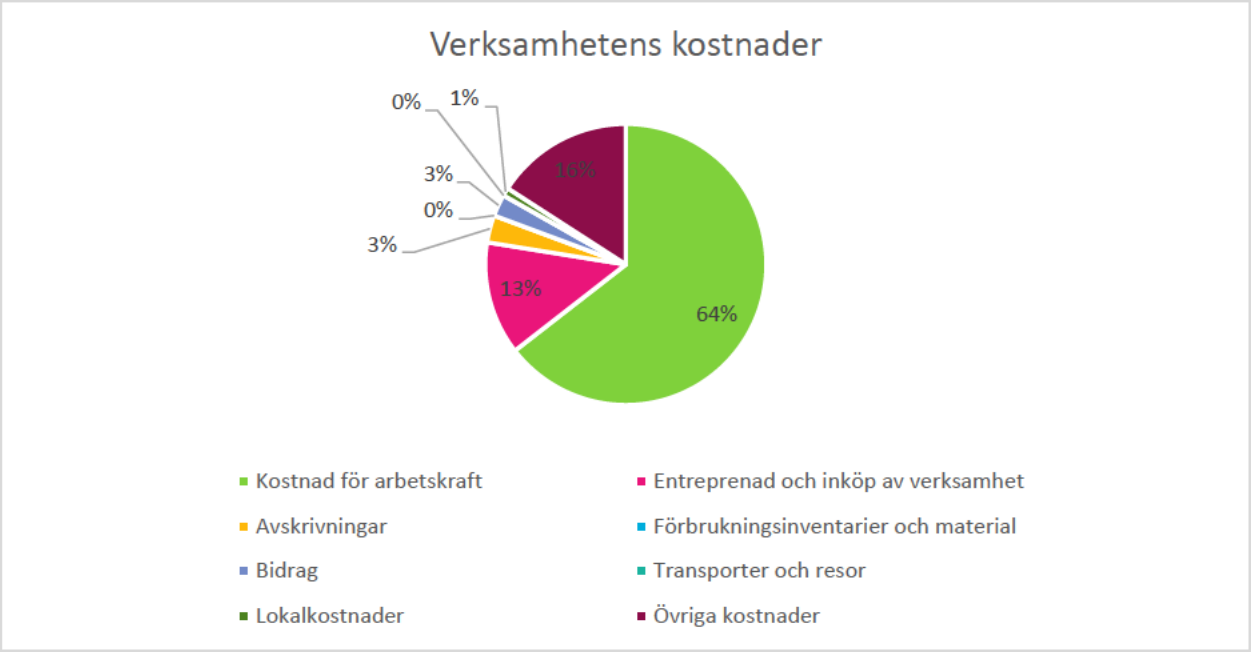

Diagram 5 Fördelningen mellan Herrljunga kommuns kostnadsslag 2020

Årets av och nedskrivningskostnader uppgår till 21,3 (19,8) mnkr. Den under året ökade kostnaden beror på aktivering av fleråriga projekt. Med stora investeringsbehov kommer denna kostnad att öka kommande år, vilket ger mindre utrymme till verksamhetens övriga behov.

De finansiella kostnaderna utgörs främst av bankkostnader och ränta på pensionsskuld och var något lägre än kostnaderna 2019. För året har kommunen kunnat minska sin avsättning till E20 vilket inte gett någon finansiell kostnad utan en finansiell intäkt.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkterna och generella bidrag redovisas år 2020 till totalt 572,2 (546,7) mnkr vilket är en ökning på 25,5 mnkr mot föregående år. Ökningen beror främst av att kommunen för året har fått bidrag om 12,4 mnkr som tillfälligt statsbidrag på grund av Covid-19. Av totala skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår skatteintäkter från Herrljunga kommuns eget skatteunderlag till 427,0 mnkr (74,6 procent). Resterande 145,3 mnkr består av generella bidrag för inkomst- och kostnadsutjämning, regleringsbidrag och fastighetsskatt/-avgift. I beloppet finns också följande generella bidrag:

- Statsbidrag avseende flyktingmottagande (”Välfärdsmiljarderna”): 2,0 mnkr.
- Extra välfärdsmiljarder: 5,4 mnkr.

- Tillfälligt statsbidrag på grund av Covid-19: 12,4 mnkr.

Under den senaste femårsperioden har skatteintäkternas årliga förändringar varierat kraftigt vilket hänger samman med årliga förändringar i konjunkturen. När konjunkturen mattas av dämpas även skatteintäkternas ökningstakt. Även skatterättsliga förändringar och förändringar i befolknings-mängden påverkar skatteintäkternas utveckling.

Skatteintäkternas utveckling	2016	2017	2018	2019	2020
Miljoner kronor	504,4	524,8	529,9	546,7	572,2
Procent	4,2	4,0	1,0	3,2	4,7

Tabell 6 Utjämning av skatteintäkter de senaste fem åren 2016-2020

Nettoinvesteringar och självfinansieringsgrad

Herrljunga kommun har ett finansiellt mål att investeringarna ska självfinansieras under en femårs-period. Årets nettoinvesteringar uppgår till 73,8 mnkr vilket understeg budget med 45,7 mnkr. Inve-steringsutgifterna har egenfinansierats till 61,8 procent vilket är en försämring mot föregående år med 10,4 procentenheter. Detta beror på stora investeringar som Horsby förskola/skola samt inve-steringar i projektet för genomförandet av ny IT-plattform. Under perioden 2016-2020 har investe-ringsutgifterna uppgått till 259,6 mnkr. Under samma period har kommunens resultat genererat egna medel som uppgått till 75,2 mnkr. Självfinansieringsgraden har uppgått till 64 procent, vilket innebär att det långsiktiga målet om full självfinansiering inte har infriats.

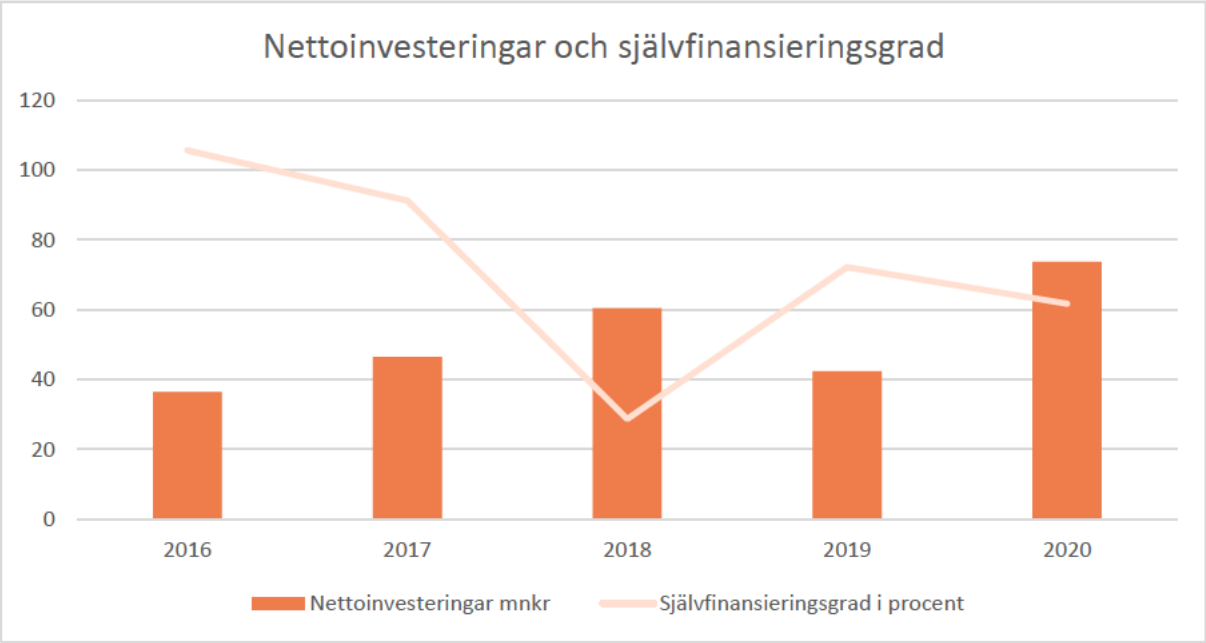

Diagram 6 Herrljunga kommuns nettoinvesteringar och självfinansieringsgrad mellan 2016-2020

Soliditet

Ett av Herrljunga kommuns finansiella mål är att soliditeten inte ska understiga 35 procent. För 2020 är målet uppfyllt då soliditet uppgår till 40 procent, vilket innebär att det finansiella målet är infriat. Soliditet har försämrats med 0,8 procentenheter jämfört med samma period föregående år, vilket beror på att kommunen behövt låna 25 mnkr till finansiering av investeringar. Detta vägs dock upp av det positiva resultatet på 24,3 mnkr, vilket gör att försämringen av soliditeten inte blir större under 2020.

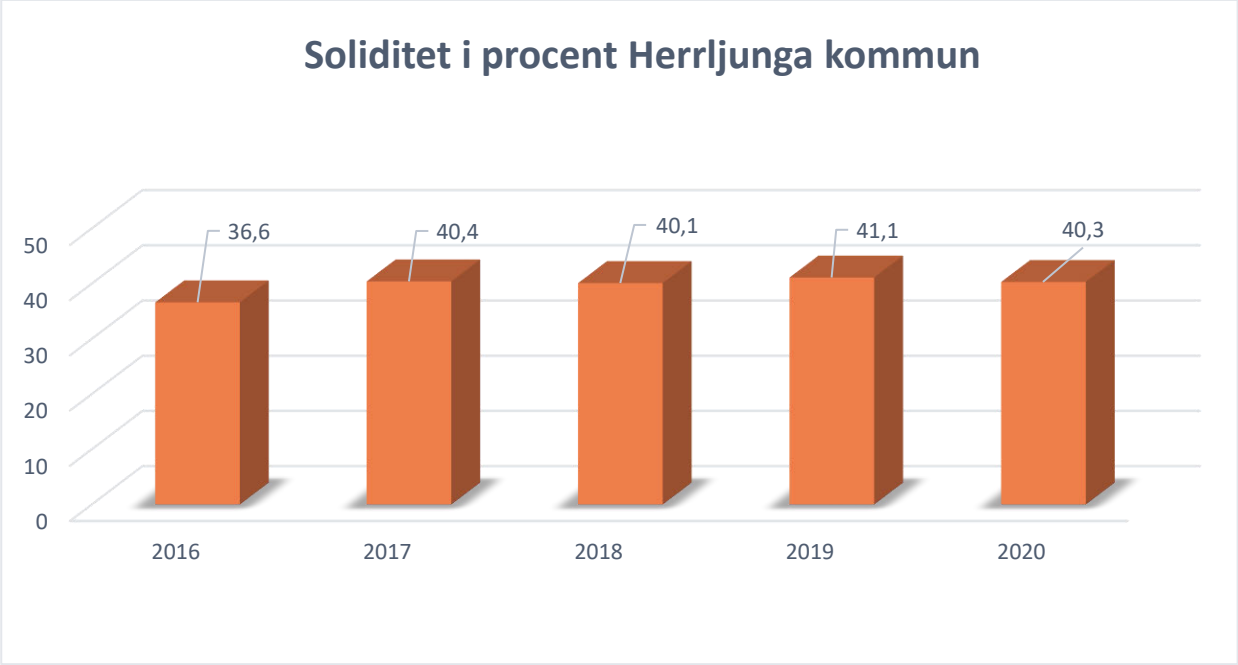

Diagram 7 Herrljunga kommuns soliditet i procent mellan 2016-2020

Skuldsättningsgrad

Den andra sidan av soliditeten är skuldsättningsgraden som beskriver hur stor del av tillgångarna som finansierats med främmande kapital. För Herrljunga kommun har den totala skuld- och avsättningsgraden ökat till 59,7 procent, vilket är en ökning med 0,8 procenheter jämfört med föregående år. Skuldsättningsgraden gällande avsättningar minskat mellan åren med 4 procentenheter men däremot har både den kortfristiga och långfristiga skuldsättningsgraden ökat med 4,7 procentenheter.

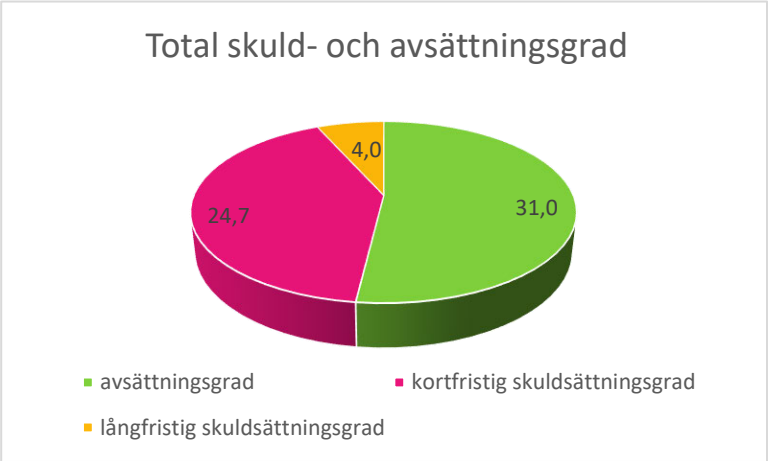

Diagram 8 Herrljunga kommuns totala skuld- och avsättningsgrad 2020

Måluppföljning

Herrljunga kommun har antagit sex stycken visionsmål med underliggande prioriterade mål. Under 2020 har totalt 15 mål uppfyllts, 19 mål delvis blivit uppfyllda och 7 mål har inte uppfyllts. På grund av Covid-19 har verksamheterna behövt omprioritera och strukturera om sitt arbete och därmed har arbetet kring måluppföljning blivit åsidosatt för annat arbete. Nedanstående tabeller redovisar respektive prioriterat mål med kommentar från förvaltningarna. En mer detaljerad läsning kring måluppfyllelsen går att ta del i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Följande symboler används för att visa om målet är uppfyllt:

Målet är uppfyllt Målet är delvis uppfyllt Målet är inte uppfyllt

Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!

Nämnd	Prioriterat mål	Uppfyllt per 201231	Kommentar
KS	1:1 Antal bostäder, lägenheter och småhus ska öka.		Förutsättningar för att bygga enbostadshus och flerbostadshus finns i kommunen genom planlagd mark och avstyckade tomter.
KS	1:2 Andel av befolkningen inom åldersgruppen 25-40 år ska öka.		Ökning med 0,3 procentenheter mot föregående år.
BN	1:1 Alla barn och elever ska känna sig trygga och kunna utvecklas så att de kan förverkliga sina drömmar med tro på sig själva.		Hög trygghet 90 procent, sviktande resultat i årskurs 9 62,9 procent behöriga. På gränsen till rött.
BN	1:2 Herrljunga kommuns kulturutbud ska vara rikt och varierat.		Färre kulturarrangemang på grund av Covid -19. Fler boklån har gjorts under året.
SN	1:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.		Antalet avvikelser på grund av utebliven insats har ökat, detta har att göra med den pågående pandemin då verksamheter har tvingats stänga. Förtroendet för personalen samt delaktigheten i utförande inom såväl hemtjänst som särskilt boende ökar, vilket är mycket positivt.
TN	1:1 Försäljningen av tomter för bostadsändamål ska öka		Målet om 10 tomter uppnåddes nästan 9 sålda tomter för bostad, varav 7 stycken på Södra Horsby och 2 stycken i centrala Herrljunga.

TN	1:2 Så många som möjligt i kommunen ska ha ett aktivt föreningsliv.		Stora begränsningar och restriktioner för föreningar att bedriva verksamhet och arrangemang. Många aktiviteter har varit inställda även om en del verksamhet flyttade utomhus under våren.
BMN	1:1 Serviceföretag ska vara säkra ur hälsoskyddssynpunkt.		84 % av den planerade tillsynen och handläggningen är genomförd. Det som saknas är den del av livsmedelstillsynen som inte utförts på grund av pandemin och några ansökningsärenden som inte kommit in i den omfattning som prognostiserats.
BMN	1:2 Herrljunga kommun ska ha en fungerande räddningstjänst.		Räddningstjänsten har på grund av pandemin inte kunnat utföra sitt förebyggande uppdrag fullt ut.

Tabell 7 Kommunsens prioriterade mål för att vara en kommun där det är gott att leva och kommentarer krin målens uppfyllnad

Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!

Nämnd	Prioriterat mål	Uppfyllt per 201231	Kommentar
KS	2:1 Tätorter och byar planeras och bebyggs på ett sådant sätt att energi och bränslen kan användas effektivt.		Planering av nya bostäder har skett så att befintlig infrastruktur kan tas till vara på ett bra sätt samt utvecklas där det saknas. Planering har också skett tätortsnära med bra förbindelser för pendling. Totalt planlagda bostäder 2020 är 120st fördelade på Kv. Tallen centrala Herrljunga 30sr, Kv. Lyckan centrala Herrljunga 60st och Utvecklingsområde Sämsholm 35st.
KS	2:2 Verka för ungdoms-sysselsättning under lov och ferier.		I budget fanns plats för 31 feriearbetare men på grund av extra pengar från regeringen så kunde kommunen erbjuda jobb till 46 platser. Inom ferieentreprenör deltog 3st.
BN	2:1 All pedagogisk verksamhet arbetar med frågor om hållbarhet och miljöansvar.		All pedagogisk verksamhet arbetar med hållbarhet och miljöansvar men kan förbättras ytterligare. Hög digitalisering. Nära grönt.
SN	2:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.		Det har tyvärr inte genomförts någon medarbetarenkät under hösten 2020, därav saknar vi utfall för detta mål.
TN	2:1 Kommunens fastighetsdrift ska bli mer energieffektiv.		Förbrukning utav fjärrvärmen KWh/kvm har minskat från 100 till 89. Förbrukning utav el KWh/kvm har minskat från 56 till 54.

			Mindre verksamhet pga. pandemin har bidragit till den lägre förbrukningen. Arbete med EPC-projektet och energioptimering är åtgärder för att se till att fastigheterna är energieffektiva.
TN	2:2 Andelen hållbara livsmedelsinköp ska öka.		Varken utfall 2019 eller målet 2020 uppnåddes vad gäller andel ekologiska livsmedel 39,1%, föregående år 42,3%, mål 45%. 95,2% av Måltidservice inköp av animalier har svenskt ursprung. Inköp av närproducerat vildsvinskött efter medborgarförslag och politiskt beslut.
BMN	2:1 Antal bostäder inom 1 km från Herrljunga tågstation ska öka.		Ökningen är 12st bostäder under 2020, därav nåddes inte riktigt målet på 15st bostäder.
BMN	2:2 Gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa eller den biologiska mångfalden.		Antalet enskilda avlopp som åtgärdas är fortsatt högt. Målet på 150 avlopp för 2020 uppnås inte fullt ut, men 110 nya avlopp har ändå handlagts.

Tabell 8 Kommunsens prioriterade mål för att vara vara en långsiktigt hållbar kommun och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!

Nämnd	Prioriterat mål	Uppfyllt per 201231	Kommentar
KS	3:1 Andelen invånare som väljer bo i Herrljunga ska öka.		Antal invånare i Herrljunga kommun minskar med 11 personer mellan åren 2019 och 2020.
KS	3:2 Förbättra förutsättningarna för mötesplatser i Herrljunga kommun.		Med anledning av pandemin har det varit svårt för mötesplatser att upprätthålla ordinarie verksamhet. Pandemin har påverkat förutsättningarna för mötesplatser negativt, då mycket har behövt hålla stängt alternativ öppet under anpassade former med färre deltagare och/eller utomhusaktiviteter.
BN	3:1 Alla barn och elever ska utveckla förmågan att arbeta i demokratiska arbetsformer.		Alla verksamheter tar hänsyn till barnens och elevernas åsikter. Med stigande ålder i mer formella forum.
BN	3:2 Förskola, fritidshem och skola som präglas av god tillgång och hög kvalitet.		Trots vikande personalbehörighet och personaltäthet bland lärarna, så relativt hög. Uppåt i antagningen på Kunskapskällan jämfört med 2019.
BN	3:3 Förbättra integrationen av nyanlända med positiva effekter på samhällsutveckling genom medverkan och delaktighet av anställda och medborgare.		Svårt att mäta målet, nationella mätningar har upphört. Nya indikationer behöver kompletteras med.
SN	3:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.		De enskilda upplever ett sämre bemötande av personal under 2020 jämfört med tidigare.
SN	3:2 Förbättra integrationen av nyanlända med positiva effekter på samhällsutveckling genom medverkan och delaktighet av anställda och medborgare.		Saknar centralt beslutad målindikator. Enheterna arbetar för att förbättra indikationen.
TN	3:1 Lyfta fram och marknadsföra marknaden och torgen i Herrljunga.		Marknad har varit inställd hela 2020. Torghandel på röda torget har ökat. Några marknadsföringsinsatser har inte genomförts.

TN	3:4 Förbättra integrationsarbetet med positiva effekter på samhällsutveckling genom medverkan och delaktighet av anställda och medborgare.		På grund av Covid -19´s härjningar har inga aktiviteter vidtagits.
BMN	3:1 Antalet bostäder i kommunen ska öka.		Antalet har ökat under 2020, men ökningen är inte riktigt lika stor som målet. Totalt 23 stycken.
BMN	3:2 Antalet attraktiva bostadsområden i kommunen ska öka.		Antagande har skett för detaljplaner i Herrljunga tätort. Detaljplan för förskola ute på samråd. Fyra detaljplaner har antagits varav en är på industrimark. Totalt nya möjliga bostäder som planlagts ca. 120st.

Tabell 9 Kommunens prioriterade mål för att vara en kommun med VI-känsla och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!

Nämnd	Prioriterat mål	Uppfyllt per 201231	Kommentar
KS	4:1 Samarbetet gymnasieskola - näringsliv ska stärkas.		Rankingfaktor har utgått.
KS	4:2 Företagsklimatet ska förbättras.		Upp 17 platser från 27 till 10.
BN	4:1 Barn och elever ska stimuleras redan i tidiga år för att utveckla ett entreprenöriellt lärande.		Praktik åter obligatoriskt i högstadiet.
BN	4:2 Invånare i kommunen ska ha ett minskat beroende av försörjningsstöd.		Minskat godkänd genomströmning på gymnasiet. Däremot fler som studerar på Komvux.
SN	4:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.		Antalet personer som gått från försörjningsstöd till egen försörjning har minskat jämfört med 2019 och når ej upp till målet för 2020. Arbetsmarknaden har försämrats med anledning av Coronapandemi vilket sannolikt påverkar utfallet.
TN	4:1 Köp av industrimark ska underlättas.		Målet om 1 tomt är uppfyllt. 3 tomter sålda för industri, varav en i Ljung och två i Ölltorp. Två tomter har färdigställts men är ännu ej sålda på Ölltorp.

BMN	4:1 Underlätta för företag att följa miljöbalken.		De verksamheter som betalar årligt kontrollavgift har fått tillsyn i planerad omfattning.
BMN	4:2 Underlätta för företag att använda förnybar energi och att använda energi effektivare.		Energirådgivning sker genom samordning med 6 andra kommuner och har utförts med god service och i planerad omfattning.

Tabell 10 Kommunens prioriterade mål för att vara en kommun med med ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 201231	Kommentar
5:1 Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.		Resultatet för 201231 och de två tidigare årens resultat uppnår 2 procent av skatteintäkterna och generella bidrag. Målet att det årliga resultatet under en rullande treårsperiod ska uppgår till 2 procent av kommunens skatteintäkter och generella bidrag är uppnått.
5:2 Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat.		Självfinansieringsgraden för resultatet för 2020 och de fyra tidigare åren är 64 procent. Målet är ej uppfyllt 201231.
5:3 För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 35 procent.		Soliditeten per 201231 är 40 procent. Det innebär att målet att soliditeten inte ska understiga 35 procent är uppfyllt.

Tabell 11 Kommunens prioriterade mål för att vara en kommun med välskött kommunal ekonomi och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet

Prioriterat mål	Uppfyllt per 201231	Kommentar
6:1 Sjukfrånvaron ska minska		Utfallet 201130 visar på en ökning av sjukfrånvaron med 1,7 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år. Största enskilda orsaken till den ökade sjukfrånvaron är Covid-19.
6:2 Andelen heltidsanställda ska öka		Utfallet 201130 visar på en ökning av andelen heltidsanställda med 13 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år och ökningen är främst bland kvinnor.

Tabell 12 Kommunens prioriterade mål för att uppnå fastställt personalpolitiskt program och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Balanskravsresultat

I Kommunallagen regleras att om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmast följande tre åren. Om synnerliga skäl finns kan fullmäktige besluta att reglering ej ska ske.

Kommunallagen ger möjlighet att under vissa betingelser reservera delar av ett positivt resultat i en Resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. Kommunfullmäktige i Herrljunga Kommun beslutade i november 2013 att tillämpa principerna för resultatutjämningsreserv samt att avsättning kan göras för den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Herrljunga Kommun har sedan tidigare år inget negativt balanskrav att återställa och för 2020 är balanskravet uppfyllt.

Balanskravsavstämning (mnkr)	2018	2019	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	-2,3	7,6	24,3
- Samliga realisationsvinster	-0,3	-	-1,0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
-/+ Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**-2,6**	**7,6**	**23,3**
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-11,9
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	2,6	-	-
= Årets balanskravsresultat	**-**	**7,6**	**11,4**

Tabell 13 Balanskravsavstämning för året 2020.

Väsentliga personalförhållanden

Siffror för Herrljunga kommunkoncern kommer inte att redovisas då siffrorna kan härledas till enskilda individer. I detta avsnitt redovisas därför bara Herrljunga kommuns väsentliga personalförhållanden.

Personalredovisningen syftar till att tydliggöra hur kommunen under året har arbetat med personalfrågorna. Utgångspunkt för arbetet är kommunens personalpolitiska program samt Servicenämndens beskrivna uppdrag och mål för stödfunktionen Personalavdelningen.

Under 2020 har arbetet inriktats mot de personalpolitiska målen – att sänka sjukfrånvaron och att öka andel anställda på heltid.

De politiska målen 2020 anger:

- Minska personalens sjukfrånvaro
- Öka andel anställda på heltid

Personalstruktur

Kommunens anställda är i tjänsteorganisationen uppdelade i fem förvaltningar – Kommunstyrelsen, Socialförvaltningen, Bildningsförvaltningen, Tekniska förvaltningen samt Bygg och Miljöförvaltningen. Per 2020-11-30 uppgick det totala antalet månadsanställda till 865 personer vilket är en ökning med 10 personer jämfört med 2019. Fördelningen mellan män och kvinnor ligger kvar på samma nivå som tidigare år.

Månadsavlönad personal	2019	2020
Antal månadsavlönade	855	865
Antal omräknade heltider	784	818
Andel kvinnor i procent	80	80
Andel män i procent	20	20

Tabell 14 Antal månadsavlönad personal åren 2019-2020

Procentuell åldersfördelning av kommunens anställda	2019	2020
20-29	10	10
30-39	22	21
40-49	25	26
50-59	28	28
60-	15	15

Jämställdhet

Kvinnor är den största gruppen som arbetar inom kommunens verksamheter. 80 procent av de månadsavlönade är kvinnor vilket är oförändrat i förhållande till 2019. Andelen kvinnliga chefer har minskat mot föregående år med 5 procentenheter och uppgår 2020 till 75 procent av det totala antalet chefer. Andel heltidsanställda har ökat med 13 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år och ökar främst bland kvinnor. Andel heltidsanställningar har ökat inom samtliga förvaltningar förutom under Bildningsförvaltningen (76,2 procent), där minskningen ses bland män. Bildning är även den

Heltid/deltid tillsvidareanställda i procent	2019	2020
Andel heltidsanställda	71	84
varav kvinnor	68	83
varav män	84	88

förvaltning som redovisar lägst andel heltid inom kommunen. Störst ökning redovisas under Socialförvaltningen (83,8 procent) där man erbjudit heltidsanställningar till medarbetare med deltidsanställning, därefter kommer Tekniska förvaltningen (83,8 procent). Bygg och Miljöförvaltningen står för störst andel heltidsanställningar inom kommunen med sina 86,7 procent, det är även inom Bygg och Miljöförvaltningen vi ser störst skillnad mellan kvinnor och män i andel heltidsanstningar.

Total arbetstid, timmar omräknad till årsarbetare	2019	2020
Månadsavlönade nettoarbetstid	567,4	566,4
Timavlönade	70,7	66,3
Fyllnadstid	6,9	3,9
Övertid	3,4	3,1
Totalt	**648,4**	**639,8**

Arbetad tid

Nettoarbetstid är den del av överenskommen arbetstid som utförts efter avdrag för olika typer av frånvaro och utgör tillsammans med övertid och fyllnadstid totalt arbetad tid. Den totala arbetstiden redovisas som årsarbeten (åa). Inom kommunen motsvarar en årsarbetare 165 timmar per månad det vill säga 1 980 timmar per år.

Total arbetad tid omräknat till årsarbetare 2020 uppgår 639,8 åa vilket är en minskning med 8,6 årsarbetare i förhållande till 2019. Det är främst timavlönade följt av fyllnadstid som minskar, vilket är en naturlig utveckling av att antal heltidsanställda har ökat under året. Att antal arbetade timmar totalt sett inte ökar trots ett ökat antal månadsavlönade, beror på att ett flertal medarbetare som har en heltidstjänst valt att söka tjänstledigt och därmed inte arbetar heltid i praktiken. Antal åa har främst minskat under Bildningsförvaltningen följt av Socialförvaltningen. Under Bildningsförvaltningen ses de minskade arbetade timmarna bero på ej tillsatta vakanta tjänster samt minskat antal avdelningar och under Socialförvaltningen har en avdelning lagts ned. Det är Socialförvaltningen som redovisar störst minskning av antal timavlönade och fyllnadstid.

Nyttjande av företagshälsovård 2020 (tkr)	2019	2020
Frisk	130	58
Risk	215	218
Sjuk	365	333
Totalt	**710**	**610**

Företagshälsovård

Kommunen anlitar Avonova AB som företagshälsovård. Under 2020 köpte kommunen företagshälsovårdstjänster för cirka 610 tkr vilket är en minskning med 100 tkr i jämförelse med föregående år. Herrljunga kommun har fortsatt med förebyggande strategiska insatser såsom ex. chefstöd men minskat med utbildningspaket, samt besök på mottagningar. Något som kan bero på den rådande pandemin då chefsstöd kunnat erbjudas digitalt.

Nyttjande av friskvårdserbjudande 2020	tkr	Antal
Friskvårdsbidrag 1 000 kr	229,1	309,0
Enskilda bad	26,9	977,0
Badkort	126,4	117,0
Totalt	**153,2**	**1403,0**

Personalförmåner

Herrljunga kommun erbjuder sina anställda olika personalförmåner såsom friskvårdserbjudande på 1 000 kr, fria bad, fem-sex extra semesterdagar genom att växla in semesterersättning samt möjlighet att köpa västtrafikkort via lön.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas i förhållande till ordinarie arbetstid och omfattar även timavlönade.

Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	2018	2019	2020
Total sjukfrånvaro	5,9	5,9	7,6
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	41,0	44,7	34,9
Total sjukfrånvarotid			
för kvinnor	6,2	6,0	8,1
för män	4,5	5,3	5,4
Total sjukfrånvarotid			
-29 år	4,4	5,3	4,9
30-49 år	5,8	4,8	6,9
50- år	6,6	7,3	9,2

Procentuell redovisning av sjukfrånvaro per yrkesområde	2019	2020
Ledningsarbete	1,9	2,3
Handläggar- och administratörsarbete	5,9	4,0
Vård- o omsorgsarbete	7,5	10,6
Socialt o kurativt arbete	6,0	8,3
Skol- och barnomsorgsarbete	5,6	7,0
Hantverksarbete (vaktm, anläggararb)	9,1	7,0
Köks- och måltidsarbete	4,5	6,0
Städ-, tvätt- och renhållningsarbete	3,4	7,3
Kultur, turism och fritid	10,4	11,3
Äldreomsorg, funktionsnedsättning m.m.	5,9	8,0
Rehabilitering- och förebyggande arbete	1,6	4,5
Räddningsarbete	1,9	0,7
Teknikarbete	1,7	3,1
Övrigt	4,1	4,5

Den totala sjukfrånvaron uppgår till 7,6 procent vilket är en ökning med 1,7 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år. Sjukfrånvaron totalt sett är högre bland kvinnor än män och den totala sjukfrånvaron bland kvinnor har ökat jämfört med föregående år medan bland männen är den relativt oförändrad. Störst enskild orsak till den ökade sjukfrånvaron beror på Covid-19. Sjukfrånvaron ökade markant under mars och april för att sedan avta under maj månad. Under sommaren sjönk den totala sjukfrånvaron och närmade sig en mer normal nivå för perioden för att sedan öka igen under hösten. Av den totala sjukfrånvaron utgörs 34,9 procent av långtidssjukfrånvaro, vilket är en minskning med 9,8 procentenheter mot föregående år. Störst sjukfrånvaro ses inom yrkesområden såsom hemtjänst, äldreboenden, förskola och grundskola.

Under 2020 har samtliga förvaltningar, förutom Tekniska förvaltningen, ökat sin sjukfrånvaro jämfört med föregående år. Störst ökning av den totala sjukfrånvaron redovisas under Socialförvaltningen som har varit mest påverkad av Covid-19. Långtidssjukfrånvaron har minskat inom samtliga förvaltningar förutom under Bygg och Miljöförvaltningen, som 2019 inte redovisade någon långtidssjukfrånvaro alls.

Diagrammet visar hur sjuktalet har utvecklats under de tio senaste åren. 2009 förändrades sjukförsäkringsreglerna – sjukpenning begränsades till 365 dagar – en så kallad bortre gräns infördes. 2012 togs den bortre gränsen bort för sjukpenning.

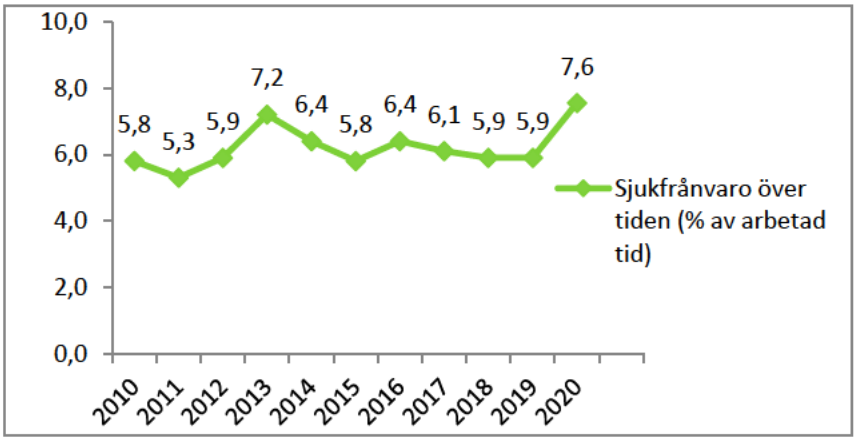

Sjukfrånvaro över tid i förhållande till ordinarie arbetstid i % åren 2019-2020

Aktuella Reha-bärenden nov 2020	Män 2019	Män 2020	Kvinnor 2019	Kvinnor 2020	Totalt 2019	Totalt 2020
Antal **pågående** reha-bärenden över 2 mån	8**	4	32**	35	40**	39
Antal **avslutade** reha-bärenden över 2 mån	4**	2	22**	31	26**	33
Antal anställda med 5 eller fler **sjukfrån-varotillfällen**	8	*	104	*	112	181

Orsak till sjuk-skrivning bland pågående ären-den nov 2020	Män 2019	Män 2020	Kvinnor 2019	Kvinnor 2020	Totalt 2019	Totalt 2020
Muskel/ skelett	2	0	12	13	15	13
Hjärta, kärl, tu-mörer	0	1	3	3	3	4
Psykiskt	5	2	15	14	20	16
Övriga	0	1	2	4	2	5
Totalt	**7**	**4**	**33**	**34**	**40**	**38**

*) Uppgift saknas. **) År 2019 redovisas per 3 månader

Rehabilitering

Sedan 2016 görs en kartläggning av kommunens rehabiliteringsärenden och orsakerna redovisas enligt Försäkringskassans redovisningsmodell. Inriktningsarbetet utifrån projekt Sänkt sjukfrånvaro har varit att starta rehabiliteringsarbetet i tidigt stadium samt att påskynda återgång i arbetet.

Från och med 2020 redovisar Herrljunga kommun antal aktuella rehabärenden redan efter två månader istället för tidigare tre månader. 2020 års resultat visar att antalet rehabärenden i november är lägre än samma period 2019 samt att andelen avslutade rehabärenden har ökat under 2020.

Antal anställda som varit sjuka fem eller fler tillfällen har ökat, vilket anses vara Covid-19 relaterat. Upprepad korttidsfrånvaro påverkar i hög grad kvalité i verksamheten, arbetsmiljö och ekonomi. Därför är det av vikt att verksamheterna inriktar sitt arbete på förebyggande arbete och att det finns tydligt utarbetade rutiner för sjukanmälan med chefkontakt i varje sjukanmälan.

Lönepolitik

Lönerevisionen för 2020 blev på grund av pandemin fördröjd. Lärarförbunden samt Vårdförbundet blev klara i april och resterande personalorganisationer så som Kommunal/Vision/Ssr/Ledarna blev klara först i slutet på året. Kommunals lönerevision blev klara i 11 februari 2021. Fullständiga löneutfallsanalyser är ännu ej klara.

- Herrljunga kommun - löneökningen 2,12 procent exklusive lönekartläggningspengarna om 0,2 procent. Summan som var avsatt totalt 2020 var 2,2 procent.

Kommunals avtal hade en ovanlig konstruktion med en uppdelning i två steg, med dels ett engångsbelopp gällande för perioden maj-oktober och dels en ordinarie del från 1 november till april (2021) Engångsbeloppet omfattade även de medarbetarna med ny lön 2020 samt vikarier/AVA med månadsanställning perioden maj-oktober, vilket gjorde att lönerevisionen gick något utöver (0,12 procent) av vad som budgeterats.

Personalkostnader (mnkr)	2019	2020
Löner och arvoden	306,3	310,6
Arbetsgivaravgifter	93,6	96,0
Pensioner inkl löneskatt	30,3	31,3
Totalt	**430,2**	**438,0**
varav sjuklönekostnader	6,6	8,6

Ekonomi

Herrljunga kommuns totala personalkostnader har ökat med 7,7 mnkr mellan åren 2019 och 2020. Lönekostnaderna har ökat med 4,3 mnkr och arbetsgivaravgifter med 2,4 mnkr. Kostnadsökningen för löner och arvoden beror främst på lönerevisionen för 2020. Att ökningen inte är lika stor som lönerevisionen beror på ett minskat antal årsarbetare.

Sjuklönekostnaderna har ökat med 2,0 mnkr. Efter en genomlysning av sjuklönekostnader i början av 2020 upptäcktes ett systemfel som inneburit att kostnader felkonterats, därav är ökningen mellan 2019 och 2020 svåranalyserad. Det som kan konstateras är att kommunens totala sjukfrånvaro har ökat och det speglas även i kommunens sjuklönekostnader. De förvaltningar som har haft stor påverkan av Covid-19 under 2020 har även högre sjuklönekostnader. Under 2020 har Herrljunga kommun mottagit 5,7 mnkr som en del av statens åtgärdspaket till följd av Covid-19, vilket inte är medräknat i tabellen.

Pensionskostnader (mnkr)	2019	2020
Pensionsavgift individuell del	13,5	14,7
Pensionsförsäkring FÅP	5,0	4,1
Pensionsförsäkring övrigt	-0,0	0,0
Löpande pensionsutbetalningar	8,3	8,7
Förändring pensionsavsättning	-2,8	-2,5
Särskild löneskatt	6,2	6,2
Förvaltningsavgifter	0,1	0,1
Totalt	**30,3**	**31,3**
varav fullfonderingens resultatpåverkan	-3,2	-2,8

Herrljunga kommuns pensionskostnader består av kostnader för medarbetarnas tjänstepensioner som redovisats som en kostnad sedan 1998. Den upparbetade kostnaden betalas ut under året som en pensionsavgift. Därtill är medarbetare över en viss lönenivå berättigade till en förmånsbestämd ålderspension (FÅP) som kommunen valt att finansiera genom pensionsförsäkring.

Kommunen har även kostnader för pensionsutbetalningar. För 2019 har Herrljunga kommun tagit beslut om att tillämpa fullfondering av sin pensionsskuld och därmed lyft in ansvarsförbindelsen i balansräkningen. Pensionskostnaderna har ökat 2020 mot föregående år med 1,0 mnkr. Orsaken till den ökade kostnaden är högre kostnader för pensionsavgiften där kostnaden 2020 var 14,7 (13,5) mnkr på grund av högre antaget löneunderlag.

Förväntad utveckling

Herrljunga kommunkoncern

Den pågående samhällsomställningen av energisystemet har förutsättningar att påverka verksamheterna inom Elnät och Fjärrvärme. Digitaliseringen av samhället är i hög grad beroende av snabba bredbandsförbindelser där fibernät tillhandahålls av Stadsnätsverksamheten. El-/energiteknikverksamheten berörs av det rådande konjunkturläget. Vatten och avlopp påverkas av klimatförändringar, såväl av kraftigare regn som av torka och brist på grundvatten. Alla infrastrukturverksamheter påverkas av nya hotbilder inklusive samhällets återuppbyggnad av civilt försvar. Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag har en verksamheten som i sin helhet sedan 2006 är certifierad med avseende på kvalitet, miljö och arbetsmiljö vilket innebär att de bland annat arbetar systematiskt med omvärldsbevakning och riskbaserade metoder. I skenet av detta bedöms framtidsutsikterna som goda, men inte utan utmaningar

Herrljungabostäder AB kommer att fortsätta stambyten på fastigheter, vilket är en prioriterad underhållsåtgärd. Fortsatt planering av fler bostäder styrs av företagets soliditet, konjunkturläge, efterfrågan och betalningsförmågan hos presumtiva kunder. Under 2021 är det aktuellt för påbörjan av byggnation av flerfamiljshus.

Herrljunga kommun

Den offentliga sektorn har stora utmaningar med ökad efterfrågan och krav på välfärdstjänster, detta som en naturlig följd av demografiförändringar kombinerat med ekonomiska utmaningar i samband med ökad försörjningskvot. Även om utmaningarna ser likartade ut så finns det inte universella lösningar och strategier utan arbetet med detta måsta utgå från Herrljunga kommuns specifika förutsättningar och möjligheter. För Herrljungas del så innebär detta ett fortsatt arbete kring prioritering och effektivisering tillsammans med kompetensförsörjning. I budgetarbetet som genomfördes under året kunde kommunen konstatera att kostnader som är förknippade med demografiförändringar motsvarar ökade behov av resurser motsvarande 30 mnkr inom den närmsta tioårsperioden. Äldreomsorgen kommer att ha den relativt största ökningen av behov och resurser inom den kommande perioden. Enligt framtagna prognoser ökar andel äldre 80+ i högre takt än övriga befolkningen. Herrljunga kommuns nettokostnadsavvikelse är ett mått på hur mycket kommunen avviker från en teoretiskt framräknad kostnad inom olika verksamheter. Utmaningen framöver är att vända den negativa trenden i avvikelsen och bli mer kostnadseffektiva. Framförallt inom äldreomsorgen men också inom förskolan och skolan.

Våra liv förändras av den pågående pandemin. En helt ny undersökning visar att drygt var fjärde svensk under det senaste året funderat på att flytta ut på landet. Herrljunga kommuns strategiska läge inom regionen vad gäller både vägar och spårbunden trafik gör Herrljunga till en naturlig del av den regionsförstoring som pågår. Kommunen kommer från och med 2021 delta i SCB:s årliga medborgarundersökning vilket kommer ge värdefulla mäteltal, jämförelsemöjligheter med andra kommuner samt underlag för politiska beslut och prioriteringar.

Planering för bostadsbyggande och industrietablering måste hålla hög takt för att skapa förutsättningar för tillräckligt antal nya bostäder. Kommunen behöver ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjning undet mandatperioden samt påbörja arbetet med att aktualisera översiktsplanen då i stort sett alla utpekade områden redan är planlagda. Arbete med byggklar mark för både bostäder och näringsliv kommer fortsätta att vara högt prioriterat och samhällsbyggnadsförvaltningen kommer att fortsätta utveckla processen för nyetablering under året.

På Tumbergs avfallsanläggning kommer stora arbeten genomföras gällande sluttäckningen av etapp 1. Etapp 1 motsvarar ungefär halva deponiytan. På resterande del av deponiområdet ligger idag en omlastningsstation där Herrljunga kommuns hushållsavfall omlastas. Eftersom hela deponiytan skall vara sluttäckt senast 2025 måste en ny omlastningsstation byggas. Under 2021 kommer projektering ske gällande ny omlastningsstation i nära anslutning till befintlig anläggning.

Inom Herrljunga kommuns verksamheter finns flera stora och övergripande utmaningar. En av dessa rör lokaler anpassade för de krav som ställs på undervisningen utifrån att kommunens ser en ökning av elever på tätortens skolor samt växande elevantal inom flera grundskolor. För Vård och omsorg börjar 2021 med det stora arbetet kring planering och organsiering av Covid-vaccinationen.
.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

		Kommunen			Koncernen	
Resultaträkning (mnkr)	Not	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	4	123,3	130,6	120,4	258,6	264,4
Verksamhetens kostnader	5	-640,4	-658,3	-645,8	-741,8	-758,8
Avskrivningar	11,12	-19,8	-21,3	-27,2	-43,2	-44,5
Verksamhetens nettokostnader		**-536,9**	**-549,0**	**-552,6**	**-526,4**	**-538,9**
Skatteintäkter	6	429,7	427,0	435,9	429,7	427,0
Gen statsbidrag och utjämn	6	117,0	145,3	126,8	117,0	145,3
Verksamhetens resultat		**9,8**	**23,2**	**10,1**	**20,3**	**33,3**
Finansiella intäkter	7	1,5	1,6	1,5	1,2	1,3
Finansiella kostnader	9	-0,5	-0,4	-0,4	-2,7	-2,5
Resultat efter finansiella poster		**10,8**	**24,3**	**11,2**	**18,8**	**32,1**
Extraordinära poster	9	-	-	-	-	-
Årets resultat	**10**	**10,8**	**24,3**	**11,2**	**18,8**	**32,1**

Tabell 26 Herrljunga kommuns resultaträkning

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys (mnkr)	Not	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Kommunen Budget 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Löpande verksamhet						
Inbetalningar från kunder		77,3	61,9	91,0	192,1	195,7
Inbetalningar av skatter, gen bidr, moms mm		546,0	574,7	562,0	546,0	574,7
Inbetalningar av bidrag		55,6	57,4	57,0	55,6	57,4
Övriga inbetalningar		-0,1	-0,0	-	-0,1	-0,0
Utbetalningar till leverantörer		-201,0	-199,1	-207,0	-258,0	-261,0
Utbetalningar till anställda	5	-430,7	-436,1	-452,0	-465,1	-466,8
Utbetalningar av bidrag	5	-16,2	-17,0	-17,0	-16,5	-17,0
Övriga utbetalningar		-	-	-	-	-
Ränteintbetalningar	7	1,5	1,0	1,5	0,4	0,7
Ränteutbetalningar	8	-0,1	-0,1	-0,4	-2,5	-2,1
Förändring avsättning	21	-4,0	-2,0	-2,9	-3,9	0,8
Summa Löpande verksamhet		**28,4**	**40,8**	**32,2**	**48,1**	**82,4**
Investeringsverksamhet						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	12	-43,6	-72,4	-42,1	-53,3	-118,5
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12	0,3	1,1	-	0,8	-0,1
Investeringar i immateriella anläggningstillg		-	-0,3	-	-	-0,3
Försäljning av immateriella anläggningstillg		-	-	-	-	-
Sålda dotterbolag		-	-	-	-	-
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	14	-0,0	0,9	-0,1	-0,0	2,7
Bidrag till statlig infrastruktur		-	-	-	-	-
Summa Investeringsverksamhet		**-43,3**	**-70,8**	**-42,2**	**-52,6**	**-116,3**
Finansieringsverksamhet						
Upptagande av lån		-	25,0	-	-	38,0
Amortering av lån		-	-	-	-3,1	-2,9
Summa Finansieringsverksamhet		**-**	**25,0**	**-**	**-3,1**	**35,1**
Förändring av likvida medel		**-15,0**	**-5,0**	**-10,0**	**-7,6**	**1,3**
Likvida medel vid årets början		66,5	51,5	50,0	76,7	69,1
Likvida medel vid årets slut	19	51,5	46,5	40,0	69,1	70,4
Förändring av likvida medel		**-15,0**	**-5,0**	**-10,0**	**-7,6**	**1,3**

Tabell 27 Herrljunga kommuns kassaflödesanalys

Balansräkning

Tillgångar (mnkr)	Not	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Kommunen Budget 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	11	0,1	0,4	-	0,1	0,4
Materiella anläggningstillgångar	12,13	372,1	423,1	440,2	882,2	948,4
varav mark, byggnader och tekniska anlägg.		281,8	285,3	-	658,8	656,2
varav maskiner och inventarier		22,1	27,5	-	148,2	157,0
varav övriga materiella anläggningstillg.		68,3	110,3	-	75,2	135,2
Finansiella anläggningstillgångar	14	148,7	148,3	148,8	13,2	14,7
Summa anläggningstillgångar		**520,8**	**571,8**	**589,0**	**895,4**	**963,5**
Bidrag till statlig infrastruktur	**15**	**2,2**	**2,1**	**2,1**	**2,2**	**2,1**
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	16	2,6	3,0	3,2	5,6	6,7
Fordringar	17	42,9	69,0	20,0	72,9	104,1
Kortfristiga placeringar	18	-	-	-	-	-
Kassa och bank	19	51,5	46,5	40,0	69,1	70,4
Summa omsättningstillgångar		**97,0**	**118,6**	**63,2**	**147,7**	**181,2**
Summa Tillgångar		**620,1**	**692,5**	**654,3**	**1 045,3**	**1 146,8**

Tabell 28 Herrljunga kommuns balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder (mnkr)	Not	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Kommunen Budget 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Eget kapital						
Årets resultat		10,8	24,4	11,2	18,8	32,1
Resultatutjämningsreserv		15,4	27,3	15,4	15,4	27,3
Övrigt eget kapital		228,6	227,5	233,6	176,5	183,5
Summa eget kapital	**20**	**254,8**	**279,1**	**260,2**	**210,8**	**242,9**
Avsättningar						
Avsättningar för pension och liknande förplikt		190,8	187,9	185,5	190,8	187,9
Andra avsättningar		26,0	26,7	24,5	43,5	47,2
Summa avsättningar	**21**	**216,8**	**214,6**	**210,0**	**234,3**	**235,1**
Skulder						
Långfristiga skulder	22	2,3	27,6	-	404,8	445,4
Kortfristiga skulder	23	146,2	171,2	184,1	195,5	223,4
Summa skulder		**148,5**	**198,8**	**184,1**	**600,3**	**668,8**
Summa eget kapital, avsättn och skulder		**620,1**	**692,5**	**654,3**	**1 045,3**	**1 146,8**
Poster inom linjen	**24**					
Borgensåtagande		389,0	402,0		-	0,1
Övriga ansvarsförbindelser		3,0	2,7		3,0	2,7
Pensionsförpliktelser		-	-		-	-
Särskild löneskatt på pensionsförpliktelser		-	-		-	-

Tabell 29 Herrljunga kommuns balansräkning

Nyckeltal

Nyckeltal (procent där inget annat anges)	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Kommunen Budget 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Resultat – Kapacitet					
Verksamhetens nettokost/ skatteintäkt och statsbidrag	94,6	92,2	93,4	88,4	86,4
Planenliga avskrivningar / skatteintäkter och statsbidrag	3,6	3,7	4,8	7,9	7,8
Finansnetto / skatteintäkter och statsbidrag	-0,2	-0,2	-0,2	0,3	0,2
Kostnadernas andel av skatteintäkt och statsbidrag	**98,0**	**95,7**	**98,0**	**660,5**	**94,4**
Årets resultat / Skatteintäkt och generella statsbidrag	**2,0**	**4,3**	**2,0**	**3,4**	**5,6**
Årets resultat/ eget kapital	**4,2**	**8,7**	**4,3**	**8,9**	**13,2**
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar	**72,2**	**61,8**	**32,1**	**64,8**	**56,5**
Investeringsvolym/nettokostnader	**8,2**	**14,0**	**22,7**	**19,8**	**27,4**
Avskrivningar / nettoinvesteringar	**46,8**	**28,8**	**22,7**	**45,2**	**32,8**
Soliditet	**41,1**	**40,3**	**39,8**	**20,2**	**21,2**
Soliditet inkl. pensionsskuld och löneskatt	41,1	40,3	39,8	20,2	21,2
Soliditet exkl pensionsskuld och löneskatt	70,5	66,2	66,8	37,6	36,8
Total skuld- och avsättningsgrad	**58,9**	**59,7**	**60,2**	**79,8**	**78,8**
varav avsättningsgrad	35,0	31,0	32,1	22,4	20,5
varav kortfristig skuldsättningsgrad	23,6	24,7	28,1	18,7	19,5
varav långfristig skuldsättningsgrad	0,4	4,0	-	38,7	38,8
Risk och kontroll					
Kassalikviditet	64,6	67,5	32,6	72,7	78,1
Rörelsekapital (mnkr)	51,5	46,5	40,0	69,1	70,4

Tabell 30 Herrljunga kommuns nyckeltal

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Herrljunga kommun följer i allt väsentligt den kommunala bokförings- och redovisningslagen (Lag 2018:597) men även de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Sammanställda räkenskaper

Enligt RKR R16 har kommunen skyldighet att upprätta sammanställda räkenskaper om särskild ekonomisk betydelse föreligger, om den kommunala koncernens omsättning av företagets omsättning eller omslutning överstiger 5 procent av kommunens skatteintäkter och generella bidrag. I Herrljunga kommuns sammanställda räkenskaper ingår förutom Herrljunga kommun även Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler och Nossan Förvaltningsaktiebolag med dess dotterbolag Herrljungabostäder AB och koncernen Herrljunga Elektriska AB.

De sammanställda räkenskaperna upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konoslidering. Bokslutet baseras på Herrljunga kommuns värderings-och avskrivningsprinciper. Interna transaktioner har eliminerats.

Pensionsskuld

Enligt beslut i Kommunfullmäktige 2018-06-19 § 86 ska Herrljunga kommun tillämpa fullfondering av pensionsskulden. Beslutet innebär att ansvarsförbindelsen från och med 2019-01-01 har lyfts in i balansräkningen. Den skuld som är intjänad innna 1998 är medtagen i ansvarsförbindelsen som lyfts in i balansräkningen. Herrljunga kommun har valt fullfonderingsmodellen för att det ger en mer rättvisande bild av kommunens pensionsåtagande och resultat. Enligt Länsrättens bedömning i dom 2005-09-27 mål nummer 3348-04 föreligger det inte några hinder för en högre ambitionsnivå än den miniminivå som regleras i den kommunala redovisningslagen. Redovisningen är dock inte i enlighet den kommunala bokförings- och redovisningslagen.

Värdering av kommunens pensionsförpliktelse görs med tillämpning av RIPS 19.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet reducerad med avskrivningar. För att aktiveras som investering måste den materiella anläggningstillgången vara avsedd för stadigvarande bruk, ha en livslängd på minst tre år och anskaffningsvärde över 1 prisbasbelopp. Avskrivningar och internränta bokförs den månad investeringen aktiveras. Anläggningsillgångarna skrivs av linjärt över nyttjandeperioden med avskrivningstid enligt nedan tabell.

Avskrivningstider	
Datorer och servrar	3-5 år
Övriga maskiner och inventarier	5-20 år
Fordon	5-10 år
Verksamhetsfastigheter	10-33 år
Fastigheter för affärsverksamhet	20-33 år
Markanläggningar	20-50 år
Mark	Ingen avskr

Tabell 31 Avskrivningstider för olika materiella tillgångar.

Engångslicens för nytt fastighetssystem och TimeCare har bokförts som immateriell tillgång i enlighet med RKR R3. Avskrivningstiden uppgår till 5 år.

Komponentuppdelning tillämpas från 2014 och samtliga gamla anläggningar har gjorts om till komponenter. Detta innebär att RKR R4 följs.

Redovisning av intäkter

Skatteintäkter redovisas i enlighet med RKR R2. Avsteg mot RKR R2 görs gällande redovisning av intäkter från Migrationsverket för ensamkommande flyktingbarn. De intäkter som ej matchats mot kostnader periodseras till nästkommande år, detta enligt beslut i Kommunfullmäktige.Varje enskilt års över- respektive underskott balanseras för att inte påverka kommunens egna medel. Tre år efter det ankomstår som målgruppen kommit till Herrljunga kommun redovisas ett resultat. Finns det ett överskott för avräknad ankomstgrupp, och gruppen finns kvar, kan överskottet balanseras i ytterligare två år. Därefter ska överskottet redovisas till årets resultat.

Leasing

Leasingavtal ska enligt RKR R5 klassificeras och redovisas som operationellt och finansiellt avtal, varav finansiell leasing redovisas som en tillgång i balansräkningen. De avtal kommunen har klassificeras som operationella vilket innebär att RKR R5 inte följs.

Öppet för externa transaktioner

Kommunens redovisning har varit öppen för externa transaktioner till den 18 januari 2021. Därefter har kostnader och intäkter överstigande 50 tkr hänförts till redovisningsåret. Det förekommer inga väsentliga händelser efter räkenskapsperiodens utgång.

Not 2 Räkenskapsrevision

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Sakkunnigt biträde	522,0	567,0	808,0	808,0
Förtroendevalda revisorer	165,0	180,1	165,0	180,1
Summa kostnad för revision	**832,6**	**857,8**	**973,0**	**988,1**

Tabell 32 Kostnader för räkenskapsrevision

Not 3 Inköp och försäljningar mellan koncernföretag

Koncernintern fakturering har skett med 25,5 mnkr (25,7mnkr), vilket har eliminerats i koncernens resultaträkning.

Not 4-5 (mnkr)	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Not 4 Verksamhetens intäkter				
Bidrag	50,7	54,8	50,7	54,8
Exploateringsintäkter	0,7	1,6	0,7	1,6
Försäljning av verksamhet	20,8	25,9	20,8	25,9
Försäljningsintäkter	24,2	19,7	106,5	97,5
Hyror och arrenden	7,9	8,1	60,9	64,0
Realisationsvinster	0,3	1,0	0,3	1,0
Taxor och avgifter	18,8	19,5	18,8	19,5
Summa intäkter	**123,3**	**130,6**	**258,6**	**264,4**
Not 5 Verksamhetens kostnader				
Inköp av anläggningstillgångar	-5,6	-4,7	-5,6	-4,7
Köp av huvudverksamhet	-82,0	-83,9	-82,0	-83,9
Lokal- o markhyror	-5,7	-6,3	-5,7	-6,3
Lämnade bidrag	-16,5	-17,2	-16,5	-17,2
Lön och soc avg*	-406,1	-412,9	-440,9	-450,0
Pensionskostnad*	-24,2	-25,1	-24,2	-25,1
Realisationsförluster	-	-	-	-
Skattekostnad	-	-	-2,3	-1,4
Övriga kostnader	-51,8	-55,8	-116,1	-117,7
Övriga tjänster	-48,6	-52,5	-48,6	-52,5
Summa kostnader	**-640,4**	**-658,3**	**-741,8**	**-758,8**

Tabell 33 Herrljunga kommuns noter till resultaträkningen.

*Från 2019-01-01 har Herrljunga kommun infört fullfondering av sin pensionsförpliktelse vilket bidrar till lägre pensionskostnader inkl särskild löneskatt för 2019 med 3 223 tkr och för 2020 med 2 831 tkr.

Not 6 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (mnkr)	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Kommunalskatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	433,6	436,1	433,6	436,1
Preliminär slutavräkning innevarande år	-4,1	-6,8	-4,1	-6,8
Slutavräkning föregående år	0,2	-2,3	0,2	-2,3
Summa kommunalskatteintäkter	**429,7**	**427,0**	**429,7**	**427,0**
Generella statsbidrag & utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag/avgift	104,7	107,0	104,7	107,0
Strukturbidrag	-	-	-	-
Regleringsbidrag/avgift	6,7	9,7	6,7	9,7
Generella bidrag från staten*	3,3	19,9	3,3	19,9
Kostnadsutjämningsbidrag/avgift	-4,2	1,5	-4,2	1,5
Bidrag/Avgift för LSS-utjämning	-12,7	-13,4	-12,7	-13,4
Fastighetsavgift	19,3	20,6	19,3	20,6
Summa generella statsbidrag och utjämning	**117,0**	**145,3**	**117,0**	**145,3**
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag	**546,7**	**572,2**	**546,7**	**572,2**

Tabell 34 Herrljunga kommuns noter till resultaträkningen.

*Posten generella bidrag från staten består 2019 av det tillfälliga bidraget från regeringen avseende ensamkommande barn som fyller 18 år på 258 tkr och statsbidrag avseende flyktingmottagande på 3 018 tkr. Posten består 2020 av statsbidrag avseende flyktingmottagande på 2 039 tkr, extra välfärdsmiljarder om 5 412 tkr och de tillfälliga statsbidragen från regeringen på grund av COVID-19 om 12 420 tkr.

Not 7-10 (tkr)	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Not 7 Finansiella intäkter				
Utdelning på aktier och andelar	773,4	261,2	773,4	261,2
Ränteintäkter	693,9	1 294,3	436,0	1 002,4
Summa Finansiella intäkter	**1 467,3**	**1 555,5**	**1 209,4**	**1 263,7**
Not 8 Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-29,8	-46,6	-2 519,8	-2 063,7
Ränta pensionsskuld	-277,7	-203,3	-277,7	-203,3
Bankkostnader	-160,2	-186,9	-160,2	-186,9
Övriga finansiella kostnader (indexering E20)	-70,1	-8,3	-70,1	-8,3
Summa Finansiella kostnader	**-537,8**	**-445,1**	**-3 027,8**	**-2 462,2**
Summa finansnetto	**929,5**	**1 110,4**	**- 1 818,4**	**-1 198,5**
Not 9 Extraordinära poster				
Bokslutsdispositioner	-	-	-	-
Summa Extraordinära poster	-	-	-	-
Not 10 Jämförelsestörande poster				
Bidrag för ökade sjuklönekostnader	-	5,7	-	5,7
Tillfälliga statsbidrag på grund av Covid-19	-	12,4	-	12,4
Riktade statsbidrag till följd av sjukdomen Covid-19	-	2,8	-	2,8
Sjuklönekostnader exkl PO	-	-5,7	-	-5,7
Lönekostnader inkl PO	-	-2,2	-	-2,2
Köp av förburkningsmaterial	-	-2,0	-	-2,0
Övriga kostnader	-	-1,6	-	-1,6
Summa jämförelsestörande poster	-	**9,3**	-	**9,3**
Resultat inklusive jämförelsestörande poster	**10,8**	**24,3**	**18,8**	**32,1**

Tabell 35 Herrljunga kommuns noter till resultaträkningen.

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar (tkr)	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Not 11 Immateriella anläggningstillgångar				
Ack. Anskaffningsvärde	1 409,3	1 409,3	2 922,3	2 922,3
Investeringsbidrag	-	-	-	-
Nyanskaffningar	-	347,5	-	347,5
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Korrigeringar	-	-	-	-
UB ack. Anskffningsvärde	**1 409,3**	**1 756,8**	**2 922,3**	**3 269,8**
Ack. Avskrivningar	-1 313,3	-1 345,3	-2 826,4	-2 858,4
Årets avskrivningar	-32,0	-32,0	-32,0	-32,0
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Korrigeringar	-	-	-	-
UB ack. Avskrivningar	**-1 345,3**	**-1 377,3**	**-2 858,4**	**-2 890,4**
Summa Immateriella anläggningstillgångar	**64,0**	**379,5**	**64,0**	**379,5**
Nyttjandeperiod immateriella anläggningstillgångar	5,0	5,0	5,0	5,0

Tabell 36 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 12 Materiella anläggningstillgångar (mnkr)	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Maskiner, fordon och inventarier				
Ack anskaffningsvärden	80,5	83,8	357,4	369,1
Nyanskaffningar	3,4	9,4	12,5	16,7
Investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	-	-	-0,8	-
Utrangeringar	-	-	-	-7,5
Korrigeringar	-	-	-	-
UB ack anskaffningsvärden	**83,9**	**93,2**	**369,1**	**378,2**
Ack . Avskrivningar	-58,3	-61,8	-202,2	-214,7
Årets avskrivningar	-3,5	-3,9	-13,4	-13,9
Försäljningar	-	-	0,8	-
Utrangeringar	-	-	-	7,5
Korrigeringar	-	-	-	-
UB ack. avskrivningar	**-61,8**	**-65,7**	**-214,7**	**-221,1**
Summa utgående bokfört värde	**22,1**	**27,5**	**154,3**	**157,0**
Varav				
Maskiner	1,0	1,1	1,0	1,1
Inventarier	12,8	15,4	12,8	15,4
Bilar och transportmedel	5,2	5,6	5,2	5,6
IT-utrustning	3,0	5,4	3,0	5,4
Dotterbolag maskiner och inventarier			126,1	129,5
Mark, byggnader och anläggningar				
Ack anskaffningsvärden	554,3	574,2	1 043,1	1 083,9
Nyanskaffningar	19,8	21,2	40,8	45,2
Investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Utrangeringar	-	-	-	-25,8
Korrigeringar	-	-0,2	-	-0,2
UB ack. Anskaffningsvärden	**574,2**	**595,1**	**1 083,9**	**1 103,1**
Ack avskrivningar	-276,2	-292,5	-401,5	-431,3
Årets avskrivningar	-16,3	-17,3	-29,8	-30,5
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	14,9
Korrigeringar	-	-	-	-
UB ack. avskrivningar	**-292,5**	**-309,8**	**-431,3**	**-446,9**
Summa utgående bokfört värde	**281,8**	**285,3**	**652,6**	**656,2**
Pågående investeringar	**68,3**	**110,3**	**75,2**	**135,2**
Summa Materiella anläggningstillgångar	**372,1**	**423,1**	**882,2**	**948,4**

Tabell 37 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 13 Nyttjandeperiod materiella anläggningstillgångar	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Anläggningstyp	**Nyttjandeperiod**			
Fastighet affärsverksamhet	49,5	33,0		
Fastighet annan verksamhet	25,4	17,1		
Publika fastigheter	26,0	17,6		
Verksamhetsfastighet	33,9	28,5		
Bilar/Transportmedel	18,2	14,9		
Maskiner	9,5	6,5		
Inventarier	15,1	9,4		
IT-utrustning	10,9	8,1		

Tabell 38 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 14 Finansiella anläggningstillgångar (tkr)	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Aktier och andelar				
Kommuninvest	8 438,4	8 438,4	8 438,4	8 438,4
Kommuninvest överinsats	1 600,0	1 600,0	1 600,0	1 600,0
Kooperativ utveckling Sjuhärad	5,0	5,0	5,0	5,0
Nossan Förvaltningsaktiebolag	100,0	100,0	-	-
Nordea Stratega 10	490,3	-	490,3	-
Inera	42,5	42,5	42,5	42,5
Summa aktier och andelar	**10 676,2**	**10 185,9**	**10 576,2**	**10 085,9**
Långfristiga fordringar				
Nossan Förvaltningsaktiebolag	135 487,0	135 487,0	-	-
Herrljunga Folkets Park	100,0	100,0	100,0	100,0
Herrljunga Tennisklubb	1 216,6	1 200,0	1 216,6	1 200,0
Södra Skogsägarna	662,3	820,8	727,9	820,8
Andra långfristiga anläggningstillgångar	-	-	595,0	595,0
Summa långfristiga fordringar	**137 465,9**	**137 607,7**	**2 573,9**	**2 715,7**
Bostadsrätter				
Bostadsrätt	16,2	16,2	16,2	16,2
Summa bostadsrätter	**16,2**	**16,2**	**16,2**	**16,2**
Grundfondskapital				
Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler	500,0	500,0	-	-
Summa grundfondskapital	**500,0**	**500,0**	-	-
Uppskjutna skattefordringar	-	-	-	1 863,3
Summa finansiella anläggningstillgångar	**148 658,3**	**148 309,8**	**13 166,3**	**14 681,1**

Tabell 39 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 15-17 (mnkr)	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Not 15 Bidrag till statlig infrastruktur				
Bidrag statlig infrastruktur Trafikverket cykelvägar*	3,1	3,1	3,1	3,1
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur Trafikv. cykelvägar	-0,9	-1,0	-0,9	-1,0
Summa bidrag till statlig infrastruktur	**2,2**	**2,1**	**2,2**	**2,1**
Not 16 Förråd/Exploatering				
Exploatering industrimark	0,9	1,8	0,9	1,8
Exploatering bostadsmark	1,8	1,2	1,8	1,2
Varulager	-	-	3,0	3,7
Summa förråd/exploatering	**2,6**	**3,0**	**5,6**	**6,7**
Not 17 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	6,0	9,8	30,1	34,8
Momsfordringar	7,9	10,7	7,9	10,7
Förutbetalda kostnader	10,6	12,5	11,7	16,6
Fordran fastighetsavgift	12,7	14,2	12,7	14,2
Fordran Sparbanksstiftelsen E20	1,6	1,6	1,6	1,6
Upplupna intäkter	5,1	16,8	8,2	20,3
Fordringar hos Migrationsverket	0,4	0,4	0,4	0,4
Övrigt	-1,3	3,0	0,4	5,5
Summa kortfristiga fordringar	**42,9**	**69,0**	**72,9**	**104,1**
Not 18 Kortfristiga placeringar				
Kortfristiga placeringar	-	-	-	-
Summa kortfristiga placeringar	-	-	-	-

Tabell 40 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

*Bidrag till statligt infrastruktur cykelvägar har en upplösningstid på 25 år.

Not 19-20 (mnkr)	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Not 19 Kassa och bank				
Kassa	0,0	0,0	0,0	0,0
Bank	51,5	46,5	69,1	70,4
Summa kassa och bank	**51,5**	**46,5**	**69,1**	**70,4**
Not 20 Eget kapital				
IB eget kapital	430,3	254,8	378,2	210,8
Årets resultat	10,8	24,3	18,8	32,1
Justering för fullfondering 2019-01-01	-185,4	-	-185,4	-
Justering övrigt	-0,9	-	-0,9	-
UB eget kapital	**254,8**	**279,1**	**210,8**	**242,9**
Varav				
Resultatutjämningsreserv	15,4	27,3	15,4	27,3
Övrigt eget kapital	239,3	251,8	195,3	215,6

Tabell 41 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 21 Avsättningar (mnkr)	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	**8,1**	**8,7**	**8,1**	**8,7**
Nyintjänad pension varav:	0,8	0,2	0,8	0,2
Förmånsbestämd ålderspension		-		-
Särskild avtalspension		0,2		0,2
Efterlevandepension		-		-
Övrigt		-		-
Årets utbetalningar	-0,5	-0,4	-0,5	-0,4
Ränte- och basbeloppsuppräkning	0,3	0,2	0,3	0,2
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-0,0	-	-0,0
Övrig post	-	0,0	-	0,0
Byte av tryggande	-	-	-	-
Förändring av löneskatt	0,0	-0,0	0,0	-0,0
Utgående avsättning till pensioner och löneskatt	**8,7**	**8,6**	**8,7**	**8,6**
Ingående avsättning för ansvarsförbindelse inkl löneskatt	-	**182,1**	-	**182,1**
Justering för fullfondering 2019-01-01	185,4	-	185,4	-
Fullfonderingens resultatpåverkan varav:	-3,2	-2,8	-3,2	-2,8
Ränte- och basbeloppsuppräkning		4,3		4,3
Ändring av försäkringstekniska grunder		-0,8		-0,8
Nyintjänad pension		-0,2		-0,2
Årets utbetalningar		-8,0		-8,0
Övrig post		2,3		2,3
Byte av tryggande		-		-
Förändring av löneskatten		-0,6		-0,6
Utgående avsättning för ansvarsförbindelse inkl löneskatt	**182,1**	**179,3**	**182,1**	**179,3**
Utgående avsättning till pensioner inkl ansvarsförbindelse och löneskatt	**190,8**	**187,9**	**190,8**	**187,9**
Övriga avsättningar				
Avsättning Tumberg, sluttäckning	16,8	16,6	17,4	16,6
Bidrag till statlig infrastruktur E20	9,1	9,1	9,1	9,1
Andra avsättningar	0,1	1,1	0,2	1,1
Uppskjutna skatter	-	-	16,7	20,4
Summa övriga avsättningar	**26,0**	**26,7**	**43,5**	**47,2**
Summa avsättningar	**216,8**	**214,6**	**234,3**	**235,1**

Tabell 42 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 22-23 (mnkr)	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Not 22 Långfristiga skulder				
Ingående långfristiga skulder	-	2,3	406,5	404,8
Upplösning	-	-	-0,9	-0,7
Nya lån	-	25,0	-	38,0
Årets amorteringar/omklassificerat till kortfr skuld	-	-	-3,1	-2,9
Skuld för investeringsbidrag	2,3	0,4	2,3	6,1
Summa långfristiga skulder	**2,3**	**27,6**	**404,8**	**445,4**
Specifikation av lånestruktur				
Lån som förfaller inom 1 år:			158,6	52,5
Lån som förfaller inom 2-5 år:		25,0	230,4	337,0
Lån som förfaller efter 5 år:				37,5
Not 23 Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	-	-	3,1	2,9
Kortfristiga skulder till Migrationsverket	22,7	22,0	22,7	22,0
Övriga kortfristiga skulder	2,4	1,2	18,3	14,8
Testamenten	0,8	0,2	0,8	0,2
Leverantörsskulder	31,1	46,7	46,6	65,9
Personalens källskatt och avgifter	6,4	7,5	6,4	7,5
Semester och övertidsskuld	21,7	24,5	26,4	29,4
Arbetsgivaravgift	16,1	18,1	17,5	19,6
Förutbetalda intäkter	8,3	18,1	11,5	21,5
Upplupen särskild löneskatt	4,8	2,2	4,8	2,2
Upplupna pensionskostnader	14,4	15,9	14,4	15,9
Upplupna kostnader	17,5	14,7	23,0	21,5
Summa kortfristiga skulder	**146,2**	**171,2**	**195,5**	**223,4**

Tabell 43 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 24 Borgen och övriga ansvarsförbindelser (mnkr)	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2020	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2020
Kommunägda bolag				
Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler	156,3	156,3	-	-
Herrljungabostäder AB	143,1	140,0	-	-
Herrljunga Vatten AB	30,0	46,0	-	-
Nossan Förvaltningsaktiebolag	59,7	59,7	-	-
Summa	**389,0**	**402,0**	-	-
Föreningar	3,0	2,7	3,0	2,7
Övriga borgensåtaganden	-	-	0,1	0,1
Summa	**3,0**	**2,7**	**3,1**	**2,8**
Summa totala borgensåtaganden	**392,1**	**404,7**	**3,1**	**2,8**
Pensionsförpliktelser*				
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	-	-	-	-
Pensionsförbindelser förtroendevald	-	-	-	-
Särskild löneskatt på pensionsförpliktelser	-	-	-	-
Summa pensionsförpliktelser	-	-	-	-

Tabell 44 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

*Från 2019-01-01 har Herrljunga kommun infört fullfondering av sin pensionsförpliktelse varför det inte här framgår någon förpliktelse.

Not 25 Uppgifter om koncernbolag				
Namn	**Orgnr**		**Ägd andel i procent**	**Eget kapital 2020-12**
Nossan Förvaltningsaktiebolag moderbolag	556637-5746		100,0	23,2
Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler	864000-0892		100,0	8,7

Tabell 45 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

	Kommunen		Koncernen	
Not 26 Operationell leasing (tkr)	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Ej uppsägningsbara leasingavtal med avtalstid längre än 3 år				
Leasingavgifter förfaller nästa år	1 474,4	2 307,9	1 474,4	3 074,7
om 2-5 år	2 729,4	2 753,2	2 729,4	3 065,9
senare än 5 år	-	53,9	-	53,9
Summa	**4 203,8**	**5 114,9**	**4 203,8**	**6 194,5**
Leasing per tillgångsslag				
Lokaler	1 316,1	3 065,5	-	3 065,5
Skrivare/kopiator	39,0	-	39,0	-
Fordon	1 021,7	542,7	1 021,7	1 622,2
Licens	1 782,0	1 475,9	1 782,0	1 475,9
Övrigt	44,9	30,9	44,9	30,9
Summa	**4 203,8**	**5 114,9**	**2 887,7**	**6 194,5**

Tabell 46 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Herrljunga kommun har i februari 1999, KF § 10, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 292 kommuner och regioner som per 2020-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensför-bindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtal ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Herrljunga kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2020-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 501 229 801 864 kronor och totala tillgångar till 525 483 415 941 kronor. Herrljunga kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 493 658 480 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 519 823 451 kronor.

Driftredovisning

Belopp i tkr	Utfall 2020			Budget 2020			Budgetavvikelse 2020		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Budget	Intäkt	Kostnad	Netto
Kommunfullmäktige	-	1 441	1 441	-	1 673	1 673	-	232	232
Kommunstyrelse	-16 223	51 137	34 914	-15 034	50 313	35 279	1 189	-824	365
Bildningsnämnd	-47 658	290 432	242 774	-40 150	287 240	247 090	7 508	-3 192	4 316
Socialnämnd	-85 916	306 043	220 127	-77 254	289 368	212 115	8 662	-16 675	-8 012
Teknisk nämnd	-105 219	136 501	31 282	-105 797	145 999	40 202	-578	9 498	8 920
Bygg och miljönämnd	-5 425	20 523	15 098	-5 984	20 250	14 266	-559	-273	-832
Utvecklingsmedel	-	-	-	-	-	-		-	-
Kapitalkostnadspotten	-	-	-	-	3 083	3 083		3 083	3 083
Lönepotten	-	-	-	-	-4	-4		-4	-4
Nettokostnad	**-260 441**	**806 077**	**545 636**	**-244 219**	**797 922**	**553 704**	**16 223**	**-8 155**	**8 068**
Deponi Tumberg	-137	-	-137	-200	-	-200	-63	-	-63
Försäljning exploatering, mark m.m.	-2 567	-	-2 567	-	-	-	2 567	-	2 567
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-	1 221	1 221	-	1 000	1 000	-	-221	-221
Personalomkostnader	-	6 660	6 660	-	5 760	5 760	-	-900	-900
Övrigt	-195	3 139	2 944	-	-	-	195	-3 139	-2 944
Summa gemensamma kostnader	**-2 898**	**11 019**	**8 121**	**-200**	**6 760**	**6 560**	**2 698**	**-4 259**	**-1 561**
Återföring kapitalkostnad	-	-26 501	-26 501	-	-34 840	-34 840	-	-8 339	-8 339
Återföring fin post bokförda på vsh	521	-31	491	-	-	-	-521	31	-491
Resultat före avskrivningar	**-262 818**	**790 564**	**527 746**	**-244 419**	**769 842**	**525 424**	**18 400**	**-20 722**	**-2 322**
Avskrivningar	-	21 284	21 284	-	27 154	27 154	-	5 870	5 870
Verksamhetens nettokostnad	**-262 818**	**811 849**	**549 031**	**-244 419**	**796 996**	**552 578**	**18 400**	**-14 853**	**3 547**

Tabell 47 Herrljunga kommuns nyckeltal.

Nämnder och styrelser redovisar en positiv nettokostnadavvikelse på 8 068 tkr. Detta tack vare positiva resultatavvikelser mot budget för Bildningsnämnden och den tekniska nämnden. Den totala verksamhetens nettokostnader har en positiv avvikelse mot budget på 3 547 tkr. Detta då kommunens gemensamma kostnader har en negativ resultatavvikelse i förhållande till budgeten. Avskrivningarna under året har inte varit lika höga som budgeterat på grund av de budgeterade investeringsprojekt som inte färdigställts samt att flertalet projekt är flerårsprojekt och därmed har de inte aktiverats och då påförs inga avskrivningskostnader. Nedan ges en sammanfattad förklaring kring styrelserna och nämndernas resultat.

Nämnderna

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen går med överskott och för kommunstyrelsen beror detta främst på minskade kostnader inom Servicenämnden.

Bildningsnämnden visar ett överskott på 4 316 tkr vilket beror på positiva avvikelser inom förskola, fritidshem, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Överskottet beror bland annat på lägre

personalkostnader då man under hösten pausade två förskoleavdelningar inom Innerbys förskoleområde, lägre personalkostnader än budgeterat inom fritids, överskott från fritidsplatser samt färre köpta särskoleplatser inom gymnasiesärskolan än budgeterat.

Även den tekniska nämnden visar ett stor överskott, 8 920 tkr. Detta beror på bland annat på vakanta tjänster och mild vinter som bidrog till lägre driftskostnader. Budgeterade och planerade driftunderhåll har inte genomförts fullt ut både på grund av ny fastighetschef som tillträdde under våren samt att pandemin gjorde det svårt att få tillträde till verksamhetslokaler. Även inom internservice har personalkostnaderna kunnat hållas nere då dels Kunskapskällan höll stängt under våren samt att simhallen under hösten skötte sin städning med egen personal.

Både Bygg och Miljönämnden samt Socialnämnden visar ett underskott i sina verksamheter. Inom Bygg och Miljö beror detta på bland annat på återbetalning av årsavgifter för miljö-och livsmedelskontroller som inte har kunnat utföras på grund av pandemin. Även räddningstjänsten har påverkats av pandemin då de inte kunnat faktura intäkter för externa utbildningar eller tillsyner.

Socialnämndens underskott på 8 012 tkr beror till stor del på underskott som kan härledas till kostnader inom myndighet för placerade barn och socionomkonsulter samt till drift för tillfällig SÄBO avdelning Solhagen i Ljung. Den under året pågående pandemin har ökat kostnaderna genom ökade skjuklönekostnader men även ökat inköp av material.

Gemensamma kostnader

Under gemensamma kostnader finns intäkter och kostnader som berör hela kommunen. Här finns budgeterat intäkter från Deponi Tumberg som är renhållningens affärsverksamhet, kostnader för semesterlöneskulden och upplupna löner och personalomkostnader. De gemensamma kostnaderna har en negativ avvikelse mot budget på 1 561 tkr. Orsaken till det negativa resultatet beror på den negativa avvikelsen mot budget för personalomkostnader och övriga pensionskostnader på 900 tkr. Detta beror på att pensionsutbetalningar har varit högre på grund av att fler valt att påbörja sin pension i förtid vilket i sin tur har genererat högre kostnader för särskild löneskatt. Herrljunga kommun har valt att föra in sin pensionsförpliktelse som en avsättning i balansräkningen. Ökning/minskning av pensionsskulden påverkar kommunens resultat. Resultatet har påverkats negativt då minskningen av skulden inte blev lika stor som budgeterat. Kommunens personalomkostnadspålägg som läggs på lönen ut till verksamheten och som genererar en intäkt mot verkligen personalomkostnader har ett överskott på framförallt arbetsgivaravgifter. Detta förklaras med att omkostnadspålägget är densamma för all personal när de verkliga kostnaderna skiljer sig för olika ålderskategorier.

Utöver vad som budgeterats har kommunen kostnader för utträde ur ett avtal för tvätt av arbetskläder med totalt 1 092 tkr. Socialförvaltningen kommer från och med 2021 att tvätta arbetskläderna i egen regi. Den huvudsakliga positiva avvikelsen är intäkter för tomtförsäljningar av framförallt Södra Horsby om 1 506 tkr och 772 tkr i övriga tomter.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning per projekt (tkr)	Ursprunglig budget 2020	Ombudgetering 2020	Totalt anslag 2020	Utfall 2020	Avvikelse 2020
5200 Markköp	2 000	2 713	4 713	1 839	2 874
5201 Genomf IT-stategi	1 500	1 278	2 778	4 065	-1 287
5209 ITstrategi + trådlöst ntv Hrja	-	212	212	134	78
5210 IT kapacitetsutökn. Hrja + VGA	2 000	-	2 000	520	1 480
5211 Ombyggn WiFi Hja bildn	300	-	300	-	300
5212 Ärendesystem och e-arkiv	600	-	600	-	600
5220 KL Teknik	-	-	-	157	-157
5221 KL Brandstation	-	735	735	147	588
5222 KL Tillträdesskydd	-	-	-	-81	81
5581 Södra Horsby etapp 2	-	-	-	362	-362
8500 Exploatering	-	-	-	680	-680
Kommunstyrelse	**6 400**	**4 938**	**11 338**	**7 822**	**3 516**
5300 Inventarier/IT BN	1 000	671	1 671	805	866
5302 Lekplatser	300	253	553	522	31
5308 Förstudie förskola Herrljunga					
5309 Förstudie Altorpskolan	-	300	300	-	300
5311 Inventarier Horsby	750	955	1 705	250	1 455
5312 Förstudie Od skola/förskola					
5313 Förstudie förskola Eggvena					
Bildningsnämnd	**2 050**	**2 179**	**4 229**	**1 576**	**2 653**
5420 Inventarier SN	500	281	781	521	260
5428 Hemgården larm	-	955	955	415	540
5431 Hjälpmedel SN	200	-	200	160	40
5432 Hotellås	700	-	700	13	687
5433 Infrastruktur IT	200	-	200	199	1
5434 Förstudie ombyggnad Hemgården	200	-	200	-	200
Socialnämnd	**1 800**	**1 236**	**3 036**	**1 307**	**1 729**
5309 Förstudie Altorpskolan	-	-	-	23	-23
5310 Horsby förskola/skola	5 800	35 589	41 389	36 390	4 999
5401 Ställplatser husbilar	-	100	100	-	100
5410 Ombyggnad Hagen	-	-	-	65	-65
5411 Förstudie Hagen demenscentra	-	1 535	1 535	133	1 402
5422 Ombyggnad Hemgården	-	2 500	2 500	-	2 500
5502 Ombyggnad Mörlanda skola/fsk	-	9 930	9 930	1 509	8 421
5506 VA-anslutningar	-	-	-	-896	896
5507 Gatubelysning	-	300	300	323	-23
5508 Mindre gatuanläggningar	1 000	783	1 783	1 572	211
5509 Reinvestering Gata	2 000	92	2 092	2 210	-118

Investeringsredovisning per projekt (tkr)	Ursprunglig budget 2020	Ombudgetering 2020	Totalt anslag 2020	Utfall 2020	Avvikelse 2020
5515 Verksamhetsanpassningar	900	-	900	376	524
5516 EPC B	-	1 289	1 289	504	785
5533 Säkerhetshöjande åtgärder	900	-	900	395	505
5547 Städmaskiner	200	-	200	159	41
5551 Reinvest fastighet	9 000	1 400	10 400	8 237	2 163
5561 Köksredskap och tunneldisk	-	355	355	152	203
5563 Idrottsmat/redskap simhall	125	-	125	117	8
5569 Värmevagnar måltid	200	-	200	89	111
5572 Maskiner fastighetsskötsel	200	-	200	66	134
5574 Upprustning lekplatser	200	43	243	264	-21
5575 Södra Horsby etapp 1	-	46	46	32	14
5579 Anpassning omklädningsrum	-	116	116	84	32
5581 Södra Horsby etapp 2	-	-	-	940	-940
5591 Tillgänglighetsanpassningar	300	-	300	106	194
5594 Ombyggnad ÅVC	-	650	650	465	185
5596 Hudene tillbyggnad av kök	-	2 270	2 270	1 836	434
5702 Vattenrutschkana	-	1 334	1 334	-	1 334
5708 Ombyggnad Od	4 000	3 870	7 870	4 125	3 745
5710 Översyn Hälsans stig	75	-	75	-0	75
5712 Bidragsmodul	150	-	150	-	150
5900 Exploatering Ölltorp	6 000	-	6 000	3 125	2 875
5901 Exploateringsområde Hagen	-	6 900	6 900	10	6 890
Teknisk nämnd	**31 050**	**69 102**	**100 152**	**62 409**	**37 743**
5605 Räddningsmaterial	250	-	250	191	59
5608 Larmställ	500	-	500	506	-6
Bygg och Miljönämnd	**750**	**-**	**750**	**697**	**53**
Summa	**42 050**	**77 455**	**119 505**	**73 811**	**45 694**

Tabell 48 Herrljunga kommuns investeringsredovisning.

Herrljunga kommuns totala investeringsbudget uppgick 2020 till 119 505 tkr. Under året gjordes intvesteringar för 73 811 tkr, vilket gav en avvikelse mot budget på 45 694 tkr. Alla nämnder hade lägre utfall för sina investeringar än budgeterat. Tekniska nämnden som ansvarar för den största delen av beslutade investeringar hade en positiv avvikelse på 37 743 tkr. De pågående investeringsprojeten löper i stort på enligt sina tidplaner och de tilldelade investeringsmedlen följer i stort budget.

Horsby förskola/skola som bland annat innefattar nytt kök, matsal vaktmästeri, godsmottagning och städcentral löpte under året och nu påbörjas den del som avser befintliga skoldelar i både förskola och skola. Projektet har en total budget på 86 400 tkr och hittills håller det budget och arbetet beräknas avsluta under 2021.

En förprojektering av ombyggnad Mörlanda skola har pågått under 2019-2020 och projektet innebär om och tillbyggnad av skola och förskola i 3 etapper. Projektet förväntas vara klart under 2022.

Ombyggnation Od förskola/skola pågår och har fört med sig extra arbete i form av sanering och okänd fuktskada. På grund av tidsförskjutning förväntas projektet färdigställt kvartal 1 2021.

IT-enhetens investeringsprojekt gällande ny IT-plattform är till största delen färdigställt med mindre delar som kvarstår under kvartal 1 2021.

Fleråriga investeringsprojekt där total investering och utfall till och med 2020 redovisas nedan.

tkr Investeringsprojekt > 3 mnkr	Budget t.o.m. 2020	Utfall t.o.m. 2020	Diff	Framtida inv.medel	Total investering	Kvar av budget
Horsby förskola/skola	86 600	82 043	4 557	0	86 600	4 557
Ombyggnad Mörlanda skola/fsk	10 000	1 578	8 422	10 000	20 000	8 422
Hudene tillbyggnad av kök	2 300	1 867	433	0	2 300	433
Ombyggnad Od	8 000	4 255	3 745	0	8 000	3 745
Industriväg Öltorp	6 800	3 923	2 877	0	6 800	2 877

Tabell 49 Herrljunga kommuns fleråriga investeringsprojekt över 3 mnkr

Övrigt

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgång

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.

Ansvarsförbindelse

Förpliktelser i form av borgensåtaganden, ställda panter och dylikt.

Avskrivning

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde som ska spegla värdeminskningen.

Avsättningar

Förpliktelse som är säkrea eller högst sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp och infriandetidpunkt.

Balanskrav

Lagstadgat krav om att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen. Här framgår vilka tillgångar och skulder kommunen hade vid bokslutstillfället.

Driftredovisning

Redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året ställt mot budget.

Eget kapital

Kommunens samlade överskott och underskott

Exploateringsverksamhet

Åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder eller industrier.

Kapitalkostnader

Periodiserad investeringsutgift. Består dels av avskrivning och dels av ränta på bundet kapital. Är en intern post.

Kassaflödesanalys

Visar hur medel har tillförts och använts för löpande verksamhet, investeringar samt finansiering och därmed likviditetsförändringen.

Kassalikviditet

Är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Vid 100 procent täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar

Kommunbidrag

Tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.

Komponentavskrivning

Avskrivningsmetod som används när skillnaden i förburkningen av en materiell anläggningstillgångs betydande delar är väsentlig. Respektive kompontent skrivs av separat.

Likviditet

Kassa- och bankmedel som utgör kommunens betalningsredskap på kort sikt.

Långfristiga fordningar och skulder

Skulder och fordningar som har förfallodag senare än ett år efter balansdagen.

MSB – Myndighet för samhällsskydd och beredskap

MSB är en statlig myndighet och har ansvar för att stödja samhällets beredskap för olyckor, kriser och civilt försvar.

Omsättningstillgång

Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

RKR

RKR är ett oberoende ideellt organ som bildades 1997 av staten, Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet. Utgångspunkten för RKR:s arbete är lag (2018:597) om kommunal bokföring redovisning.

Självfinansieringsgrad

Visar hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med egna medel.

SKR

Sveriges Kommuner och Regioner

Självfinansieringsgraden

Självfinansieringsgraden visar hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med egna medel.

Skuldsättningsgrad

Visar hur stor andel av kommunens tillgångar som är finansierade av främmande kapital. Motsatsen till soliditet.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto starkare finansiellt handlingsutrymme.

WHO

World Health Organisation- Världshälsoorganisationen. Bildades 1948 och är ett av Förenta nationernas fackorgan..

Övriga begreppsförklaringar

I alla tabeller med siffror anges värden med tal. Finns det inget värde för perioden anges: ”-”.
Värden i tusen kronor är förkortade som tkr och värden i miljoner kronor som mnkr.

Förkortningar:

- KF = Kommunfullmäktige
- KS = Kommunstyrelsen
- BN = Bildningsnämnden
- SN = Socialnämnden
- TN = Tekniska nämnden
- BMN = Bygg och miljönämnden

Revisionsberättelse

Ärende 6

Deloitte.

HERRLJUNGA KOMMUN

Granskning av årsredovisning 2020-12-31

Herrljunga kommun

Mars 2021, Pernilla Rehnberg, Revsul Dedic och Annika C Karlsson

Innehåll

Inledning och sammanfattning 2

1. Granskningsresultat 4

Inledning och sammanfattning

Uppdrag och Bakgrund

Revisorerna prövar, enligt kommunallagen, om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmannarevisorer som utsetts i juridiska personer, även verksamheten i de juridiska personerna. Revisorerna ska bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenlig med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av delårsrapporten och årsredovisningen.

Enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska en kommuns årsredovisning bestå av en resultaträkning, en balansräkning, en kassaflödesanalys, noter, en driftredovisning, en investeringsredovisning och en förvaltningsberättelse. Sammanställda räkenskaper ska ingå i årsredovisningen om sådana upprättas enligt 12 kap 2§. Årsredovisningens delar ska upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller regionens ekonomiska ställning.

Rådet för kommunal redovisning (RKR), som har till uppgift att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting i enlighet med LKBR, har gett ut rekommendationer för den kommunala redovisningen. I tillämpliga delar kan även normering från Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden användas. Enligt kommunallagen (KL) är det kommunstyrelsen som ansvarar för årsredovisningens upprättande.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun har Deloitte genomfört en granskning av kommunens årsredovisning per 2020-12-31.

Metod

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed för kommunal verksamhet. Det innebär att vi har planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Revisionen har omfattat att utifrån en bedömning av väsentlighet och risk granska ett urval av underlag till belopp och annan information i årsredovisningen.

I revisionen har också ingått att pröva redovisningsprinciperna och kommunstyrelsens tillämpning av dem. Det ingår även att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som kommunstyrelsen gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen.

Vid granskningen har vi utgått från utkast, version daterad 2021-02-24. Om förändringar sker i texten efter detta kan det påverka de iakttagelser och rekommendationer som nämns i denna rapport liksom ev svaret på revisionsfrågan.

Revisionsfrågor och kriterier

Bedöms räkenskaperna som rättvisande och är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål fullmäktige beslutat? Dvs. redogör årsredovisningen för utfallet av verksamheten, samt den ekonomiska ställningen på ett sätt som uppfyller de krav som KL samt lagen om kommunal bokföring LKBR ställer? Uppfyller årsredovisningen i allt väsentligt rekommendationerna från RKR?

Vi drar en slutsats kring detta utifrån en genomgång av väsentliga resultat-och balansposter med avseende på olika aspekter som fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt samt innehåll och presentation. Urvalet av vad som granskas görs utifrån en bedömning av väsentlighet och risk.

Redogör årsredovisningen för måluppfyllelsen på ett sätt som motsvarar utfallet? Samt är balanskravet uppfyllt? Bedömning av måluppfyllelse utifrån de kriterier fullmäktige beslutat om för kommunens årsredovisning.

Svar på revisionsfrågan

- Vi bedömer att årsredovisningen uppfyller de krav som ställs på en årsredovisning enligt LKBR och RKR.

- I årsredovisningen finns en redovisning av de av fullmäktige beslutade målen. Dock saknas kommunstyrelsens bedömning av målen i det utkast vi granskat.

- Kommunstyrelsen har bedömt att två av tre finansiella mål har uppnåtts. Vi delar denna bedömning.

- Årsredovisningen saknar en samlad bedömning från kommunstyrelsen avseende verksamhetsmålen.

- Nämnderna har bedömt att av totalt 41 prioriterade mål så har 16 uppnåtts, 18 har delvis uppnåtts och 7 är ej uppnådda. Pga målens uppbyggnad finns det möjlighet att bedöma måluppfyllelsen på olika sätt varför vi endast delvis delar denna uppfattning. Tex bedömer nämnderna att mål är uppnådda även om åtgärder inte kunnat genomföras under 2020. Vi anser att det är tveksamt om denna bedömning blir korrekt. Det saknas en tydlighet i hur nämnderna bedömt om ett verksamhetsmål är uppnått eller inte. Vi noterar att det finns vissa utfall där måluppfyllelsen utifrån de underlag som finns skulle kunnat bedömas på ett annat sätt än vad som gjorts.

- Kommunen har uppfyllt balanskravet.

- Den finansiella redovisningen bedöms vara, i allt väsentligt, rättvisande. Vi noterar fortsatt att kommunen inte har delat upp pensionsavsättningen mellan ansvarsförbindelse och avsättning vilket LKBR anger ska göras. Kommunens redovisning är inte i överensstämmelse med LKBR på denna punkt. Kommunen redovisar fortsatt schablonbidrag för flyktingar på ett sätt som inte fullt ut är i enlighet med god redovisningssed, beloppet dock lägre än tidigare.

Vår sammanfattande bedömning är att årsredovisningen uppfyller de krav som ställs men att det finns förbättringsområden på ett antal punkter.

Rekommendationer

Vi rekommenderar kommunstyrelsen *att:*

- Ta sitt ansvar som samordnare av förvaltningen och genomföra en samordnad bedömning av verksamhetens måluppfyllelse.
- Arbeta för en tydligare måluppföljning *med tydliga bedömningskriterier för när ett mål kan anses som uppfyllt.*
- *Att följa LKBR vad gäller den finansiella redovisningen för samtliga poster i resultat- och balansräkningen.*

Jönköping den 9 mars 2021

DELOITTE AB

Pernilla Rehnberg **Revsul Dedic** **Annika C Karlsson**

Auktoriserad revisor

1. Granskningsresultat

1.1. Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar

Nedan presenteras vår granskning av årsredovisningen baserat på revisionskriterierna. För att tydliggöra huruvida kommunens årsredovisning är i överensstämmelse med kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning finns nedan en tabell över ett antal lagkrav:

Lagkrav	Lagrum	Uppfyller?
Uppfylls kraven på årsredovisningens innehåll enligt 4 kap LKBR?	4 kap 1 § LKBR	Ja
Finns upplysning om skälen till ev avvikelser från normgivande organ på det kommunala området (RKR)?	4 kap 3§ LKBR 9 kap LKBR	Ja
Följs uppställningsformerna för resultat och balansräkning?	5 och 6 kap LKBR	Ja
Innehåller förvaltningsberättelsen en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning?	11 kap 9§ LKBR	Ja
Lämnas de ytterligare upplysningar som krävs för att bilden ska bli rättvisande?	4 kap 3§ LKBR 9 kap LKBR	Ja
Finns upplysningar om händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.	4 kap 3§ LKBR/11 kap 3§ LKBR	Ja
Finns översikt över utvecklingen av kommunens eller regionens verksamhet?	11 kap 1§ LKBR	Ja
Finns upplysningar om kommunens förväntade utveckling?	11 kap 4§ LKBR	Ja
Finns upplysningar om väsentliga personalförhållanden och uppgift om sjukfrånvaro?	11 kap 5-6§§ LKBR	Ja
Finns en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet?	10 kap 2§ LKBR	Ja
Finns en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.	10 kap 1§ LKBR	Ja
Anges hur ett eventuellt negativt resultat ska regleras – är balanskravet uppfyllt?	11 kap 10§ LKBR	Ja

Hur målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts?	11 kap 9§ LKBR	Delvis
Ingår sammanställda räkenskaper för ev kommunal koncern?	12 kap 1§ LKBR	Ja

Måluppfyllelse

Herrljunga kommun har antagit 6 visionsmål, vilka mäts utifrån 41 prioriterade mål. 1 av dessa mål är tillika ett finansiellt mål för kommunen.

Vi kan konstatera att det i den av oss granskade versionen av årsredovisningen saknas en samlad bedömning från kommunstyrelsen av verksamhetsmålen.

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen i uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och det åligger även styrelsen att ha uppsikt över nämndernas verksamhet.

Enligt vår bedömning är det även kommunstyrelsen som ansvarar för att bereda årsredovisningen till kommunfullmäktige. VI bedömer därför att kommunstyrelsen bör göra en samlad bedömning kring måluppfyllelsen utifrån nämndernas redovisning, något som i dagsläget saknas i årsredovisningen.

Vi kan även konstatera att nämnderna i vissa fall, enligt vår bedömning, har bedömt vissa mål som uppnådda men bedömningen kunde enligt vår mening likaväl bedömts som inte uppnådda. Det rör sig om mål som bedöms som uppnådda trots att kommunen i årsredovisningen redogör för att man inte kunnat genomföra allt som planerats för året.

Vissa av de prioriterade målen är dessutom allmänt hållna, tex anges att kommunen ska ”underlätta” eller ”förbättra” något. Då vissa mål är otydligt angivna och det ibland är svårt för läsaren att tydligt se vilka underlag som ligger till grund för bedömningen är det svårt att tydligt utläsa om det finns en progression i måluppfyllelsen. Som läsare är det också ibland svårt uttyda när eller varför mål av detta slag bedöms som uppnådda. Detta bör även medföra svårigheter för kommunstyrelsen att uttala sig om måluppfyllelsen.

Enligt uppgift arbetar kommunen med en ny styrmodell från/för 2021 samt nya målformuleringar. Vi vill därför uppmana kommunstyrelsen att vinnlägga sig om att arbeta fram tydliga mål och bedömningskriterier för målen. Målen och kriterierna bör i sin tur vara kopplade till tydliga underlag för målbedömningen. Detta bedömer vi bör ge kommunstyrelsen bättre möjlighet att uttala sig om måluppfyllelsen i årsredovisningen. Men det bör även ge den externa läsaren en klarare bild av vilken måluppfyllelse kommunen faktiskt har.

Nedan följer en bedömning av om de finansiella målen är uppfyllda, om verksamhetsmålen är uppfyllda samt en redogörelse för de iakttagelser som gjorts i granskningen av resultat- och balansräkning samt övriga delar av årsredovisningen.

Uppfyllelse av finansiella mål

Finansiella mål	Återkoppling till målen i årsredovisningen	Kommunstyrelsens bedömning	Deloittes bedömning
Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!	Det finansiella målet mäts utifrån tre prioriterade mål: • Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. Årets resultat uppgår till 4,2 % och målet nås därför på en rullande treårsperiod. • Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras av kommunens	Kommunstyrelsen bedömer att 2 av de 3 prioriterade målen uppnås för 2020.	Deloitte delar kommunstyrelsens bedömning.

	egna medel, dvs självfinansieras. Investeringsutgifterna har egenfinansierats till 61,8 % under 2020, målet uppnås därför inte. • För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 35 procent. Soliditeten (inkl pensionsskuld och löneskatt) uppgår till 40 % under 2020, målet är uppnått.		
Uppfyllelse av verksamhetsmål	**Återkoppling till målen i årsredovisningen**	**Kommunstyrelsens bedömning**	**Deloittes bedömning**
Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!	Mäts utifrån 9 prioriterade mål. • 4 bedöms uppnådda, 4 delvis uppnådda och 1 mål bedöms ej uppnått av nämnderna.	Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen saknas.	Ingen samlad bedömning har kunnat göras då kommunstyrelsens bedömning av målen saknas.
Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!	• Mäts utifrån 8 prioriterade mål: 4 bedöms uppnådda och 4 delvis uppnådda av nämnderna.	Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen saknas.	Ingen samlad bedömning har kunnat göras då kommunstyrelsens bedömning av målen saknas.
Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!	• Mäts utifrån 11 prioriterade mål: 1 mål bedöms uppnått, 7 delvis uppnådda och 3 ej uppnådda av nämnderna.	Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen saknas.	Ingen samlad bedömning har kunnat göras då kommunstyrelsens bedömning av målen saknas.
Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv	Mäts utifrån 8 prioriterade mål: • 4 bedöms uppnådda, 3 delvis uppnådda och 1 mål bedöms ej uppnått av nämnderna.	Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen saknas.	Ingen samlad bedömning har kunnat göras då kommunstyrelsens bedömning av målen saknas.

Granskning av finansiella dokument	Iakttagelser	Förslag till rekommendation
Kassa/bank	Inget att rapportera	
Kortfristiga fordringar	Inget att rapportera	
Materiella anläggningstillgångar	Inget att rapportera	
Finansiella anläggningstillgångar	Inget att rapportera	
Kortfristiga skulder	Inget att rapportera	
Långfristiga skulder	Inget att rapportera	
Avsättningar	Vi har iakttagit att kommunen inte har delat upp pensionsavsättningen mellan ansvarsförbindelse och	Vi rekommenderar kommunstyrelsen att redovisa pensioner i enlighet med LKBR.

Granskning av finansiella dokument	Iakttagelser	Förslag till rekommendation
	avsättning vilket innebär att pensioner inte redovisas i enlighet med LKBR.	
Eget kapital	Inget att rapportera	
Poster inom linjen/ansvarsförbindelser	Vi har iakttagit att kommunen inte har delat upp pensionsavsättningen mellan ansvarsförbindelse och avsättning vilket innebär att pensioner inte redovisas i enlighet med LKBR.	Vi rekommenderar kommunstyrelsen att redovisa pensioner i enlighet med LKBR.
Resultaträkning	Kommunen intäktsför inte schablonbidrag för flyktingar i enlighet med god redovisningssed.	Vi rekommenderar kommunstyrelsen att intäktsföra schablonbidrag för flyktingar i enlighet med god redovisningssed.

Kommentar Covid-19	Återkoppling i årsredovisningen	Deloittes kommentar
Kortare kommentar kring Covid-19:s påverkan på det ekonomiska utfallet.	Kommunen uppger i sin årsredovisning att de fått 20,9 mnkr i bidrag kopplat till Covid-19 under 2020. Den återsökta delen av detta är cirka 2,1 mnkr, den återstående delen rör sig om bidrag som kommunen fått utan att söka.	Herrljunga kommun har ett positivt resultat på 24 mnkr, vilket är 13 mnkr över budgeterat resultat. Vi noterar dock att en stor del av detta avser ökade intäkter i form av bidrag från staten på grund av Covid-19. Kommunen för själv ett resonemang om hanteringen av de ökade intäkterna och att dessa är engångsbelopp som inte kan leda till ökade satsningar. Detta då bidragen inte är en långsiktig finansieringslösning. Resonemanget visar på att kommunen gjort en analys av årets resultat i förhållande till framtida utveckling. I driftredovisningen framgår att framförallt socialnämnden har ett negativt utfall jämfört med budget om cirka 8 mnkr, detta trots ökade bidrag och ett tillskott under året på 4 mnkr tillkommit under året. Socialnämnden är den nämnd som hårdast drabbats av pandemins effekter. Men vi bedömer att arbetet med att nå en budget i balans för socialnämnden måste fortsätta då allt underskott inte härstammar från pandemins effekter på verksamheten.

Deloitte.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www deloitte.com/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories (collectively, the "Deloitte organization") serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 330,000 people make an impact that matters at www.deloitte.com.

Our advice is prepared solely for the use of the client. You may not disclose it or its contents to any other person without our prior written consent. No other person may rely on the advice and we accept no responsibility to any other person.

© 2021 For more information, contact Deloitte AB.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNFULLMÄKTIGE
Andreas Johansson
Ronnie Rexwall
Björn Wilhelmsson

Tjänsteskrivelse
2021-04-07
DNR KS 108/2021 942

Ansvarsfrihet till styrelse och nämnder för år 2020

Sammanfattning

Revisorernas syn på verksamheten i nämnderna redovisas för kommunfullmäktige i den årliga revisionsberättelsen som även innehåller ett uttalat stöd, för eller emot, ansvarsfrihet eller anmärkning för nämnd eller beredning sin helhet, enskild ledamot/ersättare i nämnd eller beredning.

I kommunallagen görs ingen skillnad mellan styrelse och nämnd. Det är det s.k. revisionsansvaret som granskas och prövas. Revisorerna ska kontrollera att verksamheten genomförs utifrån fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten, på ett ekonomiskt, tillfredställande sätt och med en tillräcklig intern kontroll. Detta ansvar är i grunden kollektivt, alla i en nämnd har samma möjlighet/skyldighet att väcka ärenden, men även individuellt. Fullmäktiges presidium har tagit del av revisionsrapporten för verksamhetsåret 2020 och ser att inga anmärkningar föreslås för styrelsen, någon nämnd eller beredning.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2021-04-08
Revisionsrapport och revisionsberättelse för verksamhetsåret 2020.

Förslag till beslut

Kommunstyrelse, samtliga nämnder och beredningar föreslås få ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2020:

- Kommunstyrelse
- Socialnämnd
- Bildningsnämnd
- Teknisknämnd
- Bygg och miljönämnd
- Valnämnd
- Krisledningsnämnd
- Servicenämnd IT Servicenämnd /Växel/Telefoni
- Servicenämnd Ekonomi/Personal
- Demokratiberedning
- Valberedning
- Arvodesberedning

Andreas Johansson	*Ronnie Rexwall*	*Björn Wilhelmsson*
KF Ordförande	KF 1:e vice ordförande	2:e vice ordförande

Revisorerna i Herrljunga kommun

2021-03-30

Till
Fullmäktige i Herrljunga kommun
212000 - 1520

Revisionsberättelse för år 2020

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har under året granskat årsredovisning, delårsredovisning, haft särskilda möten med samtliga nämnder samt genomfört två fördjupade granskningar (upphandlingsprocessen samt effektivitet och kvalitet i äldreomsorgen).

Våra viktiga iakttagelser och synpunkter

Av årsredovisningen framgår att kommunen visar som helhet ett positivt resultat på 24 mnkr, vilket är 13 mnkr över budgeterat resultat. Vi noterar dock att kommunen mottagit 20,9 mnkr i ej budgeterade bidrag från staten kopplat till Covid-19 under 2020, vilket har påverkat kommunens samlade resultat. Nämnderna gör även under året ett samlat överskott. Vi kan dock konstatera socialnämnden är den nämnd som hårdast drabbats av Covid-pandemin vilket har påverkat såväl måluppfyllelsen som ekonomin negativt. Socialnämnden har ett negativt utfall jämfört med budget om cirka 8 mnkr, detta trots ökade bidrag och ett tillskott under året på 4 mnkr tillkommit under året. *Vi uppmanar nämnden att under 2021 vid behov i god tid vidta nödvändiga åtgärder för att få en ekonomi i balans då allt underskott inte härstammar från pandemins effekter på verksamheten.*

Enligt 6 kap 4§ lagen om kommunal bokföring och redovisning ska inte förpliktelser som intjänats före år 1998 tas upp som skuld eller avsättning. De ska redovisas som ansvarsförbindelser. Vår granskning av årsredovisningen 2020 visar att kommunen endast redovisat pensionsskulden som avsättning och inte som ansvarsförbindelse. Vi har redan i samband med årsredovisningen 2019 samt delårsredovisningen 2020 rekommenderat kommunstyrelsen att återgå till en redovisning av kommunens pensionsåtaganden i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Nuvarande redovisning av pensioner är inte överensstämmelse med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Det är av stor vikt att kommunen alltid strävar efter att agera i linje med lagstiftningen. Vi är därför kritiska till kommunstyrelsens redovisning av pensionsskulden. *Vi rekommenderar kommunstyrelsen att återgå till en redovisning av kommunens pensionsåtaganden i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.*

Vid granskningen noterades även att kommunen fortsatt inte intäktsför schablonbidrag för flyktingar i enlighet med god redovisningssed, trots att vi har rekommenderat kommunstyrelsen senaste två åren, senast i samband med årsredovisningen 2019 samt delårsredovisningen 2020 att se över redovisningen av schablonbidrag för flyktingar genom att intäktsföra bidragen i enlighet med god redovisningssed, RKR 2. Vi ställer oss kritiska till att kommunstyrelsen inte vidtagit åtgärder. *Vi rekommenderar kommunstyrelsen att intäktsföra bidragen i enlighet med god redovisningssed, RKR 2.*

Revisorerna i Herrljunga kommun

Fullmäktige har fastställt 6 inriktningsmål. Förvaltningsberättelsen ska enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) 11 kap. 8 § ”innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna för en god ekonomisk hushållning enligt 11 kap. 6 § första och andra styckena Kommunallagen (2017:725) har uppnåtts och följts”. Vi konstaterar att kommunstyrelsens inte har gjort något samlad bedömning kring uppfyllelsen av verksamhetsmål för 2020. Läsaren hänvisas till måluppfyllelse för respektive nämnd. Då kommunstyrelsen har ansvaret över den samlade verksamheten i kommunen bedömer vi att årsredovisningen bör innehålla en samlad bedömning av målarbetet från kommunstyrelsen. *Vi rekommenderar kommunstyrelsen att göra en samlad bedömning av måluppfyllelsen och målarbetet.*

Vi konstaterar att måluppfyllelsen är låg under 2020. Av 41 prioriterade nämndmål är 16 uppfyllda, 18 har delvis uppnåtts,7 har ej uppnåtts. Av 3 finansiella mål är 2 uppfyllda. Vår uppfattning är att det är en alltför låg måluppfyllelse avseende verksamhetsmålen. Vi noterar dock att kommunstyrelsen har påbörjat arbetet med målarbete. *Vi rekommenderar kommunstyrelsen och nämnderna att verka för högre måluppfyllelsen*.

Vår bedömning

Vi **bedömer** att styrelse, nämnder och beredningar i Herrljunga kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi **bedömer** även i övrigt att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi **bedömer** att räkenskaperna är rättvisande, förutom kommunens redovisning av pensionsskulden och schablonbelopp migrationspengar.

Vi **bedömer** sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är i allt väsentligt förenligt med de finansiella mål och delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vårt uttalande i ansvarsfrågan

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar nedan samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

- Kommunstyrelsen
- Socialnämnden
- Bildningsnämnden
- Tekniska nämnden
- Bygg- och miljönämnden
- Valnämnden
- Krisledningsnämnden
- Servicenämnden IT/Växel/Telefoni
- Servicenämnden Ekonomi/Personal
- Valberedningen
- Demokratiberedningen
- Arvodesberedningen.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2020.

Till revisionsberättelsen bifogas revisorernas redogörelse samt granskningsrapporter från lekmannarevisorerna samt revisionsberättelser för samtliga företag ingående i koncernen Herrljunga kommun.

Herrljunga den 30 mars, 2021

Jonny Gustafsson | Ann Welander | Lars-Erik Wessbo

Göte Olsson | Lars-Göran Karlsson
Med undantag för Bildningsnämnden

Revisorerna i Herrljunga kommun

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna (1–9)

Granskningsrapporter från sakkunniga (1-3)

- Granskning av årsredovisning 2020
- Granskning av upphandlingsprocessen 2020
- Granskning av effektivitet och kvalitet inom äldreomsorgen 2020

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna samt revisionsberättelser för följande aktiebolag (4-8):

- Nossan förvaltningsaktiebolag (556637 - 5746)
- Herrljunga Elektriska AB (556006 - 9816)
- Herrljunga Vatten AB (556739 – 5347)
- Herrljungabostäder AB (556508 – 0909)
- Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler (864000–0892)

Verksamhetsberättelse – kommunrevision (9)

- Revisorernas redogörelse för verksamhet 2020

KS § 50 DNR KS 6/2021 942

Hantering av nämndernas överrespektive underskott från 2020

Sammanfattning

Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper ska nämndernas under- respektive överskott överföras till kommande år. Vid fastställande av belopp ska hänsyn tas till orsaker till över/underskott och om beslutad verksamhet uppnåtts. Om ett underskott överförts till nämnd ska detta inarbetas under kommande treårsperiod. Ett överfört överskott är inte nivåhöjande. Ovanstående regler tillämpas i den omfattning som det budgetmässiga läget tillåter. Ett överfört överskott får tas i anspråk först efter kommunstyrelsens godkännande. Enligt upprättad årsredovisning för 2020 uppgår nämndernas avvikelser från budget till totalt plus 4 989 tusen kronor. Korrigering har gjorts med totalt -9 942 tusen kronor, varav avräkning demografimodell -8 721 och flyktingbuffert -1 221 tusen kronor. Kommunfullmäktige beslutade i samband med avskrivningen av tekniska nämndens underskott 2019 att årlig redovisning av kostnader för vinterväghållning ska ske. Bilaga på detta bifogas. Överskott som överförs är inte nivåhöjande. Ett överskott överfört till överskottsredovisningen får användas först efter kommunstyrelsens godkännande. För servicenämnderna ska servicenämnden godkänna ett användande av överskott. Underskott ska inarbetas under de kommande tre åren. För bildningsnämnden samt socialnämnden räknas årets underskott av mot tidigare års överskott. Ackumulerat överskott räcker dock inte och utgående balans 2020 blir därmed ett underskott som enligt styrprinciperna ska arbetas in under 3 år.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-05
Bilaga Kostnader vinterväghållning

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Korrigerat resultat från 2020 enligt sammanställningen nedan överförs till överskottsredovisningen.
- Överskottsredovisningen efter överföring av årets korrigerade resultat:

NÄMNDER Belopp netto (tusen kronor)	IB 2020	Korr resultat 2020	UB 2020
Kommunfullmäktige	282	232	515
Kommunstyrelse exkl SeN	-86	136	50
Servicenämnder	1 357	228	1 586
Bildningsnämnd	2 012	-4 807	-2 795
Socialnämnd	8 323	-8 831	-508
Teknisk nämnd	-34	8 920	8 886
Bygg- och miljönämnd	2 021	-832	1 189
Summa	**13 876**	**-4 953**	**8 923**

Fortsättning KS § 50

Mats Palm (S) yrkar på att socialnämndens och bildningsnämndens utgående balans nollställs.

Niclas Emanuelsson (C) yrkar på en ändring i form av att 950 tkr för icke levererade måltider till skolan dras av från bildningsnämnden och istället belastar tekniska nämndens konto.

Mats Palm (S) bifaller Niclas Emanuelssons (C) ändringsyrkande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enighet med förvaltningens förslag.

Ordföranden frågar om Niclas Emanuelssons (C) ändringsförslag antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Korrigerat resultat från 2020 enligt sammanställningen nedan överförs till överskottsredovisningen.
2. 950 tkr för icke levererade måltider till skolan dras av från bildningsnämnden och istället belastar tekniska nämndens konto.
3. Överskottsredovisningen efter överföring av årets korrigerade resultat:

NÄMNDER **Belopp netto (tusen kronor)**	**IB 2020**	**Korr resultat 2020**	**UB 2020**
Kommunfullmäktige	282	232	515
Kommunstyrelse exkl SeN	-86	136	50
Servicenämnder	1 357	228	1 586
Bildningsnämnd	2 012	-3 857	-1 845
Socialnämnd	8 323	-8 831	-508
Teknisk nämnd	-34	7 970	7 936
Bygg- och miljönämnd	2 021	-832	1 189
Summa	**13 876**	**-4 953**	**8 923**

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Samtliga nämnder

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2021-03-05
DNR KS 6/2021 942

Hantering av nämndernas över- respektive underskott från 2020

Sammanfattning

Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper skall nämndernas under- respektive överskott överföras till kommande år. Vid fastställande av belopp skall hänsyn tas till orsaker till över/underskott och om beslutad verksamhet uppnåtts. Om ett underskott överförts till nämnd skall detta inarbetas under kommande treårsperiod. Ett överfört överskott är inte nivåhöjande. Ovanstående regler tillämpas i den omfattning som det budgetmässiga läget tillåter. Ett överfört överskott får tas i anspråk först efter kommunstyrelsens godkännande.

Enligt upprättad årsredovisning för 2020 uppgår nämndernas avvikelser från budget till totalt plus 4 989 tkr. Korrigering har gjorts med totalt -9 942 tkr, varav avräkning demografimodell -8 721 och flyktingbuffert -1 221 tkr.

Kommunfullmäktige beslutade i samband med avskrivningen av tekniska nämndens underskott 2019 att årlig redovisning av kostnader för vinterväghållning ska ske. Bilaga på detta bifogas.

Överskott som överförs är inte nivåhöjande. Ett överskott överfört till överskottsredovisningen får användas först efter kommunstyrelsens godkännande. För servicenämnderna ska servicenämnden godkänna ett användande av överskott. Underskott ska inarbetas under de kommande tre åren.

För bildningsnämnden samt socialnämnden räknas årets underskott av mot tidigare års överskott. Ackumulerat överskott räcker dock inte och utgående balans 2020 blir därmed ett underskott som enligt styrprinciperna ska arbetas in under 3 år.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-05
Bilaga Kostnader vinterväghållning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

- Korrigerat resultat från 2020 enligt sammanställningen nedan överförs till överskottsredovisningen.
- Överskottsredovisningen efter överföring av årets korrigerade resultat:

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2021-03-05
DNR KS 6/2021 942

NÄMNDER **Belopp netto (tkr)**	**IB 2020**	**Korr resultat 2020**	**UB 2020**
Kommunfullmäktige	282	232	515
Kommunstyrelse exkl SeN	-86	136	50
Servicenämnder	1 357	228	1 586
Bildningsnämnd	2 012	-4 807	-2 795
Socialnämnd	8 323	-8 831	-508
Teknisk nämnd	-34	8 920	8 886
Bygg- och miljönämnd	2 021	-832	1 189
Summa	**13 876**	**-4 953**	**8 923**

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Samtliga nämnder

Bakgrund

Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper skall nämndernas under- respektive överskott överföras till kommande år. Vid fastställande av belopp skall hänsyn tas till orsaker till över/underskott och om beslutad verksamhet uppnåtts. Om ett underskott överförts till nämnd skall detta inarbetas under kommande treårsperiod. Ett överfört överskott är inte nivåhöjande. Ovanstående regler tillämpas i den omfattning som det budgetmässiga läget tillåter.
Ett överfört överskott får tas i anspråk först efter kommunstyrelsens godkännande

Ekonomisk bedömning

Enligt upprättad årsredovisning för 2020 uppgår nämndernas avvikelser till totalt plus 4 989 tkr. Redovisat resultat korrigeras sedan utifrån om nämnderna erhållit kommunbidrag på grunder som inte uppfyllts. Avvikelse mellan budget och utfall av demografimodell, om nämnderna erhållit kommunbidrag för att utföra specifika uppdrag men dessa inte utförts. Socialnämnden har lyft tidigare års överskott från flyktingverksamheten. Dessa delar räknas bort vid beräkning av vilket belopp som ska föras över till nästkommande år.

Efter korrigeringar har nämnderna totalt ett negativt utfall om 4 953 tkr.

NÄMNDER **Belopp netto (tkr)**	**Avvikelse 2020**	**Korrigering 2020**	**Korr avvikelse 2020**
Kommunfullmäktige	232	0	232
Kommunstyrelse exkl SeN	136	0	136
Servicenämnder	228	0	228
Bildningsnämnd	4 316	-9 123	-4 807
Socialnämnd	-8 012	-819	-8 831
Teknisk nämnd	8 920	0	8 920
Bygg- och miljönämnd	-832	0	-832
Summa	**4 989**	**-9 942**	**-4 953**

.

Korrigering har gjorts med totalt -9 942 tkr, varav avräkning demografimodell -8 721 och flyktingbuffert -1 221 tkr.

Kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige gjorde under 2020 ett resultat på 232 tkr. Ingen korrigering görs av utfallet. Utfallet läggs till tidigare års överskott.

Kommunstyrelsen exklusive servicenämnder
Kommunstyrelsens (ex servicenämnder) redovisar ett resultat på 136 tkr Ingen korrigering görs av utfallet. Årets överskott täcker ingående underskott.

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni

Reglementet för servicenämnderna fastslår att ett eventuellt över- eller underskott överförs till följande verksamhetsår. Av servicenämnden ITs resultat på -876 tkr förs därför hela beloppet över till över/underskottshanteringen.

Servicenämnd Ekonomi/Personal
Reglementet för servicenämnderna fastslår att ett eventuellt över- eller underskott överförs till följande verksamhetsår. Av servicenämnden Ekonomi/Personals resultat på 1 105 tkr förs därför hela beloppet över till över/underskottshanteringen.

Bildningsnämnden
Bildningsnämndens resultat på 4 316 tkr korrigeras med avräkning demografimodell -9 123 tkr. Korrigerat resultat -4 807 tkr. Underskottet avräknas mot tidigare års överskott. Tidigare års överskott täcker dock inte riktigt årets underskott. Bildningsnämnden uppmanas därför att arbeta in underskott under kommande tre år.

Socialnämnden
Socialnämnden redovisar ett resultat på -8 012 tkr. Resultatet korrigeras med avräkning demografimodellen som visar att nämnden fick 402 tkr för lite år 2020. Under 2020 har överskott för tidigare års flyktinggrupp lyfts med 1 221 tkr, detta belopp räknas bort från resultatet. Korrigerat resultat: -8 831tkr. Underskottet avräknas mot tidigare års överskott. Tidigare års överskott täcker dock inte riktigt årets underskott. Socialnämnden uppmanas därför att arbeta in underskott under kommande tre år.

Tekniska nämnden
Tekniska nämnden redovisar ett resultat på 8 920 tkr. Ingen korrigering görs av utfallet. Årets överskott täcker ingående underskott.

Bygg- och Miljönämnden
Bygg- och Miljönämnden redovisar ett resultat på – 832 tkr. Ingen korrigering görs av utfallet. Underskottet avräknas mot tidigare års överskott

Sammanställning ackumulerat över/underskott

NÄMNDER **Belopp netto (tkr)**	**IB 2020**	**Korr avvikelse 2020**	**UB 2020**
Kommunfullmäktige	282	232	515
Kommunstyrelse exkl SeN	-86	136	50
Servicenämnder	1 357	228	1 586
Bildningsnämnd	2 012	-4 807	-2 795
Socialnämnd	8 323	-8 831	-508
Teknisk nämnd	-34	8 920	8 886
Bygg- och miljönämnd	2 021	-832	1 189
Summa	**13 876**	**-4 953**	**8 923**

Kostnader för snö- och halkbekämpning Tekniska förvaltningen

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ack
Budget	2 372	2 230	3 486	3 334	4 187	3 918	19 527
Utfall	2 780	5 472	3 484	6 170	3 738	2 246	23 890
Netto	*-408*	*-3 242*	*2*	*-2 836*	*449*	*1 672*	*-4 363*

fördelat enligt nedan

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ack
Fastighet							
Budget*	0	0	5	127	862	883	1 877
Utfall	644	1 228	954	1 348	963	701	5 838
Netto	*-644*	*-1 228*	*-949*	*-1 221*	*-101*	*182*	*-3 961*
Gata/Park (Tätort + enskilda vägar)							
Budget**	2 372	2 230	3 481	3 207	3 325	3 035	17 650
Utfall	2 136	4 244	2 530	4 822	2 775	1 545	18 052
Netto	*236*	*-2 014*	*951*	*-1 615*	*550*	*1 490*	*-402*
varav Tätort							
Budget	1 372	1 230	2 234	1 936	2 015	1 755	10 542
Utfall	1 231	2 964	1 728	2 680	1 623	906	11 132
Netto	*141*	*-1 734*	*506*	*-744*	*392*	*849*	*-590*
varav Enskilda							
Budget	1 000	1 000	1 247	1 271	1 310	1 280	7 108
Utfall	905	1 280	802	2 142	1 152	639	6 920
Netto	*95*	*-280*	*445*	*-871*	*158*	*641*	*188*

* För fastighet har det åren 2015-2018 finte funnits en särskilt riktad budget för snö- och halkbekämpning i redovisningen.

** För Gata/Park var budget 2015 inte uppdelad i tätort och enskilda vägar, en uppskattad fördelning har gjrots i denna redovisning

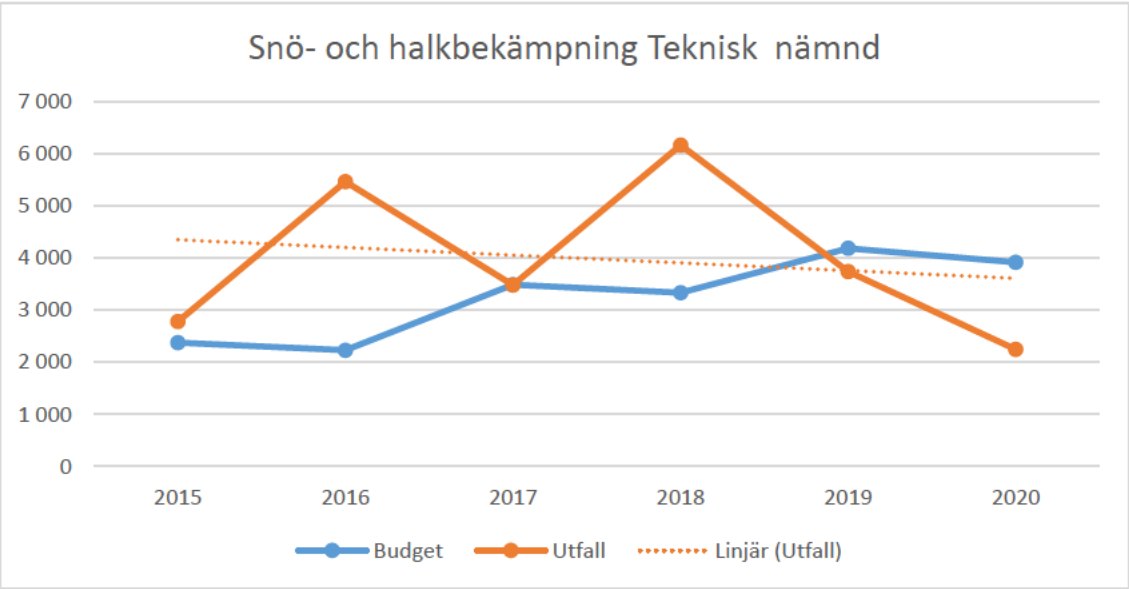

KS § 51 DNR KS 5/2021 942

Ombudgetering av investeringar 2020 Herrljunga kommun

Sammanfattning

I bokslutet för 2020 framgår att av tillgängliga investeringsmedel om totalt 119 505 tusen kronor förbrukades 73 811 tusen kronor. Av de 45 693 tusen kronor outnyttjade investeringsmedlen föreslås 28 272 tusen kronor att ombudgeteras till 2021 års investeringsbudget. Det kan vara projekt som ännu ej är påbörjade eller projekt som inte är avslutade. I årets utfall finns även underskott som flyttas med till 2021 där budget finns. Kommunfullmäktige beslutar slutligen årligen om ombudgetering av investeringsmedel.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-03-04
Ombudgeteringar investeringar 2020-12-31

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige
  - Ombudgetering av 2020 års investeringsmedel till 2021 godkänns

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Ombudgetering av 2020 års investeringsmedel till 2021 godkänns (bilaga 1, KS § 51/2021-03-22).

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Samtliga nämnder

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2021-03-04
DNR KS 5/2021 942

Ombudgetering av investeringar 2020 Herrljunga kommun

Sammanfattning

I bokslutet för 2020 framgår att av tillgängliga investeringsmedel om totalt 119 505 tkr förbrukades 73 811 tkr. Av de 45 693 tkr outnyttjade investeringsmedlen föreslås 28 272 tkr att ombudgeteras till 2021 års investeringsbudget.

Det kan vara projekt som ännu ej är påbörjade eller projekt som inte är avslutade. I årets utfall finns även underskott som flyttas med till 2021 där budget finns.
Kommunfullmäktige beslutar slutligen årligen om ombudgetering av investeringsmedel.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-03-04
Ombudgeteringar investeringar 2020-12-31

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:
Ombudgetering av 2020 års investeringsmedel till 2021 godkänns

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till:	Kommunfullmäktige
För kännedom till:	Samtliga nämnder

Bakgrund
För investeringsprojekt som är beslutade finns möjlighet att begära medel överflyttade till nästkommande år.

Ekonomisk bedömning
Vid större projekt där investeringsmedel finns anslagna under flera år är det ibland svårt att hålla respektive års budget. Under 2020 finns både överskott och underskott i sådana projekt. Både under- och överskott bör flyttas med till dess projektet är slutfört.

Totalt begärs 2 611 tkr i underskott och 34 281 tkr av överskottet ombudgeterade till år 2021.
Större pågående projekt är Hagen omsorgsboende, Altorpskolan, Horsby skola, Mörlanda skola samt Od skola. Pågående exploateringar är Horsby och Hagen.

Ekonomiavdelningen föreslår att totalt 28 272 tkr flyttas över till 2021, det är 3 398 tkr lägre än nämndernas beslut. Förstudie Hemgården är påbörjad och därför föreslås ett nytag kring Hemgården och att nya pengar äskas när förstudien är klar. Bildningsnämnden begär åerstående medel för inventarier och lekplatser överflyttade – inga pågående projekt finns här, dessa medel är också årligen återkommande och därför föreslår ekonomiavdelningen att dessa medel inte ombudgeteras.

Ej förbrukade medel under 2020 har bidragit till ett överskott i resultaträkningen för avskrivningar. Verksamheten har också fått lägre kostnader för kapitalkostnader. Även utbetalningar för året har blivit lägre på grund av ej genomförda investeringar.

Kapitalkostnadspotten för 2020 års investeringar följer med till 2021. Därför finns full täckning för detta i verksamheten.

Samverkan
CSG mars

Motivering av förslag till beslut
Pågående projekt bör slutföras med de budgetmedel som finns anslagna. Vid större projekt där investeringsmedel finns anslagna under flera år är det ibland svårt att hålla respektive års budget. Under 2020 finns både överskott och underskott i sådana projekt. Både under- och överskott bör flyttas med till dess projektet är slutfört.

Ärende 9

DIARIENUMMER:	KS 5/2021 942
FASTSTÄLLD/INSTANS:	KS § 45/2021-03-22
VERSION:	1
SENAST REVIDERAD:	2021-03-22
GILTIG TILL:	--
DOKUMENTANSVAR:	Ekonomichef

Ombudgetering Investeringar 2020-12-31

Herrljunga kommun

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Sammanställning ... 3

Projektbeskrivning ... 4

Kommunstyrelsen ... 4

Projekt Genomförande IT-strategi ... 4

Projekt IT-strategi + trådlöst nätverk ... 4

Projekt Ombyggnad WiFi Bildning ... 4

Projekt Ärendesystem och e-arkiv ... 5

Projekt Kommunal Ledningsförmåga Brandstation ... 5

Bildningsnämnd ... 5

Projekt Inventarier/IT BN ... 5

Projekt Lekplatser ... 5

Projekt Förstudie Altorpskolan ... 5

Projekt Inventarier Horsby ... 5

Socialnämnd ... 6

Projekt Hemgården larm ... 6

Projekt Hotellås ... 6

Projekt Förstudie ombyggnad Hemgården ... 6

Teknisk nämnd ... 6

Projekt Ombyggnad Hagen /Förstudie Hagen demenscentra ... 6

Projekt Ombyggnad Hemgården ... 6

Projekt Förstudie Altorpskolan ... 6

Projekt Horsby förskola/skola ... 7

Projekt Ombyggnad Mörlanda skola ... 7

Projekt Ombyggnad Od ... 7

Projekt Ställplatser Husbilar ... 7

Projekt Reinvestering fastighet ... 7

Projekt EPC B ... 7

Projekt Vattenrutschkana ... 7

Exploatering 8

Projekt Exploatering Södra Horsby etapp 2 8

Projekt Exploateringsområde Hagen 8

Sammanställning

Projekt (tkr)	Ursprungs budget 2020	Tillägg/ ombudg 2020	Summa Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse	Äskat till 2021	Förslag fr Ekonomi
Kommunstyrelsen							
Markköp	2 000	2 713	4 713	1 839	2 874	0	0
Genomf IT-stategi	1 500	1 278	2 778	4 065	-1 287	-1 287	-1 287
ITstrategi + trådlöst ntv Hrja	0	212	212	134	78	78	78
IT kapacitetsutökn. Hrja + VGA	2 000	0	2 000	520	1 480	0	0
Ombyggn WiFi Hja bildn	300	0	300	0	300	300	300
Ärendesystem och e-arkiv	600	0	600	0	600	600	600
KL Teknik	0	0	0	157	-157	0	0
KL Brandstation	0	735	735	147	588	100	100
KL Tillträdesskydd	0	0	0	-81	81	0	0
Summa Kommunstyrelsen	*6 400*	*4 938*	*11 338*	*6 780*	*4 558*	*-209*	*-209*
Bildning							
Inventarier/IT BN	1 000	671	1 671	805	866	866	
Lekplatser	300	253	553	522	31	31	
Förstudie Altorpskolan	0	300	300	0	300	300	300
Inventarier Horsby	750	955	1 705	250	1 455	1 455	1 455
Summa Bildningsnämnd	*2 050*	*2 179*	*4 229*	*1 576*	*2 653*	*2 653*	*1 755*
Socialnämnden							
Inventarier SN	500	281	781	521	260		
Hemgården larm	0	955	955	415	540	100	100
Hjälpmedel SN	200	0	200	160	40		
Hotellås	700	0	700	13	687	687	687
Infrastruktur IT	200	0	200	199	1		
Förstudie ombyggnad Hemgården	200	0	200	0	200	200	200
Summa Socialnämnd	*1 800*	*1 236*	*3 036*	*1 307*	*1 729*	*987*	*987*
Tekniska							
Ombyggnad Hagen	0	0		65	-65		
Förstudie Hagen demenscentra	0	1 535	1 535	133	1 402	1 402	1 402
Ombyggnad Hemgården	0	2 500	2 500	0	2 500	2 500	0
Förstudie Altorpskolan	0	0	0	23	-23	-23	-23
Horsby förskola/skola	5 800	35 589	41 389	36 390	4 999	4 999	4 999
Ombyggnad Mörlanda skola/fsk	0	9 930	9 930	1 509	8 421	8 421	8 421
Ombyggnad Od	4 000	3 870	7 870	4 125	3 745	3 745	3 745
Hudene tillbyggnad av kök	0	2 270	2 270	1 836	434		
S:a investeringar gm TN	9 800	55 694	65 494	44 080	21 414	21 045	18 545
Ställplatser husbilar	0	100	100	0	100	100	100
VA-anslutningar	0	0	0	-896	896		
Gatubelysning	0	300	300	323	-23		
Mindre gatuanläggningar	1 000	783	1 783	1 572	211		
Reinvestering Gata	2 000	92	2 092	2 210	-118		
Upprustning lekplatser	200	43	243	264	-21		
Verksamhetsanpassningar	900	0	900	376	524		
EPC B	0	1 289	1 289	504	785	785	785
Säkerhetshöjande åtgärder	900	0	900	395	505		
Reinvest fastighet	9 000	1 400	10 400	8 237	2 163	1 400	1 400
Köksredskap och tunneldisk	0	152	152	152	0		
Maskiner fastighetsskötsel	200	0	200	66	134		
Tillgänglighetsanpassningar	300	0	300	106	194		

Projekt (tkr)	Ursprungs budget 2020	Tillägg/ ombudg 2020	Summa Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse	Äskat till 2021	Förslag fr Ekonomi
Städmaskiner	200	0	200	159	41		
Köksredskap och tunneldisk	0	203	203	0	203		
Värmevagnar måltid	200	0	200	89	111		
Idrottsmat/redskap simhall	125	0	125	117	8		
Anpassning omklädningsrum	0	116	116	84	32		
Vattenrutschkana	0	1 334	1 334	0	1 334		
Översyn Hälsans stig	75	0	75	0	75		
Bidragsmodul	150	0	150	0	150		
Ombyggnad ÅVC	0	650	650	465	185		
Summa Teknisk nämnd	*25 050*	*62 156*	*87 206*	*58 303*	*28 903*	*23 330*	*20 830*
Bygg och miljö							
Räddningsmaterial	250	0	250	191	59	0	
Larmställ	500	0	500	506	-6	0	
Summa Bygg och miljönämnd	*750*	*0*	*750*	*697*	*53*	*0*	*0*
Summa nämnder	***36 050***	***70 509***	***106 559***	***68 663***	***37 896***	***26 761***	***23 363***
Exploatering							
Exploatering	0	0	0	680	-680	-680	-680
Södra Horsby etapp 1	0	46	46	32	14		
Södra Horsby etapp 2	0	0	0	1 302	-1 302	-1 302	-1 302
Exploatering Ölltorp	6 000	0	6 000	3 125	2 875		
Exploateringsområde Hagen	0	6 900	6 900	10	6 890	6 890	6 890
Summa Exploatering	***6 000***	***6 946***	***12 946***	***5 149***	***7 797***	***4 908***	***4 908***
TOTALT	**42 050**	**77 455**	**119 505**	**73 811**	**45 693**	**31 670**	**28 272**

Projektbeskrivning

Kommunstyrelsen

Projekt Genomförande IT-strategi

Investeringsmedel för ny IT-plattform Caterpillar, byte från Novell till Microsoft.

Skäl för ombudgetering

Projektet är påbörjat men inte färdigställt. Det underskott som ses 2020 ska överföras till 2021 där budgetmedel kvarstår.

Projekt IT-strategi + trådlöst nätverk

Investeringsmedel för trådlöst nätverk.

Skäl för ombudgetering

Projektet är påbörjat men inte färdigställt.

Projekt Ombyggnad WiFi Bildning

Investeringsmedel för trådlöst nätverk.

Skäl för ombudgetering

Projektet är påbörjat men inte färdigställt. Bland annat ska accesspunkter flyttas på Kunskapskällan under 2021.

Projekt Ärendesystem och e-arkiv

Investeringsmedel för nytt ärendesystem och e-arkiv.

Skäl för ombudgetering

Under 2021 planeras detta projekt att påbörjas och att upphandling ska genomföras.

Projekt Kommunal Ledningsförmåga Brandstation

Investeringsmedel för nytt elverk.

Skäl för ombudgetering

Projektet är påbörjat men inte färdigställt. Bland annat ska belysning installeras i serverhall och växelrum.

Bildningsnämnd

Projekt Inventarier/IT BN

Inventarier/IT är till för att både förnya och utöka befintligt möblemang inom skolan. Investeringen är till för att säkerställa en funktionell och trivsam skolmiljö för både personal och elever. Huvudsakligen av investeringarna går till att upprätthålla goda standarder inom undervisningssalar och korridorer.

Skäl för ombudgetering

Behovet är större än investeringsbudgeten, ett överskott tyder inte på att behovet inte finns utan att rektorer i många fall uppskattat kostnaden fel i början av året. Detta resulterar till att investeringsbudgeten får en positiv avvikelse när beställningar väl sker.

Projekt Lekplatser

Många skolgårdar och dess lekplatser behöver idag förnyas eller rustas upp.

Skäl för ombudgetering

Det finns behov av upprustning av skol och lekplatser i anslutning till avslutade och pågående byggnationerna.

Projekt Förstudie Altorpskolan

Förstudie för start av ombyggnation av Altorpskolan 2022.

Skäl för ombudgetering

Bildningsförvaltningen föreslår också att tidigare beslutade investeringsmedel till förstudie för om- och tillbyggnad av Altorpskolan överförs till 2021 års investeringsbudget. Bildningsförvaltningen har nyligen genomfört en behovsanalys och nästa steg i processen är att få klartecken från KS om att inleda en förstudie.

Projekt Inventarier Horsby

Inventarier till Horsby.

Skäl för ombudgetering

Inventarieinköpen kommer i slutet på byggprocessen.

Socialnämnd

Projekt Hemgården larm
Larmsystem på hela Hemgården.

Skäl för ombudgetering
Under 2020 har ett nytt larmsystem implementerats på Hemgården. Nu när installationen är klar har det upptäckts att enheterna eventuellt behöver byta ut sina befintliga mobiltelefoner för att de ska vara kompatibla med de nya larmfunktionerna. Därav äskas 100 tkr av de resterande investeringsmedel för att finansiera ett eventuellt utbyte av mobiltelefonerna på Hemgården.

Projekt Hotellås
Hotellås Hemgården och Hagen

Skäl för ombudgetering
Under året har en upphandling avseende implementering av hotellås på Hemgården och Hagen påbörjats. Då projektet ej är påbörjat äskas resterande investeringsmedel för att kunna slutföra projektet.

Projekt Förstudie ombyggnad Hemgården
Förstudie avseende framtida ombyggnation av Hemgården

Skäl för ombudgetering
Under året har pandemin påverkat socialförvaltningens prioriteringsordning hårt. Därav har den planerade förstudien, för att utreda hur Hemgårdens framtida lokaler ska se ut, efter att Demenscentra Hagen är färdigställt, inte utförts. Denna förstudie kommer istället watt genomföras under 2021, därav äskas resterande investeringsmedel för att kunna utföra förstudien.

Teknisk nämnd

Projekt Ombyggnad Hagen /Förstudie Hagen demenscentra
Om- och tillbyggnad av äldreboende Hagen

Skäl för ombudgetering
Projektet är pågående. Avsatt 2 000 tkr till förprojektering. Kvarvarande medel för att slutföra förprojekteringen begärs överflyttade till 2021.

Projekt Ombyggnad Hemgården
Ombyggnad av äldreboende

Skäl för ombudgetering
Medel begärs ombudgeterade till år 2022 då de är avhängiga av Hagens ombyggnad

Projekt Förstudie Altorpskolan
Förstudie för ombyggnad Altorpskolan

Skäl för ombudgetering
För 2020 finns ingen budget för projektet men det är påbörjat. Utfallet flyttas därför över till 2021 där budget kommer att äskas.

Projekt Horsby förskola/skola
Ny och ombyggnad av Horsby skola

Skäl för ombudgetering
Projektet är pågående

Projekt Ombyggnad Mörlanda skola
Om- och tillbyggnad av Mörlanda skola

Skäl för ombudgetering
Projektet är pågående

Projekt Ombyggnad Od
Om- och tillbyggnad av Od skola. 1 400 tkr begärs även ombudgeterade från projekt reinvesteringar till detta projekt

Skäl för ombudgetering
Projektet är pågående

Projekt Ställplatser Husbilar
KSbeslut att göra iordning plats på Orraholmen för ställplats husbilar.

Skäl för ombudgetering
Beslutet är ej verkställt. I början av 2021 har ett nytt medborgarförslag inkommit att göra ställplatser vid Hembygdsparken istället. Om förslaget beviljas kan projektet startas upp omgående om medlen finns i budget 2021.

Projekt Reinvestering fastighet
Till år 2020 ombudgeterades 1 400 tkr till Od skola. En större ombyggnation av Od skola som ett eget projekt pågår. Medel för reinvesteringar påverkas av detta projekt

Skäl för ombudgetering
Pengarna för reinvestering hänger samman med projektet ombyggnad Od skola och behöver därför flyttas med tills projektet är klart.

Projekt EPC B
Projektet avser energieffektivisering i kommunens fastigheter

Skäl för ombudgetering
Projektet pågår.

Projekt Vattenrutschkana
Ny vattenrutschkana

Skäl för ombudgetering
Kvarvarande medel för vattenrutschkana ombudgeteras INTE utan kommer att ingå i kommande projekt för renovering av simhallen

Exploatering

Projekt Exploatering Södra Horsby etapp 2

Område för nybyggnation av bostäder

Skäl för ombudgetering

För 2020 finns ingen budget för projektet men det är påbörjat. Utfallet flyttas därför över till 2021 där budgeterade medel finns.

Projekt Exploateringsområde Hagen

Område för nybyggnation av bostäder

Skäl för ombudgetering

Projektet är precis påbörjat

KS § 45 DNR KS 61/2021 942

Årsredovisning 2020 för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler

Sammanfattning

Årsredovisning för Stiftelsen Herrljunga industrilokaler är upprättad. Kommunfullmäktige ska, enligt stiftelsen Herrljunga industrilokalers stadgar, årligen fatta beslut om stiftelsens årsredovisning. Enligt årsredovisningen genererade stiftelsen ett negativt resultat för 2020 efter skatt med -198 tkr (737 tkr föregående år). Resultatet har påverkats negativt genom bland annat försäljning av fastighet med förlust med 1,1 miljoner kronor. Resultatet regleras mot det egna kapitalet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-04
Årsredovisning 2020 Herrljunga Industrilokaler

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås godkänna Stiftelsen Herrljunga industrilokalers årsredovisning för 2020.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Årsredovisning 2020 för Stiftelsen Herrljunga godkänns (bilaga 1, KS § 45/2021-03-22).

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Stiftelsen Herrljunga industrilokaler

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2020-03-04
DNR KS 61/2021 942

Årsredovisning Stiftelsen Herrljunga industrilokaler

Sammanfattning

Årsredovisning för Stiftelsen Herrljunga industrilokaler är upprättad. Kommunfullmäktige skall, enligt stiftelsen Herrljunga industrilokalers stadgar, årligen fatta beslut om stiftelsens årsredovisning. Enligt årsredovisningen genererade stiftelsen ett negativt resultat för 2020 efter skatt med -198 tkr (737 tkr föregående år). Resultatet har påverkats negativt genom bland annat försäljning av fastighet med förlust med 1,1 mnkr. Resultatet regleras mot det egna kapitalet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-04
Årsredovisning 2020 Herrljunga Industrilokaler

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås godkänna Stiftelsen Herrljunga industrilokalers årsredovisning för 2020.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Stiftelsen Herrljunga industrilokaler
För kännedom till:

Ärende 10

Årsredovisning för

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler

864000-0892

Räkenskapsåret
2020-01-01 - 2020-12-31

Upprättad av:
Lagwiks Redovisningsbyrå AB
Auktoriserade redovisningskonsulter
Hudene Stommen 1
524 92 HERRLJUNGA
0513-231 00
e-post: info@lagwiks.se

Innehållsförteckning:

	Sida
Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	2
Balansräkning	3-4
Noter	5-7
Underskrifter	8

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler, 864000-0892, med säte i Herrljunga Kommun, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2020.

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Stiftelsens ändamål är att inom Herrljunga Kommun tillgodose hantverks och industrinverksamheternas behov av arbetslokaler.
Styrelsen som utsetts av Herrljunga Kommun är vald för perioden 2019-2022 och har följande sammansättning. Ordförande Bengt Ottosson. Övriga ledamöter Per-Olof Gustavsson, Mikael Källström, Alf Sanfridsson och Ronny Andreasson.
Revisorer valda av Herrljunga Kommun är Lars-Göran Karlsson och Göte Olsson. Biträde vid revisionen har lämnats av godkände revisorn Anders Bergman.
Stiftelsen förvaltar 23 fastigheter för ett sammanlagt bokfört värde av 167 322 tkr.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Tillbyggnation pågår på fastigheten Herrljunga Borren 1. På fastigheten Herrljunga Ölltorp 1:25 har en industribyggnad färdigställts. Den pågående pandemin har påverkat resultatet negativt, dock i begränsad omfattning. Hyresreduceringar har utgått till hyresgäster inom särskilt drabbade branscher. Del av hyresreduceringarna har kunnat kompenseras med statsbidrag.

Flerårsöversikt

Belopp i kr

	2020	*2019*	*2018*	*2017*
Nettoomsättning	14 945 736	15 367 512	14 725 160	12 811 214
Resultat efter finansiella poster	681 853	1 481 969	1 694 472	845 094
Soliditet, %	6	6	5	5

Förändringar i eget kapital

	Grund-fond	*Reserv-fond*	*Balanserat resultat*	*Årets resultat*
Vid årets början	500 000	100 000	7 606 496	736 654
Omföring av föreg års vinst			736 654	-736 654
Årets resultat				-198 480
Vid årets slut	**500 000**	**100 000**	**8 343 150**	**-198 480**

Resultatdisposition

	Belopp i kr
Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor 8 144 670, disponeras enligt följande:	
Balanseras i ny räkning	8 144 670
Summa	**8 144 670**

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Resultaträkning

Belopp i kr	*Not*	*2020-01-01-2020-12-31*	*2019-01-01-2019-12-31*
Rörelseintäkter, lagerförändring m.m.			
Nettoomsättning		14 945 736	15 367 512
Övriga rörelseintäkter		44 606	122 618
Summa rörelseintäkter, lagerförändring m.m.		14 990 342	15 490 130
Rörelsekostnader			
Övriga externa kostnader	2	-3 384 195	-3 849 546
Personalkostnader		-148 058	-168 633
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-9 074 283	-9 520 482
Övriga rörelsekostnader	2	-1 129 862	-
Summa rörelsekostnader		-13 736 398	-13 538 661
Rörelseresultat		1 253 944	1 951 469
Finansiella poster			
Ränteintäkter		93 090	91 178
Räntekostnader		-665 181	-560 678
Summa finansiella poster		-572 091	-469 500
Resultat efter finansiella poster		681 853	1 481 969
Bokslutsdispositioner			
Förändring av periodiseringsfonder		-535 000	-450 000
Summa bokslutsdispositioner		-535 000	-450 000
Resultat före skatt		146 853	1 031 969
Skatter			
Skatt på årets resultat		-345 333	-295 315
Årets resultat		-198 480	736 654

Balansräkning

Belopp i kr	*Not*	*2020-12-31*	*2019-12-31*
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	*3,4*	166 866 268	167 064 841
Inventarier och installationer	*5*	455 707	715 438
Summa materiella anläggningstillgångar		167 321 975	167 780 279
Summa anläggningstillgångar		167 321 975	167 780 279
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 948 745	37 500
Övriga fordringar		3 739 716	108 602
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		111 737	184 992
Summa kortfristiga fordringar		5 800 198	331 094
Kassa och bank			
Kassa och bank		9 017	883 363
Summa kassa och bank		9 017	883 363
Summa omsättningstillgångar		5 809 215	1 214 457
SUMMA TILLGÅNGAR		173 131 190	168 994 736

Balansräkning

Belopp i kr	*Not*	*2020-12-31*	*2019-12-31*
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Grundfond		500 000	500 000
Reservfond		100 000	100 000
Summa bundet eget kapital		600 000	600 000
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		8 343 150	7 606 496
Årets resultat		-198 480	736 654
Summa fritt eget kapital		8 144 670	8 343 150
Summa eget kapital		8 744 670	8 943 150
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfonder	*6*	1 605 000	1 070 000
Summa obeskattade reserver		1 605 000	1 070 000
Långfristiga skulder			
Checkräkningskredit	*7*	621 196	-
Övriga skulder till kreditinstitut	*8*	105 800 000	99 800 000
Summa långfristiga skulder		106 421 196	99 800 000
Kortfristiga skulder			
Övriga skulder till kreditinstitut	*8*	50 500 000	56 500 000
Leverantörsskulder		4 817 424	246 031
Skatteskulder		677 330	433 207
Övriga skulder		52 392	1 572 260
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		313 178	430 088
Summa kortfristiga skulder		56 360 324	59 181 586
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		173 131 190	168 994 736

Noter

Belopp i kr om inget annat anges.

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas:

Anläggningstillgångar	*År*
Immateriella anläggningstillgångar:	
Materiella anläggningstillgångar:	
-Byggnader	25-33
-Markanläggningar	20
-Inventarier och installationer	10-15

Definition av nyckeltal

Nettoomsättning
Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före extraordinära intäkter och kostnader.

Soliditet
Eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt (22 %) i förhållande till balansomslutningen.

Not 2 Övriga rörelsekostnader

	2020-01-01-2020-12-31	*2019-01-01-2019-12-31*
Taxebundna kostnader	988 564	1 043 604
Reparation o underhåll	470 602	1 099 527
Fastighetsskatt	578 013	583 700
Försäkringar	326 309	314 447
Förlust vid avyttring av fastigheter	1 129 862	-
Övrigt	1 020 707	808 268
Summa	**4 514 057**	**3 849 546**

3

Not 3 Byggnader och mark

	2020-12-31	2019-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	245 119 794	231 085 423
-Nyanskaffningar	18 636 827	14 034 371
-Avyttringar och utrangeringar	-24 983 418	
	238 773 203	245 119 794
Ackumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-85 324 656	-76 350 707
-Avyttringar och utrangeringar	14 239 527	
-Årets avskrivning enligt plan	-8 437 198	-8 973 949
	-79 522 327	-85 324 656
Redovisat värde vid årets slut	**159 250 876**	**159 795 138**

Not 4 Markanläggningar

	2020-12-31	2019-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	8 930 317	4 934 815
-Nyanskaffningar	841 711	3 995 502
-Avyttringar och utrangeringar	-739 196	
	9 032 832	8 930 317
Ackumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-1 660 614	-1 373 811
-Avyttringar och utrangeringar	620 529	
-Årets avskrivning enligt plan	-377 355	-286 803
	-1 417 440	-1 660 614
Redovisat värde vid årets slut	**7 615 392**	**7 269 703**

Not 5 Inventarier och installationer

	2020-12-31	2019-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	6 179 157	6 179 157
Vid årets slut	6 179 157	6 179 157
Ackumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-5 463 719	-5 203 988
-Årets avskrivning anskaffningsvärden	-259 731	-259 731
Vid årets slut	-5 723 450	-5 463 719
Redovisat värde vid årets slut	**455 707**	**715 438**

Not 6 Periodiseringsfonder

	2020-12-31	2019-12-31
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2016	100 000	100 000
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2017	120 000	120 000
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2018	400 000	400 000
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2019	450 000	450 000
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2020	535 000	
	1 605 000	**1 070 000**

Av periodiseringsfonder utgör 347 190 (232 700) uppskjuten skatt.

Not 7 Checkräkningskredit

	2020-12-31	*2019-12-31*
Beviljad kreditlimit	2 250 000	2 250 000
Outnyttjad del	-1 628 804	-2 250 000
Utnyttjat kreditbelopp	**621 196**	-

Not 8 Övriga skulder till kreditinstitut

	2020-12-31	*2019-12-31*
Belopp varmed skuldposten förväntas betalas efter mer än fem år efter balansdagen	6 000 000	-
	6 000 000	-

Underskrifter

Herrljunga 2021-01-28

Bengt Ottosson
Styrelseordförande

Mikael Källström

Alf Sanfridsson

Per-Olof Gustavsson

Ronny Andreasson

Vår revisionsberättelse har lämnats 2021-02-03

Lars-Göran Karlsson

Göte Olsson

Anders Bergman
Godkänd revisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler
Org.nr 864000-0892

Rapport om årsredovisningen

Uttalande
Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler för räkenskapsåret 2020.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 2020-12-31 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalande
Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar
Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar
Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande
Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler för räkenskapsåret 2020.

Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande
Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar
Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar
Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller

- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Herrljunga den 3 februari 2021

Lars-Göran Karlsson
Revisor

Göte Olsson
Revisor

Anders Bergman
Auktoriserad revisor

KS § 44 DNR KS 57/2021 942

Årsredovisning och ansvarsfrihet 2020 för Sjuhärads Samordningsförbund

Sammanfattning

Förbundsstyrelsen fastställde i februari 2021 årsredovisning 2020 för Sjuhärads Samordningsförbund. Årsredovisningen och revisionsberättelsen har sänts till förbundsmedlemmarna för prövning av frågan om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet. I revisionsberättelse och i revisorbiträdenas PM för år 2020 tillstyrker revisorerna att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2020.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-03-04
Årsredovisning för Sjuhärads samordningsförbund 2020
Granskningsrapport
Revisionsberättelse från KPMG
Revisionsberättelse Sjuhärads samordningsförbunds revisorer

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna årsredovisning 2020 för Sjuhärads Samordningsförbund.
- Kommunfullmäktige föreslås bevilja förbundsstyrelsen och dess ledamöter ansvarsfrihet för år 2020.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Årsredovisning 2020 för Sjuhärads Samordningsförbund godkänns (bilaga 1, KS 44/2021-03-22).
2. Förbundsstyrelsen för Sjuhärads samordningsförbund och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för år 2020.

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Sjuhärads samordningsförbund

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2020-03-04
DNR KS 57/2021 992

Årsredovisning och ansvarsfrihet 2020 för Sjuhärads Samordningsförbund samt prövning av ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen

Sammanfattning

Förbundsstyrelsen fastställde i februari 2021 årsredovisning 2020 för Sjuhärads Samordningsförbund. Årsredovisningen och revisionsberättelsen har sänts till förbundsmedlemmarna för prövning av frågan om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet. I revisionsberättelse och i revisorbiträdenas PM för år 2020 tillstyrker revisorerna att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2020.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-03-04
Årsredovisning för Sjuhärads samordningsförbund 2020
Granskningsrapport
Revisionsberättelse från KPMG
Revisionsberättelse Sjuhärads samordningsförbunds revisorer

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås godkänna Årsredovisning 2020 för Sjuhärads Samordningsförbund.
2. Kommunfullmäktige föreslås bevilja förbundsstyrelsen och dess ledamöter ansvarsfrihet för år 2020.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Sjuhärads samordningsförbund
För kännedom till:

Ärende 11

Granskning av Sjuhärads Samordningsförbunds Årsredovisning 2020

Revisionskontoret. Borås

Rapport

2020

Anna Sandström
Andreas Ekelund
Emma Sandell

Innehåll

1 INLEDNING **3**

1.1 Syfte och revisionsfrågor 3

1.2 Avgränsningar 4

1.3 Revisionskriterier 4

1.4 Ansvarig nämnd/styrelse 4

1.5 Metod 4

1.6 Projektorganisation 5

2 GRANSKNINGSRESULTAT **6**

2.1 Årsredovisning 6

2.2 Förvaltningsberättelse 6

2.3 Redovisningsprinciper 7

2.4 Resultaträkning 7

2.4.1 Ekonomiskt resultat 7

2.4.2 Verifikationer och stickprov 7

2.4.3 Räkenskapsrevision 7

2.5 Balansräkning 8

2.6 Kassaflödesanalys 8

2.7 Drift- och investeringsredovisning 8

2.8 Balanskrav 8

2.9 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed 9

2.10 Bedömning av förbundsstyrelsens mål med betydelse av god ekonomisk hushållning 9

2.11 Övriga iakttagelser 9

2.12 Måluppfyllelse 9

2.13 Intern kontroll 11

3 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING **11**

1 Inledning

Enligt kommunallag (2017:725) ska förbundets revisorer pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorerna ska även bedöma om årsredovisningen är förenligt med de mål och prioriterade insatser som Förbundsstyrelsen beslutat i verksamhetsplanen för år 2020.

Granskningen sker utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv. Granskning av årsredovisningen inklusive verksamhetsmässigt resultat/måluppfyllelse har genomförts av Borås Stads revisionskontor och redovisas i innevarande rapport.

Årsredovisningen och revisorernas bedömning ska behandlas av respektive medlemskommuns Kommunfullmäktige samt Regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen. Syftet är bland annat att ge Kommunfullmäktige och Regionfullmäktige underlag för uppföljning och styrning av den fortsatta verksamheten, så att god ekonomisk hushållning kan säkerställas. Det är även ett underlag för respektive fullmäktiges ansvarsprövning av Sjuhärads Samordningsförbund. Ställningstagandena i revisorernas revisionsberättelse utgår från en samlad bedömning av all den granskning av förbundets verksamhet som har genomförts under året.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att den ska vara ett underlag till revisorernas ställningstagande i revisionsberättelsen gällande ansvarsfrihet. Granskningen sker utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv. Denna styr vilka Rekommendationer från Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) som används i granskningen.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är årsredovisningen upprättad enligt gällande lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), gällande rekommendationer från RKR samt i enlighet med god redovisningssed?
    - Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? (med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar)
    - Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Ger årsredovisningen en rättvisande bild av resultatet för förbundet?
- Har balanskravet uppfyllts?
- Har verksamheten bedrivits på ett sätt som gör att förbundsstyrelsens beslutade mål, finansiella likväl som verksamhetsmässiga, för god ekonomisk hushållning uppnåtts?
- Granskningen kommer även avse nedanstående områden:
    - Förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
    - Resultaträkning.
    - Kassaflödesanalys.
    - Balansräkning.
    - Väsentliga personalförhållanden.
    - Intern kontroll.

Granskning av verksamheten

I årets granskning har revisorerna beslutat om en särskild bevakning av förbundets verksamhetsmål i förhållande till förbundets uppställda mål för god ekonomiskt hushållning. Bevakningen avser i huvudsak:

- Uppföljning och kontroll av förbundets verksamhetsmål.
- Utvärdering av genomförda rehabiliteringsinsatser.
- Uppföljning och kontroll av pågående projekt.
- Rapportering och uppföljning till styrelsen.

1.2 Avgränsningar

Avgränsningar finns i samband med Sjuhärads Samordningsförbunds storlek exempelvis gällande väsentliga personalförhållanden.

1.3 Revisionskriterier

Granskningen har utförts enligt lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210), kommunallag (2017:725), lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), God revisionssed i kommunal verksamhet samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Granskningen har utförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning.

Räkenskaperna granskas enligt följande:

- Att redovisningen följer krav på räkenskapsföring enligt 11 kap. kommunallagen, d.v.s. att räkenskaper och årsredovisning upprättats
- Att upplysning lämnats om utfallet, finansieringen av verksamheten och den ekonomiska ställningen vid årets slut
- Att årsredovisningen är upprättad med iakttagande av god redovisningssed. God redovisningssed innebär att redovisningsskyldiga i första hand ska följa lagar och rekommendationer och i övriga fall, då det inte finns någon specifik regel, tillämpa god sed
- Att redovisningen är materiellt rätt (alla tillgångar och skulder existerar och avser Sjuhärads Samordningsförbund)
- Att redovisningen är rätt periodiserad (alla intäkter och kostnader avser redovisningsåret)

Övriga delar har granskats översiktligt i syfte att bedöma om de uppgifter som ska ingå i årsredovisningen enligt lag och rekommendationer från RKR har lämnats.

1.4 Ansvarig nämnd/styrelse

Förbundsstyrelsen i Sjuhärads Samordningsförbund är ansvarig.

1.5 Metod

Granskningen grundas på analys av resultat- och balansräkning samt utökad granskning av poster och processer som är av väsentlig betydelse för resultat och ställning. Granskningen innefattar att granska ett urval av underlag och annan information i räkenskapssammandraget samt att

pröva de redovisningsprinciper som använts i verksamheten. Planeringen har genomförts med utgångspunkt i en risk- och väsentlighetsanalys, där insatser koncentreras till där risken för väsentliga fel är störst. Därutöver ska granskningen innehålla en bedömning om årsredovisningen är rättvisande, d.v.s. att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till felaktigt beslutsfattande. Granskningen är genomförd med en kontrollmålsmetodik och ett kvalitetssäkrat systemstöd.[1] Granskning av fakturaunderlag och stickprov av specifikationer har genomförts. Stickprov av konton med större avvikelser under 2020 har utförts.

En genomgång av balanskontona samt rutiner för periodiseringar har genomförts. Vidare har avstämningar, stickprov, bankåtaganden samt kontroll av moms- och skatteredovisning utförts. Granskning av förbundets pensionsåtagande genomförs inte då anställda på kontoret inköps som tjänster i förbundet och pensionsredovisning åligger deras arbetsgivare. Granskning av förbundets investeringsredovisning genomförs inte heller då förbundet inte har några materiella investeringar i den bemärkelsen.

Avstämning har skett med tjänstepersoner vid Sjuhärads Samordningsförbund.

1.6 Projektorganisation

Anna Sandström är granskningsledare. Granskningsmedarbetare är Andreas Ekelund och Emma Sandell.

[1] Revisionskontoret i Borås, Revisionskontoren i Norrköping, Linköping, Gävle, Helsingborg, Malmö och Revisionsenheten i Region Sörmland använder ett gemensamt systemstöd för granskning av delårsbokslut och årsredovisning

2 Granskningsresultat

2.1 Årsredovisning

Enligt 1 kap. 3 § lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska Samordningsförbund upprätta en årsredovisning.

En årsredovisning ska bestå av:

- en resultaträkning,
- en balansräkning,
- en kassaflödesanalys,
- noter,
- en driftredovisning,
- en investeringsredovisning, och
- en förvaltningsberättelse

Revisionskontoret bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning. Årsredovisningen saknar en investeringsredovisning. Revisionskontoret bedömer att årsredovisningen, med undantag av investeringsredovisning som inte är aktuellt för förbundet, i allt har väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala bokförings- och redovisningslagen och god redovisningssed.

Årsredovisningens struktur, modell för analys av finansiell utveckling och ställning samt den ekonomiska redovisningen av verksamheten är i huvudsak god.

2.2 Förvaltningsberättelse

Enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11 kap. ska en förvaltningsberättelse innehålla följande delar:

- Utvecklingen av verksamheten
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Förväntad utveckling
- Väsentliga personalförhållanden
- Andra förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning
- God ekonomisk hushållning
- Ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat

I förvaltningsberättelsen ska information lämnas om viktiga händelser som inträffat under året Revisionskontoret bedömer att Sjuhärads Samordningsförbunds årsredovisning i huvudsak följer den uppställning som anges i 11 kap. i LKBR. Rubrikerna följer inte exakt den ordning som anges i lagstiftningen.

Revisionskontoret noterar att väsentliga personalförhållanden är undantagna från redovisning då kansliets personal är färre än tio personer enligt undantag i 11 kap. § 6 LKBR.

Revisionskontoret konstaterar att förvaltningsberättelsen i Sjuhärads Samordningsförbunds årsredovisning innehåller en sammanställning av mål, projekt och aktiviteter. I årsredovisningen genomförs en samlad bedömning om att målen för god ekonomisk hushållning uppnås under 2020.

Revisionskontoret bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning.

2.3 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen har samma redovisningsprinciper använts som vid föregående bokslut.

2.4 Resultaträkning

Enligt 5 kap. 1 § LKBR ska resultaträkning i sammandrag redovisa samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret.

Revisionskontoret bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat och att noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster. Resultaträkningen är uppställd enligt LKBR. Benämningen periodens resultat bör istället benämnas årets resultat.

2.4.1 Ekonomiskt resultat

Sjuhärads Samordningsförbund redovisar ett överskott på 378 tkr för perioden 2020-01-01–2020-12-31. Överskottet beror i huvudsak att alla aktiviteter inte till fullo kunnat genomföras som planerat under året.

2.4.2 Verifikationer och stickprov

Enligt 3 kap. 8 § LKBR ska det finnas en verifikation för varje ekonomisk händelse. Har en kommun eller en region tagit emot en uppgift om den ekonomiska händelsen i en form som anges i 3 kap. 12 § första stycket LKBR, ska denna uppgift användas som verifikation, i förekommande fall kompletterad med uppgifter enligt 3 kap. 9 § LKBR första stycket. Om det behövs med hänsyn till arten av den mottagna verifikationen, får bokföringen i stället grundas på en särskilt upprättad hänvisningsverifikation.

Enligt 3 kap. 9 § LKBR ska verifikationen innehålla uppgifter om när den har sammanställts, när den ekonomiska händelsen har inträffat, vad denna avser, vilket belopp den gäller och vilken motpart den berör. I förekommande fall ska verifikationen även innehålla upplysning om handlingar eller andra uppgifter som har legat till grund för den ekonomiska händelsen samt var dessa finns tillgängliga.

Revisionskontoret har genomfört stickprov på samtliga av förbundets reskontra, totalt har 35 stickprov genomförts. Revisionskontoret noterar att ett tiotal stickprov har behövt kompletteras med sidoordnad bokföring av exempelvis kvitton, syfte/program/deltagare på aktiviteter m.fl. Uppgifterna har levererats på skyndsamt sätt av tjänstepersoner på Sjuhärads Samordningsförbund.

2.4.3 Räkenskapsrevision

Enligt 9 kap. 13 § LKBR ska en upplysning lämnas om den sammanlagda kostnaden för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning.

Revisionskontoret noterar att det saknas en upplysning om den sammanlagda kostnaden för revisorernas granskning i årsredovisningen.

2.5 Balansräkning

Enligt 6 kap. 1 § LKBR ska balansräkningen i sammandrag redovisa kommunens eller Samordningsförbundets samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Revisionskontoret bedömer att balansräkningen är uppställd enligt LKBR och omfattar tillräckliga noter. Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser. Årets resultat enligt balansräkningen stämmer överens med resultaträkningen. Revisionskontorets samlade bedömning är att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital. Specifikationer och uppbokningar finns inte specificerade i tillräcklig omfattning, utan behöver tills nästa år kompletteras med tillräckliga underlag.

Styrelsen har bedömt att förbundet har ett långsiktigt behov av eget kapital på minst 2 mnkr för att bedriva sin verksamhet. Det egna kapitalet uppgår per den 2020-12-31 till 3,75 mnkr och uppfyller därmed förbundsstyrelsens bedömningar.

2.6 Kassaflödesanalys

Enligt 8 kap. 1 § LKBR ska kassaflödesanalysen redovisa kommunens eller Samordningsförbundets in- och utbetalningar under räkenskapsåret. I kassaflödesanalysen ska anges belopp för motsvarande post för det föregående räkenskapsåret. Detta finns inte med i kassaflödesanalysen.

Revisionskontoret bedömer att kassaflödesanalysen är uppställd enligt RKR R13 Kassaflödesanalys och i allt väsentligt överensstämmer med övriga delar av årsredovisningen. Tabellen bör till nästkommande årsredovisning kompletteras med belopp för föregående räkenskapsår.

2.7 Drift- och investeringsredovisning

Enligt 10 kap 1-2 §§ LKBR ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten. Investeringsredovisningen ska innehålla en samlad redovisning av kommunens eller Samordningsförbundets investeringsverksamhet.

Revisionskontoret noterar att det finns en driftredovisning i Sjuhärads Samordningsförbunds årsredovisning. Det saknas en investeringsredovisning då förbundet inte har några investeringar.

2.8 Balanskrav

Ett samordningsförbund ska enligt kommunallagen göra en avstämning av balanskravet som redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt kommunallagen regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat.

RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och kommunallagen.

Enligt 11 kap. 10 § LKBR ska upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar och balanskravsresultat redovisas i förvaltningsberättelsen. Vidare framgår att vid beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens balanskrav, ska årets resultat rensas för vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten.

Revisionskontoret noterar att balanskravsutredningen i årsredovisningen redovisar ett positivt resultat om 378 tkr. Det saknas därutöver en uppställning av balanskravsresultatet även om en beskrivning gällande balanskravsresultatet återfinns på sidan nio i årsredovisningen. I RKR R15, Bilaga 8 framgår hur balanskravsresultatet ska ställas upp. Då förbundet inte har flera av posterna som krävs i uppställningen får avvikelsen betraktas som ringa.

2.9 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Enligt 1 kap. 4 § LKBR ska bokföring och redovisning fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed.

Bokslutsprocessen har adekvata anvisningar som har informerats i rimlig tid innan bokslutet ska vara genomfört. Huvudsakliga bokslutsjusteringar har bokförts i redovisningssystemet.

2.10 Bedömning av förbundsstyrelsens mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Från och med år 2006 gäller för samtliga kommuner och samordningsförbund att det ska fastställas mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning enligt 11 kap 1 § kommunallagen.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna för en god ekonomisk hushållning enligt 11 kap. 6 § första och andra styckena kommunallagen har uppnåtts och följts.

Förbundet har i budget och verksamhetsplan 2020 beslutat om två finansiella mål;

1. Förbundets ekonomi ska vara i balans
2. Förbundet ska uppvisa ett eget kapital på lägst 2 mnkr.

Revisionskontoret noterar att Sjuhärads Samordningsförbunds budget och årsredovisning har en skrivning om god ekonomisk hushållning. Förbundet uppnår de två uppsatta finansiella målen. Förbundets samlade bedömning är att verksamheten når såväl de finansiella som verksamhetsmässiga målen och att kraven för god ekonomisk hushållning därmed kan anses vara uppfyllda.

2.11 Övriga iakttagelser

Enligt förbundsordning för Sjuhärads Samordningsförbund § 13 Budget framgår det att budgeten ska innehålla en detaljerad budget för innevarande budgetår samt en plan för ekonomin under den kommande treårsperioden.

Revisionskontoret noterar att budget och verksamhetsplan 2020 innehåller budget för innevarande år och ett år framåt, dock saknas budget för år 2022.

2.12 Måluppfyllelse

Sjuhärads Samordningsförbunds målarbete

Sjuhärads Samordningsförbunds förbundsordning utgör grunden för förbundets verksamhet och fastställs av respektive medlemskommuns/regions fullmäktige. Förbundsstyrelsen har beslutat om det övergripande målet; *Effektiv användning av samhällets resurser genom samordnande bedömningar och insatser. Förbundets verksamhet ska vara välkänd externt och inom parternas organisationer.*[2]

[2] Verksamhetsplan 2020-2022, kap. 3, sid 4

Utöver det övergripande målet har förbundet i Verksamhetsplan 2020-2022 fastställt följande tretton mål för förbundet:[3]

- För verksamheterna:
  - aktiviteter med verkningsfulla metoder och rutiner som är tillgängliga, jämställda och icke-diskriminerande samt har tydlig styrning, mätbara ekonomiska ramar och kvantitativa mål.
  - Ökad samverkan mellan parterna.
- För samhället:
  - Minskad ohälsa och minskad andel personer i arbetsför ålder som är beroende av offentlig försörjning.
  - Fler förvärvsarbetar.
- För individen:
  - Förberedande,
    - Ökad aktivitetsförmåga och delaktighet i samhället
    - Ökad självkänsla och självförtroende
    - Förbättrad hälsa och livskvalitet
  - Kartläggande,
    - insikt om hinder/begränsningar, resurser/förutsättningar och aktivitetsförmåga
    - ökad möjlighet till att överbrygga svårigheter och öka aktivitetsförmåga
  - Rehabilitering till arbete/studier,
    - ökad grad av långsiktigt hållbar egenförsörjning genom arbete eller studier
    - ökad disponibel inkomst
  - Förebyggande
    - behålla egenförsörjning, aktivitetsförmåga och delaktighet i samhället
    - behålla eller öka hälsa och livskvalitet

Uppföljning av måluppfyllelse: Insatser rapporteras med in- och utflöden samt resultat i SUS *(sektorsövergripande uppföljningssystem), mätning av progression mot arbete tillämpas för projekten, vissa verksamheter använder enkäter för ytterligare uppföljning av mjuka värden, utförare av aktiviteter lämnar in självvärderingsrapport vid årets slut samt att syfte ska finnas mellan insatser och resultat.*

Förbundet redovisar deltagare och resultat av insatser. Merparten av deltagare skrivs ut mot fortsatt rehabilitering och till följd av sjukdom avslutas en viss procent. Bland deltagare som skrivits ut efter verksamhet minskar försörjningsstödet. I kvantitativa mått har antalet förvärvsarbetande ökat från 8 personer till 22 och studerande från 4 personer till 15 personer.

I verksamhetsplan och årsredovisning finns inga kvantitativa mål angivna.

Gällande kvalitativa mål anger förbundet i årsredovisningen att effekterna av strukturövergripande insatser är bra. Såväl personal som deltagare uppger att de metoder, exempelvis progressionsmetoden, som de fått ta del av tillför värden som troligen annars inte nåtts. Inga konkreta sammanställningar av dessa enkäter/utvärderingar finns angivna i årsredovisningen. Sammanställningar av dessa delar finns istället i en sidoordnad redovisning.

[3] Ibid.

Förbundet har i årsredovisningen redovisat vad de gjort för att uppnå sitt övergripande strategiska mål och om Förbundet nått målet under verksamhetsåret. Samordningsförbundet har också i huvudsak redogjort för de olika projektens måluppfyllelse avseende deras egna övergripande mål.

Förbundet redovisar inte i årsredovisningen en bedömning om de mål som satts upp i verksamhetsplan 2020–2022 har uppnåtts eller ej. Förbundet har inte kvantifierat målvärden för de beslutade målen. I årsredovisningen redogörs dock för insatser och resultat utifrån förbundets individinriktade och strukturövergripande insatser.

Sammanfattningsvis konstateras att Sjuhärads Samordningsförbund överlag har redovisat vad de gjort under året för att uppnå det övergripande långsiktiga målet. Utöver det övergripande målet har förbundet beslutat om tretton mål. Förbundet redovisar inte i årsredovisningen en bedömning om de mål som satts upp i verksamhetsplan 2020–2022 har uppnåtts eller ej. Förbundet har inte kvantifierat målvärden för de beslutade målen. I årsredovisningen redogörs dock för insatser och resultat utifrån förbundets individinriktade och strukturövergripande insatser.

2.13 Intern kontroll

Förbundsstyrelsen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med förbundsordning samt verksamhetsplan. Förbundsstyrelsen för Sjuhärads Samordningsförbund har vidare ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Sjuhärads Samordningsförbund har en plan för intern kontroll för 2020 som antagits av Förbundsstyrelsen den 5 februari 2020. Förbundsstyrelsen har genomfört en egen riskanalys som legat till grund för internkontrollplanen. Förbundsstyrelsen har antagit en plan för intern kontroll.

Sjuhärads samordningsförbund har genomfört löpande uppföljning av den interna kontrollen och rapporterat till förbundsstyrelsen tre gånger under året.

Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig med utvecklingsområden. Utvecklingsområden bedöms vara att styrelsen dokumenterar sin riskanalys och att minst en dokumenterad uppföljning av planen för intern kontroll genomförs under året.

3 Sammanfattande bedömning

I granskning av Sjuhärads Samordningsförbunds årsredovisning ska revisorerna i huvudsak utgå ifrån lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser, kommunallagen, lag om kommunal bokföring och redovisning, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning och God redovisningssed. Revisorerna ska bedöma om resultatet i redovisningen är förenligt med de mål som Förbundsstyrelsen beslutat om. Ett viktigt underlag för revisorerna är Förbundsstyrelsens analys i förvaltningsberättelsen. Revisorernas bedömning baseras på en genomgång av styrelsens redovisning och analys i årsredovisning och bokslut samt de kontroller som utförs av olika underlag. Den interna kontrollen bedöms utifrån riskanalys, plan för intern kontroll samt dess uppföljning. I den sammanfattande bedömningen ingår i förekommande fall också granskningsresultat från granskning av bevakningsområden och de fördjupade granskningar som har varit riktade mot förbundet under året.

Granskningen visar att förbundets årsredovisning i huvudsak är upprättad i enlighet med de krav som finns för resultat- och balansräkning. Revisionskontoret bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av Sjuhärads samordningsförbunds resultat och ställning. Revisionskontoret bedömer att årsredovisningen, med undantag av upplysning om den sammanlagda kostnaden för revisorernas granskning, i allt väsentligt har upprättats i enlighet med LKBR och god redovisningssed. Vid granskningen har det framkommit att specifikationer och uppbokningar inte finns specificerade i tillräcklig omfattning. Revisionskontoret rekommenderar att man till nästa år kompletterar bokslutsspecifikationer med tillräckliga underlag.

Årsredovisningens struktur, modell för analys av finansiell utveckling och ställning samt den ekonomiska redovisningen av verksamheten är i huvudsak god. Kassaflödesanalysen är uppställd enligt RKR R13 Kassaflödesanalys och överensstämmer i allt väsentligt med övriga delar i årsredovisningen. Till nästkommande år bör årsredovisningen komplettera kassaflödesanalysens tabell med belopp för föregående räkenskapsår. Det saknas därutöver en uppställning av balanskravsresultatet även om en beskrivning gällande balanskravsresultatet återfinns på sidan nio i årsredovisningen. I RKR R15, Bilaga 8 framgår hur balanskravsresultatet ska ställas upp. Då förbundet inte har flera av posterna får avvikelsen betraktas som ringa.

För helåret 2020 redovisar förbundet ett överskott om 378 tkr. Överskottet beror i huvudsak på att alla aktiviteter inte till fullo kunnat genomföras under året.

Sjuhärads Samordningsförbund har i *Förbundsordningen* beslutat om ett övergripande strategiskt mål. Samordningsförbundet har överlag redovisat vad de gjort under året för att uppnå det övergripande långsiktiga målet. Utöver det övergripande målet har förbundet beslutat om tretton mål. Förbundet redovisar inte i årsredovisningen en bedömning om de mål som satts upp i verksamhetsplan 2020-2022 har uppnåtts eller ej. Förbundet har inte kvantifierat målvärden för de beslutade målen. I årsredovisningen redogörs dock för insatser och resultat utifrån förbundets individinriktade och strukturövergripande insatser. Revisionskontoret bedömer att Sjuhärads samordningsförbund till kommande år behöver utveckla målformuleringarnas mätbarhet samt uppföljning och redovisning av måluppfyllelsen.

Revisionskontoret noterar att Sjuhärads Samordningsförbunds verksamhetsplan och årsredovisning 2020 båda har en skrivning om god ekonomisk hushållning. Revisionskontoret konstaterar att förbundet uppnår sina två finansiella mål. Förbundets samlade bedömning är att verksamheten når såväl de finansiella som verksamhetsmässiga målen och att kraven för god ekonomisk hushållning därmed kan anses vara uppfyllda. Revisionskontorets bedömning är att förbundets ställningstagande avseende god ekonomisk hushållning för året behöver utgå ifrån både de finansiella målen såväl som de verksamhetsmässiga målen. Revisionskontoret noterar att det saknas en analys av måluppfyllelsen gällande verksamhetsmålen.

Sjuhärads Samordningsförbund har en plan för intern kontroll för 2020 som antagits av Förbundsstyrelsen. Förbundet har antagit en riskanalys som grund för upprättandet av plan för intern kontroll. Styrelsen har genomfört en egen riskanalys men den är inte dokumenterad. Sjuhärads Samordningsförbund redovisar uppföljningen av intern kontroll löpande på tre styrelsemöten under året. En dokumenterad slutlig uppföljning av intern kontroll saknas.

Revisionskontoret bedömer att Sjuhärads Samordningsförbund inom ramen för årsredovisningen redogör för väsentliga händelser och lämnar genom sin förvaltningsberättelse en översiktlig redogörelse över hur förbundets verksamhet utvecklats under året. Med utgångspunkt i att Samordningsförbundet i årsredovisningen för 2020 redogör för genomförda aktiviteter i syfte att uppnå Förbundsstyrelsens fastställda mål bedömer Revisionskontoret att redovisningen av verksamhetsresultaten i huvudsak är förenlig med de mål som Förbundsstyrelsen fastställt. Revisionskontoret förordar att man till nästkommande år utvecklar verksamhetsplanen med mätbara verksamhetsmål som bör följas upp i årsredovisningen.

Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig med utvecklingsområde. Den interna kontrollen bör utvecklas genom att riskanalys och uppföljning av intern kontroll dokumenteras.

Borås 2021-02-09

Andreas Ekelund,
Revisionschef, Revisionskontoret
Borås Stad

Anna Sandström
Certifierad kommunal yrkesrevisor, Revisionskontoret
Borås Stad

BORÅS STAD

REVISIONSKONTORET

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen

SJUHÄRADS SAMORDNINGSFÖRBUND

Kommunerna Bollebygd | Borås | Herrljunga | Mark | Svenljunga | Tranemo | Ulricehamn | Vårgårda och

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN Försäkringskassan ARBETSFÖRMEDLINGEN SWEDISH PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE

ÅRSREDOVISNING FÖR SJUHÄRADS SAMORDNINGSFÖRBUND 2020-01-01 – 2020-12-31

Beslut av styrelsen 2021-02-02

ÅRSREDOVISNING FÖR SJUHÄRADS SAMORDNINGSFÖRBUND 2020-01-01 – 2020-12-31

Innehållsförteckning

sida

1. Förvaltningsberättelse ... 3
1.1 Översikt över verksamhetens utveckling ... 4
1.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning ... 5
1.3 Händelser av väsentlig betydelse ... 5
1.4 Styrning och uppföljning av verksamheten ... 5
1.5 God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning ... 6
1.6 Väsentliga personalförhållanden ... 9
1.7 Förväntad utveckling ... 10
2. Driftsredovisning ... 10
Uppföljning per kostnadsställe ... 11
3. Resultaträkning ... 12
4. Balansräkning ... 13
5. Kassaflödesanalys ... 13
6. Redovisningsprinciper ... 14
7. Noter ... 14
7.1 Noter resultaträkning ... 14
7.2 Noter balansräkning ... 14
8. Styrelsens underskrift ... 15

1. Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för budgetåret 2020.

Organisation

Sjuhärads samordningsförbund omfattar geografiskt åtta kommuner och befolkningsunderlaget i området var vid halvårsskiftet drygt 226 000 invånare enligt statistik från SCB.
Samordningsförbundet är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen samt Borås Stad, Bollebygd, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda kommuner som medlemmar.

Styrelsen som leder Sjuhärads samordningsförbund utses av medlemmarna och har bestått av fyra ledamöter och tio ersättare. Kommunerna, som tillsammans utgör en part, har vardera haft en representant som fördelas på en ledamot och sju ersättare medan övriga tre parter haft en ledamot och en ersättare per part. Presidium bildas av två styrelseledamöter, en som tjänsteman och en av de politiskt utsedda. Kommunernas ledamöter har en ambition om årsvis rullande byte av ordinarie, vilket kan undantas om den ordinarie kommunrepresentanten utses som ordförande eller vice, då förbundet enligt tidigare beslutade ambitioner eftersträvar kontinuitet i dessa roller.

Uppdrag

Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210) och den förbundsordning som beslutats av medlemmarna reglerar verksamheten. Uppgiften är i första hand att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering till egen försörjning. Det som förbundet finansierar kompletterar myndigheternas ordinarie verksamhet.
Till största del utfördes verksamhet av personal med anställning i Sjuhärads olika kommuner. Samordningsförbundet stödjer också aktivt insatser som syftar till att skapa strukturella förutsättningar för att myndigheterna ska kunna samarbeta bättre och för att förebygga ohälsa hos kvinnor och män. Det kan t.ex. handla om kompetensutveckling och kunskapsutbyte.
Ändamålet för förbundet är att underlätta och uppnå en effektiv resursanvändning.

Finansiering & Medlemsavgifter

Ägarparterna bidrar med varsin del till medlemsfinansieringen och för kommunerna står deras andel i relation till befolkningsmängd vid föregående halvårsskifte.
Europeiska socialfonden, ESF, står därutöver för en stor del av de medel som bekostat aktiviteter i Sjuhärad under 2020. Förbundet bedriver projekt inom två olika programområden (PO1 och PO2).

Ägarparternas bidrag	tkr
Försäkringskassa	4 516
Arbetsförmedlingen	4 516
Kommuner	5 000
Hälso- och sjukvårdsnämnd	5 000
Totalt	**19 032**

Bollebygd	209
Borås	2498
Herrljunga	211
Mark	774
Svenljunga	238
Tranemo	265
Ulricehamn	545
Vårgårda	260

Utöver förbundets 19 miljoner i egna medel tillkommer nästan 10 miljoner från ESF.

Verksamhetsidé och vision
Genom Sjuhärads samordningsförbund kan de fyra ägarparterna verka tillsammans och komma närmare varandra i en flexibel samarbetsform.
Samordningsförbundet är ett sätt att finansiera rehabilitering och ett sätt att arbeta för nytänkande och flexibilitet genom att pröva nya vägar att arbeta och tillsammans göra det som ingen enskild part har ansvar för att göra. Samverkande professioner och organisationer skapar ett gemensamt sammanhållet arbetssätt och synsätt på individens aktivitetsförmåga och olika behov.
Gemensam kraft med människans möjligheter i fokus!

1.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Belopp i tkr	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Verksamhetens intäkt från medlemmar rad 1 Externa projekt rad 2	+19 032 +9 624	+19 087 +7 185	+19 620 +14 953	+20 000 +12 614	+17 668 +7 722	+15 270 +7
Verksamhetens totala kostnader	-28 275	-26 319	-34 218	-32 215	-25 311	-16 860
Årets resultat	378	-47	355	399	79	-1583
Soliditet	3 750/ 12 524 30%	3 372 / 10 126 33%	3 419 / 14 482 24%	3 064 / 13 582 23%	2 665 / 11 728 23%	2 585/ 7 922 33%
Antal anställda	0	0	0	0	0	0

Inkomster från medlemmar och extern finansiering har ovan redovisats i separata poster då både omfattning av projektdrift liksom medlemmarnas anslag skiljt sig åt.
Beträffande medlemsanslag har förbundet äskat om 20 miljoner (för 2020 och för alla tidigare år).
Projektdrift har skiftat beroende på hur många och hur omfattande projekt förbundet sökt och beviljats att driva samt hur projektens fördelning av kostnader varierat.

Enligt fastställd verksamhetsplan har både projekt och löpande verksamhet finansierats 2020, med både strukturövergripande samverkan och individinriktade åtgärder. Året har dock präglats starkt av rådande pandemi, men förbundets kanslipersonal har ändå utfört projektledning av ESF-projekten och basverksamheterna bedrevs kontinuerligt av förbundets ägare. Det har krävts stora insatser och mått att kreativitet att förlägga aktiviteter digitalt, utomhus, eller på andra sätt ändra former för att inte behöva ställa in.

Främst gavs pre-rehabiliteringsinsatser till kvinnor och män i åldrar 16 - 64 år som var aktuella hos två eller fler av medlemmarna i förbundet. Utbudet av aktiviteter, liksom hur omställning till skett, har skiftat inom det geografiska området. Oavsett i vilken sjuhäradskommun deltagare bosatt sig fanns möjlighet att ta del av de olika insatserna, men flertalet platser nyttjades lokalt och endast ett fåtal personer kom från angränsande kommuner, i något undantagsfall även utanför Sjuhärad.
Som ett exempel på strukturpåverkande åtgärd kan nämnas den framtidsmässa om och för unga med funktionsnedsättning som genomfördes dagarna innan pandemin begränsade den formen av insatser. Efterfrågan på att ta del av information som mässdeltagare blev mångfalt större än beräknat och en avslutande workshop uppgavs av beslutsfattare att ge nya uppskattade insikter.

Sjuhärads samordningsförbund har i stora drag nyttjat de medel som stått till förfogande och tagit kostnader för verksamhet i linje med anslagen budget. Avsikten var ett +/-noll resultat, men utfallet landar på ett överskott om 378 tkr vilket är något över styrelsens uppföljning och prognos då inte alla aktiviteter till fullo kunnat genomföras.

1.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Styrelsen har bedömt att förbundet har ett långsiktigt behov av eget kapital på minst 2mnkr för att bedriva sin verksamhet. Det egna kapitalet är 3,75mnkr per balansdagen, vilket varit till stöd för att tryggt driva externt bekostade projekt, och ökar förutsättningarna att delar av framgångsrik verksamhet implementeras.

Förbundet har haft omfattande projektdrift. Ersättning för kostnader inom ESF-projekten baseras på en blandning av schablonbelopp och faktiska kostnader inom olika tidsintervall för analys och genomförande som inte sammanfaller med kalenderår och som sträcker sig över upp till tre år. Projektredovisning sker efter betalning och medför osäkerhet om eventuell differens mellan kostnader och ersättning. Ett av projekten finansieras av ESF, men ägs av SKR vilket gett ytterligare ett moment av fördröjning och osäkerhet då förbundet inte haft direktkontakt med ESF.

Tillämpning av verkningsfulla evidensbaserade metoder som ACT, Progressionsmätning och Jobmatch Talent värderas högt av personal och deltagare i de olika kommunerna. Både deltagare och personal intygar att det gett dem bra verktyg för insikt och förändring.

1.3 Händelser av väsentlig betydelse

Covid-19 har orsakat ett oroligt år för såväl deltagare som personal och remittenter. Utförande har pågått under hela tiden, men i förändrade former som gynnat en del och missgynnat andra i målgruppen. Exempelvis färre i grupperna, utomhusaktiviteter och helt eller delvis digitalt. Planerade utlandsresor har bytts mot utbyte inom Sverige.

Förbundet har sökt och fått ännu ett projekt beviljat: Undersköterske-utbildningen Män i hälsa kommer att finansieras genom Leader-Sjuhärad under kommande år, riktat till arbetslösa män.

Beträffande uppföljning på deltagarnivå används statistik från SUS. Systemet förvaltas av Försäkringskassan. Ett nytt rapportverktyg installerades i SUS i oktober 2020 och det visade sig ha brister som ännu ej helt korrigerats. Därför måste viss reservation göras vad gäller uppföljningen.

1.4 Styrning och uppföljning av verksamheten

Medlemmarna samlades i mars till samråd. Merparten av ägare hade till mötet utsett andra representanter än den person som är styrelseledamot. Mötets fokus var ägarnas behov av olika insatser, främst ur strategiskt och strukturellt perspektiv, för att indirekt kunna stödja att fler kan komma i arbete, och uthålligt arbeta kvar.
Diskuterades även frågor kring individinriktade aktiviteter, resursfördelning inom det geografiska området, samarbetsklimat mm. Även Män i hälsa diskuterades kort. Att satsningen kunde ses som kontroversiell och väcka starka reaktioner hindrade inte medlemmarnas ambitioner och förbundschef fick senare i uppdrag att verka för start av utbildningen riktat till arbetslösa män.

Styrelsen har hållit sex möten, plus medlemsmötet i mars, med följande ledamöter:
Cecilia Andersson (C), Västra Götalandsregionen, ordförande
Sofia Sandänger, Försäkringskassan, vice ordförande
Jonas Ryhr, Arbetsförmedlingen, ordinarie ledamot tom 0916 sedan var Daniel Boskovic ordinarie
Lars-Åke Johansson (S), Borås Stad, ordinarie ledamot
Nicole Bouyer, Arbetsförmedlingen tom 0916, då Jonas Ryhr istället blev ersättare.
Anette Ryberg, Försäkringskassan
Hanne Jensen (S), Västra Götalandsregionen
Leif Sternfeld (C), Marks kommun

Liselotte Andersson (C), Ulricehamns kommun
Gunilla Blomgren (L), Tranemo kommun
Ingamaj Wallertz Olsson (M), Vårgårda kommun
Kerstin Göss-Lindh (S), Svenljunga kommun
Eva Larsson (C), Herrljunga kommun
Patrik Karlsson (KD), Bollebygds kommun

På grund av lagstiftning har möten genomförts med kombination av digital och fysisk närvaro. Till stöd för styrelsens verksamhetsplanering har en grupp av beredningsrepresentanter sammankallats för synpunkter kring frågor från styrelsen, eller från parterna själva. Även andra möten/arbetsgrupper har sammankallats kring sociala företag, skrivande av nytt projekt, planering av workshops, utvärdering och styrning inom startade projekt.

Översyn av styrdokument och beslut om internkontrollplan hanterades av styrelsen vid årets början. Fördjupat analysarbete påbörjades under senhöst inför nästkommande årliga översyn och enligt efterfrågan av revisorer. Kontroller med stickprov är utfört av vice ordförande enligt plan. Ordförande har tillsammans med vice planerat för styrelsens kallelser etc i rollen av presidium.

Förbundets medlemmar höll kansliet med personal enligt antagna riktlinjer och som utförare gjorde de verksamhetsuppföljning genom SUS för sin lokala individinriktade verksamhet. För projekt med externa medel har upphandlad utvärdering kompletterat uppföljning genom SUS.

Bokföring och redovisningstjänster har skötts av ekonomiservice i Mariestad genom region Västra Götaland. Borås stad har administrerat styrelsens arvoden.
Förbundets Dataskyddsombud, genom Boråsregionen, har granskat verksamheten.
Granskningsprotokoll visar att förbundet i hög grad lever upp till ställda krav.

1.5 God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning

Målgruppsbeskrivning, individinriktade insatser
Störst andel av medlen riktades under året till personer aktuella hos minst två myndigheter och ej omedelbart anställningsbara. Antalet kvinnor var 464 och män 296, dvs totalt 760 personer. Oftast fanns sammansatt problematik och lång frånvaro, eller avsaknad av debut, i arbetslivet.

Av alla deltagare hade 96% offentlig försörjning vid start av aktivitet. Numerärt var det 17 kvinnor och17 män, vilket andelsmässigt ger högre frekvens bland män, om än i små procenttal. De största könsskillnaderna i försörjning före insats är att kvinnor hade sjukpenning/rehabpenning i mycket högre utsträckning, medan männen dominerade gällande försörjningsstöd och aktivitetsersättning. Skillnaderna försvinner i princip när antalet ställs i relation till åldersintervall, vilket istället ger stor numerär könsdifferens i åldrarna 45-59 då kvinnorna står för 85% av deltagarantalet.

Kvinnor och män har haft ungefär motsvarande tid i offentlig försörjning. Nästan 60% av deltagarna har haft offentlig försörjning 1-3 år och drygt 20% upp till sex år. Kvarstår sedan ca 20% som haft offentlig försörjning 7år eller mer.

Deltagarna var i åldrar 16-63 år, varav merparten i spannet 20-56 år. Av totala antalet män är nästan precis 40% i åldern 20 - 29 år, medan motsvarande ålderskategori omfattar 30% av alla kvinnorna. 298 personer är över 40 år och av dessa är 212 personer kvinnor.

Utbildningsnivån är generellt högre bland kvinnorna. 24% av kvinnorna har enbart grundskoleutbildning, medan motsvarande siffra bland männen är 37%. 29% av kvinnorna har högskola eller annan eftergymnasial utbildning medan motsvarande för männen är 12% Andelen med gymnasium som högsta studienivå är 43% av kvinnorna och 48% av männen.

Målgruppsbeskrivning, strukturövergripande insatser
Såväl personal hos olika myndigheter som privata arbetsgivare, politiker och offentliganställda inom kontaktyrken som skola, omsorg och direkt rehabiliteringsinriktad verksamhet har utbildats. Mätning sker genom volymantal och i SUS registreras antal utan könsfördelning. Antalet deltagare beräknas vara 435 personer. En övervägande andel utbildade är kvinnor, vilket väl speglar hur ojämställd arbetsmarknaden är i vård och omsorg och övriga kontaktyrken.

Insatser sammanfattning, individinriktade
Aktiv kraft har gett olika aktiviteter som promenader ”walk and talk”, naturvistelse, yoga och träning på gym– med stor lokal variation och löpande inslag av ACT. Aktivitetstiden för deltagare har varit låg från början för att sedan gradvis ökas under de 24 veckor deltagande kan pågå med mål att komma närmare möjlighet att arbeta eller ta del av andra aktiviteter.

Studiesteget har bedrivits i Borås för att underlätta start och/slutförande av studier för kvinnor och män som står särskilt långt från arbete.

Projekt Puls har följt individer genom kartläggning, aktiviteter och eventuell arbetsträning. Projektutbudet har getts lokalt med långtgående stöd. Det material som hämtades in och översattes från Vaeksthusets forskingscenter och BIP-projektet i Danmark har fortsatt använts som metodmaterial för att mäta och stimulera progression mot arbete. Kontinuerliga flerpartssamtal och individuell handlingsplan har följts upp och reviderats under de maximalt 12 månader som deltagande skett. Strukturinriktat ingår även handledarutbildningar och föreläsningar till arbetsgivare som stöd för målgruppens väg in i arbetslivet och arbetsplatserna.

Gröna Vägen Framåt har bedrivit verksamhet i Björbostugan och i den omgivande naturen riktat till personer med stressrelaterad problematik. Deltagare har arbetat med egna handlingsplaner med stöd av profil-analyser kombinerat med avslappning, naturvistelse och arbetsträning aktiviteter.

Parallellt med analys- och planeringsfas för det SKR-ägda ESF-projektet Moves med Sverigeövergripande erfarenhetsutbyte kring utlandspraktik bekostade förbundet egna insatser av liknande slag för en grupp unga personer. Deltagande individer gjorde förberedelser och stärktes mot arbete men pga utbredning av Covid-19 blev det praktik i Sverige.

Insatser sammanfattning, strukturövergripande
Delar har skett vid fysiska sammankomster men digitala lösningar har ökat allteftersom året gått. Till strategiska insatser kan räknas styrgruppsmöten, framtidsmässa samt spridningsinsatser inom projekten.

Projekt Positiv rörelse, som haft utbildningsinsatser för att minska sjukskrivningar bland offentliganställda, upphörde efter en avslutsfas och i mars startade projekt PR hälsa i hållbart arbetsliv. De båda projekten har verkat inom PO1 med medel från ESF och i liknande inriktningar, men med mer strategiskt fokus för att långsiktigt förändra förutsättningar i det nu pågående ”PR”. Att kartlägga samt processleda förändringsarbete för ökad hållbarhet i arbetsmiljö och stärka jämställdhet ingår, och ACT är en viktig kunskap även till denna målgrupp.

Några samverkansteam i området har fortsatt finansierats inom parternas ordinarie verksamhet, med enbart visst processledningsstöd genom förbundet. Samarbetet samlar kunskaper om parternas olika uppdrag och ökar strukturövergripande samverkan.

Jobmatch Talent är ett system för profilanalyser som visar hur olika egenskaper generellt framträder eller nyttjas i arbetssituationer. Utbildningar i JMT och som grupphandledare i ACT, har främst bekostats för personal hos de samverkande parterna som arbetar direkt med målgruppen som ej är i arbete. Inom projekt Puls har analyser utförts med deltagare som sedan fått personligt utformade material till stöd för att lära mer om sig själva och att kunna sikta mot relevanta arbeten.

Handledarutbildningar har skett inom projekt Puls och har riktats bredare, till intresserade företag samt arbetsgivare inom offentlig sektor.

Uppföljning och resultat, individinriktade insatser
Målet har varit ökad egenförsörjning och förbättrad arbetsförmåga. 22 personer har gått till arbete, varav 10 på heltid, 2 på halvtid och 2 på 75% av heltid. Övriga går i arbete på en lägre nivå och de lägsta nivåerna ses bland de kvinnor som börjat arbeta. Förändringen är störst bland männen.

Aktiviteter uppges ha lett till ökad aktivitetsförmåga och tilltro till individens egen förmåga, samt inte minst en mer realistisk syn på egna förmågor, även om det inte genast leder hela vägen till egenförsörjning. Ökad daglig deltagandetid, från insatsens början till utskrivning, indikerar viss måluppfyllelse ur individernas perspektiv. Ett fåtal deltagare har involverats i samband med gemensamma konferenser och de berättade då om nyttan med de insatser de tagit del av, och hur krav och ansvar bidragit till att stärka dem.

Verksamheter har bedrivits med bred geografisk spridning och platserna har fördelats till både kvinnor och män. Verksamheterna har gett förutsättningar till flexibla och personligt anpassade lösningar. Andel kvinnor och män har varierat mellan olika verksamheter.

Totala antal	Antal deltagare folkbokförda i:							
Januari-december 2019	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda
Deltagare 2020	18	296	37	180	44	20	72	49
Varav unika	16	243	27	128	37	17	61	33

Endast få arbetslösa individer i Sjuhärad har valt deltagande i en annan kommun än den de bor i. Totalt har förbundet även gett insatser till 4 unika personer skrivna i kommun utanför Sjuhärad. Överlag har tillgången till aktiviteter varit god och generellt utan köer trots viss personalomsättning eller sjukskrivning. Några verksamheter har haft platser till förfogande som inte fullt ut nyttjats av remittenterna. Puls i Borås har haft kö.Merparten av deltagare (63% av kvinnorna och 54% av männen) skrivs ut mot fortsatt rehabilitering och till följd av sjukdom avslutas 14% respektive 19%. Ett fåtal flyttar, blir föräldralediga eller blir utan mätning av andra orsaker. 18% av kvinnorna och 24% av männen behöver inte fortsatt rehabilitering efter genomgången aktivitet. Bland deltagare som skrivits ut efter verksamhet minskar försörjningsstödet. I övrigt ses ingen tydlig generell minskning i hur många personer som är beroende av offentlig försörjning, men då mäts inte minskning av omfattning i utbetalda belopp. Antalet förvärvsarbetande har ökat från 8 personer till 22, och studerande från 4 till 15. Merparten av utskrivning mot arbete sker på kortare tid än fem månader i aktivitet. Om mätningen kunnat ske

i ett något senare skede än direkt efter avslut uppger en verksamhet att fler i arbete och studier skulle kunna redovisas.

Uppföljning och resultat, strukturövergripande insatser
Från målgruppen offentliganställd personal och chefer inom kontaktyrken som skola och omsorg har 285 personer utbildats i projekt PR-Hälsa i Hållbart arbetsliv och till parternas egen personal har utbildning bekostats för 67 personer att kunna leda/grupphandleda i olika metoder. Fler än 300 personer har deltagit i samband med andra mötestillfällen, resor mm som förbundet arrangerat. Tillsammans i dessa delar har antal deltagare i volyminsatser varit minst 435 personer. Antalet Strukturövergripande volymregistreringar har medvetet hållits på en låg nivå. Endast aktiviteter som förbundet själva arrangerat och finansierat har räknats och varje person har enbart noterats en gång för grupper då upprepade träffar skett.

Effekterna av strukturövergripande insatser är kvalitativa insatser. Såväl personal som deltagare uppger att de metoder som de fått ta del av tillför värden som troligen annars inte nåtts. Exempel från dessa omdömen är att progressionsmetoden varit till stor nytta för att sätta ord på vad som inte fungerar i vardagen, att ACT ger redskap till förändring samt att Jobmatch Talent lyfter fram även starkt begränsade förmågor. Helhetsbilden som förmedlas är att nya insikter och kunskaper med fortsatt övning kan leda vidare mot arbete bortom den period som deltagaren varit inskriven i verksamhet.

Målet om grundläggande god ekonomisk hushållning och att driva verksamhet inom fastslagna medelsramar har uppfyllts. Budgeten har följts upp och rapporterats tertialvis till medlemmarna. Ekonomin är i balans och förbundets eget kapital skapar handlingsfrihet och medger fortsatt projektdrift inför 2021. Genom projektdriften har förbundets möjliga resurser ökats med dryga 50% utöver vad förbundets medlemmar tillsammans bekostar. Eget kapital sett enbart mot medlemmars tillförda medel ligger något högt, men sammanräknat är förbundets eget kapital inom den rekommenderade så kallade trappa som fastställts av nationella rådet.

Förbundet har inte haft några avkastningskrav, vilket är helt i linje med lagstiftningens intention. Förbundet har fortsatt spridit information digitala nyhetsbrev, viss utdelning av trycksaker samt via egen fristående hemsida, www.sjusam.se, där protokoll, verksamhetsinformation mm presenteras.

Balanskravsresultat
Beträffande balanskravsavstämning är årets resultat enligt resultaträkningen 378 tkr. Av detta avgår inga realisationsvinster och ingen justering mot övriga poster enligt LKBR. Förbundet har inga pensionsåtaganden åt personal eller styrelse. Förbundet har inga materiella anläggningstillgångar och har inte haft investeringsbudget 2020.

1.6 Väsentliga personalförhållanden

Förbundet har inga egna anställda men kansliet bemannas med följande tjänster:
Förbundschef ansvarar för förbundets övergripande förvaltning enligt styrelsens anvisningar, och har i detta stöd av en biträdande. Projektledare har delansvar för de respektive projekt som de företräder. Ekonom och Administratör hanterar den många gånger omfattande redovisning som projekt medför. Därutöver finns projektmedarbetare med olika uppdrag inom respektive projekt. Både hel- och deltidsarbete förekommer bland de åtta kvinnor och en man som arbetar för gemensam övergripande administration och projektdrift. Förbundet har köpt tjänster i enlighet med sina antagna riktlinjer för rekrytering av personal. Främst köps tjänster genom olika kommuner i området och ett projekt handhas genom Region Västra Götaland.

Förbundets styrelse är inte formell arbetsgivare, men ett arbetsmiljöansvar följer med kansliets drift. Förbundet hyr för detta lokaler genom en extern hyresvärd och har därmed egna ytor för kontor och mindre möten, utbildningar etc.

1.7 Förväntad utveckling

Förbundet har över åren tagit till sig och arbetat vidare med evidensbaserade metoder samt drivit projekt för att stärka deltagare och strukturövergripande utveckling. Både metodutvecklingsarbete och projektdrift kommer att fortsätta vid sidan av den basverksamhet som finns i varje kommun och som är grunden till att utvecklingsprojekt kan bedrivas i förbundsregi.

Projekt ”Puls” är ett treårigt PO2projekt och liksom PO1projektet ”PR-Hälsa i hållbart arbetsliv” pågår det till 2022-02-28. Genom SKR drivs ESF-projektet Moves som även det kommer att avslutas under första delen av 2022. Under året har förbundet sökt och fått ännu ett projekt beviljat. Ytterligare socialfondsmedel kommer därmed förbundet till del och undersköterske-utbildningen Män i hälsa kommer att finansieras genom Leader-Sjuhärad.

Ekonomiskt innebär projektdrift att mer medel omsätts. Återbetalning görs i efterhand, efter prövning från respektive finansiär. Ofta görs även åtaganden gällande annat än de faktiska utgifter som sker och medfinansiering kan vara större än den kostnadsersättning som kan sökas. Det innebär ekonomiska risker som kan vara mångfalt större än de medel som i själva verket tillförs.

2. Driftsredovisning

Budget för 2020 omfattade vid början av året kostnader om 19620tkr, vilket tidigt under året ändrades för att balansera budget. (Främst genom att finansiering riktat till Sociala företag beslutades upphöra.)

Budgeten beräknade ursprungligen ett minusresultat (-588tkr), men prognos har stegvis korrigerats så att medlemmarna i delårsrapporten fick besked om att ett nollresultat beräknas kunna ske.

Differensen blev totalt större och gav ett överskott. Det kan relateras till att uppbokade estimerade kostnader för 2019 har kunnat återföras och att samordningsförbundets dag samt andra omkostnader har ställts in/skjutits fram till följd av Coronarestriktioner

Belopp tkr	Utfall jan-dec 2020	Aktuell budget jan-dec 2020	Avvikelse utfall – budget	Bokslut helår 2019
Nettokostnad	-18654	-19420	766	-19134
Medlemsavgift	19032	19032	0	19087
Resultat	378	-388	766	-47
Utgående eget kapital	3750	2984	766	3372
Likvida medel	8193			6331

Uppföljning per kostnadsställe

Nettokostnad och finansnetto i tkr per område		Utfall jan-dec 2020	Budget jan-dec 2020	Avvikelse jan-dec 2020
1001	Styrelse (arvoden, konferenser, bilers etc)	-168	-300	132
1003	Gemensamma kostnader (revision, SUS, ek service)	-157	-200	43
1010	Kansli (personal, hyra, IT, informationdiv mtrl)	-1 334	-1 300	-34
3001	Aktiv Kraft Borås	-4 700	-4 700	0
3004	Sociala företag	235	-0	235
3005	Utbildning/Utveckling	-421	-200	-221
3006	Gröna Vägen Framåt	-2 004	-2 000	-4
3008	Aktiv Kraft Mark	-2 370	-2 370	0
3011	Aktiv Kraft Bollebygd	-650	-650	0
3013,3015	Aktiv Kraft Svenljunga och Tranemo	-1 548	-1 550	2
3016	Aktiv Kraft Ulricehamn	-1 650	-1 650	0
3018	Aktiv Kraft Vårgårda	-800	-800	0
3019	Aktiv Kraft Herrljunga	-650	-650	0
3045	Studiesteget i Borås	-700	-700	0
	Medfinansiering till ESF Projekt Puls, och Space/Moves	-1 737	-2 350	613
Summa		**-18 654**	**-19 420**	**766**

När budgeten beslutades var avsikten ett negativt resultat om 588tkr, vilket senare ändrades genom att ta bort kostnadsställe 3004.
Kostnadsställe 3013 och 3015 har sammanförts och kommer inte under 2021 att särredovisas då kommunerna arbetar gemensamt i utförandet av verksamhet finansierat av förbundet.
Att årets medfinansiering till ESFprojekten är lägre än budgeterat beror på återförda medel. Delar av kostnaderna har hanterats inom ramen för projekten.

Nettokostnad och finansnetto i tkr per område		Utfall jan-dec 2020
3041	Moves, Faktiska	-192
3042	Moves, Schablonbaserade	-1 629
3047	Positiv Rörelse -faktiska, senare PR	-369
3048	Positiv Rörelse -Schablonbaserade, senare PR	-2 643
3049	Puls	-6 525
	varav förbundets medfinansiering	1 737
Summa		**-9 621**

Förbundets redovisning ovan omfattar endast direkta penningflöden och inte medfinansiering i form av deltagartid eller andra värden som på olika vis ska tillföras projekten.

3. Resultaträkning

		Utfall jan-dec 2020		Utfall jan-dec 2019
Intäkter				
	Space	0,00		369 911,00
	Point	0,00		2 558 683,00
	Positiv Rörelse, senare PR	3 043 422,00		2 038 307,00
	PULS	5 675 720,00		2 217 478,00
	Moves	904 722,00		0,00
	Övriga intäkter	-8,09	Not 1	-19,42
Summa Verksamhetens intäkter		**9 623 855,91**		**7 184 359,58**
Kostnader				
	Arvoden	-126 493,05		-129 897,66
	Reseersättning	-3 518,30		-76 727,12
	Sociala avgifter	-32 585,00		-38 939,91
	Övriga Personalkostnader	-1 105 451,78		-1 069 977,60
	Verksamhetsanknutna kostnader	-26 569 726,48	Not 2	-24 348 628,83
	Lokalkostnader	-161 336,16		-158 750,00
	Övriga kostnader	-276 281,15	Not 3	-496 231,24
Summa Verksamhetens kostnader		**-28 275 391,92**		**-26 319 152,36**
RES1	**Verksamhetens nettokostnad**	**-18 651 536,01**		**-19 134 792,78**
	Erhållna bidrag från huvudmännen	19 032 000,00		19 087 000,00
	Övriga finansiella intäkter	1 420,91		2 186,76
	Övriga finansiella kostnader	-3 700,08		-1 645,00
Summa Finansiella intäkter/kostnader		**19 029 720,83**		**19 087 541,76**
RES2	**Res före extraordinära poster o specbeslut**	**378 184,82**		**-47 251,02**
	Extraordinära intäkter	0,00		0,00
	Extraordinära kostnader	0,00		0,00
RES3	**PERIODENS RESULTAT**	**378 184,82**		**-47 251,02**

4. Balansräkning

	Ingående balans 2020-01-01	Förändring	Utgående balans 2020-12-31	
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar	0,00	0,00		
Summa anläggningstillgångar	**0,00**	**0,00**	**0,00**	
Omsättningstillgångar				
Kortfristiga fordringar	3 795 155,00	576 736,00	4 371 891,00	Not 1
Likvida medel	6 330 996,14	1 861 875,20	8 192 871,34	Not 2
Summa omsättningstillgångar	**10 126 151,14**	**2 438 611,20**	**12 564 762,34**	
SUMMA TILLGÅNGAR	**10 126 151,14**	**2 438 611,20**	**12 564 762,34**	
EGET KAPITAL, AVS. och SKULDER				
Eget kapital				
Eget kapital	3 372 229,31	0,00	3 372 229,31	
Periodens resultat		378 184,82	378 184,82	
Summa Eget kapital	**3 372 229,31**	**378 184,82**	**3 750 414,13**	
Skulder				
Kortfristiga skulder	6 753 921,83	2 060 426,38	8 814 348,21	Not 3
Summa skulder	**6 753 921,83**	**2 060 426,38**	**8 814 348,21**	
SUMMA EGET KAPITAL, AVS. och SKULDER	**10 126 151,14**	**2 438 611,20**	**12 564 762,34**	

5. Kassaflödesanalys

Löpande verksamhet	Årets resultat	378 184,82
Kassaflöde från löpande verksamhet		**378 184,82**
Förändring av rörelsekapital		
	Kortfristiga fordringar	-576 736,00
	Kortfristiga skulder	2 060 426,38
	Överlåtelse inkomster	
Förändring av rörelsekapital		**1 483 690,38**
Investeringar	Investeringar	0,00
Investeringsnetto		**0,00**
Finansieringar	Långfristiga fordringar	0,00
	Långfristiga skulder	0,00
Finansieringsnetto		**0,00**
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		**1 861 875,20**
Kontroll (Se Balansrapporten)		
UB Likvida medel		8 192 871,34
IB Likvida medel		6 330 996,14
Summa:		**1 861 875,20**

6. Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning i tillämpliga delar.

7. Noter

7.1 Noter resultaträkning

Not 1 Övriga intäkter		*Jan-dec 2020*	*Jan-dec 2019*
3740	Öres- och kronutjämning	-8,09	-19,42
Summa:		**-8,09**	**-19,42**
Not 2 Verksamhetsanknutna kostnader		*Jan-dec 2020*	*Jan-dec 2019*
5538	Verksamhetsanknutna IT-kostnader	-76 652,67	-38 782,96
5539	Övriga verksamhetsanknutna tjänster	-23 804 175,90	-22 849 100,76
5540	Övriga verksamhetsanknutna kostn	-1 852 328,68	-14 869,09
5542	Verksamhetsanknutna resekostnader	-108 044,66	-684 685,66
5543	Verksamhetsanknutna lokalkostnader	0,00	-2 800,00
5544	Verksamhetsanknutna utbildning, kurs- och konferens	-702 429,87	-711 721,53
5545	Verksamhetsanknutna trycksaker	-20 992,50	-38 022,00
5548	Verksamhetsanknuten telefonkostnad, mobil	-5 102,20	-8 646,83
Summa:		**-26 569 726,48**	**-24 348 628,83**
Not 3 övriga kostnader		*Jan-dec 2020*	*Jan-dec 2019*
6230	Datakommunikation	-12 473,53	-9 642,20
6412	Möbler	-6 800,00	-19 752,00
6419	Övriga förbrukningsinventarier	-8 999,09	-48 443,20
6451	Kontorsmaterial	-5 195,99	-9 558,58
6471	Trycksaker	-700	0,00
6911	Kostnader för information och	-9 202,70	-9 525,06
7071	Representation (ej personal)	-1 923,93	-554,46
7212	Tele, mobil	-17 957,27	-6 443,65
7251	Postbefordran	0,00	-46
7541	IT-tjänster	-9 237,50	0,00
7551	Konsultarvoden spec utredn	-90 939,50	-85 166,00
7599	Övriga tjänster	-85 280,10	-293 630,00
7619	Övriga kostnader	-27 571,54	-13 470,09
Summa:		**-276 281,15**	**-496 231,24**

7.2 noter balansräkning

Not 1	*: Kortfristiga fordringar*	*UB 2020-12-31*	*UB 2019-12-31*
1511	Kundfordringar	2 543 384,00	2 194 750,00
1687	Redovisningskonto, Ludvikamoms	75 296,00	99 905,00
1711	Förutbetalda kostnader	0,00	500,00
1712	Upplupna intäkter	1 753 211,00	1 500 000,00
	Summa:	**4 371 891,00**	**3 795 155,00**
Not 2	*: Likvida medel*		
1920	Plusgiro Nordea	9 173,87	0
1930	Bankgiro Swedbank	5 966 022,50	1 114 742,08
1970	Företagskonto	2 217 674,97	5 216 254,06
	Summa:	**8 192 871,34**	**6 330 996,14**
Not 3	*: Kortfristiga skulder*		
2411	Leverantörsskulder	5 610 966,97	4 147 739,00
2991	Upplupna kostnader	3 203 381,24	2 606 182,83
	Summa:	**8 814 348,21**	**6 753 921,83**

8. Styrelsens underskrift

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning. (Uppdraget som ledamot är ett personligt mandat och underskrift sker därför inte i egenskap av representant för en myndighet, utan från personens roll i Samordningsförbundets styrelse, därav parenteser nedan)

Borås 2021- 02 - 02

……..
Cecilia Andersson
Ordförande
(Västra Götalandsregionen)

……..
Sofia Sandänger
Vice Ordförande
(Försäkringskassan)

……..
Lars-Åke Johansson
Ledamot
(Kommunerna; Borås kommun)

……..
Daniel Boskovic
Ledamot
(Arbetsförmedlingen)

KPMG

Revisionsberättelse

för Samordningsförbundet Sjuhärad, org. nr 222000-2105

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Samordningsförbundet Sjuhärad för år 2020.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att resultaträkningen och balansräkningen för förbundet fastställs.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera förbundet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett förbund inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt förbundsordning

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Samordningsförbundet Sjuhärad för år 2020.

Vi tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Vi bedömer även sammantaget att styrelsen i Sjuhärad samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig samt att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Jönköping den 15 februari 2021

KPMG AB

Lisa Tenggren
Auktoriserad revisor

Revisorerna
Sjuhärads Samordningsförbund

Till
Förbundsstyrelsen i Sjuhärads Samordningsförbund
Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner i Sjuhärads Samordningsförbund
Regionfullmäktige i Västra Götaland

Revisionsberättelse för Sjuhärads Samordningsförbund år 2020

Mitt uppdrag är att granska räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Sjuhärads Samordningsförbund (organisationsnummer 222000 – 2105) för verksamhetsåret 2020. Uppdraget är vidare att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll. Revisorns ansvar är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser, kommunallagen, lag om kommunal bokföring och redovisning, God revisionssed i kommunal verksamhet samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Granskningen har genomförts med biträde av sakkunniga och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning. Till revisionsberättelsen bifogas rapporten Granskning av Sjuhärads Samordningsförbunds Årsredovisning år 2020.

När det gäller förbundets följsamhet mot budgetbeslut och fastställda mål konstaterar jag att Sjuhärads samordningsförbund uppnår de två finansiella målen. Jag bedömer att Sjuhärads Samordningsförbund inom ramen för årsredovisningen redogör för väsentliga händelser och lämnar genom sin förvaltningsberättelse en översiktlig redogörelse över hur förbundets verksamhet utvecklats under året. Med utgångspunkt i att Samordningsförbundet i årsredovisningen för 2020 redogör för genomförda aktiviteter i syfte att uppnå Förbundsstyrelsens fastställda mål bedömer jag att redovisningen av verksamhetsresultaten i huvudsak är förenlig med de mål som Förbundsstyrelsen fastställt. Jag förordar att Förbundsstyrelsen till nästkommande år utvecklar verksamhetsplanen med mätbara verksamhetsmål som bör följas upp i årsredovisningen.

Jag bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Jag bedömer att förbundets årsredovisning i huvudsak är upprättad enligt God redovisningssed, tillämplig lagstiftning och Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer. Resultat, ekonomisk ställning och räkenskaper redovisas på ett i huvudsak rättvisande sätt. Jag noterar att Sjuhärads Samordningsförbund i årsredovisningen gör vissa avsteg från lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vid granskningen har det framkommit att specifikationer och uppbokningar inte finns specificerade i tillräcklig omfattning. Jag rekommenderar att man till nästa år kompletterar bokslutsspecifikationer med tillräckliga underlag. Jag bedömer att årsredovisningen, med undantag av upplysning om den sammanlagda kostnaden för revisorernas granskning, i allt väsentligt har upprättats i enlighet med LKBR och god redovisningssed.

Jag bedömer att verksamheten i Sjuhärads Samordningsförbund sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, men konstaterar att det är angeläget att Sjuhärads Samordningsförbunds utvecklar målformulering och måluppföljning ytterligare.

Jag bedömer den interna kontrollen som tillräcklig med utvecklingsområden genom att Förbundsstyrelsens riskanalys och uppföljning av intern kontroll dokumenteras.

Jag tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för år 2020.

BORÅS 2021-02-09

Bo-Lennart Bäcklund

Bo-Lennart Bäcklund
Revisor för medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen

Bilaga:
Rapport Granskning av Sjuhärads Samordningsförbunds Årsredovisning år 2020

KS § 57 DNR KS 50/2021 901

Redovisning av ej färdigberedda medborgarförslag 2021

Sammanfattning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning ska kommunstyrelsen i april varje år redovisa ej färdigberedda medborgarförslag. Följande medborgarförslag återstår att bereda:

- Medborgarförslag om fler grillplatser i kommunen
- Medborgarförslag om sommarcykelväg längs med väg 1927
- Medborgarförslag om att upphäva beslut gällande ställplatser för husbil vid Orraholmen
- Medborgarförslag om att införa hastighetsbegränsning på 30 km/h utanför Tallkottens
- Medborgarförslag om utbyggnad av två discgolfbanor i kommunens tätorter
- Medborgarförslag om cykelväg längs väg 182 från Örekulla till Annelund
- Medborgarförslag om att anordna ett utegym i Herrljunga stadspark
- Medborgarförslag - En dagsfestival fylld av gemenskap och glädje
- Medborgarförslag om modernisering och utveckling av Skoghälla IP

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-05

Förslag till beslut

Förvaltningen förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige lägger redovisningen av ej färdigberedda medborgarförslag under våren 2021 till handlingarna

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Redovisningen av ej färdigberedda medborgarförslag under våren 2021 läggs till handlingarna.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING
Mirjana Lind

Tjänsteskrivelse
2021-03-05
DNR KS 50/2021 901

Redovisning av ej färdigberedda medborgarförslag våren 2021

Sammanfattning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning skall kommunstyrelsen i april varje år redovisa ej färdigberedda medborgarförslag. Följande medborgarförslag återstår att bereda:

- Medborgarförslag om fler grillplatser i kommunen
- Medborgarförslag om sommarcykelväg längs med väg 1927
- Medborgarförslag om att upphäva beslut gällande ställplatser för husbil vid Orraholmen
- Medborgarförslag om att införa hastighetsbegränsning på 30 km/h utanför Tallkottens
- Medborgarförslag om utbyggnad av två discgolfbanor i kommunens tätorter
- Medborgarförslag om cykelväg längs väg 182 från Örekulla till Annelund
- Medborgarförslag om att anordna ett utegym i Herrljunga stadspark
- Medborgarförslag - En dagsfestival fylld av gemenskap och glädje
- Medborgarförslag om modernisering och utveckling av Skoghälla IP

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-05.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige lägger redovisningen av ej färdigberedda medborgarförslag under våren 2021 till handlingarna.

Mirjana Lind
Kansliassistent

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Mirjana Lind

Tjänsteskrivelse
2021-03-02
DNR KS 50/2021 901

Ej färdigberedda medborgarförslag per den 2 februari 2021

- Medborgarförslag om fler grillplatser i kommunen
  Inkom 210208 från Yvonne Stenqvist
  Diarienummer 45/21

- Medborgarförslag om sommarcykelväg längs med väg 1927
  Inkom 210125 från Ronny Norrman
  Diarienummer 24/21

- Medborgarförslag om att upphäva beslut gällande ställplatser för husbil vid Orraholmen
  Inkom 201230 från Kent Johansson
  Diarienummer 263/20

- Medborgarförslag om att införa hastighetsbegränsning på 30 km/h utanför Tallkottens förskola. Inkom 201221 från Luc Plasschaert
  Diarienummer 260/20 KF

- Medborgarförslag om utbyggnad av två discgolfbanor i kommunens tätorter
  Inkom 200831 från Fredrik Olsson
  Diarienummer 181/20

- Medborgarförslag om cykelväg längs väg 182 från Örekulla till Annelund
  Inkom 200817 från Christine Hillermyr
  Diarienummer 173/20

- Medborgarförslag om att anordna ett utegym i Herrljunga stadspark
  Inkom 200605 från Jonas Myrén
  Diarienummer 153/20

- Medborgarförslag - En dagsfestival fylld av gemenskap och glädje
  Inkom 200505 från Linus Lindelöf
  Diarienummer 139/20

- Medborgarförslag om modernisering och utveckling av Skoghälla IP
  Inkom 200505 från Linus Lindelöf
  Diarienummer 138/20

KS § 58 DNR KS 51/2021 901

Redovisning av ej färdigberedda motioner 2021

Sammanfattning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning ska kommunstyrelsen i april varje år redovisa ej färdigberedda motioner. Följande motioner återstår att bereda:

- Motion om anhörigstöd
- Motion om gratis anropsstyrd närtrafik för pensionärer
- Motion om gratis fixartjänst
- Motion om inventering av ödehus i Herrljunga kommun
- Motion om framtagande av koldioxidbudget för Herrljunga kommun
- Motion avseende gratis kollektivtrafik inom kommunen för pensionärer

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-05

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige lägger redovisningen av ej färdigberedda medborgarförslag under våren 2021 till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Redovisningen av ej färdigberedda medborgarförslag under våren 2021 läggs till handlingarna.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING
Mirjana Lind

Tjänsteskrivelse
2021-03-05
DNR KS 51/2021 901

Redovisning av ej färdigberedda motioner våren 2021

Sammanfattning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning skall kommunstyrelsen i april varje år redovisa ej färdigberedda motioner. Följande motioner återstår att bereda:

- Motion om anhörigstöd
- Motion om gratis anropsstyrd närtrafik för pensionärer
- Motion om gratis fixartjänst
- Motion om inventering av ödehus i Herrljunga kommun
- Motion om framtagande av koldioxidbudget för Herrljunga kommun
- Motion avseende gratis kollektivtrafik inom kommunen för pensionärer

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-05.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige lägger redovisningen av ej färdigberedda medborgarförslag under våren 2021 till handlingarna.

Mirjana Lind
Kansliassistent

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING
Mirjana Lind

Tjänsteskrivelse
2021-03-02
DNR KS 51/2021 901

Ej färdigberedda motioner per den 2 februari 2021

- Motion om anhörigstöd
  Inkom 210205 från Socialdemokraterna Mats Palm, Anette Rundström, Carina Fredriksen, Björn Wilhelmsson
  Diarienummer 34/21

- Motion om gratis anropsstyrd närtrafik för pensionärer
  Inkom 201012 från Socialdemokraterna, Björn Wilhelmsson, Kari Hellstadius, Mats Palm, Kerstin Johansson, Lise-Lotte Hellstadius
  Diarienummer 196/20

- Motion om gratis fixartjänst
  Inkom 200313 från Mats Palm (S)
  Diarienummer 83/20

- Motion om inventering av ödehus i Herrljunga kommun
  Inkom 200113 från Mats Palm (S) och Bert-Åke Johansson (S)
  Diarienummer 6/20

- Motion om framtagande av koldioxidbudget för Herrljunga kommun
  Inkom 190626 från Mats Palm (S)
  Diarienummer 154/19

- Motion avseende gratis kollektivtrafik inom kommunen för pensionärer
  Inkom 170216 från Lennart Ottosson (KV)
  Diarienummer 42/17

KS § 62 DNR KS 257/2020 901

Revidering av reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade genom § 29/2021-02-23 om en politisk omorganisation att gälla från och med 2022-01-01. I och med beslutet uppdrog kommunfullmäktige åt kommunstyrelsen att bland annat se över reglementet för arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun. Förvaltningen presenterar därför förslag på ändringar i reglementet, ändringar markeras i rött och föreslås gälla från och med 2022-01-01. Revideringen består endast av redaktionella ändringar, exempelvis i form av att tekniska nämnden och bygg- och miljönämnden bytts ut mot samhällsbyggnadsnämnden och myndighetsnämnden. Det har även gjorts förtydliganden avseende att arvoden beräknas på riksdagens årsarvode och att arvoden räknas upp årligen i korrelation till riksdagens grundarvode. Uppräkning har genomförts korrekt i samband med utbetalning av arvoden trots felaktiga siffror i reglementet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-04
Reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun
Kommunfullmäktige § 29/2021-02-23

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna reviderat reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun

Lennart Ottosson (Kv) yrkar på att ärendet bordläggs i väntan på att reglementen för samhällsbyggnadsnämnden och myndighetsnämnden färdigställts.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ärendet ska avgöras idag och finner att så sker.

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Reviderat reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun godkänns (bilaga 1, KS § 61/2021-03-22).

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Ärende 14

DIARIENUMMER:	KS 104/2018
FASTSTÄLLD:	KF § 107/2018-09-04
VERSION:	3
SENAS T REVIDERAD:	2018-09-04
GILTIG:	2019-01-01- - 2022-12-31
DOKUMENTANSVAR:	Kommundirektör

Reglemente

Reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun.

Dokumentet gäller för arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Ingress ... 3
1. Inledande bestämmelser ... 4
1.2 Kommunala organ ... 4
2. Arvoden och ersättningar för sammanträden och förrättningar ... 4
2.1 Årsarvoden/Timarvoden ... 4
2.2 Årsarvode för kommunstyrelsens ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande ... 4
3. Förhinder att tjänstgöra under längre tid ... 5
4. Sammanträdesarvoden ... 5
4.1 Kommunfullmäktige ... 5
4.2 Styrelse, nämnd, utskott och fullmäktigeberedningar. ... 5
4.3 Arvode under valdag och sammanräkningsdag ... 6
5. Förrättningsuppdrag ... 6
5.1 Förrättningsarvode ... 6
6. Restidsarvode ... 7
7. Ersättning till närvarande ej tjänstgörande ersättare ... 7
8. Reskostnadsersättning ... 7
9. Ersättning för ”PRAKTIK” ... 7
10. Samordning ... 7
11. Ersättning för förlorad arbetsförtjänst m.m. ... 8
11.1 Beräkningsgrunder ... 8
11.2 Ersättning för förlorad semesterförmån ... 8
11.3 Ersättning för förlorad pensionsförmån ... 8
11.4 Ersättning för förlorad arbetslöshetsförsäkring och föräldrapenning ... 8
12. Utbetalning av ersättningar och arvoden ... 9
13. Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA-KL) ... 9
14. Hjälpmedel ... 9
15. Tolkning och tillämpning av bestämmelser Frågor om tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser samt undantag därifrån avgörs av kommunstyrelsen. ... 9
Bilaga 1 - Årsarvodena och timarvoden fastställda av kommunfullmäktige 2021-04-20 ~~2018-09-04~~, i % av riksdagens ~~grund~~ årsarvode. för ledamöter, ~~2017-11-01 (784 800 kr)~~ 2021-01-01 (838 800 kr). ... 10
Bilaga 2 - Bestämmelser för kommunfullmäktiges presidium ... 11
Bilaga 3 - Bestämmelser avseende arbetsuppgifter, uppdrag, arvoden, ersättningar och förmåner avseende kommunstyrelsens ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande i Herrljunga kommun ... 13
Bilaga 4 - Bestämmelser, arbetsuppgifter och uppdrag som utförs av ordförande/vice ordförande i kommunal nämnd inom ramen för årsarvodet. ... 21

Bilaga 5 – Bestämmelser för ledamöter utsedda av kommunfullmäktige 23

Bilaga 6 - Bestämmelser för årsarvoderade politiskt förtroendevalda med förhinder att tjänstgöra under tid som överstiger 21 kalenderdagar 24

Bilaga 7 - Bestämmelser avseende attester av ekonomiska ersättningar för förtroendevalda – Attesträtt kopplat till funktion..... 25

Bilaga 8 - Rutiner avseende begäran om ersättning för politiska förtroendemannauppdrag. 28

~~Ingress~~

~~Kommunfullmäktige har fastställt vision, övergripande mål och inriktningsmål för styrelse, bolag, stiftelse och samtliga nämnder i Herrljunga kommun.~~

~~Herrljunga kommuns vision är: VÅGA-VILJA-VÄXA.~~

~~Kommunens övergripande strategiska mål är det ska finnas 10 000 invånare i kommunen år 2020.~~

~~Herrljunga kommun har antagit följande inriktningsmål:~~

~~Herrljunga kommun~~
~~- är en kommun där det är gott att leva!~~
~~- är en långsiktigt hållbar kommun!~~
~~- har en tydlig och välkomnande VI känsla!~~
~~- har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!~~
~~- har en välskött kommunal ekonomi!~~
~~- arbetar i enlighet med det personalpolitiska programmet~~

~~Den kommunala verksamheten utgör en gemensam organisation för medborgarna och ska vara behjälpliga för dem som bor och verkar i vår kommun.~~

~~Detta förutsätter att en god samverkan sker såväl mellan nämnder som mellan förvaltningar.~~

~~Denna inställning skall genomsyra all verksamhet.~~

1. Inledande bestämmelser

Ersättningar till förtroendevalda i kommunala organ utgår i form av årsarvoden, timarvoden, sammanträdesarvoden, förrättningsarvoden, restidsarvoden, resekostnadsersättningar, ersättning för förlorad arbetsinkomst samt för godkända av uppdraget föranledda utgifter.

Berörda kommunala organ redovisas i bilaga 5.

Samtliga arvodesnivåer bifogas i särskilt dokument. (Bilaga 1)

1.2 Kommunala organ

Med kommunala organ avses i dessa riktlinjer;

- Styrelse och nämnder i enlighet med kommunfullmäktiges beslut
- Utskott eller beredningar med två eller flera förtroendevalda.

2. Arvoden och ersättningar för sammanträden och förrättningar

2.1 Årsarvoden/Timarvoden

Arvodesberäkning är kopplad till riksdagens årsarvode för ledamöter ~~(2017-11-01 = 784 800: -)~~

Arvodets storlek beslutas av riksdagens arvodesnämnd, myndighet under Riksdagen.

Riksdagens grundarvode per år, utgör grunden för beräkning av arvode till ordförande och vice ordförande i kommunfullmäktige, kommunens nämnder och styrelser samt för beräkning av sammanträdesarvode, timarvode.

Riksdagens senast beslutade grundarvode~~, 2017-11-01,~~ utgör basen för beräkning av arvoden till förtroendevalda politiker i Herrljunga~~ kommun för budgetåret 2019~~.

Beloppen ska varje år uppräknas i enlighet med riksdagens grundarvode för ledamöter. Belopp ska alltid avrundas till närmast högre krontal.

Arvoden är fastställda i enlighet med Bilaga 1.

2.2 Årsarvode för kommunstyrelsens ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande

Ordförandens åtagande omfattar heltidssysselsättning. Årsarvode för ordförande i kommunstyrelsen är 85 % av Riksdag~~sledamots~~ens års~~grund~~arvode.

1:e vice ordförandens åtagande omfattar 10% av heltidssysselsättning. Årsarvodet för 1:e vice ordförande i kommunstyrelsen är 8,5 % av riksdagens års~~grund~~arvode, vilket motsvarar 10% av ordförandens arvode.

2:e vice ordförandens åtagande omfattar 60 % av heltidssysselsättning. Årsarvode för 2:e vice ordförande i kommunstyrelsen är 51 % av riksdagens års~~grund~~arvode, vilket motsvarar 60 % av ordförandes arvode.

Kommunstyrelsens ordförande och andre vice ordförande uppbär inte sammanträdesarvode för kommunstyrelsens sammanträden. Sammanträdesarvode utgår inte för de gemensamma servicenämndernas sammanträden.

Ordförandens årsarvode är reglerat i Bilaga 1. Vice ordförande i kommunfullmäktige, nämnder och beredningar erhåller motsvarande hälften av respektive ordförandes årsarvode. (Bilaga 1)

Revisorernas ordförande uppbär årsarvode. Övriga revisorer uppbär timarvode.

3. Förhinder att tjänstgöra under längre tid

Avgår förtroendevald som uppbär årsarvode under löpande mandatperiod, skall fördelningen av arvodet mellan denne och efterträdaren ske i förhållande till den tid var och en av dem innehaft uppdraget.

Om sådan förtroendevald som uppbär årsarvode, under en sammanhängande tid som överstiger 21 kalenderdagar, på grund av sjukdom eller annan anledning blir förhindrad att fullgöra de uppgifter som är förenade med uppdraget, ska arvodet minskas i motsvarande mån, med 1/365 av årsarvodet per kalenderdag.

Kommunstyrelsen prövar i vilken omfattning ersättare för förtroendevald i dessa fall skall erhålla särskilt arvode.

4. Sammanträdesarvoden

4.1 Kommunfullmäktige

Sammanträdesarvode utgår med 0,073 % av riksdagens års~~grund~~arvode för ledamöter.
Sammanträdesarvode utgår för samtliga ledamöter i kommunfullmäktige.

Arvodet inkluderar tiden för inläsning och utgår för varje protokollfört sammanträde, vid vilket den förtroendevalde tjänstgör.

Särskilt arvode utgår för protokollsjustering.

4.2 Styrelse, nämnd, utskott och fullmäktigeberedningar.

Förtroendevald uppbär sammanträdesarvode per timma/ halvtimma för sammanträden med den nämnd/styrelse/utskott/fullmäktigeberedning den förtroendevalde tillhör.
Samtliga ledamöter uppbär sammanträdesarvode.

Arvode utgår för varje protokollfört sammanträde.

Till sammanträde hänförs även sammankomster avseende information, inspektion, studiebesök eller andra förekommande möten inom det kommunala förvaltningsområdet under förutsättning att protokoll förs.

Vid sammanträden inom kommunen utgår timarvode.

För första timman 0,031 % av riksdagens ~~fastställda grund~~årsarvode.

För varje därpå påbörjad halvtimma 0,012 % av riksdagens ~~fastställda grund~~ årsarvode.

Vid sammanträde utom kommunen inräknas restiden i sammanträdestiden. Resan/sammanträdet anses därvid påbörjad respektive avslutad vid tidpunkt för avfärd och återkomsten till årsbostaden.

För första timman 0,031 % av riksdagens fastställda ~~grund~~ årsarvode.

För varje därpå påbörjad halvtimma 0,012 % av riksdagens fastställda ~~grund~~ årsarvode.

Om sammanträde utom kommunen sträcker sig över mer än två dagar gäller följande:

Arvode utgår för mellanliggande dagar med högst 10 x 0,0136 % av riksdagens fastställda ~~grund~~ årsarvode.

4.3 Arvode under valdag och sammanräkningsdag

Arvode under valdag och sammanräkningsdag utgår till valnämndens ledamöter samt till valförrättare med för första timman 0,031 % av riksdagens fastställda ~~grund~~ årsarvode.

För varje därpå påbörjad halvtimma 0,012 % av riksdagens fastställda ~~grund~~ årsarvode utan maximerat dagsbelopp.

Bestämmelserna gäller även de dagar som förtidsröstning sker.

5. Förrättningsuppdrag

Med förrättning avses sådant uppdrag för kommunens räkning som inte har karaktär av sammanträde och som fullgörs efter beslut av kommunfullmäktige, kommunstyrelse eller annan kommunal nämnd/styrelse, utskott eller beredning.

Till förrättning räknas bland annat:
- kongress, konferens, kursdeltagande, studieresa och informationsmöte
- förhandling eller förberedelse till förhandling med personalorganisation eller annan motpart
- överläggning med annat kommunalt organ än det som den förtroendevalde tillhör
- deltagande i förberedelsearbete till sammanträde, dock inte i sammanträde med partigrupp
- överläggning med statliga myndigheter eller kommunala organ
- överläggning med icke statliga myndigheter eller icke kommunala organ
- utförande av på revision ankommande revisionsuppdrag
- protokollsjustering då särskild tid och plats härför angivits

5.1 Förrättningsarvode

Förtroendevald uppbär ersättning för förrättning som avser kommunal angelägenhet. Ersättning utgår endast för förrättning vilken beslutats i förhand eller i efterhand godkänts av ansvarigt organ.

Vid förrättning inom kommunen utgår timarvode. För första timman utgår 0,031 % av riksdagens fastställda ~~grund~~ årsarvode. För varje därpå påbörjad halvtimma utgår 0,012 % av riksdagens fastställda ~~grund~~ årsarvode.

Vid förrättning utom kommunen inräknas restiden i sammanträdestiden. Resan/sammanträdet anses därvid påbörjad respektive avslutad vid tidpunkt för avfärd och återkomsten till årsbostaden. För första timman 0,031 % av riksdagens fastställda ~~grund~~ årsarvode. För varje därpå påbörjad halvtimma 0,012 % av riksdagens ~~grund~~ årsarvode.

Om förrättning utom kommunen sträcker sig över mer än två dagar gäller följande:
- Arvode utgår för mellanliggande dagar med högst 10 x 0,0136 % av Riksdagens fastställda ~~grund~~ årsarvode.

6. Restidsarvode

För inställelse till sammanträde eller förrättning inom kommunen äger förtroendevald med ett vägavstånd från årsbostaden till sammanträdes-/ förrättningsplatsen om minst 5 km, uppbära restidsarvode motsvarande 0,012 % av riksdagens ~~grund~~ årsarvode för ledamöter per sammanträdes-/ förrättningstillfälle.

Vid sammanträde/förrättning utom kommunen inräknas restiden från årsbostaden till sammanträdes/förrättningsplatsen samt tiden för återresa i mötestiden.

7. Ersättning till närvarande ej tjänstgörande ersättare

Icke tjänstgörande närvarande ersättare i nämnder och styrelse har rätt till full ersättning för fem sammanträden per år.

Med full ersättning menas reseersättning, sammanträdesarvode och ersättning för förlorad förvärvsinkomst.

Efter fem sammanträden utgår ingen ersättning.

8. Reskostnadsersättning

Ersättning för reskostnader vid inställelse till sammanträde/förrättning utgår, om avståndet mellan årsbostaden och sammanträdes/ förrättningsplatsen överstiger 3 km, med belopp per km enligt kommunens bilersättningsavtal.

Vid sammanträde/förrättning utom kommunen äger förtroendevald uppbära resekostnadsersättning enligt kommunens bilersättningsavtal eller billigaste färdsätt.

9. Ersättning för ”PRAKTIK”

Ordinarie ledamöter i nämnder/styrelse medges praktik inom den egna verksamheten/nämnden upp till 8 timmar per ledamot och år. Samråd ska ske med berörd personal och chefstjänstemän. Ersättning belastar den egna nämndens budget.

10. Samordning

Sammanträdes- och/eller förrättningsarvode utgår för ett eller flera sammanträden/förrättningar per dag.

Första timman räknas vid första sammanträdet/förrättningen

Det sammanlagda beloppet får dock ej överstiga belopp motsvarande 12 timmar per dag.

11. Ersättning för förlorad arbetsförtjänst m.m.

Förtroendevald har rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst under den tid man behövt ta ledigt för att delta i sammanträde/förrättning. I denna tid inräknas även restid från arbetsplatsen eller bostaden, beroende på varifrån resan påbörjades.

Restiden beräknas dock med högst 1 timma per sammanträde/förrättning.

Om återresa från sammanträdet/förrättningen sker under tid man behövt ta ledigt, ersätts även verklig restid åter till bostaden eller arbetsplatsen, dock högst med 1 timma.

11.1 Beräkningsgrunder

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst utgår med belopp per timma som grundar sig på den faktiska inkomstförlusten. Ersättningen utgår för anställd normalt med högst 8 timmar per dag inkl. restid.

Om förtroendevald med schemalagd arbetstid med intyg från arbetsgivaren visar att arbetsförtjänst förlorats för mer än 8 timmar utgår ersättning även för överskjutande tid, dock högst med 12 timmar. Exempel på detta kan vara vid skift- eller nattarbete där den förtroendevalde måste avstå från arbete för att kunna fullgöra ett uppdrag.

Ersättning utgår ej på grund av förluster i sjukpenning eller sjukbidrag.

Egen företagare har rätt till ersättning upp till 8 timmar per dag inkl. restid. Ersättningen grundar sig på styrkt uppgift om inkomstförhållande. Egen företagare kan dock välja att begära ersättning beräknad efter en schablon motsvarande en årsinkomst på 39 % av riksdagens ~~grund~~ årsarvode.

Med egen företagare menas person som driver näringsverksamhet i form av enskild firma, handelsbolag, kommanditbolag etc. För att person, anställd i aktiebolag där man själv äger aktier, skall räknas som egen företagare, krävs att man själv äger minst 50 % av aktierna.

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst utgår till närvarande ej tjänstgörande ersättare upp till fem sammanträden per år.

Förtroendevald med varaktigt funktionshinder har rätt till ersättning för resekostnader som uppkommer när denne fullgör sitt uppdrag. Ersättningen gäller för resekostnader som kan uppstå på grund av att person med varaktigt funktionshindrade ej kan använda allmänna kommunikationsmedel.

11.2 Ersättning för förlorad semesterförmån

Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad semesterförmån i samband med fullgörande av uppdrag.

11.3 Ersättning för förlorad pensionsförmån

Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad pensionsförmån i samband med fullgörande av uppdrag.

11.4 Ersättning för förlorad arbetslöshetsförsäkring och föräldrapenning

Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad arbetslöshetsersättning genom arbetslöshetsförsäkring eller föräldrapenning i samband med fullgörande av uppdrag.

12. Utbetalning av ersättningar och arvoden

Årsarvoden utbetalas med 1/12 varje månad. Utbetalning sker i samband med övrig löneutbetalning i kommunen. Underlag för utbetalning av extra arvoden och ersättningar lämnas till personalkontorets löneenhet för utbetalning senast tredje vardagen i utbetalningsmånaden på särskild blankett. Utgift i samband med sammanträde/förrättning skall styrkas medelst kvitto eller motsvarande verifikation.

13. Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA-KL)

Trygghetsförsäkring TFA-KL gäller för olycksfall som uppkommer i samband med den förtroendevaldes uppdrag samt för färdolycksfall, d.v.s. skador som inträffar vid färd till eller från sådana uppdrag.

14. Hjälpmedel

Ordföranden, 1:e vice och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige, ordföranden i alla nämnder, överförmyndaren samt kommunstyrelsens ordförande samt 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande har rätt till hjälpmedel i form av bärbar dator/ läsplatta samt mobiltelefon.

Samtliga ledamöter i kommunfullmäktige, styrelse och nämnder utrustas med läsplatta. Dessa hjälpmedel ska återlämnas när uppdraget upphör.

Särskilda tillämpningsbestämmelser fastställs.

15. Tolkning och tillämpning av bestämmelser

Frågor om tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser samt undantag därifrån avgörs av kommunstyrelsen.

Bilaga 1 - Årsarvodena och timarvoden fastställda av kommunfullmäktige 2021-04-20 ~~2018-09-04~~, i % av riksdagens ~~grund~~ årsarvode. för ledamöter, ~~2017-11-01 (784 800 kr)~~ 2021-01-01 (838 800 kr).

Politisk org. del	**Förtroendeuppdrag**	**Angiven %-sats** (beräknat på riksdagens årsarvode)	~~**Belopp fr o m 2019-01-01**~~
Kommunfullmäktige	Ordförande	8,5%	~~66 708 kr~~
	1:e vice ordförande	4,25%	~~33 354 kr~~
	2:e vice ordförande	4,25 %	~~33 354 kr~~
Kommunstyrelsen	Ordförande 100%	85,00%	~~667 080 kr~~
100%-, 10%-, 60% -tid	1:e vice ordförande 10%	8,50%	~~66 708 kr~~
	2:e vice ordförande 60%	51,00%	~~400 248 kr~~
Bildningsnämnden	Ordförande	12,75%	~~100 062 kr~~
	Vice ordförande	6,375%	~~50 031 kr~~
Socialnämnden	Ordförande	14,0 %	~~109 872 kr~~
	Vice ordförande	7,0 %	~~54 936 kr~~
~~Tekniska nämnden~~ Samhällsbyggnadsnämnd	Ordförande	8,50%	~~66 708 kr~~
	Vice ordförande	4,25%	~~33 354 kr~~
~~Bygg- och Miljönämnd~~ Myndighetsnämnd	Ordförande	7,23%	~~56 742 kr~~
	Vice ordförande	3,62%	~~28 410 kr~~
Valnämnd	Ordförande, valår	2,98%	~~23 388 kr~~
	Ordförande, icke valår	0,43%	~~3 375 kr~~
	Vice ordförande, valår	1,49%	~~11 694 kr~~
	Vice ordförande, icke valår	0,22%	~~1 727 kr~~
Revisorer	Ordförande	3,19%	~~25 036 kr~~
	Respektive revisor, timarvodering	0	~~0~~
Valberedning	Ordförande, året (12 mån) efter val	0,85%	~~6 671 kr~~
	Ordförande, resten av mandatperiod	0,43%	~~3 375 kr~~
	Vice ordförande, året (12 mån) efter val	0,43%	~~3 375 kr~~
	Vice ordförande, resten av mandatperiod	0,22%	~~1 727 kr~~
<u>Arvoden övrigt</u>			
Timarvode för sammanträde Inläsningstid ingår	1:a timman	0,031%	~~244 kr~~
	Därefter påbörjad halvtimma	0,012%	~~95 kr~~
Fast ersättning för sammanträde K-fullmäktige Inläsningstid ingår	Sammanträde	0,073%	~~573 kr~~

Fullmäktige, styrelse, nämnder, F-beredningar	Protokollsjustering	0,034%	~~267 kr~~
Arvoden för icke tjänstgörande ersättare	Icke tjänstgörande närvarande ersättare i nämnder, har rätt till full ersättning för fem sammanträden per år. Med full ersättning menas reseersättning, sammanträdesarvode och ersättning för förlorad förvärvsinkomst. Efter fem sammanträden utges ingen ersättning.		

Bilaga 2 - Bestämmelser för kommunfullmäktiges presidium

Arbetsuppgifter och uppdrag som utförs av:

- ordförande,
- 1:e vice ordförande
- 2:e vice ordförande

i kommunfullmäktige inom ramen för årsarvodet.

1. Ersättare i kommunfullmäktiges presidium

Vid frånvaro från sammanträden med kommunfullmäktige ska följande ersättare träda in:	
Frånvarande	**Ersättare**
Kommunfullmäktiges ordförande	Kommunfullmäktiges förste vice ordf.
Kommunfullmäktiges ordförande och förste vice ordförande	Kommunfullmäktiges andre vice ordf.
Kommunfullmäktiges ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande	Ålderspresident

Vid frånvaro från sammanträde av ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande övertar ålderspresidenten ordförandeskapet. (Den fullmäktigeledamot, som har innehaft förtroendeuppdraget längst. Om flera har innehaft förtroendeuppdraget lika länge, utses den av dem som är äldst)

2. Förrättningar inom kommunen
Kommunfullmäktiges ordförande utgör den främsta politiska företrädaren för kommunen.

Förutom att ansvara för förberedelser, ledning och uppföljning av fullmäktigemötena, representerar kommunfullmäktiges ordförande kommunen vid besök och resor.

1:e och 2:e vice ordförande ersätter ordförande vid ordförandes frånvaro.

Kommunfullmäktiges presidium är valda fullmäktigeledamöter och uppbär mötesarvode för fullmäktigesammanträden.

Utifrån rollen och uppdraget som ordförande, 1:e vice och 2:e vice ordförande, utförs följande arbetsuppgifter och uppdrag inom ramen för årsarvodet.

- Förberedelser, genomförande och uppföljning av fullmäktigesammanträden
- Överläggning i kommunfullmäktiges presidium

- Överläggning med chefstjänsteman eller annan anställd
- Överläggningar med företrädare för kommunfullmäktigeberedningar, andra kommunala organ eller icke kommunala organ och myndigheter
- Genomgång och beredning av ärenden i anledning av sammanträde, förrättning m.m.
- Beredning och uppföljning av revisionens budget
- Kontinuerlig uppföljning av kommunfullmäktiges budget
- Besök på förvaltningen för information, utanordning eller påskrift av handling
- Representation, företräda kommunen vid uppvaktning resp. avtackning
- Tillgänglig för allmänheten, telefonsamtal mm
- Attestering av ersättningar enligt detta reglemente

Då ordförande och/eller 1:e/2:e vice ordförande i rollen som förtroendevald, deltar i andra överläggningar eller förrättningar, vilka ej föranleds av rollen och uppdraget som ordförande/1:e vice ordförande/2:e vice ordförande, utgår arvode enligt fastställt arvodesreglemente

3. Förrättningar utom kommunen

Deltagande i förrättning utom kommun, vilken föranleds av rollen och uppdraget som ordförande och/eller vice ordförande omfattas av årsarvodet.

Restid utgår enligt fastställt reglemente.

Då ordförande och/eller vice ordförande i rollen som förtroendevald, deltar i förrättning utom kommunen, vilka ej föranleds av rollen och uppdraget som ordförande resp. vice ordförande, utgår ersättning enligt ”Reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun”.

Anmärkning:

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst utgår.

Bilaga 3 - Bestämmelser avseende arbetsuppgifter, uppdrag, arvoden, ersättningar och förmåner avseende kommunstyrelsens ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande i Herrljunga kommun

1. Kommunala organ

Med kommunala organ avses i dessa riktlinjer:
- Styrelse och nämnder i enlighet med kommunfullmäktiges beslut
- Utskott eller beredningar med två eller flera förtroendevalda

2. Kommunalråd

Två kommunalråd skall finnas.

Kommunstyrelsens ordförande skall vara kommunalråd på heltid för det kommunala politiska förtroendeuppdraget, med därtill hörande fastställt arvode.

Kommunstyrelsens andre vice ordförande skall vara kommunalråd, benämns nedan oppositionsråd, med uppdrag motsvarande 60 % av heltid för det kommunala politiska förtroendeuppdraget, med därtill hörande fastställt arvode

2.1 Ersättare för kommunstyrelsens andre vice ordförande:

Kommunfullmäktige ska utse ersättare för kommunstyrelsens andre vice ordförande. Ersättaren utses ur gruppen kommunstyrelsens ordinarie ledamöter representerande oppositionspartierna. Ersättaren uppbär arvode då ersättaren går in som ersättare för kommunstyrelsens andre vice ordförande.

Kommunalråd och oppositionsråd uppbär inte sammanträdesarvode för kommunstyrelsens sammanträden.

3. Kommunstyrelsens första vice ordförande

Kommunstyrelsens förste vice ordförande omfattar 10 % av heltid, med därtill hörande fastställt arvode för det kommunala politiska förtroendeuppdraget.

Kommunstyrelsens förste vice ordförande uppbär sammanträdesarvode för kommunstyrelsens sammanträden.

4. Ersättare för ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande i kommunstyrelsen

Vid frånvaro från sammanträden med kommunstyrelsen ska följande ersättare träda in:	
Frånvarande	**Ersättare**
Kommunstyrelsens ordförande	Kommunstyrelsens förste vice ordförande
Kommunstyrelsens ordförande och förste vice ordförande	Kommunstyrelsens andra vice ordförande
Kommunstyrelsens ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande	Ålderspresidenten

5. Ordförande i kommunstyrelsen, kommunalrådet
Arbetsuppgifter och uppdrag som utförs av kommunalråd, tillika ordförande i kommunstyrelsen, inom det kommunala förtroendeuppdraget och inom ramen för årsarvodet.

I anslutning till vad i lag och gällande reglemente för nämnder och styrelser inom kommunalrådets ansvarsområde föreskrivs ska även följande reglemente gälla för denne.

5.1 Allmänna uppgifter
Kommunalrådet ska vara ordförande i kommunstyrelsen.

Kommunalrådet ska, inom ramen för de befogenheter som lämnats, följa kommunfullmäktiges beslut för uppdraget.

I enlighet med Kommunstyrelsens reglemente är kommunstyrelsens ordförande ansvarig för att kommunstyrelsen verkar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda reglementet för kommunstyrelsen.

Det åligger kommunstyrelsens ordförande att:

- vara slutansvarig för ärendeberedning till kommunstyrelsens sammanträden
- närmast under kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens nämnder och förvaltning
- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor
- främja samverkan mellan kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder samt,
- representera kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte kommunstyrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.

Se till att kommunstyrelsens och utskottens ärenden behandlas utan oskäligt dröjsmål.

Vara tillgänglig för allmänheten och för kommunens förtroendemän och tjänstemän i kommunstyrelsens lokaler.

E-post ska hanteras varje dag.

Postfack ska öppnas/tömmas varje vardag.

I övrigt se till att kommunstyrelsens och utskottens uppgifter fullgöres.

5.2 Servicenämnderna
Kommunstyrelsens ordförande ska vara ledamot i de kommungemensamma Servicenämnderna för Herrljunga kommun.

Kommunstyrelsens ordförande ska tillika vara ordförande i Servicenämnd IT/Växel/Telefoni.

5.3 Närvarorätt
Kommunstyrelsens ordförande får närvara vid sammanträde med kommunens nämnder. Respektive nämnds ordförande avgör om kommunstyrelsens ordförande har rätt att delta i överläggningarna. Närvarorätt ger inte rätt att delta i besluten.

Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

6. Förste vice ordförande i kommunstyrelsen
Arbetsuppgifter och uppdrag som utförs av förste vice ordförande i kommunstyrelsen inom det kommunala förtroendeuppdraget och inom ramen för årsarvodet. I anslutning till vad i lag och gällande reglemente för nämnder och styrelser inom kommunalrådets ansvarsområde föreskrivs ska även följande reglemente gälla för denne.

6.1 Allmänna uppgifter för förste vice ordförande
Förste vice ordförande är förste ersättare för ordförande i kommunstyrelsen.

Förste vice ordförande fullgör arbetsuppgifter och uppdrag inom sitt kommunala förtroendeuppdrag motsvarande 10 % av heltid med därtill hörande fastställt årsarvode.

Förste vice ordförande ska, inom ramen för de befogenheter som lämnats, följa kommunfullmäktiges beslut för uppdraget.

I enlighet med Kommunstyrelsens reglemente ska kommunstyrelsens förste vice ordförande bidra till att kommunstyrelsen verkar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda reglementet för kommunstyrelsen.

Det åligger förste vice ordförande att:
- under kommunstyrelsen bidra till uppsikt över kommunens nämnder och förvaltning
- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten
- främja samverkan mellan kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder
- bidra till att kommunstyrelsens och utskottens ärenden behandlas utan onödigt dröjsmål.

Förste vice ordförande är representant i kommunstyrelsens presidium.

I övrigt bidra till att kommunstyrelsens och presidiets uppgifter fullgöres.

6.2 Uppdraget omfattar:
- Medverkan i kommunstyrelsens presidium
- Ärendeberedning

6.3 Ersättare vid kommunstyrelsens ordförandes frånvaro upp till 21 kalenderdagar. Kommunstyrelsens förste vice ordförande tjänstgör som ersättare för kommunstyrelsens ordförande, vid dennes kortare frånvaro på grund av sjukdom, vård av barn, tillfällig föräldrapenning, semester eller annan lagstadgad ledighet, upp till 21 kalenderdagar. Angående punkt 6.3, se arvodesreglemente avseende arvodering.

6.4 Ersättare för kommunstyrelsens ordförande utöver 21 kalenderdagar.

Kommunstyrelsens förste vice ordförande tjänstgör som ersättare för kommunstyrelsens ordförande vid dennes frånvaro på grund av sjukdom, vård av barn, tillfällig föräldrapenning, semester eller annan lagstadgad ledighet, utöver 21 kalenderdagar. Angående punkt 6.4, se arvodesreglemente avseende arvodering.

6.5 Särskilda uppdrag till förste vice ordförande.
Kommunstyrelsen kan besluta att förste vice ordförande ska medverka vid sammankomster, förrättningar eller annat, vilket ej ingår i förtroendeuppdraget som förste vice ordförande.

7. Andre vice ordförande i kommunstyrelsen, oppositionsrådet
Arbetsuppgifter och uppdrag som utförs av oppositionsrådet inom det kommunala förtroendeuppdraget, tillika andre vice ordförande i kommunstyrelsen, inom ramen för årsarvodet.

I anslutning till vad i lag och gällande reglemente för nämnder och styrelser inom oppositionsrådets ansvarsområde föreskrivs ska följande reglemente gälla för denne.

7.1 Allmänna uppgifter
Oppositionsrådet är oppositionsföreträdare i kommunstyrelsen och i kommunstyrelsens presidium.

Oppositionsrådet ska, inom ramen för de befogenheter som lämnats, följa kommunfullmäktiges beslut för uppdraget.

I enlighet med Kommunstyrelsens reglemente ska oppositionsrådet bidra till att kommunstyrelsen verkar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda reglementet för kommunstyrelsen.

Det åligger oppositionsrådet, att:
- under kommunstyrelsen bidra till uppsikt över kommunens nämnder och förvaltning
- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten
- främja samverkan mellan kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder
- i dialog med kommunstyrelsens ordförande representera kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte kommunstyrelsen bestämt annat i särskilt fall.

Det är oppositionsrådets ansvar att skaffa sig insyn i de olika styrelsernas/nämndernas förvaltning och uppmärksamt följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen.

Oppositionsråd ska kunna nås per telefon eller via epost.

E-post ska hanteras varje dag.

Postfack ska öppnas/tömmas varje vardag.

I övrigt i dialog med kommunstyrelsens ordförande, se till att kommunstyrelsens och utskottens uppgifter fullgöres.

Oppositionsråd ska hålla kontakt med samt svara för information till de politiska oppositionspartierna.

För fullgörande av uppdraget har oppositionsråd tillgång till lämpligt kontorsutrymme, särskild telefon och övriga hjälpmedel som kan anses vara nödvändiga för uppdragets fullgörande.

För utskrift av handlingar och kopiering kan oppositionsråd anlita tillgänglig personal.

7.2 Närvarorätt
Oppositionsrådet får närvara vid sammanträde med kommunens nämnder.
Ordförande för nämnd avgör om oppositionsrådet får delta i överläggningarna.
Närvarorätt ger inte rätt att delta i besluten.
Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

8. Ordförande i kommunstyrelsen, kommunalråd
Arvoden, ersättningar, ledighet och förmåner avseende kommunalråd tillika ordförande i kommunstyrelsen

8.1 Inledande bestämmelser
Ersättningar enligt dessa bestämmelser utgår i form av årsarvoden och resekostnadsersättningar.
Ersättning kan även utgå för andra av uppdraget föranledda utgifter.

Kommunalrådet har utöver nämnda årsarvode, inte rätt till särskilt sammanträdesarvode för deltagande i sammanträde, förrättning eller fullgörande av annat liknade uppdrag som sammanhänger med uppdraget som kommunalråd.

Mottaget arvode ska enligt lagen om allmän försäkring anses som inkomst av anställning.

8.2 Årsarvoden
~~Från och med 2019-01-01 är å~~ Årsarvode för ordförande i kommunstyrelsen är 85 % av riksdag~~sledamots~~ens års~~grund~~arvode ~~2017-11-01~~ .

8.3 Resekostnadsersättningar
Ersättning för resekostnader erhålls enligt det för kommunen gällande resereglementet.

8.4 Övertidsersättning
Kommunalrådet är ej berättigad till kompensation för övertidsarbete.

8.5 Grupplivskydd
Kommunalråd garanteras grupplivskydd i enlighet med KFA:s försäkringsbestämmelser.

8.6 Pensionsförmåner
Kommunalråd har rätt till pensionsförmåner enligt det av kommunfullmäktige antagna ”Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL)” med i tillhörande anvisningar angivna grunder.

Vid begäran om uttag av pensionsförmån ska skriftlig sådan lämnas till kommunstyrelsen.

8.7 Företagshälsovård
Kommunalrådet ska omfattas av kommunens företagshälsovård.

8.8 Utbetalningar av arvoden och ersättningar
Arvoden och ersättningar utbetalas i samband med övrig löneutbetalning i kommunen.

8.9 Tolkning och tillämpning
Frågor om tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser samt undantag därifrån avgörs av kommunstyrelsen.

9. Förste vice ordförande i kommunstyrelsen
Arvoden, ersättningar, ledighet och förmåner avseende 1:e vice ordförande i kommunstyrelsen.

9.1 Arvode
Ersättning utgår med årsarvode som kommunfullmäktige beslutar.
Omfattningen på uppdraget motsvarar 10 % av heltid.

9.2 Årsarvode
~~Från och med 2019-01-01 är å~~ Årsarvode för förste vice ordförande i kommunstyrelsen är 8,5 % av riksdag~~sledamots~~ens års~~grund~~arvode ~~2017-11-01~~ .

Årsarvodet omfattar:
- Medverkan i kommunstyrelsens presidium
- Ärendeberedning

9.3 Arvodering som ersättare för kommunstyrelsens ordförande upp till 21 kalenderdagar
I årsarvodet för det kommunala förtroendeuppdraget som förste vice ordförande, ingår att tjänstgöra som ersättare för kommunstyrelsens ordförande upp till 21 kalenderdagar.
Vid tjänstgöringstid som ersättare för kommunstyrelsens ordförande utöver 10%, utgår timarvode enligt fastställda arvodesbestämmelser.

9.4 Arvodering som ersättare för kommunstyrelsens ordförande utöver 21 kalenderdagar
Vid längre omfattning, utöver 21 kalenderdagar, som ersättare för ordförande för kommunstyrelsen, utgår sammantaget arvode med 1/365-del av årsarvodet för kommunstyrelsens ordförande per kalenderdag utöver 21 kalenderdagar.

9.5 Särskilda uppdrag till förste vice ordförande.
Beslutar kommunstyrelsen att förste vice ordförande ska medverka vid sammankomster, förrättningar eller annat, vilket ej ingår i förtroendeuppdraget som förste vice ordförande utgår ersättning per timma enlighet med arvodesreglemente.

9.6 Utbetalningar av arvoden och ersättningar
Arvoden och ersättningar utbetalas i samband med övrig löneutbetalning i kommunen.

10. Andre vice ordförande i kommunstyrelsen, oppositionsrådet
Arvoden, ersättningar, ledighet och förmåner avseende oppositionsråd, tillika andre vice ordförande i kommunstyrelsen, på 60 % av heltid

10.1 Inledande bestämmelser
Ersättning utgår med årsarvode som kommunfullmäktige beslutar.

Ersättningar enligt dessa bestämmelser utgår i form av årsarvoden och resekostnadsersättningar.

Ersättning kan även utgå för andra av uppdraget föranledda utgifter.

Oppositionsrådet har utöver nämnda årsarvode inte rätt till särskilt sammanträdesarvode för deltagande i sammanträde, förrättning eller fullgörande av annat liknade uppdrag som sammanhänger med uppdraget som oppositionsråd.

Mottaget arvode ska enligt lagen om allmän försäkring anses som inkomst av anställning.

10.2 Årsarvoden
~~Från och med 2019-01-01 är å~~ Årsarvode för andre vice ordförande i kommunstyrelsen är 51 % av riksdag~~sledamots~~ens års~~grund~~arvode ~~2017-11-01~~ .

10.3 Resekostnadsersättningar
Ersättning för resekostnader erhålls enligt det för kommunen gällande resereglementet.

10.4 Övertidsersättning
Oppositionsråd är ej berättigade till kompensation för övertidsarbete.

10.5 Grupplivskydd
Oppositionsråd garanteras grupplivskydd i enlighet med KFA:s försäkringsbestämmelser.

10.6 Pensionsförmåner
Oppositionsråd har rätt till pensionsförmåner enligt det av kommunfullmäktige antagna ”Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL)” med i tillhörande anvisningar angivna grunder.

Vid begäran om uttag av pensionsförmån ska skriftlig sådan lämnas till kommunstyrelsen.

10.7 Företagshälsovård
Oppositionsråd (minst 40 % av heltid) ska omfattas av kommunens företagshälsovård

10.8 Utbetalningar av arvoden och ersättningar
Arvoden och ersättningar utbetalas i samband med övrig löneutbetalning i kommunen.

10.9 Tolkning och tillämpning
Frågor om tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser samt undantag därifrån avgörs av kommunstyrelsen.

11. Kommunalråds/Oppositionsråds frånvaro

11.1 Ledighet motsvarande semester
Kommunalråd/Oppositionsråd har rätt att ta ledigt motsvarande semester från sina kommunala sysslor, utan reduktion av arvodet förutsatt att ledigheten förläggs på sådant sätt att uppdraget kan fullgöras.

Ledighet motsvarande semester meddelas kommunstyrelsen.

Ledighet motsvarande semester ska planeras så att ersättare kan träda in.

Ledighet motsvarande semester ska registreras och diarieföras på kommunstyrelsens förvaltning.

Ledighet motsvarande semester, omfattning enligt HÖK, Allm. bestämmelser § 27 mom. 5.

Ledighetsdagar motsvarande semester, vilka inte är uttagen vid årets slut medför inte rätt till kontant ersättning.

Ej uttagna ledighetsdagar motsvarande semester, kan inte sparas till nästkommande år.

11.2 Sjukfrånvaro
För kommunalråd/oppositionsråd som p.g.a. sjukdom eller annat är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag under tid som överstiger 21 kalenderdagar, ska arvodet minskas i motsvarande mån, med 1/365-del av årsarvodet, per dag som överstiger 21 kalenderdagar.

11.3 Föräldraledigheter
Kommunalråd/Oppositionsråd har likvärdiga rättigheter till föräldraledighet som anställda i kommunen.

11.4 Förhinder att upprätthålla uppdraget
Kommunalråd/Oppositionsråd som på grund av sjukdom eller annat skäl är förhindrad att upprätthålla uppdraget som kommunalråd/oppositionsråd under längre tid än sex månader i följd eller sammanlagt nio månader under ett kalenderår, är skyldig att avgå från uppdraget som kommunalråd/oppositionsråd, om inte kommunfullmäktige beslutar om annat.

Tillämpningen av denna bestämmelse får inte stå i strid med lag- eller avtalsenliga ledighetsförmåner.

Bilaga 4 - Bestämmelser, arbetsuppgifter och uppdrag som utförs av ordförande/vice ordförande i kommunal nämnd inom ramen för årsarvodet.

(Gäller ej ordförande, 1:e vice och 2:e vice ordförande i kommunstyrelse)

1. Ordförande och vice ordförande i kommunal nämnd.
Ordförande för kommunal nämnd utses ur majoritetsgruppens ordinarie ledamöter i den kommunala nämnden.

Vice ordförande för kommunal nämnd utses ur oppositionsgruppens ordinarie ledamöter i den kommunala nämnden.

2. Arvodering
Ordförande och vice ordförande uppbär årsarvode för uppdraget som ordförande respektive vice ordförande i enlighet med arvodesreglemente.

Ordförande och vice ordförande är tillika ledamöter i nämnden och uppbär sammanträdesarvode för genomfört nämndsammanträde i enlighet med arvodesreglemente.

3. Förrättningar inom kommunen
Utifrån rollen och uppdraget som ordförande respektive vice ordförande utförs följande arbetsuppgifter och uppdrag inom ramen för årsarvodet avseende det kommunala förtroendeuppdraget:

- Förberedelser, genomförande och uppföljning av nämnd- och utskottssammanträden
- Överläggning med chefstjänsteman eller annan anställd
- Överläggningar med företrädare för andra kommunala organ eller icke kommunala organ och myndigheter
- Överläggningar med annan kommunal nämnd eller organ
- Genomgång och beredning av ärenden i anledning av sammanträde, förrättning m.m.
- Besök på förvaltningen för information, utanordning eller påskrift av handling
- Kontinuerlig uppföljning av förvaltningens arbete och budget
- Tillgänglig för allmänheten, telefonsamtal, epost mm
- Attestering av ersättningar enligt detta reglemente

Ordförande och vice ordförande är valda ledamöter till nämnd och uppbär sammanträdesarvode vid genomförande av nämndsammanträde.

Socialnämndens ordförande och vice ordförande uppbär sammanträdesarvode vid Socialnämndens myndighetsutskotts sammanträden.

Då ordförande och/eller vice ordförande i rollen som förtroendevald, deltar i andra överläggningar eller förrättningar, vilka ej föranleds av rollen och uppdraget som ordförande/vice ordförande, utgår arvode enligt fastställt arvodesreglemente.

Utöver ovanstående gäller, för valnämnden, arbetet med förberedelser och genomförande av val.

4. Förrättningar utom kommunen
Deltagande i förrättning utom kommun, vilken föranleds av rollen och uppdraget som ordförande och/eller vice ordförande omfattas av årsarvodet.

Restid utgår enligt fastställt reglemente.

Då ordförande och/eller vice ordförande i rollen som förtroendevald, deltar i förrättning utom kommunen, vilka ej föranleds av rollen och uppdraget som ordförande resp. vice ordförande, utgår ersättning enligt ”Riktlinjer för arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Herrljunga kommun”.

Anmärkning:
Ersättning för förlorad arbetsförtjänst utgår.

Bilaga 5 – Bestämmelser för ledamöter utsedda av kommunfullmäktige

Ledamöter utsedda av fullmäktige äger rätt till arvoden och ersättningar enligt reglemente avseende följande kommunala organ:

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

~~Bygg- och miljönämnden~~

~~Tekniska nämnden~~

Samhällsbyggnadsnämnden

Myndighetsnämnden

Bildningsnämnd

Socialnämnden

Valnämnden

Revisionen

Överförmyndare

Valberedningen

Övriga fullmäktigeberedningar

Bilaga 6 - Bestämmelser för årsarvoderade politiskt förtroendevalda med förhinder att tjänstgöra under tid som överstiger 21 kalenderdagar

Årsarvoderade politiskt förtroendevalda, som p.g.a. sjukdom eller annat, är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag under tid som överstiger 21 kalenderdagar, ska arvodet minskas i motsvarande mån.

Bilaga 7 - Bestämmelser avseende attester av ekonomiska ersättningar för förtroendevalda – Attesträtt kopplat till funktion.

A. Ekonomiska ersättningar till förtroendevalda betalas ut i enlighet med denna bilaga till reglementet.

Vid ordförandes förhinder att attestera träder ersättaren in.

Följande funktioner ansvarar för attestering av ekonomiska ersättningar för förtroendevalda inom respektive kommunala politiska organisation:

Kommunfullmäktige	-	Ordförande i kommunfullmäktige Ersättare 1: 1:e vice ordförande Ersättare 2: 2:e vice ordförande
Fullmäktigeberedning	-	Ordförande i beredningen Ersättare 1: Vice ordförande i beredningen
Valberedning	-	Ordförande i valberedningen Ersättare 1: Vice ordförande
Kommunstyrelsen	-	Ordförande i kommunstyrelsen Ersättare 1: 1:e vice ordförande Ersättare 2: 2: vice ordförande
Bildningsnämnd	-	Ordförande i bildningsnämnd Ersättare: Vice ordförande
Socialnämnd	-	Ordförande i socialnämnd Ersättare: Vice ordförande
Teknisk nämnd	-	Ordförande i teknisk nämnd Ersättare: Vice ordförande
Bygg- och Miljönämnd	-	Ordförande i bygg- och miljönämnd Ersättare: Vice ordförande
Revisionen	-	Ordförande i revisionen Ersättare: Vice ordförande
Valnämnd	-	Ordförande i valnämnd Ersättare: Vice ordförande
Servicenämnd	-	Ordförande i servicenämnd Ersättare: Vice ordförande
Krisledningsnämnd	-	Ordförande i krisledningsnämnd

		Ersättare: Vice ordförande
Ordförande nämnder	-	Attestant för ordföranden i nämnder är ordförande i kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens Ordförande	-	Attestant för kommunstyrelsens ordförande är Kommundirektör
Kommunfullmäktiges Ordförande	-	Attestant för kommunfullmäktiges ordförande är Kommundirektör

B. Attestering av ersättningar till förtroendevalda enligt detta arvodesreglemente berör:

- Sammanträdesarvoden
- Förrättningsarvode
- Restidsarvode
- Ersättning till närvarande ej tjänstgörande ersättare
- Reskostnadsersättning
- Ersättning för ”praktik”
- Ersättning för förlorad arbetsförtjänst

Bilaga 8 - Rutiner avseende begäran om ersättning för politiska förtroendemannauppdrag.

För mottagande av ersättning för politiska förtroendeuppdrag skall konto för löneinsättning meddelas och fastställda blanketter användas.

För möten med fullmäktige, beredning, styrelse, nämnd, utskott ansvarar ordförande för att medverkandelista (uppropslista) fylls i med namn, tidsangivelser och eventuell begäran om reseersättning. Nämndsamordnare levererar blankett i samband med sammanträden.

Övriga blanketter finns tillgängliga på kommunens kansli.

Blanketterna är:

- Ersättning för förlorad arbetsförtjänst
- Arvode för extra uppdrag (extra uppdrag ska fastställas genomsärskilt beslut)

KS § 66 DNR KS 96/2021 942

Tillståndsansökan från Stiftelsen Herrljunga industrilokaler om köp av fastigheter

Sammanfattning

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler inkom den 2021-03-29 med en tillståndsansökan om att köpa fastigheterna Vreta 10:9 och Vreta 6:7 av Starprings i Herrljunga. Stiftelsen har för avsikt att anpassa en befintlig byggnad på ca 4200 kvm. Beräknad kostnad för köp av fastigheter samt investeringar beräknas ligga på ca 16 mkr. Byggnaden kommer sedan att hyrköpas av Torqwell AB.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2021-03-29
Tillståndsansökan från Stiftelsen Herrljunga industrilokaler
Fastighetskarta

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bevilja Stiftelsen Herrljunga Industrilokalers tillstånd att köpa och anpassa fastigheterna.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Stiftelsen Herrljunga Industrilokalers beviljas tillstånd att köpa och anpassa fastigheterna.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Ärende 15

HERRLJUNGA KOMMUN
Kommunstyrelsen
2021-03-29
Dnr Beteckning
96/2021 - 942

2021-03-25

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler
Box 31, 524 21 Herrljunga
(Org. nr. 864000-0892)
0703 313 062

Kommunfullmäktige i Herrljunga

Tillstånds ansökan!

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler avser att köpa fastigheten VRETA 10:9.
och Vreta 6:7 Byggnaden storlek är på ca 4200m2, på en tomt som är ca 33000m2.
Stiftelsen köper fasigheten av Starsprings i Herrljunga.
Vi kommer att investera i bergvärme (nuvarande är olja) även vissa delar av belysningen (vilken tidigare är utdömd) samt anpassning för företaget som skall hyrköpa fastigheten
Byggnaden skall hyrköpas av TorqwellAB

Beräknad kostnad för köp och investeringar ca 16 000 000,-

Härmed ansöks enligt ovan, tillstånd att köpa och anpassa fastigheten.

För Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler,

Bengt Ottosson, Ordförande

Ärende 15

HERRLJUNGA KOMMUN

Fastighetskartan Herrljunga

mars 29, 2021

1:1 000

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
Gunnar Andersson (M)

Ordförandeskrivelse
2021-03-30
DNR KS 96/2021 942

Tillståndsansökan från Stiftelsen Herrljunga industrilokaler om köp av fastigheter

Sammanfattning

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler inkom den 2021-03-29 med en tillståndsansökan om att köpa fastigheterna Vreta 10:9 och Vreta 6:7 av Starprings i Herrljunga.
Stiftelsen har för avsikt att uppföra en byggnad på ca 4200 kvm. Beräknad kostnad för köp av fastigheter samt investeringar beräknas ligga på ca 16 mkr. Byggnaden kommer sedan att hyrköpas av Torqwell AB.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2021-03-29
Tillståndsansökan från Stiftelsen Herrljunga industrilokaler
Fastighetskarta

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bevilja Stiftelsen Herrljunga Industrilokalers tillstånd att köpa och anpassa fastigheterna.

Gunnar Andersson (M)
Ordförande kommunstyrelsen

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till:

Herrljunga kommun, Box 201, 524 23 Herrljunga
Telefon 0513-170 00 • Telefax 0513-171 33
Besöksadress Torget 1, Herrljunga
org.nummer 212000-1520 • www.herrljunga.se

Ärende 16

HERRLJUNGA KOMMUN
Kommunstyrelsen
2021-03-24
Dnr 22/2021 Beteckning 111

Avsägelse av uppdrag.

Härmed meddelar jag min avsägelse av uppdrag på grund av personliga skäl (tidsbrist)

Ann-Mari Olsson [redacted]

[redacted]

[redacted] Herrljunga

Uppdrag:

Ledamot i Herrljunga Elektriska AB

Ledamot i Herrljunga Vatten AB

Ersättare i Teknisk nämnd

Med Vänlig Hälsning

23/3 - 2021

Ann-Mari Olsson

Till Kommunfullmäktige i Herrljunga kommun.

Nominering. **2021-03-26**

Socialdemokraterna nominerar:

Anders Ekstrand.
[redacted]

Till:
Styrelsen Herrljunga Elektriska.
Styrelsen Herrljunga vatten.
Styrelsen Herrljunga Elkraft.

Mats Palm.
Gruppledare (S).

Meddelande 1

HERRLJUNGA KOMMUN

Revisorernas redogörelse för verksamhetsåret 2020

Version 2021-03-30

Innehållsförteckning

1. Kommunrevision 2

1.1 Vårt uppdrag 2

1.2 Organisation 2

2. Verksamhet och insatser 2

2.1 Sammanträden och övriga möten 2

2.2 Grundläggande granskning 3

2.3 Fördjupade granskningar 3

2.4 Granskning av bokslut och årsredovisning 5

2.5 Lekmannarevision 5

2.6 Kommunikation och information 6

1. Kommunrevision

1.1 Vårt uppdrag

Kommunrevisionen är kommunfullmäktiges granskningsorgan och har till uppgift att granska nämnders och styrelsers verksamhet. Revisorernas uppgift enligt kommunallagen är att granska all verksamhet som bedrivs inom styrelser och nämnders ansvarsområden i den omfattning som följer av god revisionssed. Kommunrevisionen utförs på kommunfullmäktiges uppdrag av förtroendevalda revisorer med biträde av sakkunniga yrkesrevisorer inom ramen för gällande reglemente och god revisionssed. Revisorerna bestämmer själva inom tilldelade ekonomiska ramar inriktning och omfattning av sin granskning.

Vi, kommunrevisorer i Herrljunga kommun har granskat kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet i syfte att bedöma och pröva om verksamheterna har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom nämnderna har varit tillräcklig.

Granskningen har utförts i enlighet med den beslutade revisionsplanen. Revisionsplanen baserades på den bedömning av väsentlighet och risk som vi revisorer har utfört med stöd av sakkunnigt biträden.

Vi, av kommunfullmäktige utsedda lekmannarevisorer har med stöd av sakkunniga biträden granskat de kommunala bolagen. Stiftelser har granskats av därtill utsedda auktoriserade revisorer och revisorer ur kommunrevisionen.

1.2 Organisation

Kommunrevisionen i Herrljunga kommun består av 5 av fullmäktige valda revisorer + en vakant plats:

Namn	Uppdrag	Övriga uppdrag
Jonny Gustafsson	Revisor (ordf.)	Lekmannarevisor för Nossans Förvaltningsaktiebolag.
Göte Olsson	Revisor (v ordf.)	Lekmannarevisor för Herrljunga Bostäder AB och Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler.
Lars-Göran Karlsson	Revisor	Lekmannarevisor för Herrljunga Bostäder AB och Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler.
Lars-Erik Wessbo	Revisor	Lekmannarevisor för Herrljunga Elektriska AB och Herrljunga Vatten AB.
Ann Welander	Revisor	Lekmannarevisor för Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Vatten AB och Nossans Förvaltningsaktiebolag.

För fullgörande av revisionen (kommun, bolag och stiftelse) har revisorerna biträtts av Deloitte AB. Avtal med sakkunniga biträden innebär att Deloitte AB granskar delårsbokslut, årsredovisning samt vid behov genomför de fördjupande granskningar som revisorerna finner påkallade. Deloitte stödjer även revisorerna i det löpande revisionsarbetet.

Revisorerna i Herrljunga kommun ingår för närvarande inte i något formellt nätverk.

2. Verksamhet och insatser

Nedan redovisas kommunrevisorernas sammanträden, granskningsinsatser, dialogmöten och övrig informationsinsamling under 2020.

2.1 Sammanträden och övriga möten

Kommunrevisionen har under året haft 11 ordinarie sammanträden. Till dessa har politiska företrädare och tjänstemän bjudits in för att presentera sina ansvarsområden eller för en redovisning av frågeställningar som revisorerna aktualiserat.

Utöver ordinarie sammanträdena och mötena med politiska företrädare och tjänstemän har revisorerna haft två möte/överläggningar med alla nämnder. Kommunrevisionen har även haft möten och överläggning med KF-presidiet.

2.2 Grundläggande granskning

Revisionen har löpande följt nämndernas arbete genom att ta del av protokoll och handlingar.

För att få ökad kännedom om nämndernas förutsättningar, beslut, ambitioner och interna kontroll samt för att etablera kontakt med nämnderna/styrelserna har revisionen träffat företrädare för samtliga nämnder en gång under hösten. Under mötena har revisionen framförallt fokuserat på följande områden: mål, personal, uppföljning av ekonomi och verksamhet, nyckeltal, intern kontroll samt uppföljning av tidigare granskningar.

Mötena med nämnderna under hösten 2020 resulterade i följande rekommendationer;

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- påskynda införande av den nya (reviderade) målstyrningsmodellen samt följ upp och utvärdera tillämpningen och effekter av den.
- arbeta aktivt med uppsiktsplikten vid avvikelser från både ekonomiska och verksamhetsmål och resultat i nämnderna.
- ta en tydligare roll i målarbetet och arbeta för en ökad måluppfyllelse.
- utveckla uppföljningen av den interna kontrollen.

Bildningsnämnden rekommenderas att:

- utveckla uppföljning av mål och resultat i nämndernas verksamhet.
- arbeta för ökat resultat och måluppfyllelse, framförallt studieresultat i grundskolan.
- utveckla nämndens planering och beredning av investeringsunderlag.

Socialnämnden rekommenderas att:

- arbeta för en ekonomi i balans.
- arbeta för ökad måluppfyllelse.
- vara mer aktiv i styrning av socialnämnds verksamheter.
- fortsätt med att i så hög utsträckning som möjligt använda befintlig personal att syfta att minska användandet av bemanningsföretag.
- arbeta med förebyggande och stödjande verksamhet inom barn- o ungdom samt missbruksvård.

Tekniska nämnden rekommenderas att:

- säkerställa att nämnden följer sin delegation samt kommunens riktlinjer i samband med nämndens beslut om att stoppa verkställighet av investeringar som har beslutas av kommunfullmäktige.
- fortsätt arbete med att förtydliga och effektivisera investeringsprocess.
- arbeta för ökad måluppfyllelse.

Bygg- och miljönämnden rekommenderas att:

- arbeta för en ekonomi i balans samt för ökad måluppfyllelse.
- skapa förutsättningar för livsmedelskontroll enligt nationella rekommendationer.
- säkerställ att tillsyn inom räddningstjänsten och miljö utförts enligt plan.
- fortsätta med anpassning av organisationen inom räddningstjänst och livsmedel.

2.3 Fördjupade granskningar

För att klargöra om verksamheterna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig har

kommunrevisionen genomfört två fördjupade granskningar samt granskning av delårsrapporten och årsredovisningen för 2020.

De fördjupande granskningarna har inriktats på upphandlingsprocessen i Herrljunga kommun resp. effektivitet och kvalitet inom äldreomsorgen.

Granskning av upphandlingsprocessen i Herrljunga kommun

Syfte med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen och nämndernas upphandlingsarbete är ändamålsenligt utifrån gällande lagar och riktlinjer.

Baserat på granskningsresultatet är den sammanfattande ***bedömning*** att servicenämndens, kommunstyrelsens och nämndernas hantering av upphandlingar utifrån lagen om offentlig upphandling (LOU) och de kommunala riktlinjerna delvis är ändamålsenlig och att den interna kontrollen inte är helt tillfredställande.

Granskning har resulterat i följande ***rekommendationer;***

Servicenämnden (Ekonomi/personal) rekommenderas att

- förtydliga servicenämndens, kommunstyrelsens och upphandlingsenhetens uppdrag och ansvar vid upphandling.
- se över och synkronisera kommunövergripande styrdokument kopplade till upphandling och inköp.
- se över möjligheten att öka kontrollen att summan av flera mindre inköp inte överstiger direktupphandlingsgränsen, framförallt stärka kontrollen av förvaltningsspecifika upphandlingar och inköp med särskilt hänseende att konkurrensutsättning genomförs.

Kommunstyrelsen rekommenderas att

- snarast besluta om att upphandlingspolicyn revideras och uppdateras.
- utifrån sin uppsiktsplikt bevaka och uppmärksamma följsamheten till lagen om offentlig upphandling.

Beställande nämnder rekommenderas att

- överväga att minska antalet delegationer samt tillhörande beloppsgränser avseende upphandling i sina delegationsordningar.
- säkerställa att beloppen i nämndens delegationsordning hänvisar till rätt års gränsvärde för direktupphandling.
- tillse att anställda som genomför upphandlingar och inköp har adekvat kompetens och får tillräcklig utbildning.
- se till att verksamheterna följer lagstiftning och fastställda interna riktlinjer inom upphandlingsområdet samt säkerställ att det finns underlag för samtliga upphandlingar.

Granskning av effektivitet och kvalitet inom äldreomsorgen

Syftet med granskningen var att undersöka hur nämnden arbetar med styrning och ledning avseende kvalitet och effektivitet inom äldreomsorgen.

Baserat på granskningsresultatet är den sammanfattande ***bedömning*** att socialnämndens styrning och ledning (med avseende på ekonomi och kvalitet) av äldreomsorgen är delvis ändamålsenlig.

Granskning har resulterat i följande ***rekommendationer;***

Socialnämnden rekommenderas att:

- fortsätt med det pågående arbetet för fastställande av målstruktur och mål och säkerställ att de nya kvalitets- och kostnadseffektivitetsmåtten för ÄO är relevanta, påverkbara och uppföljningsbara.
- genomför en fördjupad analys av det relativt höga kostnadsläget samt vidta åtgärder för en ökad kostnadseffektivitet inom hemtjänsten.
- utred orsaken bakom den relativt låga brukarupplevda kvalitén, inom framförallt bemötande, förtroende och tryggheten inom hemtjänsten.
- stärka ledning och styrningen av äldreomsorgen, bland annat säkerställ att chefer ges möjlighet till att arbeta med utveckling av kvalitets- och effektivitetsfrågor samt verksamhetsstyrning.

- utveckla arbetet med resursplanering inom hemtjänsten - främja större grundbemanning, högre sysselsättningsgrad, mindre vikarier samt öka flexibilitet mellan hemtjänstgrupper.
- arbeta med långsiktiga planer för kompetensutveckling och personalförsörjning.
- upprätta en plan och strategi för att möta både dagens och framtidens behov av äldreomsorg. Planen bör ge en tydlig och sammanhängande bild av äldreomsorgens innehåll och utbud.
- se över ändamålsenlighet av nuvarande resursfördelningsmodellen, bland annat med avseende koppling mellan mål och resurstilldelningen.

2.4 Granskning av bokslut och årsredovisning

Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Kommunallagen föreskriver att budgeten ska innehålla mål och riktlinjer för verksamheten samt finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. I årsredovisningen redovisas de finansiella målen och verksamhetsmålen samt en utvärdering av måluppfyllelse.

Granskningen av årsredovisningen för Herrljunga kommun har resulterat i följande iakttagelser, bedömningar och rekommendationer;

- Herrljunga kommun har ett positivt resultat på 24 mnkr, vilket är 13 mnkr över budgeterat resultat. Vi noterar dock att en stor del av detta avser ökade intäkter i form av bidrag från staten på grund av Covid-19.
- Kommunen har fått 20,9 mnkr i bidrag kopplat till Covid-19 under 2020. Den återsökta delen av detta är cirka 2,1 mnkr, den återstående delen rör sig om bidrag som kommunen fått utan att söka.
- Socialnämnden har ett negativt utfall jämfört med budget om cirka 8 mnkr, detta trots ökade bidrag och ett tillskott under året på 4 mnkr tillkommit under året. Socialnämnden är den nämnd som hårdast drabbats av pandemins effekter.
- 2 av de 3 finansiella målen har uppnåtts för 2020.
    - Årets resultat uppgår till 4,2 % och målet nås därför på en rullande treårsperiod (mål: 2%).
    - Soliditeten (inkl. pensionsskuld och löneskatt) uppgår till 40 % under 2020 (mål: 35%)
    - Investeringsutgifterna har egenfinansierats till 61,8 % under 2020 (mål: 70%).
- Av totalt 41 verksamhetsmål har 16 uppnåtts, 18 har delvis uppnåtts och 7 är ej uppnådda.
- Den finansiella redovisningen bedöms vara, i allt väsentligt, rättvisande. Vi noterar fortsatt att kommunen inte har delat upp pensionsavsättningen mellan ansvarsförbindelse och avsättning vilket LKBR anger ska göras. Kommunens redovisning är inte i överensstämmelse med LKBR på denna punkt. Kommunen redovisar fortsatt schablonbidrag för flyktingar på ett sätt som inte fullt ut är i enlighet med god redovisningssed, beloppet dock lägre än tidigare.

Med utgångspunkt i den gjorda granskningen lämnas följande ***rekommendationer*** till kommunstyrelsen:

- Ta sitt ansvar som samordnare av förvaltningen och genomföra en samordnad bedömning av verksamhetens måluppfyllelse.
- Arbeta för en tydligare måluppföljning *med tydliga bedömningskriterier för när ett mål kan anses som uppfyllt.*
- *Att följa LKBR vad gäller den finansiella redovisningen för samtliga poster i resultat- och balansräkningen.*

2.5 Lekmannarevision

Vi, lekmannarevisorer i Herrljunga kommun har genomfört granskning av Nossan förvaltningsaktiebolag Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Vatten AB, Herrljungabostäder AB samt Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Det innebär att vi har planerat och genomfört granskningar för att i rimlig grad försäkra sig om att bolagens verksamheter sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagens interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen har utgått från de beslut bolagens ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheterna håller sig inom de ramar som bolagsordningarna anger.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Samtal om resp. bolags verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat, nuvarande och kommande utmaningar och planer har genomförts med VD och styrelseordförande.

Lekmannarevisionen har resulterat i följande ***bedömningar*** (gäller alla 4 kommunala bolag och Stiftelsen);

- att resp. bolagsverksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som uttrycks i bolagsordning och ägardirektiv.
- att resp. bolags verksamhet har bedrivits från ekonomisk synpunkt på ett tillfredsställande sätt.
- att resp. bolags interna kontroll i allt väsentligt har varit tillräcklig.

2.6 Kommunikation och information

Revisorerna i Herrljunga kommun är väl kända för allmänheten, vilket medfört att information och kommunikation huvudsakligen skett i form av enskilda samtal med kommuninvånare som hört av sig till revisorerna. Förda samtal och/eller framförda synpunkter har rapporterats till revisionskollegiet.

Projektplaner, revisionsrapporter, revisionsberättelse och dokumentation från verksamhetsbesök läggs kontinuerligt ut på kommunens hemsida.

Herrljunga den 30 mars 2021.

Jonny Gustafsson Ann Welander Lars-Erik Wessbo

Göte Olsson Lars-Göran Karlsson

Revisorerna i Herrljunga kommun

2021-03-30

Till
Fullmäktige i Herrljunga kommun
212000 - 1520

Revisionsberättelse för år 2020

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har under året granskat årsredovisning, delårsredovisning, haft särskilda möten med samtliga nämnder samt genomfört två fördjupade granskningar (upphandlingsprocessen samt effektivitet och kvalitet i äldreomsorgen).

Våra viktiga iakttagelser och synpunkter

Av årsredovisningen framgår att kommunen visar som helhet ett positivt resultat på 24 mnkr, vilket är 13 mnkr över budgeterat resultat. Vi noterar dock att kommunen mottagit 20,9 mnkr i ej budgeterade bidrag från staten kopplat till Covid-19 under 2020, vilket har påverkat kommunens samlade resultat. Nämnderna gör även under året ett samlat överskott. Vi kan dock konstatera socialnämnden är den nämnd som hårdast drabbats av Covid-pandemin vilket har påverkat såväl måluppfyllelsen som ekonomin negativt. Socialnämnden har ett negativt utfall jämfört med budget om cirka 8 mnkr, detta trots ökade bidrag och ett tillskott under året på 4 mnkr tillkommit under året. *Vi uppmanar nämnden att under 2021 vid behov i god tid vidta nödvändiga åtgärder för att få en ekonomi i balans då allt underskott inte härstammar från pandemins effekter på verksamheten.*

Enligt 6 kap 4§ lagen om kommunal bokföring och redovisning ska inte förpliktelser som intjänats före år 1998 tas upp som skuld eller avsättning. De ska redovisas som ansvarsförbindelser. Vår granskning av årsredovisningen 2020 visar att kommunen endast redovisat pensionsskulden som avsättning och inte som ansvarsförbindelse. Vi har redan i samband med årsredovisningen 2019 samt delårsredovisningen 2020 rekommenderat kommunstyrelsen att återgå till en redovisning av kommunens pensionsåtaganden i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Nuvarande redovisning av pensioner är inte överensstämmelse med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Det är av stor vikt att kommunen alltid strävar efter att agera i linje med lagstiftningen. Vi är därför kritiska till kommunstyrelsens redovisning av pensionsskulden. *Vi rekommenderar kommunstyrelsen att återgå till en redovisning av kommunens pensionsåtaganden i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.*

Vid granskningen noterades även att kommunen fortsatt inte intäktsför schablonbidrag för flyktingar i enlighet med god redovisningssed, trots att vi har rekommenderat kommunstyrelsen senaste två åren, senast i samband med årsredovisningen 2019 samt delårsredovisningen 2020 att se över redovisningen av schablonbidrag för flyktingar genom att intäktsföra bidragen i enlighet med god redovisningssed, RKR 2. Vi ställer oss kritiska till att kommunstyrelsen inte vidtagit åtgärder. *Vi rekommenderar kommunstyrelsen att intäktsföra bidragen i enlighet med god redovisningssed, RKR 2.*

Revisorerna i Herrljunga kommun

Fullmäktige har fastställt 6 inriktningsmål. Förvaltningsberättelsen ska enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) 11 kap. 8 § ”innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna för en god ekonomisk hushållning enligt 11 kap. 6 § första och andra styckena Kommunallagen (2017:725) har uppnåtts och följts”. Vi konstaterar att kommunstyrelsens inte har gjort något samlad bedömning kring uppfyllelsen av verksamhetsmål för 2020. Läsaren hänvisas till måluppfyllelse för respektive nämnd. Då kommunstyrelsen har ansvaret över den samlade verksamheten i kommunen bedömer vi att årsredovisningen bör innehålla en samlad bedömning av målarbetet från kommunstyrelsen. *Vi rekommenderar kommunstyrelsen att göra en samlad bedömning av måluppfyllelsen och målarbetet.*

Vi konstaterar att måluppfyllelsen är låg under 2020. Av 41 prioriterade nämndmål är 16 uppfyllda, 18 har delvis uppnåtts,7 har ej uppnåtts. Av 3 finansiella mål är 2 uppfyllda. Vår uppfattning är att det är en alltför låg måluppfyllelse avseende verksamhetsmålen. Vi noterar dock att kommunstyrelsen har påbörjat arbetet med målarbete. *Vi rekommenderar kommunstyrelsen och nämnderna att verka för högre måluppfyllelsen*.

Vår bedömning

Vi **bedömer** att styrelse, nämnder och beredningar i Herrljunga kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi **bedömer** även i övrigt att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi **bedömer** att räkenskaperna är rättvisande, förutom kommunens redovisning av pensionsskulden och schablonbelopp migrationspengar.

Vi **bedömer** sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är i allt väsentligt förenligt med de finansiella mål och delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vårt uttalande i ansvarsfrågan

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar nedan samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

- Kommunstyrelsen
- Socialnämnden
- Bildningsnämnden
- Tekniska nämnden
- Bygg- och miljönämnden
- Valnämnden
- Krisledningsnämnden
- Servicenämnden IT/Växel/Telefoni
- Servicenämnden Ekonomi/Personal
- Valberedningen
- Demokratiberedningen
- Arvodesberedningen.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2020.

Till revisionsberättelsen bifogas revisorernas redogörelse samt granskningsrapporter från lekmannarevisorerna samt revisionsberättelser för samtliga företag ingående i koncernen Herrljunga kommun.

Herrljunga den 30 mars, 2021

Jonny Gustafsson Ann Welander Lars-Erik Wessbo

Göte Olsson Lars-Göran Karlsson
Med undantag för Bildningsnämnden

Revisorerna i Herrljunga kommun

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna (1–9)

Granskningsrapporter från sakkunniga (1-3)

- Granskning av årsredovisning 2020
- Granskning av upphandlingsprocessen 2020
- Granskning av effektivitet och kvalitet inom äldreomsorgen 2020

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna samt revisionsberättelser för följande aktiebolag (4-8):

- Nossan förvaltningsaktiebolag (556637 - 5746)
- Herrljunga Elektriska AB (556006 - 9816)
- Herrljunga Vatten AB (556739 – 5347)
- Herrljungabostäder AB (556508 – 0909)
- Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler (864000–0892)

Verksamhetsberättelse – kommunrevision (9)

- Revisorernas redogörelse för verksamhet 2020

Meddelande 2

Deloitte.

Upphandling och inköp

Herrljunga kommun

September 2020 – Revsul Dedic och Jimmy Lindberg

Innehåll

Innehåll		1
Sammanfattning		2
1.	Inledning	4
2.	Granskningsresultat	6
3.	Bilagor	19

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun fått uppdraget att genomföra en granskning avseende upphandling och inköp.

Revisionsfråga

Är servicenämndens, kommunstyrelsens och nämndernas hantering av upphandlingar ändamålsenlig utifrån lagen om offentlig upphandling (LOU) och de kommunala riktlinjerna och är den interna kontrollen tillfredställande?

Svar på revisionsfråga

Vår sammanfattande bedömning är att servicenämndens, kommunstyrelsens och nämndernas hantering av upphandlingar utifrån lagen om offentlig upphandling (LOU) och de kommunala riktlinjerna delvis är ändamålsenlig och att den interna kontrollen inte är helt tillfredställande.

Iakttagelser

- Under perioden 1 april – 31 december 2019 köpte Herrljunga kommun varor och tjänster för ca 218 mnkr till 1391 olika utbetalningsmottagare.
- Herrljunga kommun har en av kommunfullmäktige fastställd upphandlingspolicy. Denna är inte uppdaterad sedan 2015 och saknar rätt tröskelvärdesgränser. Den beskriver även en felaktig organisationsstruktur utifrån nuvarande organisation.
- Den aktuella upphandlingspolicyn saknar tydliga anvisningar avseende uppföljning av efterlevnad av lagstiftningen, avtalstroheten och/eller leveransuppföljning.
- Kommunen saknar kommunövergripande riktlinjer avseende skydd mot oegentligheter, mutor, otillbörlig påverkan och jäv. Det saknas också beskrivning av konsekvenser för kommunen vid ev. *otillåten direktupphandling.*
- Enligt reglementet ansvarar den gemensamma servicenämnden för stöd till de kommunala verksamheterna i upphandlingsprocessen och enligt upphandlingspolicyn har kommunstyrelse det strategiska ansvaret för allt upphandling inom kommunen. Det saknas något kompletterande styrdokument som förtydligar vad servicenämnden respektive kommunstyrelsen ansvarar för när det gäller upphandlings- och inköpsfrågor. Upphandlingspolicyn innehåller inget om servicenämndens roll.
- Sedan juli 2019 har Herrljunga kommun överlåtit allt ansvar för kommunens upphandlingar till Zango AB (upphandlad/extern aktör). Enligt avtalet har Zango AB ett helhetsansvar och agerar som kommunens upphandlingsansvarige. I ansvaret ingår inte direktupphandlingar. Respektive verksamheterna ansvarar för egna direktupphandlingar med det är oklart vem som ansvararar för översyn och revidering av styrdokument.
- Roller och ansvar avseende upphandlingar/inköp varierar mellan nämnderna. Det är dock oftast enhetschefer som har full delegation att genomföra upphandlingar. Upphandling och inköp genomförs av ett relativt stort antal personer.
- Delegationsordningens struktur och innehåll varierar mellan nämnderna. Delegationsordningar är delvis otydliga gällande vilka belopp de med delegation får handla för. De saknar även beloppsgränser som stämmer med aktuella tröskelvärden.
- Kunskapen om aktuella lagar och regler kring upphandling bedöms olika av kommunledning och förvaltningschefer.
- Nämnderna saknar kompetenskrav för att arbeta med upphandling och inköp, oklart hur verksamheterna bedömer och verifierar kompetensnivån inom upphandling och inköp.
- Förvaltningarna använder budgetram och attesteringsordning som kontrollmetod för att säkerställa att upphandlingar genomförs i enlighet med lagstiftning och interna riktlinjer.
- Servicenämnden genomför fakturastickprov varje månad för kontroller avseende jäv, om ramavtal använts och om rätt vara köpts in. Extern aktör genomför stickprov tre gånger per år gällande direktupphandlingsgräns och efterlevnad både mot verksamhet och leverantör. Extern part genomför kostnadsanalys två gånger per år för att förhindra att direktupphandlingsgränsen överskrids. All kontroll hanteras manuellt eftersom kommunen saknar IT-stöd som skulle upptäcka och förhindra ev. felaktigheter.
- Utöver det som anges i befintliga riktlinjer har vi inte sett något övergripande processflöde och processbeskrivning kopplat till upphandling och inköp.

- Det finns en avtalsdatabas (via intranät) men där samtliga avtal inte är inlagda än. Det pågår dock ett löpande arbete med att lägga in samtliga avtal i en avtalsdatabas.
- Stickprovskontrollen av 60 utvalda stickprov visar att;
  - 1/3 av dessa uppvisar någon typ av större eller mindre anmärkning (OBS ej per automatik olagligt) både mot lagstiftning och kommunens interna riktlinjer.
  - 1/3 av dessa bedöms som mer allvarliga och gäller framförallt inköp över direktupphandlingsgräns som inte har konkurrensutsatts. Dessa upphandlingar skulle troligtvis betraktas som en otillåten direktupphandling vid prövning i förvaltningsdomstol.
  - dokumentationsplikten avseende direktupphandlingar brister, då upphandlingen inte alltid dokumenteras i enlighet med lagens krav och interna riktlinjer.
  - direktupphandlingar genomförts utan att framtagna mallar använts samt att upphandlingsenheten inte informeras om upphandlingen, trots att interna riktlinjer anger detta.
  - avtal eller dokumentation av ingångna avtal saknas eller inte går att hitta.
  - det är oklart om attesteringsordningen följs, då vi inte erhållit underlaget som verifierar att så är fallet.

Rekommendationer

Servicenämnden (Ekonomi/personal) rekommenderas

- förtydliga servicenämndens, kommunstyrelsens och upphandlingsenhetens uppdrag och ansvar vid upphandling.
- se över och synkronisera kommunövergripande styrdokument kopplade till upphandling och inköp.
- se över möjligheten att öka kontrollen att summan av flera mindre inköp inte överstiger direktupphandlingsgränsen, framförallt stärka kontrollen av förvaltningsspecifika upphandlingar och inköp med särskilt hänseende att konkurrensutsättning genomförs.

Kommunstyrelsen rekommenderas

- snarast besluta om att upphandlingspolicyn revideras och uppdateras.
- utifrån sin uppsiktsplikt bevaka och uppmärksamma följsamheten till lagen om offentlig upphandling.

Beställande nämnder rekommenderas

- överväga att minska antalet delegationer samt tillhörande beloppsgränser avseende upphandling i sina delegationsordningar.
- säkerställa att beloppen i nämndens delegationsordning hänvisar till rätt års gränsvärde för direktupphandling.
- tillse att anställda som genomför upphandlingar och inköp har adekvat kompetens och får tillräcklig utbildning.
- se till att verksamheterna följer lagstiftning och fastställda interna riktlinjer inom upphandlingsområdet samt säkerställ att det finns underlag för samtliga upphandlingar.

Jönköping den 22 september 2020.

DELOITTE AB

Revsul Dedic
Projektledare

Jimmy Lindberg
Verksamhetskonsult

1. Inledning

Bakgrund

De flesta varor och tjänster som används i en kommun köps in efter någon typ av upphandling. Kommunen upphandlar och köper in varor och tjänster för stora belopp varje år och en bristande upphandlings- och inköpsprocess kan därför ha stora effekter på kommunens ekonomi. Vidare, regleras inköp och upphandlingar inom offentlig verksamhet, av lagen om offentlig upphandling (LOU). Lagstiftningen, och inte minst rättspraxis förändras fortlöpande. En effekt av lagstiftningen är att offentlig verksamhet förmodas att göra bättre affärer då lagstiftningen kräver öppenhet och transparens i upphandlingsförfarandet. Det är därför av stor vikt att upphandlingar hanteras korrekt utifrån såväl lagstiftning som kommunens egna riktlinjer.

Herrljunga kommun har en upphandlingspolicy. I dagsläget anlitar kommunen en extern aktör vid upphandling av varor och tjänster, eftersom kommunen saknar egen resurs. Kommunstyrelsen har dock det övergripande strategiska ansvaret för all upphandling inom Herrljunga kommun men det saknas någon/några som ha dedikerad ansvarar för samordning av upphandlingar samt uppföljning av efterlevnad av LOU.

Med tanke på ovanstående bedömer revisorerna i Herrljunga kommun som angeläget att granska om upphandlingar och inköp i Herrljunga kommun förhåller sig till kommunens upphandlingspolicy, lagen om offentligupphandling (LOU) och delegationsregler.

Syfte och avgränsning

Granskningens syfte är undersöka om kommunstyrelsen och nämndernas upphandlingsarbete är ändamålsenligt utifrån gällande lagar och riktlinjer.

Revisionsfråga

Är kommunstyrelsens och nämndernas hantering av upphandlingar ändamålsenlig utifrån lagen om offentlig upphandling (LOU) och de kommunala riktlinjerna och är den interna kontrollen tillfredställande?

Underliggande frågeställningar

- Finns det tydliga styrdokument för upphandlingar och inköp? Är dessa dokumenterade, kända och förankrade i organisationen?
- Är organisation (inkl. samverkan) och ansvarsfördelning avseende upphandlings- och inköpsverksamhet, dokumenterad, tydlig och ändamålsenlig?
- Har kommunstyrelsen och nämnder säkerställt att det finns tillräcklig upphandlings- och inköpkompetens. Får ansvariga tillräckligt stöd för att utföra upphandlingar och inköp?
- Har upphandlings-, inköps- och mottagningsprocessen och rutiner fastställts, dokumenterats och förankrats i organisationen?
- Är uppföljning och utvärdering av genomförda upphandlingar och inköp (*med avseende på lagefterlevnad och avtalstrohet*) tillfredställande?
- Genomförs upphandlingar och inköp i enlighet med gällande lagstiftning och de fastställda interna styrdokument? Bedöms ramavtalstrohet som tillfredställande?

Metod och granskningsinriktning

Granskningen har genomförts genom *dokumentstudier*, *statiska analyser, stickprov* samt genom intervjuer med följande befattningshavare:

- Kommundirektör

- Ekonomichef
- Bildningschef
- Teknisk chef
- Extern aktör (upphandlingssamordnare)

Granskningen har delats in i följande sju faser:

- Planering av intervjuer.
- Samla fakta/underlag genom intervjuer och dokumentgranskning.
- Genomgång, sammanställning och analys av insamlat material. Vid behov komplettering med mer material.
- Framtagning av viktiga iakttagelser och rekommendationer samt svar på revisionsfråga.
- Rapportskrivning inkl. sakavstämning.
- Presentation av granskning till revisorer.
- Godkänd rapport skickas till berörda nämnder & revisorer.

Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom Deloittes interna kvalitetssäkringssystem. Rapporten har även kvalitetssäkrats av de intervjuade personerna.

Revisionskriterier

Lag om offentlig upphandling (2016:1145)

Lagen om offentlig upphandling (LOU) reglerar inköp och upphandlingar inom offentlig verksamhet. De grundläggande principerna i lagstiftningen är att offentlig verksamhet, vid upphandling, ska behandla leverantörer på ett likvärdigt, icke-diskriminerande och öppet sätt. Sedan 1 januari 2017 är det obligatoriskt att kommunicera elektroniskt vid upphandlingar.

Myndigheten ska i något av upphandlingsdokumenten ange den grund för utvärdering av anbud som den avser att använda. Europeiska kommissionen beslutade under 2015 om nya tröskelvärden som gäller från och med 1 januari 2016. Dessa påverkar direktupphandlingsgränsen som beräknas som en procentsats av tröskelvärdena. Gränsvärdena gäller oavsett om upphandlingen avser varor, tjänster eller byggentreprenader. Direktupphandlingsgränsen som gäller från och med den 1 januari 2020 enligt LOU är 615 312 kronor. Vid direktupphandling ska den upphandlande myndigheten anteckna skäl för direktupphandling och annat av betydelse om upphandlingens värde överstiger 100 000 kronor. Myndigheten ska ha riktlinjer för direktupphandling.

Den upphandlande myndigheten ska tilldela den leverantör ett kontrakt vars anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga för myndigheten.

Kommunallag, (2017:725 6 kap)

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över de övriga nämndernas verksamhet. Kommunstyrelsen ska uppmärksammat följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Nämnderna ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnderna ska även se till att arbetet med intern kontroll är tillräckligt och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Översikt inköpsvolymer Herrljunga kommun

Herrljunga kommuns totala externa inköp uppgick enligt uppgift från kommunen till cirka 218 mnkr för perioden 1 april – 31 december 2019.

2. Granskningsresultat

Utifrån genomförda intervjuer och granskat material har en övergripande beskrivning av upphandling och inköp i Herrljunga kommun gjorts nedan. De iakttagelser som framkommit till följd av intervjuer och dokumentstudier redogörs under den rubrik som ansetts mest lämplig.

Finns det tydliga styrdokument för upphandlingar och inköp? Är dessa dokumenterade, kända och förankrade i organisationen?

Upphandlingspolicy

I Herrljunga kommun finns en antagen upphandlingspolicy som fastställts av kommunfullmäktige 16 juni 2015. Policyn gäller för samtliga nämnder, bolag, föreningar och stiftelser där kommunen är förvaltare och som genomför upphandlingar inom kommunen. Upphandlingspolicyn reglerar ansvarsfördelning och vilka som är grundförutsättningarna för upphandling inom Herrljunga kommun.

Policyn ska revideras en gång per mandatperiod och/eller utifrån behov. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning av policyn. Den ska dock ske i samverkan med upphandlingsansvarig och verksamhetspersonal.

Policyn innehåller även hänvisningar till andra riktlinjer kopplade till inköp och upphandling i Herrljunga kommun; riktlinjer för direktupphandling och riktlinjer för inköp i Herrljunga kommun. Vi noterar dock att riktlinjen ”Riktlinjer för inköp i Herrljunga kommun” inte längre finns.

Utöver upphandlingspolicy och riktlinjer för direktupphandling finns ett antal dokument som vägleder och reglerar upphandling och inköp i Herrljunga. Här finns bland annat ett dokument ”Kommunala inköp i Herrljunga” vilken är utformad som en guide och riktlinje inför inköp av kommunens medarbetare. Vi noterar att detta styrdokument saknar aktuella och korrekta belopp för direktupphandling och hänvisar vid behov av vidare stöd till fel enhet.

Riktlinjer för direktupphandling

I riktlinjer för direktupphandling anges direktupphandlingsgränser samt rutinbeskrivning för genomförandet av en direktupphandling. Syftet med riktlinjen är att tillämpa ett strategiskt förhållningssätt för offentlig upphandling vilket även innefattar direktupphandling. Gällande riktlinje är fastställd 25 maj 2015 och har inte reviderats därefter.

Den som behöver stöd i upphandling hänvisas till upphandlingsansvarig på kommunstyrelseförvaltningen, vilket även det är inaktuellt då en ny organisation införts 2019. I riktlinjerna framgår även att vid en direkt upphandling med ett belopp överstigande 20 tkr ska information alltid lämnas till upphandlingsansvarig.

Vid våra intervjuer framkommer att kännedom finns om att styrdokument existerar men innehållet är inte lika känt. Det pågår ett arbete i kommunen där extern upphandlingsansvarig har fått i uppdrag att inventera och uppdatera gällande riktlinjer.

Bedömning

Vi har i granskningen noterat, vilket även extern upphandlingsansvarig konstaterat, att policys och riktlinjer inte är uppdaterade med korrekta belopp och korrekta hänvisningar utifrån aktuell organisation och aktuella styrdokument. Exempelvis, direktupphandlingsgränsen (505 800 kr) som anges i riktlinjer för direktupphandling gällde för år 2014. Direktupphandlingsgränsen för 2020 ligger på 615 312 kr.

En antagen policy måste, för att ha en verkan, vara känd för den det berör, aktuell och hänvisningar till eventuellt andra vägledande dokument måste vara aktuella. En ej uppdaterad policy riskerar annars att förvirra och skapa en grund för felaktiga upphandlingsförfaranden. Till viss del bedömer vi att det går undvika genom att exempelvis ta bort hänvisade belopp och istället hänvisa läsaren vidare mot upphandlingsmyndigheters sidor där beloppen ständigt är aktuella.

För internt beskrivna processer krävs att det finns en tydlig ansvarig som har som uppdrag att revidera policys och riktlinjer, vilket vi anser bör ske mer frekvent än varje ny

mandatperiod då upphandlingsområdet och kommunens organisation ständigt är föränderlig.

Vi noterar att i de aktuella styrdokumenten kopplat till upphandlingar och inköp inte finns någon särskilt riktlinje/styrdokument som berör hantering av jäv eller skydd mot oegentligheter, mutor och otillbörlig påverkan. Vi anser att riktlinjer/rutiner för avseende jäv eller skydd mot oegentligheter, mutor och otillbörlig ska finnas då till exempel en tydlig rutin bör underlätta för upphandlaren och bidra till att minimera risken för att hamna i en sådan situation.

Kännedomen om själva innehållet i styrdokumenten förefaller vara relativt låg. Enligt vår mening kan det innebära en risk för att upphandling inte sker på ett likvärdigt sätt i Herrljunga kommun. Om kännedom är hög och följsamhet finns skapar det en förutsättning för att upphandlingsprocessen hanteras på rätt sätt.

Vi noterar av våra intervjuer att ett arbete pågår och justeringar kring problemen vi belyst kommer att föreslås.

Mot bakgrund av det som angivits ovan är vår slutbedömning att de styrdokument för upphandlingar och inköp som finns inte är helt tydliga och aktuella och som sådana bidrar inte fullt ut till att säkerställa att upphandlingar hanteras enligt lagar och regelverk och interna riktlinjer.

Är organisation (inkl. samverkan) och ansvarsfördelning avseende upphandlings- och inköpsverksamhet, dokumenterad, tydlig och ändamålsenlig?

Organisation och ansvar och roller

Av den aktuella upphandlingspolicyn framgår att kommunstyrelsen har det strategiska ansvaret för all upphandling inom Herrljunga kommun. Tekniska nämnden ansvarar för kommunens upphandling avseende bygg- och anläggningsentreprenader samt tjänster som tillhör dessa.

Enligt sammanträdesprotokoll för gemensam servicenämnd Ekonomi/Personal, daterad den 2019-05-13, övergick upphandlingsfunktionen den 1 februari 2019 från kommunövergripande till servicenämnd ekonomi. Servicenämndens uppdrag avseende upphandlingar är att stödja och säkerställa en effektiv ledning, administration och gemensamma arbetsformer inom upphandlingsadministrationen. Servicenämnden och därmed upphandlingsenheten delas mellan Herrljunga och Vårgårda kommuner.

Vid samma sammanträde informeras servicenämnden om att ett nytt avtal med extern leverantör ”Zango AB” avseende upphandlingsfunktion beräknas vara klar den 1 juni 2019. Zango AB kommer agera som utförande upphandlingsansvarig i både Herrljunga och Vårgårda kommuner.

Enligt information som servicenämnden tagit del av från ekonomichefen kommer upphandlingsfunktionen att vara professionell, kostnadseffektiv och nytänkande. En medarbetare i ekonomiavdelningen kommer att bemanna med rollen inköpssamordnare, vilket innebär att löpande kontakter mellan upphandlingsfunktion och ekonomiavdelning sker genom inköpssamordnare.

Ett avtal på 4 år tecknades mellan servicenämnden (påskrivet av ekonomichefen) och Zango AB den 24 maj 2019, med start den 1 juni 2019. Av tecknat avtal med den externa aktören framgår att det omfattar ett helhetsåtagande rörande hantering av samtliga upphandlingar och upphandlingsarbete. Enda undantaget är dock de direktupphandlingar som nämnderna och dess förvaltningar inom kommunen väljer att genomföra själva. För dessa blir förvaltningschefen högst ansvarig tjänsteperson.

Avtalet med den externa aktören är uppdelad i två tjänster, en bastjänst och en upphandlingstjänst; I bastjänsten ingår bland annat avtalsfrågor, stöd vid direktupphandlingar, förnyad konkurrensutsättning och sekretessprövning och utbildningar mm.

När det gäller upphandlingstjänsten så avser den arbete med pågående upphandlingar. Den tjänsten finansieras av verksamheten och den externa leverantören tar enligt avtal betalt per timme. Inför varje upphandling ska leverantören i dialogen med verksamheten ge en uppskattad timbudget för genomförandet.

Vidare, svarar den externa leverantören enligt avtalet för införande av rutiner samt bastjänst i projektform tillsammans med beställaren. Införandet sker på löpande timtaxa. Den externa leverantören ska under avtalstiden vidareutveckla bastjänsten i syfte att säkerställa att tjänster följer legala utvecklingen på området samt ha skyldighet att tillhandhålla utbildning enligt förfrågningsunderlaget.

Den högsta tjänstemannen inom servicenämnden som ansvarar för och leder upphandlingsarbetet i Herrljunga och Vårgårda kommun är ekonomichefen. Ekonomichefen är även ansvarig för att ha kvartalsvisa avstämningar med den externa leverantören.

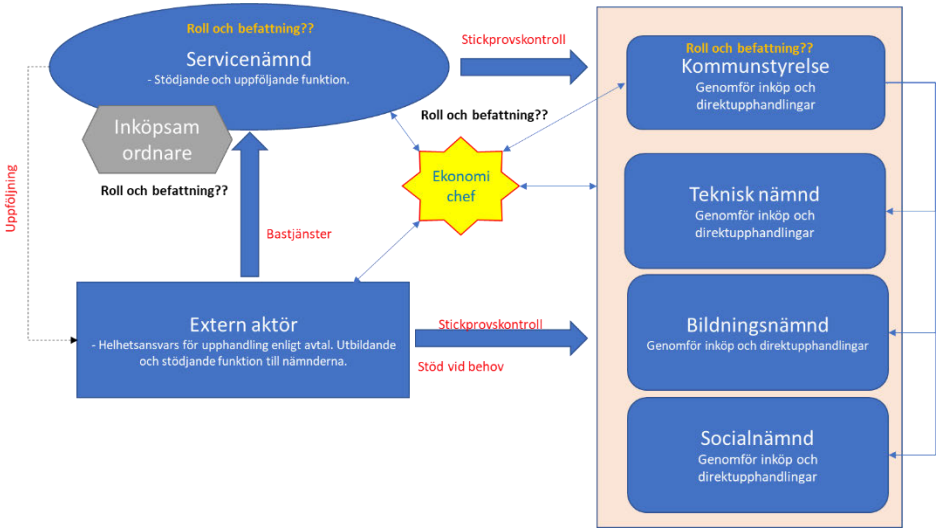

Organisationsschema över upphandling- och inköpsansvar (Källa: Egen tolkning)

Utifrån våra intervjuer uppfattar vi att förvaltningscheferna vet vad de ansvarar för och i vilka lägen de kan använda sig av den externa aktören. Samtliga uppger att de gör detta, men i olika utsträckning.

Delegationsordningar

Vi har i vår granskning tagit del av gällande delegationsordningar samt organisatorisk hantering av upphandling och inköp för de granskade nämnderna. Speciella iakttagelser för varje nämnd presenteras nedan.

Kommunstyrelsen

- I gällande delegationsordning finns ett avsnitt för upphandling/inköp och avtal som inleds med ett beskrivande avsnitt som delvis beskriver själva upphandlingsprocessen och vad den ansvarige ska tänka på. Informationen är generell och gäller alla som upphandlar oavsett nämnd, däremot saknas denna information i övriga nämnders delegationsordning.
- Det finns belopp kopplat till de olika upphandlingsförfaranden som följer med delegationen men med inaktuella belopp.
- Enligt delegationsordning ska kontakt tas med upphandlingsansvarig vid direktupphandling.

Tekniska nämnden

- I gällande delegationsordning saknas beloppsgränser som begränsar vilka nivåer delegationen gäller.
- Kontroll av inköp görs genom attestering, främst av enhetschef men även teknisk chef.
- I gällande delegation står att enhetschef har rätt att teckna avtal. Detta är enligt intervju felaktigt och det är endast teknisk chef som har rätt att slutligt teckna avtal.

Bildningsnämnden

- Delegationsordningen reglerar endast att enhetschef och rektorer får genomföra upphandling under två prisbasbelopp.
- I övrigt ingen information som reglerar en övre nivå för exempelvis bildningschef.
- Organisationen lägger stor vikt vid budgeten som ska reglera och kontrollera storleken på inköp.

Socialnämnden

- Gällande delegationsordning har likt övriga nämnder felaktiga belopp gällande tröskelvärden.
- I delegationsordningen finns anteckningar med förtydligande vad som *ska* göras vid de olika upphandlingsförfaranden.

Vidare framgår att varje nämnd ska fastställa en egen delegeringsordning med delegat som gäller vid den förvaltningsspecifika upphandlingen.

Bedömning

Vi kan i granskningen konstatera att samtliga gällande delegationsordningar saknar korrekta tröskelvärden. Likt en uppdaterad policy gäller även att delegationsordningar ständigt är aktuella och tydliga för att felaktigheter i förfarandet inte ska uppstå.

Av gällande avtal framgår att den externa aktören har ett helhetsåtagande förutom vid direktupphandlingar. Vi bedömer att en allmän översyn behöver göras av samtliga delegationsordningar tillsammans med policyn så de stämmer överens med gällande organisationsstruktur, faktisk ansvarsfördelning och med det tecknade avtal som finns med extern aktör. I översynen bör delegation och tillhörande tydliga beloppsgränser finnas med för samtliga av de aktörer som är involverade i upphandling och inköp. Vi bedömer även att ett förtydligande för vem som får teckna avtal och för vilka belopp bör genomföras i samtliga nämnder.

Vi gör bedömningen att det är i direktupphandlingen risken för misstag är som störst. Nuvarande upplägg innebär att verksamheten ansvarar för och kan genomföra dessa utan att ta in någon form av stöd, vilket ökar risken för att omedvetna fel inte upptäcks. Den externa aktören har roll som upphandlingsansvarig och vi bedömer att, utifrån hur nuvarande organisation ser ut, de därför bör vara informerade i all form av upphandling.

I kommunens delegationsordning regleras att upphandling för kommunstyrelsen och nämnderna sker på tre olika samordningsnivåer: förvaltningsspecifik, kommunövergripande samt samordnad med andra kommuner, organisationer, centrala upphandlingsorgan eller inköpscentraler. Varken upphandlingspolicyn och/eller delegationsordning anger när och av vem de olika nivåerna ska initieras.

Vi noterar att punkt 31 (undertecknade av avtal) i avtalet med Zango endast anger Vårgårda kommun (som avtalstecknare) och inte Herrljunga kommun. Vi är fullt medvetna om att ekonomichefen som skrivit på avtalet arbetar för både Herrljunga och Vårgårda kommun, men det finns risk att detta uppfattas som att avtalet endast tecknats av Vårgårda och inte Herrljunga kommun.

Har kommunstyrelsen och nämnder säkerställt att det finns tillräcklig upphandlings- och inköpkompetens. Får ansvariga tillräckligt stöd för att utföra upphandlingar och inköp?

De personer som får utföra inköp och upphandling har av förvaltningschefer eller enhetschefer bedömts ha den kunskap som krävs för att utföra arbetet. Det finns i dagsläget inga formella krav, utifrån den dokumentation vi tagit del av, för att få arbeta med upphandling eller beställning av varor.

Det finns enligt våra intervjuer olika bilder av kunskapsnivån om upphandling är i Herrljunga kommun. Verksamheterna tenderar ha uppfattningen att kunskapen totalt sett är högre än vad kommunledningen anser.

Att säkerställa att det finns en tillräcklig och aktuell kompetens inom området i Herrljunga kommun uppges vara en av anledningarna till att extern aktör har anlitats. Enligt avtal ska den externa aktören utbilda personalen vid behov och genomföra öppna upphandlingar samt vara ett stöd vid direktupphandlingar. Vid intervjuer framgår att den externa aktören har varit ett stort stöd under det första året och ett par utbildningar har genomförts.

Utöver direkt stöd finns riktlinjer som guider i hur upphandlingsförfarande och inköp i Herrljunga kommun ska gå till och dokumenteras. Kommunen använder i dagsläget inte något IT-stöd som underlättar för den upphandlande att undvika felaktigheter.

Bedömning

Upphandling och inköp kan ske av ett stort antal personer inom Herrljunga. Detta i sig kan vara en styrka då sårbarheten blir lägre om någon till exempel slutar sin tjänst. Vetskapen om hur kunskapen är bland upphandlarna kan däremot försvåras ju fler som är involverade.
För att tillse det krävs att utbildning hålls med jämna intervaller och att den anpassas utifrån den nivå inköp och upphandling sker bland personalen.

Vi har utifrån intervjuerna hört att det råder olika meningar om kunskapen i förvaltningen och inte tagit del av att någon inventering av kunskapsläget gjorts på övergripande eller förvaltningsnivå. Vi bedömer därför att det kan finnas en vinst i att inventera kunskapsläget i hela kommunen så att en samsyn finns om vilka kunskaper organisationen besitter och vilka kunskaper som saknas men borde finnas.

Utifrån avtalet framgår att den externa aktören kan vara ett stöd i utbildning. Det framgår även att de tar betalt per timme när de hjälper till med specifika upphandlingar vilket innebär att en större kunskap inom förvaltningarna skulle kunna minimera det antal timmar som den externa aktören behöver användas.

Avtalet reglerar även, vilket är en bild som styrks av granskningen, att direktupphandlingar och inköp kan ske utan kontakt med extern aktör. Det innebär att det kunskapsstöd de kan få faller bort. Om förvaltningarna själva ska hantera direktupphandlingarna bedömer vi att det är än viktigare att de egna kunskaperna är tillräckliga inom organisationen.

Har upphandlings-, inköps- och mottagningsprocessen och rutiner fastställts, dokumenterats och förankrats i organisationen

De granskade nämnderna har i respektive organisation bestämt hur upphandling och inköp ska gå till och vilka som är delaktiga i processen.

Tekniska nämnden
Varje enhetschef kan utföra direktupphandlingar, vilket oftast sker i samråd med extern aktör. Avtal undertecknas av förvaltningschefen. Enhetscheferna har till sin hjälp utvald personal vilka fungerar som samordnare och samlar in eventuella mindre inköp. Över direktupphandlingsgränsen sker upphandlingen enl. LOU med hjälp av den externa aktören. Tilldelningsbeslut och kontrakt undertecknas av förvaltningschef.

Socialnämnden
Direktupphandling upp till cirka 500 tkr görs av budgetansvarig i samråd med den externa aktören. Upphandling med omfattning 500 tkr-1800 tkr sköts av förvaltningschef. Dessa annonseras, dokumenteras och diarieförs i samråd med extern aktör.
Förvaltningsspecifika upphandlingar som överstiger 1800 tkr startas av socialnämnd och det är även de som fattar tilldelning av beslut. Avtalet tecknas av förvaltningschef.

Kommunövergripande upphandlingar över 1800 tkr kan genomföras av förvaltningschef, verksamhetschef och enhetschef. Dessa kan även teckna avtal för upphandlingen. Socialförvaltningen har inga specifikt utsedda samordningsansvariga för mindre inköp.

Bildningsnämnden
Enhetschefer och rektorer har utsett specifika inköpare som bedöms kvalificerade att genomföra inköp. Inköparna får förhålla sig till satt budget för exempelvis pedagogiskt material som en gräns för sina inköp. Kontakt med kommunens upphandlingsfunktion ska tas om inköpets värde överstiger 24 tkr.

Dokumenterade och fastställda rutiner
Tidigare nämnda riktlinjer och rutiner är de dokument som fastställer hur inköps- och upphandlingsprocessen ska genomföras. Grunden är upphandlingspolicyn men utöver den så finns övriga rutiner som stöd för beställaren.

Rutiner upphandlingsdokumentation
Rutiner för upphandlingsdokumentation beskriver stegvis händelseförloppet för öppna upphandlingar i Herrljunga. Beställarna får information om hur de ska agera efter att ett anbud har skickats ut till att den har avslutats. Fokus är själva hanteringen av inkomna redan färdiga anbud och inte om upprättandet av anbud följer gällande lagar och regler.

Riktlinjer för direktupphandling
Hur direktupphandlingsprocessen ska gå till beskrivs utifrån olika beloppsvärden och hur det ska konkurrensutsättas.

Direktupphandling mellan 0 – 100 000

- Upphandlaren väljer själv hur anskaffning ska konkurrensutsättas.
- Upphandlingen får ske muntligt eller skriftligt.

Direktupphandling mellan 100 000 – 505 800

- Beslut om anskaffning fattas av budgetansvarig som utser lämplig direktupphandlare.
- Information ska lämnas till upphandlingsansvarig.
- Upphandlingar över 100 tkr ska som regel annonseras via annonsdatabas.
- Konkurrensutsättning ska ske genom minst tre leverantörer.
- Inkomna anbud ska sammanställas, utvärderas och val av leverantör ska motiveras.
- Dokumentation ska ske.
- Skriftlig beställning/avtal krävs med uppgift om totalt värde.

Kommunala inköp i Herrljunga
Rutinen syftar till att inköparen vet hur man gör ett korrekt inköp. Beställare ska därför:

- Vara behörig att beställa.
- Hålla sig informerad om gällande avtal och använda kommunens ramavtal. Om ramavtal saknas hänvisas till direktupphandling.
- Samordna inköpen med andra aktuella inköp.
- Ansvara för leveranskontroll (rätt vara, mängd, kvalitet och pris).

Bedömning
Upphandlings-, inköps- och mottagningsprocessen har fastställts i ett antal dokument som hjälper upphandlaren att göra rätt. Även dessa dokument saknar korrekta hänvisningar och korrekta tröskelvärden, vilka måste uppdateras för att inte riskera felaktig hantering.

Vi noterar att riktlinjen som berör direktupphandling är mest utförlig, vilket vi anser är bra. Då förvaltningarna till stor del själva hanterar direktupphandlingar och kunskapen bedöms något lägre är stödjande material av yttersta vikt för rätt hantering. Implementerade steg-för-steg-guider kan bidra till att risker för fel och fördyrande hantering undviks.

Riktlinjen för kommunala inköp beskriver även hur inköparen ska ta ett större grepp och samordna inköp med andra för eventuella samordningsvinster. Att detta är känt och efterlevs i organisationen bör innebära en effektivare hantering av inköp och därför även en ekonomisk vinst för organisationen. Vi kan se att tekniska nämnden och bildningsnämnden har organiserat sig via specifika inköpare och samordnare som ska bidra just till en effektivare hantering av nämndernas upphandlingar och inköp.

Samtliga nämnder uppger att den upphandlingsansvariga ska kontaktas även vid relativt små inköp. En samordning med stöd av upphandlingsansvarig vid inköp bedömer vi minimera risken för att kommunen totalt handlar över tröskelvärden utan att det upptäckts.

Är uppföljning och utvärdering av genomförda upphandlingar och inköp (*med avseende på lagefterlevnad och avtalstrohet*) tillfredställande?

Uppskattningsvis är 30 % av verksamheternas totala kostnader i Herrljunga kommun kopplade till inköp och upphandling. Det innebär att en uppföljning och utvärdering av gjorda inköp är oerhört viktig för organisationen. Enligt gällande ansvarsfördelning är det servicenämnden som ansvarar för upphandling och därför även uppföljning och utvärdering.

Detta genomförs i ett par olika moment. Servicenämnden genomför stickprov på cirka 30 fakturor varje månad. Där kontrolleras ett antal punkter såsom jäv, rätt inköpt vara och om det är handlat via ramavtal.

Upphandlingssamordnaren genomför uppföljningar gällande direktupphandlingar och efterlevnad både mot verksamhet och leverantör. Detta genomförs via stickprovskontroll två gånger per år. Vid en direktupphandlingskontroll väljs ett antal leverantörer ut och då granskar de fördjupat bland annat om de totala beloppen som är köpta från leverantörer överstiger direktupphandlingsgränser. Samordnaren har även i uppdrag att se över gällande avtal och förhandla om dessa då möjlighet finns.

Utfall i samordnarens senaste uppföljning genomförd den 2020-02-2 redovisas i Bilaga A.

Avtalet mellan kommun och extern aktör reglerar även att kommunen har rätt att granska den externa aktören minst en gång per år eller vid behov och deras arbete följs upp och mäts via specifika nyckeltal.

I våra intervjuer har vi efterfrågat hur uppföljning och kontroll går till ute i förvaltningarna. Genomgående är att uppfattningen att gällande budgetram och attestering ska bidra till att inköp och upphandling genomförs korrekt. När en utsedd inköpare ska genomföra inköp så reglerar den satta budgeten vilka inköp som kan göras. Den chef som därefter har attesträtt kan kontrollera att inköpet är korrekt och passar till verksamheten.

Vi har i vår granskning även gått igenom de granskade nämndernas interna kontrollplaner för 2020. Av nämnderna är det endast servicenämnden som i sin kontrollplan berör upphandling och inköp.

Bedömning
Av granskningen framgår att det finns en uppföljning och utvärdering på övergripande nivå vilken ska ske med återkommande intervaller. Uppföljningen innefattar både om kommunen agerat rätt men bevakar även att kommunen får rätt beställda varor.

Vi noterar dock av svaren vi får att förvaltningarna sätter stor tilltro till attestering och budgetramen för att förhindra felaktiga upphandlingar och inköp. Vi bedömer att dessa är

en del i en kontroll, men att enbart förlita sig på dem går inte då dessa kontroller görs efter eventuella inköp.

När attestering och budgetuppföljning görs så kan ett avtal med leverantör redan vara tecknat och det blir svårt för förvaltningen att häva köpet. Att all personal ska förhålla sig till att hålla budgeten är helt rätt, men det finns inget som automatiskt stoppar inköpen när man går över den.

Vi bedömer därför att ett system för ytterligare kontroller *innan* inköpet är färdigt bör övervägas.

Att skriva in i avtalet att kommunen har rätt att granska den externa aktören bedömer vi som bra och en nödvändighet för att servicenämnden ska ha möjlighet att utöva sitt ansvar över upphandlingarna. Den externa aktören följs även upp kvartalsvis med olika nyckeltal som visar hur de levererar. Uppföljning blir därför ytterligare ett led i att Herrljunga kvalitetssäkrar sin egen upphandlingsprocess.

Vi noterar att det endast är servicenämnden som har identifierat risker i sin interna kontrollplan kopplat till upphandling och inköp. Då de är ansvariga för detta blir det naturligt, men vi bedömer att även de andra nämnderna bör överväga att lyfta in detta. Alla nämnder genomför inköp och upphandling för stora belopp och riskerna finns där för samtliga nämnder, om än i olika omfattning.

Genomförs upphandlingar och inköp i enlighet med gällande lagstiftning och de fastställda interna styrdokument? Bedöms ramavtalstrohet som tillfredställande?

Stickprovskontroll

Inom ramen för granskningen har stickprovskontroll av upphandlingar avtal/beställningar genomförts. Syftet med stickprovskontroll är att bland annat bedöma om:

- upphandling har skett enligt gällande lagstiftning
- upphandling har skett enligt kommunens interna riktlinjer
- fakturorna attesterats enligt upprättad attestordning.

Stickprovskontroll skall betraktas som ett komplement till dokumentstudier och intervjuer, där huvudsyftet är att få en allmän bild över om Herrljunga kommunen genomför upphandlingar och inköp i enlighet med gällande lagstiftning och fastställda interna styrdokument. Syftet är inte att fokusera på någon särskild upphandling och/eller inköp.

Urval

Stickproven avser 60 unika leverantörer för olika typer av varor och tjänster. Stickproven är baserade på ett riktat urval av Herrljunga kommuns totala inköp under 2019. Underlaget har varit leverantörsreskontra och omfattar alla leverantörer (49) som fakturerat kommunen belopp över direktupphandlingsgränsen samt urval av några leverantörer som fakturerar belopp under direktupphandlingsgränsen (11) under perioden 1 april – 31 december 2019, se Bilaga B.

Dessa 60 unika leverantörer står tillsammans för 114,4 mnkr (drygt 52 %) av kommunens totala inköpskostnad på 218,1 mnkr under perioden 1 april – 31 december 2019. En stor del av kommunens totala kostnadsmassa avser leverantörer som fakturerat små belopp samt fakturor från statliga myndigheter, landsting/regioner och andra kommuner samt kommunala bolag. Att vi exkluderar dessa innebär inte att risken för att felaktiga upphandlingar/inköp saknas, vi har bara bedömt att risken för avsteg är något mindre.

För varje stickprov avseende ramavtal har annonsering, förfrågningsunderlag, protokollsöppning, anbud, anbudsutvärdering, tilldelningsbeslut samt avtal inhämtats och kontrollerats. I de fall direktupphandling genomförts har kontroll skett av om det finns underlag som styrker att en konkurrensutsättning gjorts. För avtalen har dess giltighet granskats.

Anbuden och avtalens totalpris har jämförts med det totala beloppet för fakturering för respektive företag i stickprovet.

Vidare har attest av behörig person för stickprovsgranskade fakturor kontrollerats.

Fördelning av antal stickprov per nämnd presenteras i figuren nedan.

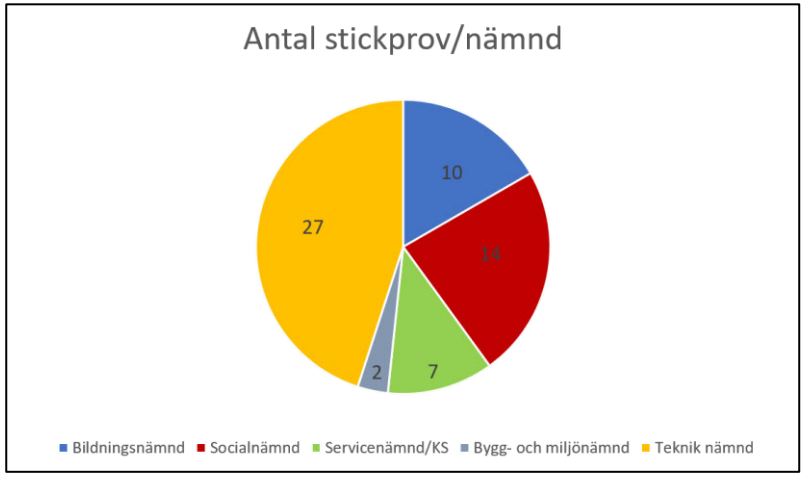

Resultat av stickprovskontroll

Anmärkning/avvikelse/brist

Med ”utan anmärkning” menas att genomgång av underlaget som vi tagit del av indikerar att upphandling/inköp med stor sannolikhet genomförts i enlighet med gällande lagstiftning och fastställda interna styrdokument. Men ”med anmärkning” menas här att genomgång av underlaget vi tagit del av har avvikelser/brister som indikerar att upphandling/inköp inte skett i enlighet med gällande lagstiftning och de fastställda interna styrdokument. Anmärkningar har delats i tre olika kategorier, enligt nedan.

Brister i förfarande och/eller dokumentation av upphandling (Gäller inköp över direktupphandlingsgränsen) – avser stickprov där underlag/uppgifter avseende giltiga avtal inte erhållits eller uppvisats. Avsaknad av underlag kan innebära att upphandlingen inte genomförs i enlighet med lagstiftningen (korrekt förfarande) och/eller att upphandlingen har genomförts i enlighet med lagstiftningen men kommunen kan inte uppvisa dokumentation, till exempel hittas ej avtalet. Båda är allvarliga anmärkningar/avvikelser, den första (upphandlingen inte genomförs i enlighet med lagstiftningen) är mycket mer allvarlig både ur lagstiftningens och kommunens perspektiv.

Inköpen har inte konkurrensutsatts/otillåten direktupphandling (Gäller inköp över direktupphandlingsgränsen) – avser stickprov där upphandlingen/inköpen genomförts som direktupphandling, trots att det totala beloppet överskrider lagstiftningens direktupphandlingsgräns.

Ej tillräcklig dokumentation av direktupphandlingar (Gäller inköp under direktupphandlingsgränsen) – avser stickprov där upphandling/inköp understiger direktupphandlingsgräns och som genomförts som direktupphandling men giltig dokumentation vilket den upphandlade myndighet ska upprätthålla om upphandlingens värde ligger mellan 100 000 – gällande direktupphandlingsgräns.

Notera att ett stickprov kan ha fler än en anmärkning.

Kommunens riktlinjer för direktupphandling och dokumentationsplikt beskriver när direktupphandling kan användas, dokumentationskrav samt hur upphandlingen ska genomföras beroende på om upphandlingsvärde ligger mellan 0 – 20 000 kr eller mellan 20 000 kr – direktupphandlingsgräns.

Enligt intervjuer ska framtagen mall användas vid direktupphandlingar. Om mallen används på korrekt sätt, anses direktupphandlingen genomförd på korrekt sätt (enligt lagstiftningen och riktlinjer för direktupphandling). Det gäller både rätten till att genomföra upphandling/inköp som direktupphandling, att korrekt konkurrensutsättning har utförts samt att rätt dokumentation har upprättats.

Vidare anger nämndernas delegationsordning anvisningar för delegater avseende ansvaret (beslut/verkställighet) i samband med upphandlingar/inköp/avtal samt hur dessa ska genomföras, bland annat vid direktupphandling (till exempel för inköp över 2 basbelopp ska upphandlingsansvarig i kommunen kontaktas, och samrådas).

Ovanstående innebär att ett stickprov som fått anmärkning ”otillåten direktupphandling” och/eller ”ej tillräcklig dokumentation av direktupphandlingar” även inte genomförts i enlighet med riktlinje för direktupphandling och delegationsordning.

Efterlevnad av upphandlingsreglerna

Av de 60 granskade stickproven uppvisar 20 st. eller 33 % minst en anmärkning. Majoriteten av anmärkningarna består av avsaknad av underskrivna eller aktuella avtal, delar av underlag för upphandlingen saknas samt att inköp inte har konkurrensutsatts (”otillåten direktupphandling”).

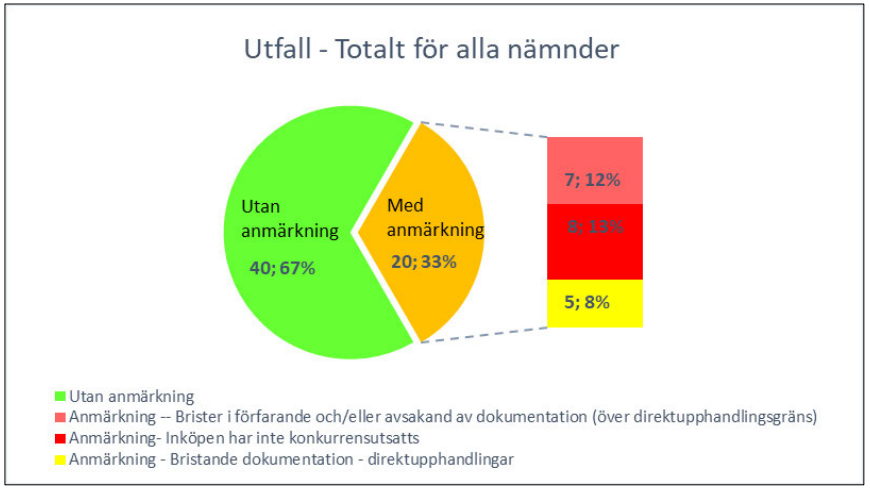

Sammanställning per nämnd redovisas i figur 2.

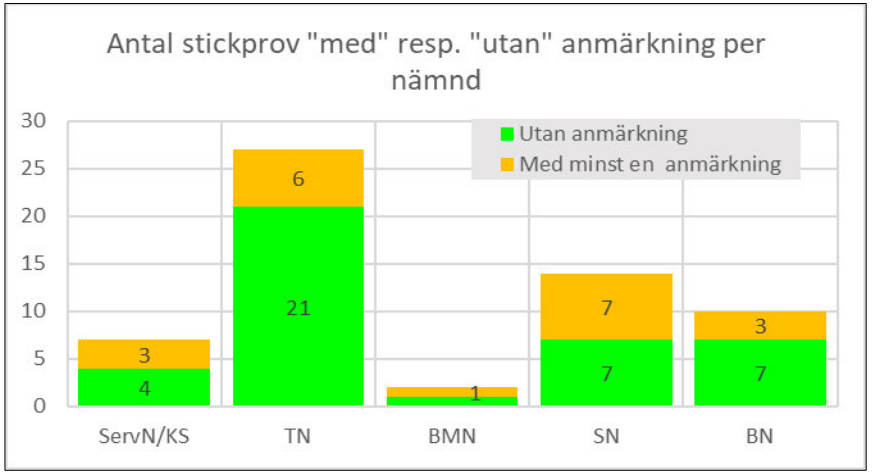

Servicenämnd/Kommunstyrelsen (ServN/KS)

Vi har noterat avvikelse i 3 av 7 stickprov (ca 43 % av stickprov) inom servicenämnd/KS. Två av dessa avser upphandling/inköp (licenser och telefoner) över direktupphandlingsgräns som direktupphandlats och troligtvis inte konkurrensutsatts. Dessutom har kommunens interna riktlinjer för direktupphandling inte följts i dessa två fall.

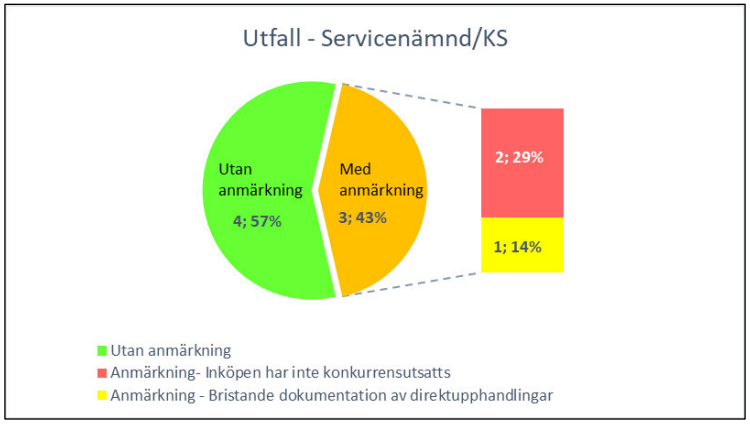

Den tredje avvikelsen gäller upphandling/inköp under direktupphandlingsgräns som direktupphandlats (Licenser från Pulsen Integration AB). Denna saknar tillräcklig dokumentation för direktupphandling. Utöver dessa tre har vi noterat att ett inköp vars totala inköpsvärde var under 100 tkr (Net Id från SecMaker AB) har inte genomförts i enlighet med kommunens riktlinje för direktupphandlingar.

Bildningsnämnden (BN)

Avvikelse i 3 av 10 stickprov inom bildningsnämnden/ks har noterats. I två av fallen (Pensel, trä, skruv från HERRLJUNGA BRÄDGÅRD AB samt Industriskolan verksamhet från IMI HYDRONIC ENGINEERING AB) saknas upprättade avtal med leverantör och båda har direktupphandlats trots att den totala summan överstiger direktupphandlingsgränsen. För inköp från Herrljunga brädgård hänvisas från kommunens sida att de totala värdena per upphandlingsområde överstiger inte direktupphandlingsgränsen.

Vidare har inköp av Scenföreställning vars totala inköpsvärde var under 100 tkr inte genomförts i enlighet med kommunen riktlinje för direktupphandlingar. Kommunens riktlinjer vid direktupphandling har inte följts för övriga två inköp.

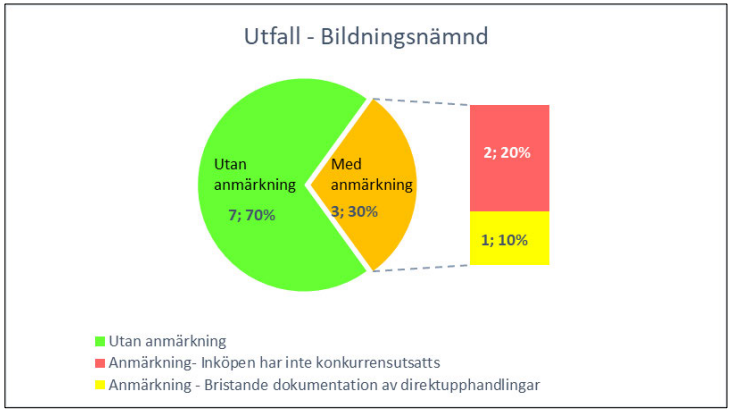

Tekniska nämnden (TN)

Vi noterar avvikelser i 6 av 27 stickprov eller i ca 30 % inom tekniska nämndens ansvarsområden. I fyra av fallen saknas avtal helt, är ej påskrivet, avtalstid otydlig eller har gått ut när fakturan kopplat till upphandlingen betalats. I ett av fallen har fakturor betalats till en underleverantör av upphandlad entreprenör.

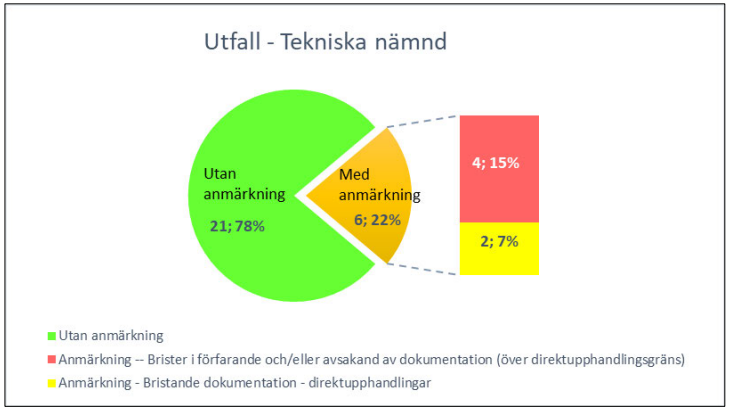

En upphandling har genomförts som förenklat förfarande. Vid förenklat förfarande ska krav gällande annonsering, förfrågningsunderlag, utvärdering, tilldelningsbeslut samt avtal tillämpas, vi har dock inte erhållit något underlag avseende utvärdering av inkomna anbud, däremot finns ett giltigt avtal. Ett inköp med värde under direktupphandlingsgränsen har genomförts som direktupphandling, vi saknar både dokumentation som gäller för direktupphandlingar som denna, dessutom har inte riktlinje för direktupphandling tillämpats.

Socialnämnden (SN)

Vi noterar avvikelser i 7 av 14 stickprov inom socialnämndens ansvarsområden, varav i 6 saknas underlag för upprättade avtal. Tre upphandlingar/inköp har direktupphandlats trots det totala upphandlingsvärdet ligger över gällande direktupphandlingsgräns. Eftersom direktupphandlingsprotokoll saknas kan vi inte bedöma om dessa kan betraktats som direktupphandling på grund av synnerlig brådska och/eller skäl.

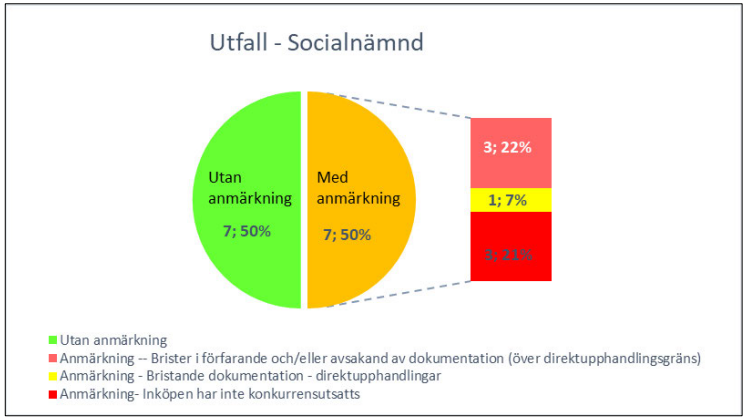

Ett inköp med värde under direktupphandlingsgräns har genomförts som direktupphandling, vi saknar både dokumentation som gäller för direktupphandlingar för denna, dessutom har inte riktlinje för direktupphandling tillämpats.

Bygg- och miljönämnden

Vi noterar avvikelser i 1 av 2 stickprov inom bygg- och miljönämndens ansvarsområden. I stickprov med avvikelse har direktupphandling skett trots att den totala summan överstiger direktupphandlingsgränsen. Kommunens riktlinjer har följts.

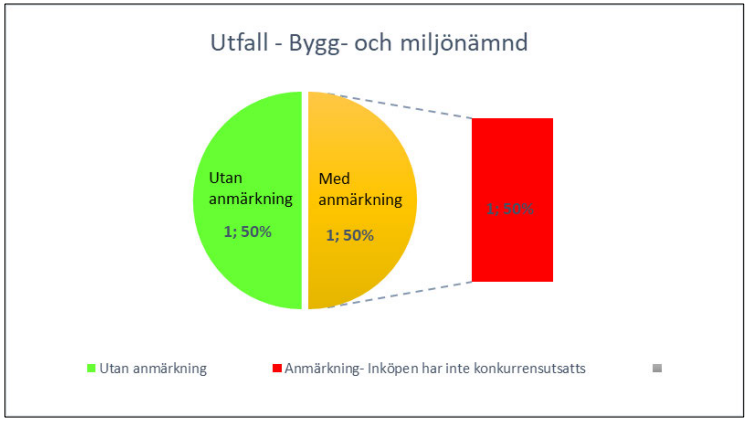

Efterlevnad av attesteringsordning

När det gäller attestering kan vi inte uttala oss om efterlevnad av attestordningen eftersom vi inte fått ta del av nödvändig underlag/förtydligande. Vi har dock tagit del av uppgifter från verksamheten som ska visa på godkända attestanter för respektive faktura, vilka enligt uppgift är hämtade direkt från kommunens verksamhetssystem. Det vi saknar är tydliga underlag som kommer direkt från systemet och intygar att rätt attestant har attesterat resp. faktura innan betalning skett.

Bedömning

Baserat på det underlag vi tagit del av för resp. stickprov samt resultat av våra kontrollpunkter noterar vi att det finns brister i kommunens efterlevnad av gällande upphandlingsregler och interna riktlinjer. 1/3 av stickproven uppvisar någon typ av anmärkning/avvikelse. En tredjedel av dessa bedöms som mer allvarliga, detta gäller framförallt inköp över direktupphandlingsgräns som inte har konkurrensutsatts. Dessa upphandlingar skulle troligtvis betraktas som en otillåten direktupphandling vid en prövning i en förvaltningsdomstol. Men även anmärkningar där giltiga avtal inte kunde uppvisas kan vara av allvarligare karaktär, beroende på orsaken till detta.

Majoriteten av de avvikande stickproven saknar eller har bristfällig dokumentation av upphandlingens konkurrensutsättning eller av direktupphandlingsförfarandet.

Dokumentationsplikten är inte säkerställd då direktupphandlingar inte alltid dokumenteras i enlighet med lagens krav. Detta gäller framförallt upphandlingar inom servicenämnden/KS, socialnämnden och bildningsnämnden. Dokumentationen är viktig för den egna uppföljningen av gjorda köp. Bristande uppföljning kan medföra att verksamheten inte är effektiv och att förtroendet hos leverantörer skadas.

Ett stort antal avvikelser avser bristfällig dokumentation av ingångna avtal eller avtal som inte går att hitta. Då upphandling är lagstadgat och överklagbart så krävs att kommunen har alla dokument som visar att upphandlingen har hanterats på ett korrekt sätt. En översyn över hanteringen av avtal och dokumentationshantering krävs. Detta gäller framförallt tekniska nämnden, bildningsnämnden och socialnämnden.

Ett flertal avvikelser avser inköp över direktupphandlingsgränsen som inte har konkurrensutsatts. Dessa upphandlingar skulle troligtvis betraktas som en otillåten direktupphandling vid prövning i en förvaltningsdomstol. Detta gäller framförallt upphandlingar inom servicenämnden/KS och socialnämnden. För att minimera risken för felaktigheter bör en översyn ske hur direktupphandlingar ska hanteras framöver.

Efterlevnad av kommunens riktlinjer för dokumentation vid direktupphandling är låg. I flera fall har riktlinjer för direktupphandlingar inte följts, det saknas dokumentation som enligt riktlinjen ska finnas. Detta gäller alla nämnder.

Gällande riktlinje för direktupphandling gör visserligen klart att upphandlingsansvarig redan idag ska kontaktas om summan överstiger 20 tkr, vilket vi anser är bra. Det krävs dock att det finns en kännedom om riktlinjerna för att efterlevnaden ska bli högre.

Som vi har nämnt tidigare har vi inte haft möjlighet att kontrollera efterlevnad av attesteringsordningen. Utifrån uppgifter är det rimligt att anta att det är rätt personer som attesterat, men då vi inte tagit del av underlaget/förtydligande direkt ur system som uppvisar att utvalda fakturor attesterats av rätt attestant kan vi inte uttala oss om detta med säkerhet.

Bristande efterlevnad av LOU, otillåtna upphandlingar kan bero på ett flertal faktorer, oftast en kombination av flera. I samband med granskning av kommunens styrdokument, roller och ansvar, delegationsordningar, processer och rutiner samt uppföljning/utvärdering kopplade till upphandlingar och inköp har vi lyft upp ett antal utvecklingsområden. Någon eller några av dessa kan troligtvis kopplas till de noterade anmärkningar i stickprovskontrollen.

Vi ser dock positivt på att kommunen insett behovet av att se över upphandlingar/inköp i kommunen och som resultat av detta upphandlat extern leverantör som tar hand om en majoritet av de operativa frågorna kopplade till upphandling och inköp. Vi anser att förutsättningar för ökad efterlevnad av lagstiftningen och interna riktlinjer har förbättrats i och med att kommunen har tecknat avtal med extern leverantör (Zango AB). Vi menar samtidigt att kommunen inte kan förlita sig helt på att Zango AB löser alla problem. Dessutom ska Zango AB betraktas som en stödjande part i denna process. Alla i kommunen som fattar beslut och styr upphandlingar samt de som är operativt involverade i upphandlingar bör se över sin del av ansvaret och utveckla de delar som brister.

Bland annat anser vi att:

Servicenämnden (Ekonomi/Personal) som enligt reglementet är huvudansvarig upphandlings- och inköpsfrågor bör se över och vid behov komplettera övergripande styrdokument (upphandlingspolicy, riktlinjer och anvisningar). Vidare bör nämnden se över och synkronisera roll- och ansvar på övergripande nivå (utöver det som anges i nämnderna delegationsordningar) mellan servicenämnd, ansvarig(a) tjänstemän på kommunledningskontoret (det saknas tydliga roll- och ansvarsbeskrivning för dessa befattningar), kommunstyrelse (som enligt upphandlingspolicyn ansvarar för strategiska frågor) de upphandlande nämnder samt mellan den externa leverantörer. Vi anser också att servicenämnden bör kartlägga och förtydliga de övergripande processerna kopplade till upphandlingar och inköp.

Kommunstyrelse som enligt reglementet ansvarar kommunens för totalekonomi samt via uppsiktsplikt ansvarig för att följa upp nämndernas efterlevnad av lagstiftningen, riktlinjer, policyn och mål beslutade av kommunfullmäktige bör tydligare lyfta upp upphandlings- och inköpsfrågor på kommunövergripande agenda. De bör vidare ta fram mål för upphandling och inköp samt synkronisera dessa med övriga kommunövergripande verksamhets- och ekonomiska mål. Vidare, bör ks som en del av sin interkontroll ha fokus på efterlevnad av lagstiftningen och interna riktlinjer kopplade till upphandling och inköp.

Upphandlande nämnderna bör de genomför upphandling, tilldelar/antar beslut, teckna avtal samt besluta om ev. avtalsförlängning se över styrning/uppföljning, processer/rutiner samt kompetenskrav/befintlig kompetens kopplade till upphandlingar och inköp inom nämnden verksamheter. Detta gäller framförallt, direkta upphandlingar och inköp där det samlade upphandlingsvärde överstiger direktupphandlingsgränsen samt upphandlingsförfarande och dokumentation vid direktupphandlingar.

Det är också viktigt att *servicenämnden, kommunstyrelse och upphandlande nämnderna* verkar för att öka medvetenhet kring betydelsen av att genomföra upphandlingar i enlighet med gällande lagstiftning och interna riktlinjer.

Meddelande 2

3. Bilagor

Bilaga A: Resultat av stickprovskontrollen utförd av Zango AB i Herrljunga kommun den 2020-02-24.

Faktura	Avtal	Kommentar
21100959	Ja	Godkänt
21101269	Ja	Godkänt
21101887	Ja	Godkänt
21105726	Ja	Godkänt
21109030	Ja	Godkänt
21112928	Ja	Godkänt
21115047	Ja	Godkänt
21117054	Nej	Godkänt, direktupphandling genomförd där tre är tillfrågade. Beloppet överstiger inte direktupphandlingsgränsen per område och år
21119878	Ja	Godkänt
21124304	Nej	Inte godkänt, inköp av licenser över direktupphandlingsgränsen. Annonserad upphandling borde ha genomförts

Källa: Herrljunga kommun

Bilaga B – Stickprovssammanställning

Leverantör	Nämnd	Totalbelopp	Produkt	Konkurrensutsatt upphandling	Finns giltigt avtal	Behörig attestering av faktura	Anmärkning	Kommunens kommentarer (rödmarkerat vår kommentar)
Advania AB	ServN/KS	10 815 270	IT-infrastruktur, varor tjänster	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Skandikon	ServN/KS	8 403 419	Pensions-förvaltning	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
ATEA	ServN/KS	6 979 510	Licenser	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
SecMaker AB	ServN/KS	124 406	Net ID	E/T	E/T	Ej bedömd	NEJ	
Radpoint AB	ServN/KS	810 586	Licenser	Nej	Nej	Ej bedömd	JA	Enligt upphandlingsansvarig handlar det om licenser köpta direkt av tillverkaren. Ingen annan leverantör har tillfrågats. Nytt avtal gällande licensförsörjning täcker upp framtida behov av licenser. Underlag/dokumentation kunde inte uppvisas.
JRA DATA-CENTER AB	ServN/KS	784 360	Licenser	Nej	Nej	Ej bedömd	JA	Enligt upphandlingsansvarig är den troligtvis direktupphandlat då ingen upphandling hittats. IT-chefen är dock sjukskriven så vi har inte fått de svar vi vill ha. Kan förhoppningsvis komplettera med information. Kommunen kunde inte uppvisa någon dokumentation kopplat till denna beställning/inköp förutom kopior på två utvalda fakturor. Underlag/dokumentation kunde inte uppvisas.
Pulsen Integration AB	ServN/KS	395 253	Telefoner, tillbehör med mera	E/T	Ja	Ej bedömd	JA	Inköpen hänförliga till fakturorna avser olika typer av licenser. Ett licensavtal har funnits med Pulsen sedan 2011. Avtalet är troligtvis förlängt årsvis sedan dess. Avtalet grundar sig enligt villkoren på en förnyad konkurrensutsättning på kammarkollegiets ramavtal för programvaror och tjänster som Pulsen vid den tiden var leverantör på. Något underlag för detta har dock inte hittats. Vi letar efter underlag, men nuvarande IT-chef är sjuk. Dessa inköp upphörde 2019 då en ny upphandling av "licenspartner" upphandlades. Dessa inköp görs numera från Atea. Någon dokumentation/beställning förutom avtal kunde inte uppvisas.
VÄSTTRAFIK AB	SN	#########	Färdtjänst	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Dedicare AB	SN	1548 393 kr	Bemanningstjänster socialtjänst	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Bonliva AB	SN	1055 011 kr	Bemanningstjänster socialtjänst	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
ILAB AB	SN	993 310 kr	Verksamhetssystem socialtjänst	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Textilia Tvätt &	SN	820 246 kr	Tvätt av arbetskläder	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Kubbonge AB	SN	1101 375 kr	Placeringsavtal	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Doro AB	SN	670 813 kr	Trygghetslarm	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	

Doro AB	SN	670 813 kr	Trygghetslarm	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
AB Dunya Property	SN	704 550 kr	Skyddat boende	NEJ	NEJ	Ej bedömd	JA	Avtalet avser placeringsavtal gällande skyddat boende. I första hand kollade verksamheten igenom de boenden som finns på kommunens ramavtal. Behovet för familjen ansågs dock inte kunna uppfyllas inom ramen för de boenden som fanns upphandlade. Familjen ansågs ha specifika behov och därför kontaktades en part utanför ramavtal för att uppfylla behovet. Enligt SoL ska socialnämnden verka för att personen och dennes märstående får stöd och hjälp för att förändra sin situation.
BERGSHYDDAN	SN	#########	Boende vuxen och daglig verksamhet	NEJ	Nej	Ej bedömd	JA	Placeringsavtal gällande boendeplacering. Placering gjord 2012. Ingen dokumentation gällande direktupphandling/placering på ramavtal. Osäker huruvida en direktupphandling eller avrop på befintligt ramavtal genomförts. I de fall direktupphandling genomförts kan dock LOU godkänna detta på grund av synnerliga skäl. Avtalet kunde inte uppvisas.
Partnergruppen Svenska AB	SN	1 247 084 kr	Placeringsavtal	E/T	NEJ	Ej bedömd	JA	Placering på befintligt ramavtal gällande HVB-boenden. Avtalet kunde inte uppvisas.
ösunda Omsorg AB	SN	1 236 409 kr	Placeringsavtal	NEJ	NEJ	Ej bedömd	JA	Enligt upphandlingsansvarige finns inte leverantören med på några ramavtal. Rör sig därför troligtvis om en placering där individens behov inte bedöms uppfyllas inom boenden där ramavtal finns. Avtalet kunde inte uppvisas.
Gryning Vård AB	SN	1 193 140 kr	Boende	E/T	NEJ	Ej bedömd	JA	Herrljunga kommun är en av ägarna till Gryning Vård AB genom kommunalförbundet Sjuhärads kommunalförbund. Gryning Vård AB finns även med på SKL Kommentus ramavtal för konsulentstödd familjehemsvård samt HVB-boende. **Avtalet kunde inte**
Camphill Häggatorp	SN	701 250 kr	Placeringsavtal	Oklart	NEJ	Ej bedömd	JA	Placering på befintligt ramavtal gällande HVB-boenden. **Avtalet kunde inte uppvisas.**
Vitae Omsorg AB	SN	474 707 kr	Placeringsavtal	E/T	NEJ	Ej bedömd	JA	Leverantören finns inte med på några ramavtal. Rör sig därför troligtvis om en placering där individens behov inte bedöms uppfyllas inom boenden där ramavtal finns. **Avtalet kunde inte uppvisas.**
Nettbuss AB	BN	6 486 148 kr	Skolskjuts	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Herrljunga Pastorat	BN	1 616 437 kr	Hyra av lokal/pedagogisk verksamhet	E/T	E/T	Ej bedömd	NEJ	
LÄROMEDIA ÖREBRO AB	BN	967 656 kr	Läromedel	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
ärande i Sverige AB	BN	816 255 kr	Elevpeng	E/T	E/T	Ej bedömd	NEJ	
INPUT INTERIÖR	BN	685 373 kr	Möbler	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
ABA-SKOL AB	BN	684 599 kr	Lekmaterial	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
STAPLES SWEDEN AB	BN	659 794 kr	Kontorsmaterial	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	

1	AB								
2	IMI HYDRONIC ENGINEERING AB	BN	956 250 kr	Industriskolan verksamhet	NEJ	NEJ	Ej bedömd	JA	Fakturorna avser ett samarbetsavtal mellan IMI HYDRONIC ENGINEERING AB gällande gymnasieprogrammet industriprogrammet på Kunskapskällan. Enligt upphandlingsansvarige omfattar avtalet en företagsförlagd utbildning hos företaget. Avtalet har funnits sedan skolan startade för ca 20 år sedan. Om en upphandling genomförts eller inte är oklart då ingen dokumentation har hittats. Kommunen gör bedömningen att ingen annan inom rimligt avstånd erbjuder eller kan erbjuda ett liknande samarbete.
3	HERRLJUNGA BRÄDGÅRD AB	BN	770 884 kr	Pensel, trä, skruv	NEJ	NEJ	Ej bedömd	JA	Det totala inköpsvärdet omfattar flertalet olika upphandlingsområden som arbetskläder, trä, färg, batterier, järnhandelsvaror, verktyg med mera. Inköpsvärdet per köp är oftast lågt och inget krav på dokumentation finns. Summan av varje enskilt upphandlingsområde överstiger inte direktupphandlingsgränsen. Vissa områden är upphandlade under 2020 och fler kommer att upphandlas. Avstegen avser direktupphandling över beloppsgränserna då det inte finns något upprättat avtal med leverantören eller någon dokumentation som kan påvisa att konkurrensutsättning skett.
4	SKAJE HB/ Åsa Ericsson	BN	122 589 kr	Scenföreställning	NEJ	NEJ	Ej bedömd	JA	Endast en leverantör tillfrågades och lämnade offert på uppdraget. Pengarna tilldelas kommunen genom statsbidrag. Ett krav för att få bidrag är att samma aktör enbart får användas en gång under en treårsperiod.
5	PER PALMEN MASKIN AB	TN	#########	Mark och anläggningsarbeten samt grönyteskötsel	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
6	Ragn-Sells KommunPartner AB	TN	#########	Insamling, transport och behandling av hushållsavfall	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
7	FIDDES EL OCH BYGG	TN	#########	Bygg	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
8	MENIGO FOODSERVICE AB	TN	#########	Livsmedel	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
9	TOMMY BYGGARE AB	TN	3 941 347 kr	Bygg	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
10	Skanska	TN	3 430 141 kr	Beläggningsarbeten	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
11	SWITCH NORDIC GREEN AB	TN	2 107 179 kr	Elenergi	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	

GREEN AB								
SIEMENS AB	TN	1 203 821 kr	Energibesparingsprojekt	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
PROCURATOR AB	TN	1 190 633 kr	Lokalvårdsprodukter	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Peab Anläggning AB	TN	1 103 686 kr	Barmarksunderhåll	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Cleanpipe Sverige AB	TN	1 022 180 kr	Slam från enskilda avloppsanläggningar	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
FALKS MARKENTREPRENAD AB	TN	807 004 kr	Södra Horsby etapp 1	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Sectragon AB	TN	760 413 kr	Passagesystem	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
CONCEPT MOTION AB	TN	741 135 kr	Gym och gymutrustning	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Trollängen Herrljunga AB	TN	636 664 kr	Hyra av lokaler	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Indus Sverige AB	TN	683 393 kr	Hyra av moduler till förskola	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Elverdals Lekplatser AB	TN	184 186 kr	Lekplatsutrustning	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Peab Asfalt AB	TN	172 158 kr	Utegym	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
BGS Svensson AB	TN	503 020 kr	Stålpålning Horsbyskolan	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
KPLN & Lekplatsgrossisten.se	TN	231 250 kr	Lekplatsutrustning	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
TAXI HERRLJUNGA AB	TN	1 318 598 kr	Transporttjänster mat och tvätt	Ja	Ja	Ej bedömd	NEJ	
Arkitekterna Krook & Tjäder i Borås	TN	1 536 472 kr	Teknisk konsult - arkitekt	Oklart	NEJ	Ej bedömd	JA	Avrop från ramavtal upphandlat 2013. Namn på företaget var då "DTH arkitekter AB". Det saknas datum när avtalet skrevs på, enligt tilldelningsbeslutet skulle den undertecknas den 20 aug 2013. Enligt avtalstext, kan denna avtal förlägas till max 4 år efter undertecknande.
LUNDGRENS RÖR I VEDUM AB	TN	1 399 952 kr	Byggnadsarbeten VA	Oklart	NEJ	Ej bedömd	JA	Enligt upphandlingsansvarig var leverantören upphandlad under 2015-2019 gällande VA-arbeten i kommunens fastigheter. Utvärdering, tilldelningsbeslut och avtal kan inte uppvisas.
Autokaross Rescue Systems i Floby A	TN	1 308 900 kr	Latvätdartank	Oklart	Ja	Ej bedömd	JA	Har genomförts som förenklat förfarande enligt underlag. Kommunen hänvisar till att med stöd av utvärdering som gjorts beslutas att avtal tecknas med Floby Rescue AB. ENligt avtal ska priset för komplett tank uppgå till max 880 000
SKÖVDE GRÖNSKAKSHUS AB	TN	929 049 kr	Frukt och grönt	Ja	NEJ	Ej bedömd	JA	**Avtalet kan inte uppvisas.**
Bälinge Ventilation AB	TN	517 985 kr	Ventilationsarbeten	Nej	Nej	Ej bedömd	JA	Enligt uppdragsansvarig genomförde Bälinge Ventilation AB ett uppdrag avseende renovering av simhall som underleverantör till
Larm & Låskillarna AB	TN	304 841 kr	Cylindrar och nycklar	Oklart	Nej	Ej bedömd	JA	Beloppet understiger direktupphandlingsgränsen. Inget underlag har hittats då tidigare fastighetschefen har slutat.

Deloitte.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on LinkedIn or Twitter.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

© 2020 Deloitte AB

Meddelande 3

Deloitte.

HERRLJUNGA KOMMUN

Kvalitet och effektivitet i äldreomsorgen

Herrljunga kommun

December 2020

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
1. Inledning	4
2. Granskningsresultat	6
Bilagor	18

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun fått uppdraget att genomföra en granskning avseende kvalitet och effektivitet i äldreomsorgen.

Revisionsfråga

Har socialnämnden en ändamålsenlig styrning och ledning (med avseende på ekonomi och kvalitet) av äldreomsorgen?

Svar på revisionsfråga

Vår sammanfattande bedömning är Socialnämndens styrning och ledning (med avseende på ekonomi och kvalitet) av äldreomsorgen är delvis ändamålsenlig.

Iakttagelser

- Kostnad för äldreomsorgen i Herrljunga kommun har ökat med 29,6 mnkr eller 23,6 % mellan 2016 och 2019. Samtidigt har totalt antal brukare minskat. Kostnadsökningen är högre än vad som förklaras med indexuppräkningen för pris- och personalkostnader (PKV). Herrljunga har för 2019 redovisat högre kostnad för äldreomsorg än jämförbara kommuner. Nettokostnadsavikelsen för äldreomsorgen i Herrljunga är 7,4 % år 2017 och 2018 samt 9,2 % år 2019. Avvikelsen motsvarar ca 11,5 mnkr för år 2019.
- Total kostnad för hemtjänst ökade 2016 - 2019. Framförallt noteras stor ökning 2019 jämfört med 2018. Total kostnad ökade 23,7% och kostnad per brukare 31,3 %, samtidigt som antal hemtjänsttagare minskade 6% eller 11 personer. Kostnad per hemtjänsttagare har legat över kostnad i jämförbara kommuner under 2016–2019.
- Kostnad för särskilt boende ökade 15 % mellan 2016 - 2019. Total kostnad minskade dock 2019 jämfört med 2018 med 6,8 mnkr. Samtidigt har antal brukare varit oförändrat. Kostnad per brukare har legat något högre än jämförbara kommuner förutom 2019.
- Herrljunga har en hög andel invånare som beviljats hemtjänst eller särskilt boende, jämfört med jämförbara kommuner. Medelåldern bland brukare inom hemtjänsten och särskilt boende är högre än i jämförbara kommuner. Det är fler brukare i hemtjänsten och särskilt boende i Herrljunga som skattar sin hälso- och rörelseförmåga som dålig/mycket dåligt jämfört med jämförbara kommuner.
- Det är låg personalkontinuitet i hemtjänsten (lägre än jämförbara kommuner), särskilt 2019 då en brukare mötte i medel 21 olika personal under en 14-dagarsperiod.
- Brukarna inom hemtjänst och särskilt boende ger generellt Herrljunga ett lägre omdöme (upplevd kvalitet) i brukarundersökningar än jämförbara kommuner. Detta gäller både hemtjänst och särskilt boende, men framförallt hemtjänsten.
- Det har varit stor omsättning av personal inom förvaltningsledning inom äldreomsorgen och enheter samt bland personal i hemtjänsten de senaste åren. Även ett stort antal vikarier samt hög sjukfrånvaro noteras i hemtjänsten. Äldreomsorgen har haft svårigheter att behålla personal på chefsposter.
- Det finns indikationer på bristande ledning och styrning av äldreomsorgen i allmänhet och hemtjänsten i synnerhet. Ett arbete kopplat till ledning och styrning har dock påbörjats av den nya politiska och förvaltningsledningen.
- Herrljunga redovisar lägre andel omsorgspersonal med adekvat utbildning jämfört med jämförbara kommuner.
- Väntetiden till särskilt boende är längre i Herrljunga kommun än i motsvarande kommuner, framförallt 2019.
- Genomsnittligt antal hemtjänsttimmar per brukare och månad har ökat i Herrljunga 2019. Större andel hemtjänsttagare beviljas över 50 tim/mån än jämförbara kommuner.
- Dagens resursfördelning baseras främst på förra årets budget med en årlig indexökning utifrån demografin.
- Under 2019 uppgick brukartiden till 48 % och utförandetiden till 93,8 % i hemtjänsten.
- Nuvarande mål för äldreomsorgen bedöms av politikerna som luddiga. De flesta av målen och indikatorerna (kvalitetsmått) baseras på brukarens skattningar/upplevelser. Ett arbete kring nya mål är igångsatt och ska gälla för 2021–2023.

- Nämnden får information om arbete med kvalitet och avvikelserapportering. De agerar däremot inte på avvikelser kopplat till fastställda mål och verksamheten saknar återkoppling på lämnat underlag.
- Det finns i dagsläget inga av nämnd beslutade planer eller riktlinjer gällande arbetet med det framtida behovet av äldreomsorg i Herrljunga kommun.
- Nuvarande resursfördelningsmodellen saknar tillräckligt incitament för effektiviseringsarbete inom äldreomsorgen och det föreligger risk att modellen i sig är kostnadsdrivande. Vidare, saknas den kopplingen mellan resurstilldelning och mål. Skillnader i behov är inte tillräckligt speglade i resursfördelningsmodellen.

Rekommendationer

Socialnämnden rekommenderas att:

- fortsätt med det pågående arbetet för fastställande av målstruktur och mål och säkerställ att de nya kvalitets- och kostnadseffektivitetsmåtten för äldreomsorgen är relevanta, påverkbara och uppföljningsbara.
- genomför en fördjupad analys av det relativt höga kostnadsläget samt vidta åtgärder för en ökad kostnadseffektivitet inom hemtjänsten.
- utred orsaken bakom den relativt låga brukarupplevda kvalitén, inom framförallt bemötande, förtroende och tryggheten inom hemtjänsten.
- stärka ledning och styrningen av äldreomsorgen, bland annat säkerställ att chefer ges möjlighet till att arbeta med utveckling av kvalitets- och effektivitetsfrågor samt verksamhetsstyrning.
- utveckla arbetet med resursplanering inom hemtjänsten - främja större grundbemanning, högre sysselsättningsgrad, mindre vikarier samt öka flexibilitet mellan hemtjänstgrupper.
- arbeta med långsiktiga planer för kompetensutveckling och personalförsörjning.
- upprätta en plan och strategi för att möta både dagens och framtidens behov av äldreomsorg. Planen bör ge en tydlig och sammanhängande bild av äldreomsorgens innehåll och utbud.
- se över ändamålsenlighet av nuvarande resursfördelningsmodellen, bland annat med avseende koppling mellan mål och resurstilldelningen.

Jönköping den 2020-12-12
DELOITTE AB

Revsul Dedic
Projektledare

Jimmy Lindberg
Projektmedarbetare

1. Inledning

Bakgrund

Kommunen har ett ansvar för att insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet. I begreppen inryms bl. a rättssäkerhet, kompetens, bemötandefrågor, den enskildes medinflytande samt att vården är lättillgänglig. Det krävs även att det finns en tydlig struktur och tydliga processer för att bedriva en bra verksamhet. För att säkerställa detta ska kvaliteten systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkerställas.

Kommunens äldreomsorg står inför stora utmaningar, inte minst till följd av antalet äldre förväntas öka påtagligt. Detta ställer stora krav på att verksamheten utformas på ett långsiktigt hållbart sätt. Ett bristfälligt arbete och organisation inom området riskerar att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på ett effektivt sätt. Det är därför viktigt att det finns en långsiktig planering inom området och en tydlig och ändamålsenlig strategi.

Enligt offentlig statistik har Herrljunga kommun en högre nettokostnad för äldreomsorgen än vad som förväntas utifrån strukturen. Vidare, redovisar Herrljunga kommun högre kostnad än liknande kommuner för 2015 - 2018 per hemtjänsttagare, samt lägre kostnad än liknande när det gäller kostnad för särskilt boende (kr/brukare).

Antal olika personal en hemtjänsttagare möter en 14-dagarsperiod är högre i Herrljunga kommun än i jämförbara kommuner. Hemtjänsttagare i Herrljunga kommun var enligt brukarundersökningen 2019 mindre nöjda med hemtjänsten (*förtroende för personal, trygghet, inflyttande och tillräckligt med tid*) än hemtjänsttagare i jämförbara kommuner. Även brukare inom särskilt boende upplever brister inom flera områden, bl.a. trygghet, mat, måltidsmiljö. Enligt officiell statistik hade Herrljunga 2019 mycket lägre väntetid (medelvärde) från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum jämfört med jämförbara kommuner.

Med tanke på ovanstående bedömer revisorerna i Herrljunga kommun som angeläget att granska socialnämndens i styrning och ledning (*med avseende på ekonomi och kvalitet*) av äldreomsorgen i Herrljunga kommun.

Syfte och avgränsning

Granskningens syfte är att undersöka hur nämnden arbetar med styrning och ledning avseende kvalitet och effektivitet inom äldreomsorgen.

Revisionsfråga

Har socialnämnden en ändamålsenlig styrning och ledning (med avseende på ekonomi och kvalitet) av äldreomsorgen?

Underliggande frågeställningar

Har socialnämnden en ändamålsenlig styrning och ledning (med avseende på ekonomi och kvalitet) av äldreomsorgen?

Underliggande frågeställningar:

- Ligger kostnadsnivå och kostnadsutveckling inom äldreomsorgen i Herrljunga kommun i linje med jämförbara kommuner? Hur upplever vårdtagarna i Herrljunga kommun kvaliteten inom äldreomsorgen i förhållande till vårdtagarna i jämförbara kommuner?
- Har ambitionsnivå, kriterier och indikatorer för kvaliteten i äldreomsorgen konkretiserat och fastställts (*Dessa är kända, förankrade och accepterade i hela organisationen*)?
- Finns riktlinjer, rutiner och bedömningsinstrument för myndighetsutövning som är kända och tillämpas?
- Är organisation, struktur och ansvarsfördelning inom äldreomsorgen ändamålsenlig (K*oppling mellan vårdtyngd och bemanning av verksamhet är tydlig*)?

- Är resursfördelning inom äldreomsorgen ändamålsenlig och tydligt (*Koppling mellan omsorgstyngd, kvalitet och tilldelade resurser är tydlig*)?
- Finns ändamålsenliga system, process och rutiner för kvalitetsarbetet och ökad kvalitet för vårdtagarna säkerställt?
- Sker en aktiv och strukturerad uppföljning och kontroll av ekonomi och kvalitet inom äldreomsorgen (*Åtgärder vid ev. avvikelser vidtas*)?
- Bedrivs äldreomsorgen på ett effektivt och kvalitetsmässigt tillfredsställande sätt?
- Finns planer och rutiner för det strategiska arbetet för kommunens framtida äldreomsorg?

Metod och granskningsinriktning

Granskningen har genomförts genom *dokumentstudier*, *statiska analyser* samt genom intervjuer med följande befattningshavare:

- Kommunstyrelsens presidium
- Socialchef
- Verksamhetschef äldreomsorgen
- Enhetschefer hemtjänst
- Enhetschefer särskilt boende

Granskningen har delats in i följande sju faser:

- Planering av intervjuer.
- Samla fakta/underlag genom intervjuer och dokumentgranskning.
- Genomgång, sammanställning och analys av insamlat material. Vid behov komplettering med mer material.
- Framtagning av viktiga iakttagelser och rekommendationer samt svar på revisionsfråga.
- Rapportskrivning inkl. sakavstämning.
- Presentation av granskning till revisorer.
- Godkänd rapport skickas till berörda nämnder & revisorer.

Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom Deloittes interna kvalitetssäkringssystem. Rapporten har även kvalitetssäkrats av de intervjuade personerna.

2. Granskningsresultat

Utifrån genomförda intervjuer och granskat material har en övergripande beskrivning av äldreomsorgen i Herrljunga kommun gjorts nedan. De iakttagelser som framkommit till följd av intervjuer och dokumentstudier redogörs under den rubrik som ansetts mest lämplig.

Ligger kostnadsnivå och kostnadsutveckling inom äldreomsorgen i Herrljunga kommun i linje med jämförbara kommuner? Hur upplever vårdtagarna i Herrljunga kommun kvaliteten inom äldreomsorgen i förhållande till vårdtagarna i jämförbara kommuner?

Redovisning av kostnader och kostnadsutveckling inom äldreomsorgen

Varje år redovisar Sveriges kommuner till Statistiska centralbyrån (SCB) kostnader för särskilt boende, hemtjänst, korttidsboende, daglig verksamhet, öppen verksamhet och övriga insatser. Detta sker genom dokumentet räkenskapssammandraget (RS). Övrig statistik kopplat till äldreomsorgen, till exempel antal brukare redovisas till Socialstyrelsen via andra kanaler. Baserat på redovisade kostnader och statistik tar rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) fram kostnadsmått och nyckeltal som publiceras på Kolada.se.

Vi har i denna granskning valt att använda oss av total kostnad för äldreomsorgen fördelat per verksamhet (redovisade i Herrljunga kommuns räkenskapssammandraget (RS)) samt kostnadsmåttet/nyckeltal, kronor per brukare inom respektive verksamhet (sammanställd av RKA & presenterad på Kolada).

I bild 1 redovisas en sammanställning av total kostnad för äldreomsorgen fördelat per verksamhet. Totalt ökade kostnaderna (kostnad för eget åtagande) för äldreomsorgen i Herrljunga med 29,2 mnkr (23,6 %) mellan 2016 - 2019. Största ökningen noteras mellan 2016 och 2017, då kostnaderna ökade 14,6 mnkr.

Kostnad för hemtjänst har ökat årligen 2016–2019, framförallt 2019 då kostnadsökningen var drygt 13 mnkr. Även kostnader för särskilt boende har ökat årligen dock ej 2018 - 2019, då den minskade 6,8 mnkr. Kostnader för korttidsboende har varierat kraftigt mellan åren.

I förhållande till jämförbara kommuner redovisade Herrljunga högre kostnad för äldreomsorgen (kronor/invånare) för 2017–2019, framförallt 2018 - 2019, se bild 2. År 2017 och 2018 låg kostnad för äldreomsorgen något högre än jämförbara kommuner. Men år 2019 kostade äldreomsorgen i Herrljunga betydligt mer än i jämförbara kommuner.

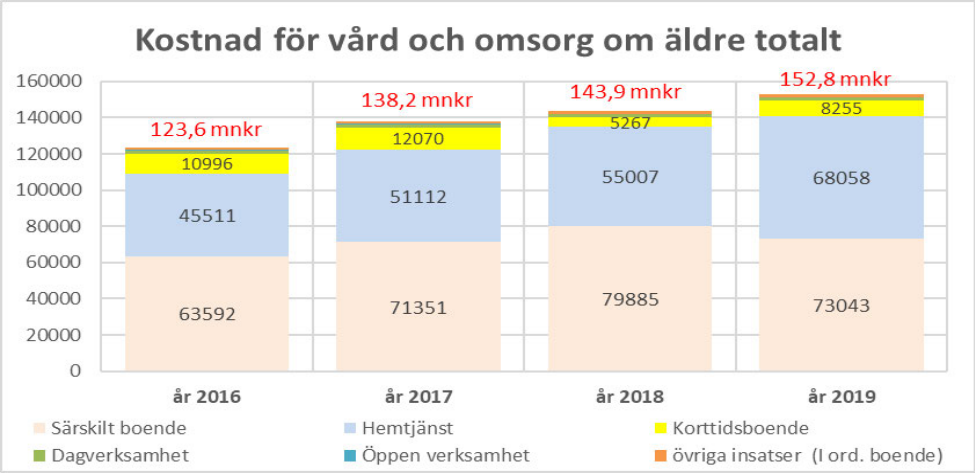

Bild 1: Total kostnad för äldreomsorgen (Källa: Räkenskapssammandraget)

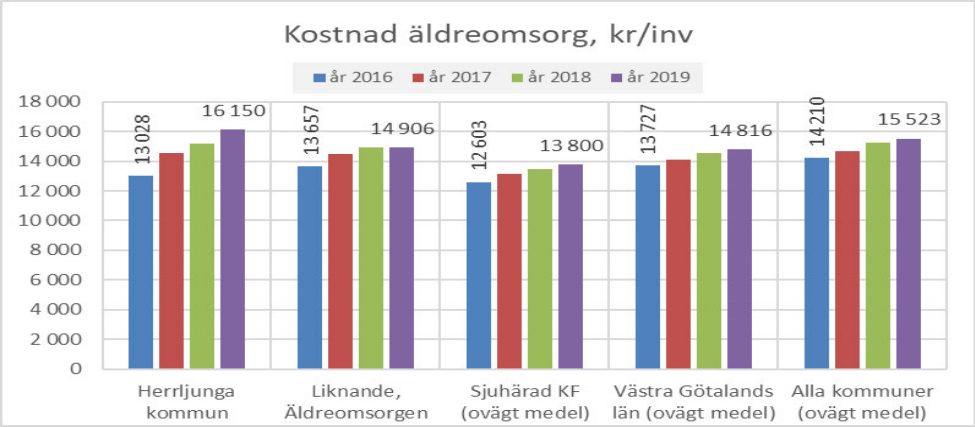

Bild 2: Kostnad per invånare (Källa: Kolada.se)

Nettokostnadsavikelsen avseende äldreomsorgen i Herrljunga kommun låg på 7,4 % år 2017 och 2018 samt 9,2 % år 2019. Nettokostnadsavikelsen anger procentuell skillnad mellan redovisad nettokostnad och statistiskt förväntad kostnad (referenskostnad) se bild 3.

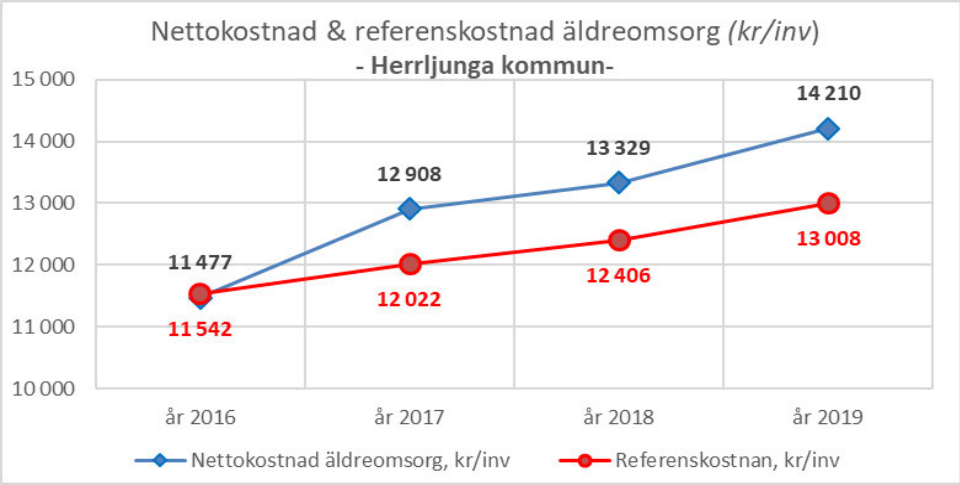

Bild 3: Netto- och referenskostnad per invånare (Källa: Kolada.se)

En hemtjänsttagare i Herrljunga har kostat mer än en hemtjänsttagare i jämförbara kommuner mellan 2016–2019, se bild 4.

Kostnad per hemtjänsttagare i Herrljunga ökade kraftigt 2019 jämfört 2018 då den ökade från 306 tkr till 402 tkr, en ökning med 31,3 %.

År 2018 kostade en hemtjänsttagare drygt 49 tkr/år (8,8 mnkr för alla 180 brukare) mer än en hemtjänsttagare i liknande kommuner, drygt 16 tkr/år (+3 mnkr för alla 180 brukare) än i Sjuhärad kommunalförbunds kommuner och drygt 26 tkr/år (totalt 4,8 mnkr för alla 180 brukare) än en hemtjänsttagare i genomsnittskommun i riket. Skillnaden för år 2019 är betydligt större än 2018.

Kostnad per brukare i särskilt boende i Herrljunga har legat relativt i linje med jämförbara kommuner 2016–2018, se bild 5. År 2019 minskade dock kostnaden med 9 % (ca 7,2 mnkr räknat för alla 85 brukare). Kostnad i särskilt boende minskade också i liknande kommuner och Sjuhärad kommunalförbunds kommuner men inte lika mycket som i Herrljunga.

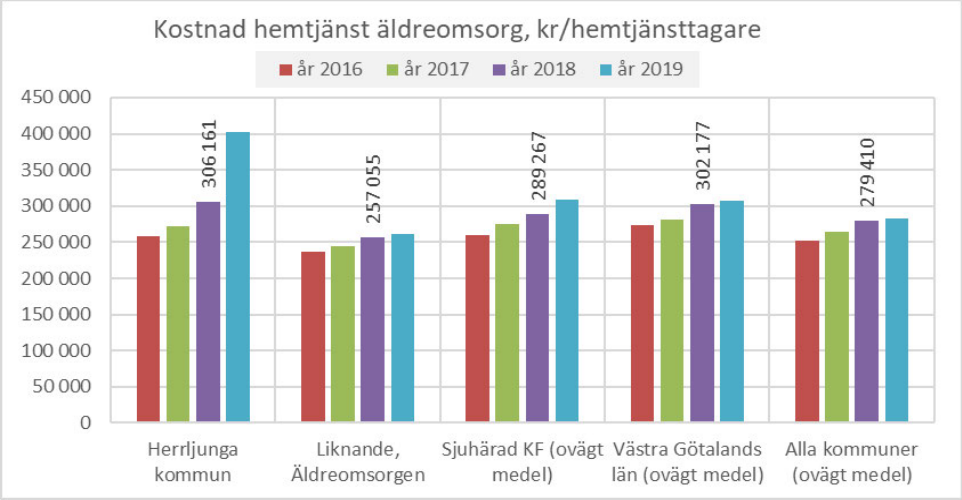

Bild 4: Kostnad per hemtjänsttagare (Källa: Kolada.se)

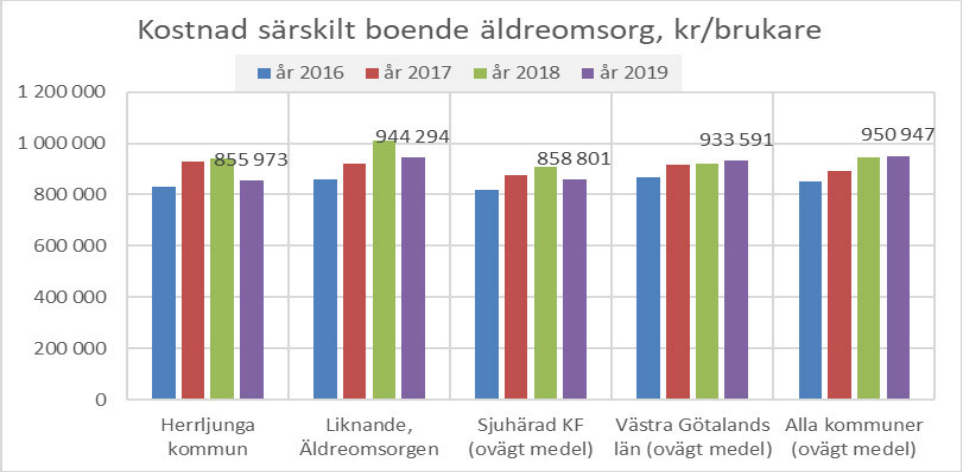

Bild 5: Kostnad per brukare i särskilt boende (Källa: Kolada.se)

Kommentarer och slutsatser kostnader och kostnadsutveckling inom äldreomsorgen

Officiell statistik visar att Herrljunga har haft högre kostnader för äldreomsorgen (kronor/invånare) än jämförbara kommuner under 2016, 2017, 2018 och 2019, framförallt 2019. Största skillnad

noteras jämfört med Sjuhärad kommunalförbund och riket. Herrljunga har haft högre kostnadsökning per år än jämförbara kommuner. Om kostnaden i Herrljunga varit som i liknande kommuner hade kostnaden varit 11,8 mnkr lägre 2019.

Total kostnad för äldreomsorgen (kostnad för eget åtagande) i Herrljunga ökade med drygt 30 mnkr mellan 2016–2019.

Bryter vi ut kostnad för särskilt boende (SäBo) ur total kostnad för äldreomsorgen ser vi att kostnad för SäBo legat i linje med jämförbara kommuner 2016–2018. Därefter minskade kostnaden 7,2 mnkr år 2019. Om kostnaden per brukare i SäBo legat på samma nivå som i liknande kommuner hade SäBo i Herrljunga kostat ca 7,5 mnkr mer än redovisat för 2019.

När det gäller hemtjänsten, noteras ett annat kostnadsläge och kostnadsutveckling i Herrljunga, i förhållande till jämförbara kommuner. Herrljunga har redovisat högre kostnad för hemtjänst än jämförbara kommuner under de senaste åren (2016–2019), framförallt 2019. Total kostnad för hemtjänsten i Herrljunga ökade med 24 % 2019 med jämfört 2018. Samma period minskade antal hemtjänsttagare med 11.

Herrljunga kommuns redovisade nettokostnader för äldreomsorg låg 8–9 % över statistiskt förväntad kostnad (referenskostnad) 2017 - 2019, dvs. äldreomsorgen har varit dyrare än förväntat utifrån kommunens struktur. Skillnaden motsvarar ca 11,5 mnkr för 2019.

Redovisning av kvalitetsmått och kvalitetsutveckling inom äldreomsorgen

Själva kvalitetsbegreppet är svårfångat. Vad som avses med god kvalitet är delvis beroende av subjektiva föreställningar och upplevelser. Kvalitetsbegreppet kan delas upp i två beståndsdelar: materiell och relationell.

Materiell kvalitet avser exempelvis hur boendet är utformat, hur maten smakar, personalens tillgänglighet och möjligheter till sjukvård. Andra aspekter av materiell kvalitet är tiden från det den äldre har aktiverat trygghetslarmet tills hjälp kommer eller hur städningen utförts. Relationell kvalitet syftar till bemötande, delaktighet, välbefinnande, trygghet och meningsfullhet. Personliga egenskaper hos aktörerna har en särskild betydelse. Både materiell och relationell kvalitet är subjektivt. Upplevd kvalité kan skilja sig från den faktiska.

Personal- och omsorgskontinuitet anses vara viktiga förutsättningar att skapa en verksamhet med god kvalitet i äldreomsorgen, framförallt i hemtjänsten. Det ses av de äldre som en viktig förutsättning för att bygga upp en god omsorgsrelation och känna trygghet, framförallt för omsorgstagarna med störst hjälpbehov.

Bemötande och förtroende för personalen har också stor betydelse för kvaliteten. Få och välkända ansikten bidrar till trygghet och ökar möjligheten påverka hur tjänsterna utförs. Vidare om brukaren inte har möjlighet till inflytande över hur och när insatserna ges, framförallt i hemtjänsten kan inte räknas som god kvalitet. I analysen av brukarbedömningarna i särskilt boende framkommer att brukare i genomsnitt är minst nöjda med bemötande, förtroende och trygghet, samt mat och måltidsmiljöer.

För att kunna bedriva en bra vård och omsorg om äldre behöver personalen ha en viss kompetens. Utbildningsnivån är därför ett mått på förutsättningarna att nå bra resultat och hög kvalitet inom äldreomsorgen. Vidare en grundläggande förutsättning att driva särskilda boenden med god kvalitet är att det finns tillgång till ändamålsenliga boendeplatser.

Hemtjänst

Nedanstående kvalitetsmått har analyserats i denna granskning för att bedöma kvalitet inom hemtjänsten i Herrljunga kommun. Uppgifter avseende utbildningsnivån för personalen inom hemtjänst, därav har vi inte möjlighet att bedöma detta mått saknas i officiell statistik.

Personalkontinuitet

Antal personer som en hemtjänsttagare i Herrljunga och jämförbara kommuner i medelvärde möter under en fjortondagarsperiod (trygghetslarm, matleveranser och hemsjukvårdspersonal räknas inte) redovisas tabell 1.

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	18	18	-	21
Liknande, äldreomsorg	16	14	16	16
Sjuhärad kommunalförbund	15	15	16	16
Västra Götalands läns kommuner	16	16	16	16
Alla kommuner (ovägt medel)	15	15	15	16

Tabell 1: (Källa: Kolada.se)

Bemötande, förtroende och trygghet

Andel brukare i Herrljunga och jämförbara kommuner som i Socialstyrelsens brukarundersökning skattat bemötande, förtroende och trygghet i hemtjänsten som bra/mycket redovisas i tabell 2. I

Bilaga B finns info om vad som ingår i detta kvalitetsmått.

Kommun	2016	2017	2018	2019

Herrljunga kommun	37 %	35 %	39 %	39 %
Liknande kommuner	46 %	41 %	42 %	47 %
Sjuhärad kommunalförbund	44 %	42 %	40 %	42 %
Västra Götalands läns kommuner	41 %	39 %	39 %	40 %
Alla kommuner (ovägt medel)	40 %	37 %	39 %	42 %

Tabell 2: (Källa: Kolada.se)

Inflytande och tillräckligt med tid

Andel hemtjänsttagare i Herrljunga och jämförbara kommuner som i Socialstyrelsens brukarundersökning skattat inflytande och tillräckligt med tid inom hemtjänsten som bra/mycket redovisas i tabell 3. I Bilaga B finns mer info om vad som ingår i detta kvalitetsmått.

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	37 %	34 %	34 %	43 %
Liknande kommuner	51 %	51 %	55 %	49 %
Sjuhärad kommunalförbund	47 %	47 %	50 %	52 %
Västra Götalands läns kommuner	47 %	48 %	52 %	50 %
Alla kommuner	47 %	48 %	51 %	50 %

Tabell 3: (Källa: Kolada.se)

Särskilt boende (SäBo)

Nedanstående kvalitetsmått har analyserats i denna granskning för att bedöma kvalitet inom särskilda boenden i Herrljunga kommun.

Omsorgspersonalen i särskild boende med adekvat utbildning

I adekvat utbildning inkluderas även vissa specialistkompetenser som till exempel äldrepedagog, Silviasystrar eller personal med högskoleutbildning inom vård- eller omsorgsområdet vilka tjänstgör som omsorgspersonal. I tabell 4 redovisas andel personal med adekvat utbildning på vardagar och helger i boende med särskild service i Herrljunga kommun och jämförbara kommuner. I Bilaga B finns mer info om vad som ingår i detta kvalitetsmått.

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	80 %	84 %	76 %	71 %
Liknande kommuner	82 %	78 %	79 %	85 %
Sjuhärad kommunalförbund	80 %	78 %	78 %	79 %
Västra Götalands läns kommuner	87 %	85 %	85 %	86 %
Alla kommuner	84 %	83 %	82 %	80 %

Tabell 4: (Källa: Kolada.se)

Bemötande, förtroende och trygghet

Andel brukare i Herrljunga och jämförbara kommuner som i Socialstyrelsens brukarundersökning skattat bemötande, förtroende och trygghet inom SäBo som bra/mycket redovisas i tabell 5. I Bilaga B finns info om vad som ingår i detta kvalitetsmått.

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	30 %	35 %	41 %	37 %
Liknande kommuner	40 %	41 %	42 %	44 %
Sjuhärad kommunalförbund	39 %	36 %	40 %	40 %
Västra Götalands läns kommuner	41 %	40 %	41 %	42 %
Alla kommuner	39 %	39 %	40 %	39 %

Tabell 5: (Källa: Kolada.se)

Mat och måltidsmiljö (avser offentlig regi)

Brukarens upplevelse/bedömning av mat och måltidsmiljön särskilda boenden i Herrljunga kommun och jämförbara kommuner redovisas i tabell 6. I Bilaga B finns mer info om vad som ingår i detta kvalitetsmått.

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	-	64 %	50 %	53 %
Liknande kommuner	-	64 %	60 %	61 %
Sjuhärad kommunalförbund	-	65 %	58 %	63 %
Västra Götalands läns kommuner	-	65 %	58 %	58 %
Alla kommuner	-	63 %	58 %	58 %

Tabell 6: (Källa: Kolada.se)

Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum

Medelväntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende i Herrljunga och jämförbara kommuner redovisas i tabell 7.

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	48	64	-	178
Liknande kommuner	62	71	50	76

Sjuhärad kommunalförbund	71	63	47	67
Västra Götalands läns kommuner	54	47	51	67
Alla kommuner	57	57	52	67

Tabell 7: (Källa: Kolada)

Kommentarer och slutsatser kopplade till upplevd kvalitet inom äldreomsorgen

Hemtjänst
Hemtjänsten redovisar en lägre personalkontinuitet jämfört med jämförbara kommuner, framförallt 2019. En hemtjänsttagare i Herrljunga mötte i medeltal 21 olika personal under en 14-dagarsperiod år 2019 att jämföra med 16 i jämförbara kommuner. Enligt officiell statistik låg Herrljunga 2019 bland de 10 % av kommunerna med lägst personalkontinuitet. Vidare visar statistiken att 45 % av hemtjänsttagare i Herrljunga under 2019 mött över 20 personer under en fjortondagarsperiod. Personalkontinuiten i hemtjänsten Herrljunga har försämrats senaste åren.

Enligt Socialstyrelsens brukarundersökning var det lägre andel hemtjänsttagare i Herrljunga som skattat bemötande, förtroende och trygghet samt inflytande och tillräckligt med tid inom hemtjänsten som bra/mycket bra jämfört med jämförbara kommuner 2016–2019. Enligt officiella uppgifter låg hemtjänsttagares skattning av bemötande, förtroende och trygghet i Herrljunga 2019 bland de mittersta 50 % av kommunerna i Sverige. Hemtjänsttagares skattning av inflytande och tillräckligt med tid låg dock bland de 25 % av kommunerna i Sverige som fått sämst bedömning 2016–2019.

Särskilt boende (SäBo)
Andel omsorgspersonal med adekvat utbildning i SäBo var högre 2016–2017 och lägre 2018–2019 i Herrljunga jämfört med jämförbara kommuner. Andel omsorgspersonal med adekvat utbildning i Herrljunga har minskat både 2018 och 2019, från 84 % till 71 %. Största minskningen noteras bland omsorgspersonal på helgdagar då andel omsorgspersonal med adekvat utbildning minskade från 78 % till 60 %.
Andel omsorgspersonal med adekvat utbildning på vardagar och helger i Herrljunga låg 2019 bland de 10 % av kommunerna i Sverige med lägst andel.

Enligt Socialstyrelsens brukarundersökning var det lägre andel brukare i Herrljunga som skattat bemötande, förtroende och trygghet inom SäBo som bra/mycket bra jämfört med jämförbara kommuner 2016–2019. Skattningen av bemötande, förtroende och trygghet har försämrats under 2019 jämfört med 2018. Jämfört med riket låg brukarnas skattning av bemötande, förtroende och trygghet i Herrljunga i linje med brukarnas bedömning i de mittersta 50 % av Sveriges kommuner.

Brukare i SäBo i Herrljunga var mindre nöjda med mat och måltidsmiljö än brukare i jämförbara kommuner. Skattning av mat och måltidsmiljön i Herrljunga har försämrats betydligt sedan 2017, då drygt 64 % bedömt att maten smakat mycket bra eller ganska bra samt att måltiderna alltid eller oftast var en trevlig stund på dagen att jämföra med 53 % under 2019. Jämfört med riket låg brukarnas skattning av mat och måltidsmiljön i Herrljunga bland de 25 % av kommunerna i Sverige med sämst bedömning.

Medelväntetid i antal dagar från ansökan till första erbjudet inflyttningsdatum i särskilt boende i Herrljunga har ökat dramatiskt 2019. Redovisad medelväntetid var 178 dagar vilket är 2,3 gånger längre än jämförbara kommuner. Medelväntetid var 64 dagar år 2017. Enligt preliminära uppgifter är den genomsnittliga medelväntetiden till särskilt boende 83 dagar 2020. Jämfört med riket låg väntetid i antal dagar från ansökan till erbjudet inflyttningsdatum (medelvärde) i Herrljunga kommun i linje med mittersta 50 % av kommunerna i Sverige 2016 och 2017. År 2019 låg medelväntetid i Herrljunga kommun bland de 10 % av kommunerna i Sverige med längst väntetid.

Vi kan konstatera att om den samlade bedömningen av brukarnas enkäter bryts ner finns flera områden där brukarna är mindre nöjda. Framförallt är det tydligt i hemtjänsten. Statistiken visar även att det skiljer sig mellan olika enheter med särskilt boende och hemtjänstområden (geografiska områden). Detta skulle kunna innebära ett visst likvärdighetsproblem i äldreomsorgen. Vi har i ramen för denna granskning inte brutit ner dessa siffror, men kan konstatera att olikheter finns enligt brukarbedömningen.

Bedömning

Vår granskning av kostnader inom hemtjänsten och särskilt boende visar att Herrljungas kostnader skiljer sig från jämförda kommuner. Kommunen uppvisar väsentligt högre kostnader per hemtjänsttagare och en lägre kostnad per boende i särskilt boende.

Vår analys av redovisade kostnader samt utfall i Socialstyrelsens enkätundersökning visar att varken kostnads- och kvalitetsutveckling inom äldreomsorgen i Herrljunga ligger i linje med jämförbara kommuner. Herrljunga redovisar både högre kostnader och sämre brukarupplevd kvalitet framförallt i hemtjänsten.

De flesta kvalitetsmått vi valt att använda för att bedöma kvalitet inom äldreomsorgen baseras också på brukarens skattningar, dvs. brukarens subjektiva upplevelser av kvaliteten inom äldreomsorgen.

När det gäller brukarupplevd kvalitet vill vi flagga för de utmaningar som finns kring bedömningar gjorda av brukare. Svaren på enkätundersökningar påverkas av flera faktorer som inte nödvändigtvis är kopplade till tjänsternas kvalitet.

Relevans och validitet i brukarundersökningar påverkas också av andel brukare som själva svarar på enkäterna. Oftast är denna andel låg och kan variera kraftigt både mellan kommuner och enheter i en kommun. Det gör att det finns en risk att mätningarna inte är tillförlitliga och gäller samtliga brukare.

Ett annat dilemma med att använda brukarundersökningar för att jämföra kvalitet inom äldreomsorgen både mellan kommuner och enheter inom en kommun är att det inte alltid går att jämföra svar av olika personer. Individer tolkar frågorna och svarsskalorna på olika sätt. Detta är inte ett problem om målet med en brukarundersökning är att se om en grupp brukare är nöjda eller missnöjda med sin omsorg. I sådana fall är det brukarnas ojusterade åsikter om äldreomsorgen som är intressanta. Däremot blir skillnaden i respondenternas svar problematisk om man vill jämföra kvaliteten hos två utförare av äldreomsorg eller två kommuner. Vidare visar studier att äldres hälsotillstånd och personlighet påverkar hur tillfredsställda de är med äldreomsorgens tjänster. Äldre vilka ser sin hälsa som svag är mindre benägna att vara nöjda med omsorgen de får och vice versa.

Vi anser dock att även om kvalitetsmått som bygger på brukarundersökningar har svagheter kan brukarnas bedömningar ge vissa indikationer på kvaliteten i äldreomsorgen, men den bör, om möjligt, styrkas med ytterligare mått som är mer faktabaserad.

Har ambitionsnivå, kriterier och indikatorer för kvaliteten i äldreomsorgen konkretiserat och fastställts?

Vi har i vår granskning tagit del av den ambitionsnivå, de kriterier och indikatorer som finns för kvalitén i äldreomsorgen och nämnden fastställt.

I policyn, *"Socialtjänstplan, en policy för Herrljunga kommun"*, går att utläsa vad kvalitet är för socialnämnden. Policyn är politiskt beslutad, men det är kommunfullmäktige som är beslutsinstans. Syftet med dokumentet är att tydliggöra etiska värden och normer och formulera den grundsyn som ska utgöra grunden för arbetet inom nämndens arbete. Det som lyfts fram från nämnden är att kvalitet för dem är:

- individanpassade insatser ska ges vid rätt tidpunkt och i rätt omfattning, samt
- ett gott bemötande som innefattar lyhördhet, empati och delaktighet.

I socialtjänstplanen utvecklas inte hur detta ska uppnås men det framgår att bistånd och genomförande ska planeras tillsammans med den enskilde och en plan skall upprättas som visar målet, när och hur insatsen skall ges. I planen skall anges när den ska utvärderas, följas upp och eventuellt förändras.

Nämndmål

Utifrån nämndens egen delårsredovisning 2020 kan vi se att nämnden redogjort för ett antal målindikatorer kopplat till ett prioriterat mål:

"En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet"

Målindikatorer	Mål 2020	Utfall delår 2020
Brukarundersökning - Förtroende för personalen inom hemtjänst och SäBo	100 %	-
Brukarundersökning - Delaktigheter i utförande och tid inom hemtjänst och SäBo	Utförande 87 % Tid 52 %	- -
SoL och LSS avvikelser på grund av utebliven insats minskar	27 %	35 %
Brukarbedömning - Andel enskilda/närstående som upplever ett bra bemötande i kontakten med personal inom hemtjänst och SäBo	100 %	-

Ett arbete öm nya mål är igångsatt och ska gälla för 2021–2023. Tidigare mål har bedömts som luddiga då det varit ett stort mål och ambitionen är att tydliggöra nämndens vilja.

Bedömning

Vi noterar även att nämnden i dagsläget använder sig av indikatorer som rör hela området hemtjänst och särskilt boende. Vi kan av den offentliga statistiken se att svaren skiljer sig beroende på vilket hemtjänstområde brukaren tillhör eller vilken enhet brukaren bor på. Det finns därför en risk att dessa underlag inte framkommer till nämnden och de missar ett eventuellt likvärdighetsproblem i verksamheten.

Vi har i granskningen fått uppgifter om att ett arbete pågår med att ta fram nya mål. Vi kan därför endast konstatera att de flesta av nuvarande mål och målindikatorer (kvalitetsmått) i baseras på är brukarens skattningar/upplevelser. Vi vill därför flagga för de utmaningar som finns kring bedömningar gjorda av brukare som vi tidigare lyft fram inför nämndens omarbetning av målen.

Det finns även avvikelser i nuvarande målindikatorer och vi bedömer att en utökning av dessa mått kan styrka mätandet av den faktiska kvalitén.

Finns riktlinjer, rutiner och bedömningsinstrument för myndighetsutövning som är kända och tillämpas?

I Herrljunga finns i dagsläget ett stort antal rutiner och fastslagna processer som ska underlätta för myndighetsutövning inom äldreomsorgen. Bland dessa finns det tre som direkt berör myndighetsutövning:

Handläggning enligt socialtjänstlagen
Syftar till att var ett stöd och vägledning för biståndshandläggarna i sin bedömning så det finns ett enhetligt synsätt för biståndshandläggningen och likvärdiga beslut kan fattas. Stort fokus läggs vad en skälig levnadsnivå för äldre personer är. Riktlinjen beskriver ett antal livsområden och vilka insatser som kan vara aktuella för att uppnå en skälig levnadsnivå.

Dokumentation i verkställighet
Rutinen syftar till att ge personalen kunskap och samsyn om dokumentation och säkerställa den enskildes rättssäkerhet. Här beskrivs även vilket ansvar respektive funktion har över dokumentationen gällande upprättande men även uppföljning. I denna rutin anges även att verksamheten ska upprätta en genomförandeplan för brukarna efter beslut.

Vägledning gränsdragning mellan hemtjänst och särskilt boende
Dokumentet syftar till att ge stöd till verksamheten vid information till brukare i hemtjänst som bedöms ha ett så stort omsorgsbehov och därför bör erbjudas plats på särskilt boende. Här framgår att för att vara aktuell för informationen ska brukaren vara beviljad:

- hemtjänstinsatser överstigande 120 timmar per månad
- hemtjänst i kombination med växelvård, dagverksamhet, hemsjukvård
- omfattande omvårdnadsbehov i kombination med att den enskilde själv inte kan använda trygghetslarm
- brukare där verksamheten upplever det är svårt att tillgodose den enskildes behov i egna hemmet.

Vid våra intervjuer framkommer att det finns olika uppfattningar om vad som ingår i ett beslut om hemtjänst. Framförallt rör detta om beviljade insatser är tidsbestämda eller om det endast anges att beslut ska genomföras och verksamheten bestämmer tiden.

Bedömning
Av granskningen framgår att rutiner och riktlinjer finns som stöd i handläggningen. Av dokument vi tagit del av kan vi dock inte se att det finns en rutin som beskriver hur lång tid insatser i hemtjänsten ska ta. Om detta saknas menar vi att upprättande av en sådan rutin kan underlätta beslutsfattande och verkställande av beslutet. Vi även har noterat att det finns viss skiljaktighet i vad som ingår i ett beslut om hemtjänst. Olika uppfattningar kan leda till att felaktigheter sker i verkställandet i förhållande till fattat beslut.

Herrljunga kommun har beskrivit vilket antal timmar som ska vara beviljade för att de ska informera hemtjänsttagaren om plats på särskilt boende. Vi noterar att den tidsgräns som finns nämnd gäller de med beslut över 120 timmar. Av statistiken kan vi se att det inte är någon hemtjänsttagare som berörs av detta i dagsläget och gränssnittet blir därför verkanslöst.

Vi råder nämnden överväga att ändra denna gräns och anpassa den utifrån faktiska förhållanden, men även ställa det mot tillgång till plats på särskilt boende.

Är organisation, struktur och ansvarsfördelning inom äldreomsorgen ändamålsenlig?

Äldreomsorgen i Herrljunga kommun har under ett flertal år präglats av personalbyten. Under 5 år har det funnits 71 olika chefer på 16 chefstjänster i socialtjänsten. Det har enligt våra intervjuade även varit en stor omsättning chefer i äldreomsorgen och möjligheten att utveckla kvalitetsarbetet och arbetet i stort har påverkats av detta de senaste åren.

Hemtjänst
Hemtjänsten i Herrljunga kommun är i dagsläget uppdelade i de tre sektorer som baseras på geografisk placering av hemtjänsttagarna:

- Hemtjänst tätort
- Hemtjänst landsbygd
- Hemtjänst Ljung.

Vid intervjuerna lyfts att det finns viss samverkan mellan enheterna och då framförallt mellan tätort och landsbygd. Enheten i Ljung har inte riktigt involverats i detta. Det lyfts att sjukfrånvaron är olika beroende på enhet. Högst siffror finns i Ljung och uppskattningen är att de tidigare haft en sjukfrånvaro på 15–16 %. Hemtjänstverksamheten i hemtjänst genomför idag mätningar med sin personal varje månad där arbetssituationen stäms av.

Särskilt boende

Kommunen har två särskilda boenden. Planer finns att öppna ytterligare ett 2020 vilket enligt intervjuer kan minska vårdtyngden i hemtjänsten. Ett av boendena är uppdelat i omvårdnad och demens. Enhetscheferna i särskilt boende menar att det inte är någon stor omsättning av personal och sjuktalen har enligt årsredovisning 2019 minskat.

Bedömning

Vi kan konstatera att äldreomsorgen haft svårigheter att behålla personal på chefsposter. Av intervjuer framgår även att sjukfrånvaron varit hög tidigare år och omsättning på personal framförallt i hemtjänsten varit hög. Samtidigt uppger man i särskilt boende att de har en väldigt stabil personalgrupp och låg omsättning av personal. Av intervjuerna framgår att det nu blivit stabilare, men vi gör bedömningen att det finns ett arbete för nämnden att göra och framförallt kopplat till hög sjukfrånvaro och omsättning på chefstjänster.

För att skapa möjlighet till trygghet och kontinuitet och ett stabilt kvalitetsarbete både för personal och brukare måste sjuktalen ner. En analys krävs av nämnden om varför detta inträffar och det bör kopplas det till en analys om organisationen är rätt utformad.

Senare i rapporten kommer vi mer ingående gå igenom förutsättningar för äldreomsorgen inom Herrljunga kommun och dess påverkan på organisationen.

Är resursfördelning inom äldreomsorgen ändamålsenlig och tydligt?

Nedan presenteras struktur och uträkning av resursfördelningen inom äldreomsorgen (baseras på den skriftliga beskrivningen vi erhållit från controller inom socialnämnden).

Resursfördelning – Hemtjänst

Resursfördelningsmodellen inom hemtjänsten i Herrljunga baseras på utförd tid, enligt följande:

Ersättning = Antal budgeterade utförda timmar x timpris

*Antal budgeterade utförda timmar = Antalet budgeterade beviljade timmar * utförandegrad*
Timpris = Budgeterad kostnad för drift av hemtjänstenhet / Budgeterat antal utförda timmar

Ersättning som erhålls per timme varierar mellan enheter. Ersättning beräknas separat för varje enhet baserat på de faktiska kostnaderna. Kostnaderna som ingår är bland annat kostnad för personal, bilar, bensin, förbrukning mm. Vi har inte tagit del av uppgifter avseende nivån på timersättningen i dagsläget.

Tanken med modell är enligt controller att de enheter som har mycket insatser ska ha budget för att täcka sina kostnader, medan enheter som får mindre att göra måste se över sin personalkostnad, eftersom de utför mindre hemtjänsttimmar och därmed får mindre pengar att röra sig med. Enligt controllern säkerställer modellen att enheterna att enheterna per automatik inte går med underskott. Under 2019 och 2020 har fördelningen räknats fram på samma sätt. Inför budget 2021 har vissa justeringar gjorts, dock menar controller att timpriset även i fortsättningen kommer att baseras på enheternas kostnader och prognostiserade utförda timmar.

Budgeterad kostnad beräknas på vård och omsorg, enligt controllern. Därefter sker faktiska utfördelningarna till resp. enhet under året (dvs, en enhet gör 1850 utförda timmar en månad x sitt timpris). På detta sättet blir det en kostnad på vård och omsorg gemensamt och en intäkt på resp. hemtjänstenhet.

Resursfördelning – SäBo

Enligt underlaget vi tagit del av grundar sig resursfördelningsmodellen inom SäBo på följande;

Ersättning = Antal årsarbetare x kostnad per årsarbetare

*Antal årsarbetare = [0,53 * antal boendeplatser inom somatiska enheterna] + [[0,64 * antal boendeplatser inom demensenheterna].*

I det totala antal årsarbetare ingår utöver tillsvidareanställda även timvikarier som ska täcka för ledigheter, sjukfrånvaro och semester. Antalet timvikarier för att täcka ledigheter och sjukfrånvaro baseras på enhetens totala uträknade antal årsarbetare. Den ”budgeterade” sjukfrånvaron är densamma för hela förvaltningen, medan semesterfrånvaron baseras på den tillsvidareanställdas ålder (och därmed olika antal semesterdagar).

Kostnad per årsarbetare = [total budgeterad personalkostnad för tillsvidareanställd personal] / [totalt antal tillsvidareanställda personal.

I tabellen nedan redovisas total arbetad tid på enheterna Hagen, Hemgården demens, Hemgården omvårdnad samt korttid och bemanning samt inom hemtjänst (tätort, landsbygd och Ljung), för perioden 190101-191231.

	Arbetade timmar	Antal åa (1 åa=1924 tim)
Arbetad tid 2019 säbo + korttid	167 225	87
Arbetad tid 2019, hemtjänst	145 718	76
	Arbetad timmar timlön	Andel timlön av tot. arbetad tid
Andel timlön 2019 säbo + korttid	39 327	24%
Andel timlön 2019, hemtjänst	31 438	22%

Notera att antal årsarbetare har räknats ut från ett heltidsmått på 37 timmar per vecka (1924 timmar per år). Det förekommer dock avdelningar med nattbemanning inom dessa enheter.

Bedömning

När det gäller hemtjänsten i Herrljunga tillämpas sedan 2019 en prestationsbaserad resursfördelning. Fördelningen av resurser till hemtjänsten bygger på ersättning per utförd timme. I nuvarande modellen finns ingen koppling till resultat eller måluppfyllelse och ersättningsnivån. Resursfördelningsmodellen tar inte hänsyn till skillnader i omvårdnadsbehov. Ersättning som erhålls per timme varierar mellan enheter. Ersättning beräknas separat för varje enhet och baserat på de faktiska kostnaderna. Enheten som har högre kostnad kompenseras med ett högre ersättning per timme och tvärtom.

När det gäller resursfördelning till särskilt boende (SäBo). SäBo ersätts med en viss ersättning per (belagd) plats. Ersättning baseras på personaltäthet samt faktisk driftkostnad inom respektive enhet. Resursfördelningsmodellen tar hänsyn till skillnader i personalbehov inom somatiska resp. demensenheterna.

Vi noterar att resursfördelningen beräknas separat för respektive enhet inom både hemtjänst och särkiltboende (korttidsboende), dvs. nivå på ersättningen beror på nivå på faktiska kostnaderna i respektive enhet. Vi anser att detta beräkningssätt kan vara fördelaktigt i de fall då vi har stora variationer mellan enheterna när det gäller vårdtyngd och förutsättningar att bedriva verksamheten i respektive enhet. Risken med denna modell är dock att den kan bidra till suboptimering och revirtänkande.

Vidare, noterar vi att modellen utgår från faktiska kostnader vid beräkning av timpriset. Högre ersättning per timme innebär högre total ersättning för enheten. Det kan därför föreligga risk att fokuset ligger på att utföra så många timmar som möjlighet och fokus på effektiv resursanvändning. Det finns risk att nuvarande resursfördelningsmodell driver upp kostnader, samt skapar ett revirtänkande och suboptimering, framförallt inom hemtjänsten.

När det gäller 0,53 och 0,64 som beskriver personaltäthet inom SäBo noteras att dessa inte har justerats på många år. Dessa har troligtvis framräknats med utgångspunkt i dåvarande vårddygn, effektivitet och förutsättningar inom SäBo och kortis. Eftersom både vårddygn, effektiviteten och förutsättningar har förändrats (olika mycket) under de senaste åren, föreligger det därför risk att personaltätheten (0,53 och 0,64) inte avspeglar den faktiska verkligheten.

Grunden i en fungerande resursfördelning är att kostnaderna i de olika verksamheterna har analyserats. Här anser vi att det finns förbättringsmöjligheter. Vi anser att det bör göras en djupare analys och en jämförelse mellan verksamheter och enheter. Det gäller inte bara kostnader utan kostnader i förhållande till den kvalitet som erhålls.

Finns ändamålsenliga system, process och rutiner för kvalitetsarbetet och ökad kvalitet för vårdtagarna säkerställt?

De två mest omfattande rutinerna som beskriver hur organisationen ska arbeta för att säkerställa och öka kvalitén för brukaren rör avvikelsehantering samt Lex Sarah-rapportering. Både dessa syftar till att via hantering av avvikelser utveckla att verksamheten fungerar som en del i ett kvalitetsledningssystem. Övergripande ansvarig för båda dokumenten är kvalitetssamordnare, men det beskrivs även vilka bland medarbetare och chef som ansvarar vid avvikelse och hur detta följs upp.

Som tidigare nämnts finns även en rutin där upprättandet av en genomförandeplan beskrivs. Denna ska konkret omsätta fattade beslut i handling och brukaren ska vara delaktig. För 2019 var det enligt officiell statistik 79 % av brukarna som hade en aktuell genomförandeplan (inte äldre än sex månader) inom hemtjänsten. Varje år redovisar verksamheten årets utfall i en verksamhetsberättelse till nämnden. Här beskrivs bland annat måluppfyllelse, kvalitetsarbetet och avvikelser. Vid våra intervjuer framkommer att enhetschefer lämnar uppgifter som sammanställs, men de saknar återkoppling från politikerna. Detta är en bild som bekräftas av ledning och politiker.

Bedömning

Vi noterar av vår granskning att det finns ett antal processer och rutiner som tillsammans bildar ett kvalitetsledningssystem. Fokus är framförallt på kvalitetsarbete via avvikelsehantering. Ett aktivt avvikelsehanteringssystem som efterlevs och följs upp bör leda till ökad kvalitet för brukarna. Det förutsätter dock att personalen är medveten om sina roller och att enheterna får återkoppling på sitt arbete. Vi bedömer att det i dagsläget finns en bra grund i dokumenten för Herrljunga kommun att arbeta med ett tydligt kvalitetsarbete. Vi har av intervjuerna fått till oss att återkopplingen inte fungerar fullt ut på framförallt kvalitetsberättelsen. Vi bedömer att detta måste skärpas upp. Om det inte ageras eller återkoppling saknas är risken att kvalitetsarbetet tappar fart och legitimitet i enheterna.

Sker en aktiv och strukturerad uppföljning och kontroll av ekonomi och kvalitet inom äldreomsorgen (Åtgärder vid ev. avvikelser vidtas)?

Ekonomisk uppföljning
Av nämndens protokoll för 2020 framgår att de varje månad får en ekonomisk redovisning av verksamheten. Redovisningen fördelas ner på enhet- och boendenivå.

I januari 2020 framgår att nämnden beslutat att följa upp en handlingsplan som tagits fram för att ”hantera utmaningar som nämnds budget och verksamhetsplan 2020”. Detta utifrån ett beslut i kommunfullmäktige december 2019. Handlingsplanen gäller hela förvaltningen. Uppföljning ska ske i mars, juni, september och december 2020. Vi kan se så görs under de tre första kvartalen.

Det framgår också att det prognosticerade underskottet för 2020 ökar under första halvåret. Av månadsuppgöljning per 31 oktober 2020 framgår att socialförvaltningen prognosticerar ett underskott på 12 950 tkr exklusive flyktingbuffert. Av dessa står äldreomsorgen för ett beräknat underskott på 4 750 tkr.

Uppföljning av kvalitetsarbete
I protokollen har vi försökt identifiera hur nämnden agerar på avvikelser kopplat till kvalitén i verksamheten under 2020. Vi kan se att det till nämnden presenteras rapporter om avvikelser och hur målen uppnåtts under året. Vi kan varken se att nämnden vid information om årsredovisning för 2019 (mars 2020) eller i delårsrapport 2020 (oktober 2020) agerat på avvikelser mot målen.

Den 29 september får nämnden en redogörelse gällande avvikelser för halvåret 2020. I rapporten framgår att viss ökning skett främst vad gäller läkemedelsavvikelser, men den största delen av avvikelserna står uteblivna insatser och brister i omsorg för. Det framgår inte detta föranleder något agerande från nämnden.

Vi noterar även att nämnden 25 februari 2020 avslår ett förslag om att månadsvis sammanställa information gällande personalkontinuitet i hemtjänsten, vilket ska presenteras kvartalsvis.

Den 27 oktober beslutar nämnden att Lex Sarah-rapporten i sin helhet ska komma till nämnden för genomgång.

Bedömning
Vi kan av protokollstudier se att ekonomin månadsvis följs upp av nämnden och de får information på enhetsnivå. En uppföljning på enhetsnivå skapar förutsättningar för nämnden att skapa sig en uppfattning om det är ett visst område som de behöver agera på. Vi bedömer därför att det finns en styrka i nuvarande redovisningsmodell.

Vi noterar att även om handlingsplanen redovisas som beslutat så ökar det prognosticerade underskottet under året. Vi kan av protokollen inte utläsa något agerande från nämnden för att minska underskottet utöver redan beslutad handlingsplan. I handlingsplanen finns förslag till beslut från förvaltningen och om beslut tas så är det att nämnden beslutar att anta dessa.
Det framgår inte om och i så fall hur nämnden själva tar initiativ till andra beslut.

Vad vi inte heller kan se är att nämnden agerar på avvikelser gällande kvalitet i äldreomsorgen. Det lyfts under året vissa frågor kopplat till kvalitet, men dessa förefaller komma från enskilda nämndsledamöter.

Att mål följs upp två gånger per år är en vanlig hantering och det går inte begära att det ska ske oftare. För att utveckla verksamheten krävs att nämnden analyserar och följer upp avvikelser och egna mål och agerar när de ej uppnås, något vi inte kan se görs utifrån protokollen.

Vi har även belyst att det finns skillnader mellan enheter. Nuvarande mått mäts ur ett helhetsperspektiv, exempelvis brukarbedömning. Det innebär att spridningen i svaren mellan enheterna inte framkommer. Faran med det är att nämnden missar detta i sin möjlighet till styrning av verksamheten.

Vi bedömer det därför viktigt att nämnden bryter ner vissa av indikatorerna på enhetsnivå för att skapa en mer komplett bild av verksamheten.

Bedrivs äldreomsorgen på ett effektivt och kvalitetsmässigt tillfredsställande sätt?

Detta avsnitt syftar till att bedöma om äldreomsorgen i Herrljunga bedrivs på ett effektivt och kvalitetsmässigt tillfredsställande sätt, i detta fall om det finns samband mellan kostnader och kvalitet. Effektivitet definieras I denna granskning som en kombination av produktivitet och måluppfyllelse, dvs. att arbetet bedrivs kostnadseffektivt och att verksamheten når sina kvalitets- och verksamhetsmål.

När det gäller kostnads- och jämförelseanalysen kan kostnaden vara hög eller låg i jämförelse med andra kommuner av olika anledningar. Kostnad per brukare är ett kostnadsmått men det går inte säga att ett värde är bra eller dåligt utan noggrann analys. Vidare skillnaden i kostnadsläge mellan olika kommuner beror på flera faktorer. Exempelvis kan det bero på strukturella förutsättningar, brukarnas allmänna hälsotillstånd och brukarnas vårdbehov och övriga preferenser. Skillnaden kan även till viss del bero på olikheter vid rapportering av data, principer för kostnadsfördelning. Detta kan till exempel innebära att skillnaden i kostnad mellan kommunerna är en konsekvens av skillnader i principer för kostnadsrapportering eller felinrapporterade data istället för skillnader i

faktiska kostnad. Det är därför viktigt att i samband med analys och bedömning av kostnadseffektivitet i en kommuns äldreomsorg ta i beaktning ovanstående faktorer.

Som tidigare beskrivits är kvalitet i äldreomsorg svårfångat. Att mäta kvalitet är inte enkelt, speciellt inte när utfallet, som i fallet med äldreomsorg, är beroende av kvalitetsdimensioner som inte är objektivt mätbara. När kvalitet inte kan mätas finns risk att genomförande och utfall inte motsvarar efterfrågad kvalité. Det är svårt att utvärdera kvalitet överlag. Om det är svårt att mäta kvalitet är det också svårt att mäta effektivitet, eftersom effektivitet är förhållandet mellan utfall och insatser – och kvalitet är en viktig komponent av utfallet. Liksom kostnader bestäms kvalitet inom äldreboende av flera faktorer.

Utöver ovan nämnda faktorer finns det enhets-, verksamhets- och kommunspecifika faktorer som påverkar effektiviteten och kvaliteten i äldreomsorgen. Till exempel ambitionsnivå, organiseringsstruktur, organisationskultur och värderingar, styrning och ledning, resursfördelning/budget.

I bilaga B redovisas och redogörs för några av de faktorer som kan ha påverkat (påverkar) förutsättningar för ett effektivt särskilt boende (SäBo) och hemtjänst i Herrljunga kommun. Förutom förutsättningar i Bilaga B ligger även resultat och bedömningar från tidigare avsnitt till grund för vår bedömning av effektivt och kvalitetsmässigt tillfredsställande sätt?

Bedömning

Vår sammanlagda bedömning är att äldreomsorgen i Herrljunga kommun inte bedrivs på tillfredsställande sätt både vad avseende effektivitet och brukarupplevd kvalitet. Detta gäller framförallt i hemtjänsten. När det gäller särskilt boende är det framförallt den upplevda kvaliteten som förefaller vara sämre än i jämförbara kommuner. I bedömningen har vi utgått ifrån att redovisade uppgifter är korrekta och att hemtjänsten är dyrare och SäBo billigare i Herrljunga. Vi överlåter till verksamheten att utreda och verifiera om rapporterade uppgifter är felaktiga och/eller om kostnadsfördelning är ej rättvisande.

Ökad kostnad inom äldreomsorgen förklaras med ökad volym och/eller dyrare verksamhet. En del av kostnadsökningen förklaras av indexuppräkning för pris- och personalkostnader. SKR publicerar löpande prisindex över kommunernas kostnadsutveckling (PKV). PKV består kvalitetsjusterad lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter, 50 % lönekostnadsförändring och 50 % KPIF, konsumentprisindex med fast ränta. Det ackumulerade PKV för 2016 – 2019 uppgår till 11 %.

Detta innebär att om allt annat oförändrat hade kostnader för äldreomsorgen i Herrljunga ökat med 11 % eller med 13,6 mnkr från 2016 till 2019 (123,6 till 137,2 mnkr). Enligt kommunens räkenskapssammandrag (RS) ökade kostnader med 23,6 % eller 29,2 mnkr mellan 2016 och 2019. Alltså, 13,6 av 29,2 mnkr kan förklaras med årliga indexuppräkningar och resten kan förklaras med antingen ökad volym, dyrare verksamhet per brukare och/eller hemtjänsttimme eller både och.

Hemtjänst

Som tidigare beskrivits har Herrljunga redovisat markant klart högre kostnad per hemtjänsttagare och lägre upplevd kvalitet jämfört med jämförda kommuner. Av denna anledning kan högre kostnad inte endast motiveras av bättre brukarupplevd kvalitet. Det är andra faktorer som påverkar både den upplevda kvaliteteten och kostnaden.

Det finns många olika förklaringar till varför hemtjänstens kostnad skiljer i jämförelse mellan kommuner. Det handlar om geografi och kommunens storlek, vårdtyngd och andel äldre i befolkningen. Mellan 80 och 90 % av hemtjänstens kostnader är kostnader för arbetskraften (personalkostnader). Orsaken till höga personalkostnader varierar. Totalt antal timmar avser tid som biståndshandläggaren beviljar per hemtjänsttagare samt total antal hemtjänsttagare. Hemtjänsttimmar består av service- och personlig omvårdnad.

Andel invånare 65 - 79 år har ökat med 24 personer och andel invånare över 80 år med 29 personer mellan 2017–2019. Under samma tid har antal hemtjänsttagare minskat med 19, varav 8 invånare 65–79 år och 11 invånare 80+ år. Genomsnittligt antal timmar/brukare låg på samma nivå 2017–2018 (31 timmar) för att öka under 2019 (33 timmar).

Ökning av timmar och minskning av antal hemtjänsttagare slår ut varandra vilket innebär att totalt antal beviljade timmar låg på samma nivå 2017–2019. Av intern statistik framgår dock att antal beviljade timmar 2019 är högre än vad som redovisas i Kolada. Om vi utgår ifrån samma antal hemtjänsttagare (169) och antal timmar 2019 enligt intern statistik får vi 37 timmar/hemtjänsttagare/månad. Detta är betydligt högre än de 33 timmar som redovisats enligt officiell statistik. Vi har inte tagit del av intern statisk avseende beviljade timmar för 2016–2018 och kan därför inte uttala oss om skillnaden dessa år.

Om vi utgår ifrån att officiella statistik stämmer har antal hemtjänsttimmar inte ökat 2019, samtidigt som Herrljunga redovisat att kostnader för äldreomsorgen har ökat med 13 mnkr.

Om och i så fall i vilken utsträckning ökning av antal beviljade hemtjänsttimmar/hemtjänsttagare förklaras med generösare biståndsbedömning är inte möjligt uttala sig om med det underlag vi tagit del av. Det vi kan konstatera är;

- att andel hemtjänsttagare som skattat sitt hälsotillstånd och rörelseförmåga som dåligt ökat 2017–2019 i Herrljunga.
- att betydligt större andel av hemtjänsttagare i Herrljunga (per 31/10 2019) beviljats fler än 50–79 timmar och lägre andel färre än 9 timmar jämfört med jämförbara kommuner.
- att betydligt fler hemtjänsttagare i Herrljunga beviljas både service- och omvårdande-insatser jämfört med jämförbara kommuner.
- att både väntetid till SäBo och medianvårdtid är längre i Herrljunga än i jämförbara kommuner.

Baserat på ovannämnda iakttagelser förefaller det finnas personer med dåligt hälsotillstånd och rörelseförmåga i behov av större vård- och omsorgsinsatser och aktuella för särskilt boende. Men lång väntetid för plats på SäBo samt avsaknad av andra alternativa lösningar leder det till hemtjänst med många hemtjänsttimmar.

Vidare, geografiska förhållanden i Herrljunga gör att det troligtvis bor hemtjänsttagare på ett stort geografiskt utrymme. Det finns också indikationer på att styrning och ledning av äldreomsorgen, framförallt hemtjänsten inte fungerat helt tillfredställande de senaste åren. Hemtjänsten har även haft hög personalomsättning, hög sjukfrånvaro och hög andel vikarier både bland hemtjänstpersonal och chefer. Allt ovan ställer mycket stora utmaningar för organisation och verksamhet, framförallt avseende bemanning och schemaläggning.

Låg personalkontinuitet och låg brukartid inom hemtjänsten 2019 tyder på att organisation och ledning inte lyckats styra och hantera utmaningar och ökat behov på ett effektivt sätt.

Låg brukartid i kombination med förhöjd personalkostnad (pga. hög personalomsättning, hög sjukfrånvaro och hög andel vikarier) har troligtvis inneburit högre kostnad per utförd hemtjänsttimme, vilket kan förklara höga kostnader för hemtjänsten.

Vidare förefaller det som lägre personalkontinuitet i kombination med lägre utbildningsnivå- och mindre erfarenhet bland hemtjänstpersonal samt förmodligen något tight med tid förklara den låga upplevda kvalitet (bemötande, förtroende och trygghet).

Särskilt boende
I intervjuer med representanter för särskilt boende har framkommit att enheterna har haft låg personalomsättning och låg sjukfrånvaro vilket bör innebära en hög personalkontinuitet.

Studier av kundnöjdheten inom SäBo visar att det finns samband mellan andel omsorgspersonal med ”adekvat utbildning” och brukarupplevd kvalitet. Enheter med högre andel omsorgspersonal med ”adekvat utbildning” i större utsträckning har bättre upplevd kvalitet. Förklaring till detta är att personal med adekvat utbildning anses både motiverade och lämpliga att arbeta inom omsorgen och ge goda resultat. En lägre andel utbildad personal bidrar oftast till att hålla nere kostnaderna, men kan få direkt effekt på brukarnas upplevelse. Andel omsorgspersonal med adekvat utbildning inom särskilt boende i Herrljunga har minskat mellan 2017 och 2019, från 84 % till 71 %. År 2018 och 2019 låg andel omsorgspersonal med adekvat utbildning i Herrljunga lägre än jämförbara kommuner, framförallt under 2019 då den var betydligt lägre än i jämförbara kommuner.

Det som också framhålls i flera studier är att maten och måltider är en viktig kvalitetsfaktor i särskilt boende. Måltiderna är viktiga ur flera aspekter, både som social företeelse, som en aktivitet och ur näringssynpunkt. Brukarna i Herrljunga var betydligt mindre nöjda med mat och måltidsmiljö inom SäBo 2018 och 2019 än i jämförbara kommuner.

Vidare har betydligt högre andel av brukare inom SäBo i Herrljunga skattat sitt hälsotillstånd och rörelseförmåga som dåligt/mycket dåligt 2019 jämfört med brukare i jämförbara kommuner. Som tidigare beskrivits visar studier att äldres hälsotillstånd och personlighet påverkar hur tillfredsställda de är med äldreomsorgens tjänster. Äldre som ser sin hälsa som svag är mindre benägna att vara nöjda med omsorgen de får och vice versa.

Av ovanstående förefaller det finnas viss korrelation mellan sämre skattning av bemötande, förtroende och tryggheten inom SäBo i Herrljunga jämfört med jämförbara kommuner och nedanstående faktorer;

- Sämre hälsotillstånd och rörelseförmåga (högre medelåldern)
- Missnöje med maten och måltidmiljö
- Lägre andel omsorgspersonal med ”adekvat utbildning”.

När det gäller kostnadsutvecklingen har vi svårt att finna några förklaringar till att totala kostnader gick ner med 7,2 mnkr 2019 jämfört med 2018. Detta eftersom under samma tid har personaltätheten ökat, skattning av hälsotillstånd och rörelseförmåga försämrats, fler brukare över 90 år, väntetid till särskilt boende ökat samt antal brukare 2019 oförändrat jämfört med 2018. En möjlig förklaring är att kommunen ändrat metod för fördelning av kostnader mellan olika verksamheter och/eller att kostnaden är felinrapporterad.

Osäkerhet kring redovisad kostnad för SäBo gör det svårt att uttala sig om både resursförbrukning och total effektivitet i särskilt boende i Herrljunga.

Efter vår analys bedömer vi att nämnden bör analysera vilka åtgärder som behöver genomföras. Utifrån vad vi kan se lämnar vi förslag på tänkbara åtgärder som vi bedömer bör leda till högre kvalitet och lägre kostnader. Centralt i resonemanget är att verksamheterna hemtjänst och särskilt boende bör analyseras tillsammans.

Framförallt bör nämnden se över antalet platser på SäBo. Alternativet är att genomflödet är så pass stort att det följer flödet från hemtjänsten. Det sistnämnda är svårare för kommunen att kontrollera och vi rekommenderar nämnden att genomföra en analys av antalet platser i särskilt boende och ställa detta mot det behov som finns.

Nämnden bör även överväga alternativ till hemtjänst eller särskilt boende för att minska trycket på verksamheterna. Exempelvis kan ett trygghetsboende vara ett mellansteg mellan hemtjänst och särskilt boende som kan underlätta för både organisation och invånarna.

En översyn av hela organisationen och dess styrning och ledning bör göras. Framförallt anser vi att nämnden bör fokusera på bemanning (ökad grundbemanning, arbeta med mindre vikarier och en högre sysselsättningsgrad), planering och schemaläggning av personal/brukare samt en bättre arbetsmiljö för personalen. Nämnden bör fokusera på de områden som är påverkansbara och även acceptera de områden de själva inte kan påverka men som påverkar organisationens möjligheter.

Ett rejält omtag om äldreomsorgen med ovan faktorer som utgångspunkt bör, enligt vår uppfattning, leda till en ökad upplevelse av kvalitet hos brukarna. En effektivare planerad organisation inom hemtjänsten bör i slutändan öka både utförd tid hos brukaren men även personalkontinuiteten. Det bör även leda till minskning av exempelvis vikarier och personalomsättning vilket i sin tur bör minska kostnaderna för verksamheten.

Vi är medvetna om att det är en ny ledning på förvaltningsnivå och att ett arbete påbörjats med äldreomsorgen. En förändring av en så stor verksamhet kan inte ske över en dag, men vi uppmanar nämnden att fortsätta arbetet att omforma äldreomsorgen och ta granskningens rekommendationer i beaktning.

Vi vill avsluta detta avsnitt med att påpeka att det är viktigt att ha i åtanke att flertal studie visar att det inte finns något tydligt samband mellan kostnad och kvalitet i äldreomsorgen. Detta innebär att dyrare äldreomsorgen innebär inte per automatisk högre kostnader och tvärtom. Att tillsätta mer ”pengar” till äldreomsorgen är ingen garanti att kvalitet ökar, och att bedriva äldreomsorgen med mindre pengar behöver inte innebära sämre kvalitet.

I stället visar studier att en effektiv äldreomsorgen (på helhetsnivån) uppnås genom ett kontinuerligt och strukturerat arbeta med; 1) Behovsanalyser och analyser av förändringsbehovet (nuläget avgör behovet och riktningen för kommande förbättringar), 2) Mål och budget (Ambitionsnivån etableras bäst genom jämförelser med de som lyckas bäst), 3) effektivresursanvändning (Resursanvändning handlar mycket om koll på personalen) samt 3) effektiv resursfördelning (Resursfördelning svarar på om vi gör rätt saker).

Finns planer och rutiner för det strategiska arbetet för kommunens framtida äldreomsorg?

Vi har i vår granskning inte tagit del av någon helhetsplan som berör kommunens framtida äldreomsorg och som är antagen av nämnd.
Vid intervjuer med politiker och förvaltning framgår att den plan som finns längst fram i dagsläget är verksamhetsplan för 2021. Målet är att framöver arbeta med planer som har olika tidsspann, men där är organisationen inte idag.

Under 2020 kan vi av protokoll utläsa att socialförvaltningen fått i uppdrag av nämnden (på uppdrag av kommunstyrelsen) att genomföra en inventering av antal boendeplatser inom särskilt boende. I begäran finns även en analys om framtida behov.

Inventeringen presenterades 29 september 2020. Även om fokus är på antalet boendeplatser i nuläget så presenteras även en prognos av det antal platser i särskilt boende som beräknas finnas fram till 2050. Detta baseras på SCB:s befolkningsprognos.

Nämnden fattar ett beslut på mötet att ett demensboende ska byggas ut, men även att underlaget uppdateras inför kommande projektering samt investeringsäskanden.

Bedömning

Vi noterar utifrån intervjuer att det i dagsläget inte finns någon övergripande helhetsplan för den framtida äldreomsorgen. Ett visst arbete har dock pågått och främst då för särskilt boende. Vi gör bedömningen att ett genomförande av utredningar likt den om särskilt boende för hela äldreomsorgen, kan innebära en vinst på sikt. För att nämnden effektivt ska kunna påverka vid exempelvis investeringsbudgetar måste de ha koll på kommande behov. Det gäller inte bara antalet vårdplatser, utan även eventuella investeringar i välfärdsteknik. Ett arbete med att konkretisera verksamheten på längre sikt bör därför göras och rymma både hemtjänstens och särskilt boendes behov av lokaler, personal och teknik.

Bilagor

Bilaga A – *Underliggande frågor för resp. kvalitetsmått*

Kvalitetsmått - *Bemötande, förtroende och trygghet inom Hemtjänst*

Andel brukare i åldrarna 65 år och äldre med hemtjänst i Herrljunga kommun som svarat mycket positivt på följande tre underliggande frågor;

1. *Brukar personalen bemöta dig på ett bra sätt (svarat med ja alltid)?*
2. *Hur tryggt eller otryggt känns det att bo hemma med stöd från hemtjänsten (svarat med mycket tryggt)?*
3. *Känner du förtroende för personalen som kommer hem till dig (svarat med; ja för alla i personalen eller ja för flertalet i personalen)?*

Kvalitetsmått - *Inflytande och tillräckligt med tid inom Hemtjänst*

Andel brukare med hemtjänst i Herrljunga kommun som svarat mycket positivt på följande fyra underliggande frågor;

1. *Brukar personalen tar hänsyn till dina åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras?*
2. *Brukar du kunna påverka vid vilka tider personalen kommer?*
3. *Brukar personalen ha tillräckligt med tid för att kunna utföra sitt arbete hos dig?*
4. *Känner du förtroende för personalen som kommer hem till dig?*

Samtliga frågor har besvarats med Svarat med; ja alltid eller ja oftast).

Kvalitetsmått - *Bemötande, förtroende och trygghet inom SäBo*

Andel brukare i åldrarna 65 år och äldre i särskilt boende i Herrljunga kommun som svarat mycket positivt på de tre frågorna;

1. *Brukar personalen bemöta dig på ett bra sätt (svarat med ja, alltid)?*
2. *Hur tryggt eller otryggt känns de på ditt äldreboende (Svarat med mycket tryggt)?*
3. Känner du förtroende för personalen på ditt äldreboende (Svarat med; ja för alla i personalen eller ja för flertalet i personalen)?

Kvalitetsmått - *Mat och måltidsmiljö*

Andel brukare 65 år och äldre i särskilt boende som svarat mycket positivt på de två frågorna;

1. *Hur brukar maten smaka (Svarat med mycket bra eller ganska bra)?*
2. *Upplever du att måltiderna på ditt äldreboende är en trevlig stund på dagen (svarat med ja alltid eller oftast)?*

BILAGA B – *Förutsättningar*

Övergripande

Andel av befolkningen med SäBo eller hemtjänst

I tabell nedan visas andel av befolkningen som beviljats särskilt boende eller hemtjänst i Herrljunga och jämförbara kommuner 2016–2019.

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	2,7 %	2,8 %	2,8 %	2,7 %
Liknande kommuner	2,9 %	3,1 %	3,1 %	3,0 %
Sjuhärad kommunalförbund	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Västra Götalands län	2,2 %	2,2 %	2,2 %	2,1 %
Alla kommuner	2,4 %	2,4 %	2,4 %	2,4 %

Mellan 2,7–2,8 % av befolkningen i Herrljunga hade beviljats särskilt boende eller hemtjänst under 2016–2019. Jämfört med jämförbara kommuner är det endast liknande kommuner som hade högre andel av befolkningen som beviljats särskilt boende eller hemtjänst.

År 2019 hade Herrljunga högre andel äldre än 80 år (6,3 %) av total befolkning jämfört med jämförbara kommuner (ex. 5,1 % Västra Götalands län och 5,2 % alla kommuner).

År 2019 beviljades 33,7 % av 80+ åringar i Herrljunga särskilt boende eller hemtjänst, vilket låg i linje med Sjuhärad kommunalförbunds kommuner (33,2 %) och riket (33,7 %). Det var dock något högre än i Västra Götalands läns kommuner och något färre än i liknande kommuner.

Om Herrljunga år 2019 hade lika stor andel av befolkningen som beviljats särskilt boende eller hemtjänst som riket hade antal brukare i Herrljunga varit 225 istället för 254. Detta motsvarar 11,6 mnkr - 24,5 mnkr lägre kostnad (Baserat på redovisat kostnad för Herrljunga 2019).

Tätortsgrad och geografisk placering

I tabell nedan redovisas andel av befolkningen som bor i tätort i Herrljunga och jämförbara kommuner. Som tätort räknas hussamlingar med minst 200 invånare, såvida avståndet mellan husen normalt inte överstiger 200 m. Som tabellen visar har Herrljunga en betydligt lägre tätortsgrad än jämförbara kommuner.

Lägre tätortsgrad kan innebära svårigheter för en effektiv reseplanering (från/till brukare), flera resor och därmed högre resekostnader.

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	56 %	56 %	56 %	56 %
Liknande kommuner	76 %	76 %	76 %	76 %
Sjuhärad kommunalförbund	68 %	68 %	69 %	69 %
Västra Götalands län	73 %	73 %	73 %	73 %
Alla kommuner	76 %	76 %	77 %	77 %

Särskilt boende (SäBo) i Herrljunga kommun

Några av faktorer som påverkar förutsättningar för en effektiv särskilt boende är antal brukare, medelålder för äldre, medianvårdtid samt hälsotillstånd och rörelseförmåga för brukare.
I tabell nedan och Bilaga A redovisas nyckeltal kopplade till ovannämnda faktorer för Herrljunga kommun och jämförbara kommuner.

	2016	2017	2018	2019
Brukare 65+ i SäBo (år)	77	77	85	85
Brukare 80+ i SäBo (år)	64	63	70	69
Medelålder för äldre i SäBo (år)	86,4	86,4	86,4	87,0
Medianvårdtid i SäBo (år)	2,2	1,5	2,2	3,6
Hälsotillstånd & rörelseförmåga (%)	21	24	26	31

Tabell 1:

Antal brukare

Mellan 2016 och 2019 ökade antal brukare i SäBo från 77 till 85, varav 3 bland 65–79 åringar och 5 bland 80+ åringar. Ökning hänförs till utökning av antal platser på särskilt boende under 2018. Notera, att antal brukare i SäBo påverkas i stor utsträckning av antal tillgängliga platser samt genomflöde inom särskilt boende.

Medelålder

Medelålder för en brukare i SäBo i Herrljunga ökade 2019 till 87 för att ha legat på 86,4 år under 2016–2018. Officiell statistik (registrerad den 31 oktober 2019) visar att Herrljunga hade betydligt fler brukare äldre än 90 år än jämförbara kommuner. Ca 44,6 % av brukare i Herrljunga var äldre än 90 år att jämföra med jämförbara kommuner där drygt 34,5–37 % var över 90 år. Andel brukare i åldern 65–74 år var dock lägre i Herrljunga (7,2 %) än i jämförbara kommuner (förutom Sjuhärad kommunalförbund) som låg mellan 10,4–11 %.

Medianvårdtid

Medianvårdtid i SäBo i Herrljunga år 2019 låg på 3,6 år, vilket är en kraftigt ökade jämfört med 2018 då medianvårdtid ökade från 2,2 till. Jämfört med jämförbara kommuner hade Herrljunga 2019 betydligt högre medianvårdtid än i jämförbara kommuner. Noterbart är också att medianvårdtid i Herrljunga varierar relativt mycket från år till år. Det oklart varför, men en tänkbar förklaring är att uppgifterna inte är korrekta. Ett annat är ett lägre dödsfall bland brukare i Herrljunga som erhållit särskilt boende under längre och att färre nya brukare kommit in (pga. platsbrist). Medianvårdtiden i jämförbara kommuner har varit betydligt jämnare över åren.

Hälsa och rörelseförmåga

Enligt Socialstyrelsens enkätundersökning var det betydligt fler brukare i Herrljunga som uppgav att de har *dålig hälsa och rörelseförmåga* jämfört med jämförbara kommuner, framförallt år 2019. Noterbart är också att andel brukare som uppgav att de har dålig hälsa och rörelseförmåga har ökat de senaste 4 åren i Herrljunga kommun.

Hemtjänst

I tabell nedan och Bilaga B redovisas antal hemtjänsttagare, antal personer med hemsjukvård, medelålder, antal hemtjänsttimmar, brukartid hemtjänst samt bedömning av hälso- och rörelseförmåga för brukare för Herrljunga kommun. Dessa är några av de viktiga faktorer som kan påverka förutsättningar för en effektiv hemtjänst.

	2016	2017	2018	2019
Antal hemtjänsttagare, 65+ år	177	188	180	169
Antal hemtjänsttagare, 80+ år	132	142	137	131
Antal inv. 65+ år med hemsjukvård(st)	227	236	245	182
% inv. 65+ år med hemsjukvård (%)	10,3	10,5	10,7	7,9
Medelålder för äldre i hemtjänsten	84,4	84,0	84,2	84,4
Beviljat antal hemtjänsttimmar (tim)	32	31	31	33
Brukartid hemtjänst (%)	-	-	-	48 %
Hälsotillstånd och rörelseförmåga (%)	14%	16 %	17 %	19 %

Antal hemtjänsttagare och hemvårdstagare

Total antal hemtjänsttagare I Herrljunga minskade 2019 jämfört med 2017. Antal hemtjänsttagare äldre än 80 år minskade med 11 personer och i åldersgrupp 65–79 år med 8. Den troliga förklaringen till minskningen är att antal platser på SäBo utökades med 8 platser 2018 vilket öppnade möjlighet för ett antal hemtjänsttagare att flytta in i SäBo.

I Herrljunga mottog färre andel av invånare 65+ år hälso- och sjukvård som kommunen ansvarar för under 2019 jämfört med jämförbara kommuner. I Herrljunga har 7,9 % mottagit hälso- och sjukvård (hemsjukvård). I antal har 245 invånare 65+ år i Herrljunga mottagit hemsjukvård, vilket var 63 färre jämfört med 2018.

Andel invånare 65+ år som mottagit hemsjukvård 2019 i liknande kommuner noteras till 12,2 %, i Sjuhärad kommunalförbundet 9,2%, i Västra Götalands läns kommuner 8,5 % samt riket 11,7 %. År 2016–2018 har andel hemvårdstagare I Herrljunga legat på samma nivå som i jämförbara kommuner, runt 10,3–10,7 %.

Medelålder

Medelåldern bland hemtjänsttagare i Herrljunga har varit högre i jämförbara kommuner under de senaste 4 åren. Medelålder har legat kring 84–84,4 år att jämföra med jämförbara kommuner där medelåldern låg på 83,2–83,9 år.

Hälsotillstånd och rörelseförmåga

Andel hemtjänsttagare som i Socialstyrelsens enkätundersökning 2016–2019 uppgav att de hade dålig hälsa och dålig rörelseförmåga var betydligt fler i Herrljunga än i jämförbara kommuner. Andel hemtjänsttagare i Herrljunga som uppgav att de hade dålig hälsa och dålig rörelseförmåga har årligen ökat under de senaste 4 åren.

Fördelning av hemtjänstinsatser

Hemtjänstinsatser delas i service och personlig omvårdnad. En hemtjänsttagare kan beviljas service, personlig omvårdnad och/eller både och. Baserat på officiella uppgifter avseende alla hemtjänsttagare som var aktiva 31/10 2019 hade Herrljunga beviljat i betydligt större omfattning både service-insatser och personlig omvårdnad-insatser, drygt 72 % av alla hemtjänsttagare, att jämföra med jämförbara kommuner där mellan 44–57 % av hemtjänsttagare beviljades både service och personlig omvårdnad.

Det som skiljde Herrljunga är framförallt att drygt 84 % av hemtjänsttagare har beviljats service, jämfört med till exempel liknande kommuner där 69 % och övriga Västra Götalands läns kommuner 57 % i av hemtjänsttagare har beviljats service (se bild 6).

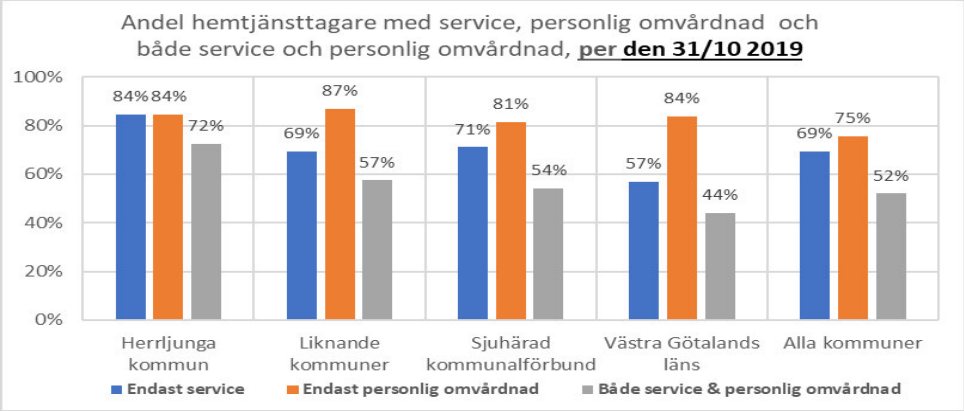

Bild 6: (Källa: Socialstyrelsen)

Beviljat antal hemtjänsttimmar

Genomsnittligt antal hemtjänsttimmar per hemtjänsttagare och månad i Herrljunga år 2019 uppgick till 33 timmar, enligt officiella statistik. Det lika mycket som i alla kommunen och högre än Västra Götalands län Sjuhärad kommunalförbund och liknande kommuner. Genomsnittligt antal hemtjänsttimmar under 2016–2018 har legat på 31–32 timmar, vilket var relativt i linje med jämförbara kommuner.

Baserat på officiella uppgifter avseende hemtjänsttagare som var aktiva 31/10 2019 (se bild 7), beviljas betydligt fler hemtjänsttagare i Herrljunga mellan 26–79 hemtjänsttimmar, framförallt mellan 50–79 timmar än hemtjänsttagare i jämförbara kommuner. Drygt 19,8 % av hemtjänsttagare i Herrljunga har beviljats 50–79 timmar per månad, att jämföra med jämförbara kommuner som låg på där 10,2–12,7 %. Andel hemtjänsttagare har beviljats 1–9 hemtjänsttimmar är lägre i Herrljunga än i jämförbara kommuner. Noterbart är att ingen hemtjänsttagare i Herrljunga hade beviljats mer än 119 timmar per månad och dygnet runt insats.

Sedan januari 2019 har antal hemtjänsttagare som beviljats mer än 50 timmar minskat och noteras till 21 % i mars 2020. Det är generellt fler kvinnor 65+ som beviljas mer än 50 hemtjänsttimmar. Det är även bland kvinnliga hemtjänsttagare som större minskningen av 50+ hemtjänsttimmar noteras.

Noterbart är att också att det är bland hemtjänsttagare som beviljats minst antal hemtjänsttimmar (0–9 timmar) som största minskning av antal hemtjänsttagare noteras.

Utförandetid

Utförandegraden inom hemtjänsten avser utförd tid i förhållande till beviljad tid. Av intern statistik för 2019 framgår att Herrljunga beviljade 74 960 hemtjänsttimmar. Totalt 70 375 av beviljade utfördes, vilket ger en utförandegraden på 93,8 %.

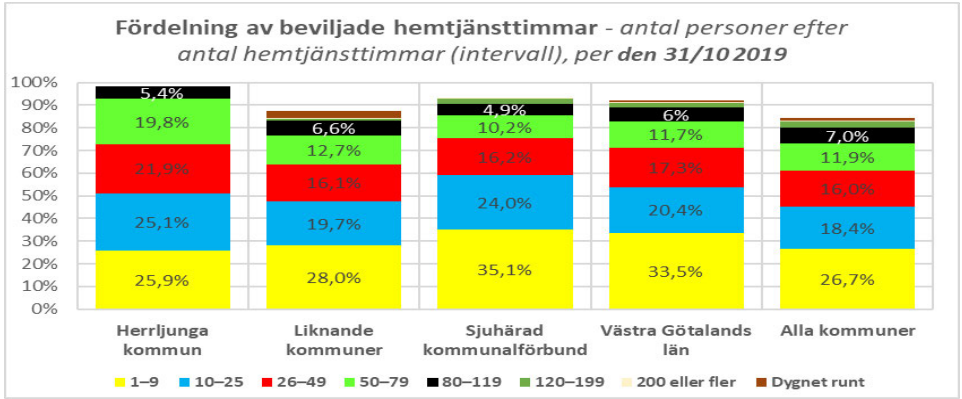

Bild 7: (Källa: Öppna jämförelsen 2019)

Brukartid inom hemtjänsten

Brukartid avser utförd tid i förhållande till arbetad tid för anställda (avser hemtjänstpersonal, administrativ personal, chefer) under oktober månad. Enligt officiella uppgifter låg genomsnittlig brukartid i oktober 2019 (*Officiella uppgifter avseende brukartid i Herrljunga för 2016–2018 saknas*), i Herrljunga på 48%, vilket var något högre än i liknande kommuner, men lägre än i övriga jämförbara kommuner som låg på 49–54 %.

Som nämnts ovan har 70 375 av beviljade timmar utförts 2019. För att nå ett utförande tid på 70 375 (vilket motsvarar ca 35 årsarbetare) med en 48 % krävs 146 614 (vilket motsvarar ca 73 årsarbetare) arbetade timmar hemtjänstpersonal, administrativ personal, chefer). Kringtid uppgick alltså till 76 239 timmar (vilket motsvarar ca 38 årsarbetare).

Enligt de intervjuade gick det ungefär 27 % av arbetad tid till resor till/från brukare. Med ovanstående resonemang motsvarar detta ca 39 585 (eller 19 årsarbetare). Omsatt per hemtjänsttagare och dag (alla 365 dagar) motsvarar detta ca 38 minuter per hemtjänsttagare och dag. Total kostnad för hemtjänsten uppgick till 68 mnkr år 2019. Detta innebär att en utförd hemtjänsttimme kostade 967 kr/timme och en arbetad tid 463 kr/timme.

BILAGA B - *Nyckeltal avseende särskilt boende (SäBo)*

Tabell 1: % som beviljats särskilt boende eller hemtjänst (Källa: Kolada)

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	2,7%	2,8%	2,8%	2,7%
Liknande kommuner	2,9%	3,1%	3,1%	3,0%
Sjuhärad kommunalförbund	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Västra Götalands län	2,2%	2,2%	2,2%	2,1%
Alla kommuner	2,4%	2,4%	2,4%	2,4%

Tabell 2: Tätortsgrad (Källa: Socialstyrelse)

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	56 %	56 %	56 %	56 %
Liknande kommuner	76 %	76 %	76 %	76 %
Sjuhärad kommunalförbund	68 %	68 %	69 %	69 %
Västra Götalands län	73 %	73 %	73 %	73 %
Alla kommuner	76 %	76 %	77 %	77 %

Tabell 3: Medelålder för äldre i SäBo (Källa: Socialstyrelse)

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	86,4	86,4	86,4	87,0
Liknande kommuner	86,2	86,3	85,8	86,0
Sjuhärad kommunalförbund	86,6	86,5	86,4	86,4
Västra Götalands län	86,4	86,3	86,0	86,3
Alla kommuner	86,1	85,9	85,6	85,9

Tabell 4: Antal brukare i SäBo per 31/10 2019 fördelat på åldersgrupp (Källa: Socialstyrelse)

Kommun	65–74	75–79	80–84	85–89	90-år
Herrljunga kommun	7,2%	10,8%	14,5%	22,9%	44,6%
Liknande kommuner	11,0%	12,9%	15,9%	25,2%	34,6%
Sjuhärad kommunalförbund	7,5%	10,1%	16,9%	25,8%	37,8%
Västra Götalands län	10,4%	11,7%	17,4%	25,0%	35,5%
Alla kommuner	10,7%	12,2%	18,1%	24,4%	34,5%

Tabell 5: Medianvårdtid i SäBo (Källa: Kolada)

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	2,2	1,5	2,2	3,6
Liknande kommuner	2,5	2,0	2,3	2,2
Sjuhärad kommunalförbund	2,6	2,2	2,5	2,7
Västra Götalands län	2,4	2,3	2,5	2,2
Alla kommuner	2,2	2,2	2,2	2,1

Tabell 6: Hälsotillstånd och rörelseförmåga - SäBo (Källa: Kolada)

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	**21 %**	**24 %**	**26 %**	**31 %**
Liknande kommuner	25 %	22 %	24 %	22 %
Sjuhärad kommunalförbund	26 %	27 %	28 %	22 %
Västra Götalands län	24 %	25 %	25 %	23 %
Alla kommuner	24 %	24 %	23 %	23 %

BILAGA B – *Nyckeltal avseende Hemtjänst (SäBo)*

Tabell 7: Medelålder för äldre i hemtjänsten

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	84,4	84,0	84,2	84,4
Liknande, äldreomsorg	83,9	83,6	83,6	83,4
Sjuhärad kommunalförbund	83,7	83,5	83,5	83,7
Västra Götalands län	83,5	83,4	83,5	83,7
Alla kommuner	83,4	83,3	83,2	83,4

Tabell 8: Genomsnittligt antal beviljade hemtjänsttimmar

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	32	31	31	33
Liknande kommuner	31	32	31	30
Sjuhärad kommunalförbun	28	28	29	29
Västra Götalands län	32	33	32	32
Alla kommuner	34	33	33	33

Tabell 9: Brukartid hemtjänst

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	-	-	-	48 %
Liknande kommuner	54 %	-	45 %	46 %
Sjuhärad kommunalförbunds	48 %	51 %	39 %	49 %
Västra Götalands län	53 %	43 %	44 %	54 %
Alla kommuner	53 %	50 %	51 %	54 %

Tabell 10: Hälsotillstånd och rörelseförmåga - Hemtjänsttagare

Kommun	2016	2017	2018	2019
Herrljunga kommun	14 %	16 %	17 %	19 %
Liknande kommuner	8 %	10 %	11 %	8 %
Sjuhärad kommunalförbunds	11 %	11 %	11 %	11 %
Västra Götalands län	11 %	11 %	11 %	12 %
Alla kommuner	11 %	10 %	11 %	11 %

Deloitte.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on LinkedIn or Twitter.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

© 2020 Deloitte AB